

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Σχολής Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας
και Σχολής Μηχανικών
«Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*«Οικονομοτεχνική ανάλυση δομής και λειτουργίας του
θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων»*

Συντάκτης: Κρυσταλλία Σηφακάκη
(Α.Μ: ΜΤΟ100)

Επιβλέπων: Εμμανουήλ Καραπιδάκης

Ηράκλειο, Φεβρουάριος 2021

Copyright © Κρυσταλλία Σηφακάκη, 2021
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς το συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν το συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

*Στο γιό μου, στην Ειρήνη
και σε όλους αυτούς που
πέρασαν και θα περάσουν
από τον «Οίκο Μελέτης» !!!!*

Ευχαριστίες

Τις θερμότερες ευχαριστίες μου θα ήθελα να τις εκφράσω, στον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας, Δρ. Καραπιδάκη Μαριώλη, που μου έδωσε την ελευθερία και μου έδειξε εμπιστοσύνη, να εκπονήσω την παρούσα εργασία, στους ρυθμούς που μου επιτρέπει η καθημερινότητά μου ως εργαζόμενη σε ένα χώρο που απαιτεί μεγάλο μέρος της ενεργητικότητάς μου.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους καθηγητές και τους συντελεστές του διατμηματικού μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών, της Σχολής Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας και της Σχολής Μηχανικών «Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς» του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου, για την ευκαιρία που μου έδωσαν, να παρακολουθήσω το πρόγραμμα και να διαμορφώσω νέους εγκεφαλικούς νευρώνες και νέες συνάψεις συνδυάζοντας, τις γνώσεις της Οργάνωσης και Διοίκησης στο χώρο της Μηχανολογίας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω και δημόσια την αδελφή μου Κ. Σηφρακάκη, για την γενικότερη συμπαράσταση της και την βοήθεια της στην μετάφραση των κειμένων.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον γιο μου Κωνσταντίνο, που ως μαμά του, μου έδωσε το ερέθισμα, την περίοδο της προετοιμασίας του για τις εισαγωγικές του εξετάσεις, να βρω ένα τρόπο να το μνήσω στον κόσμο της μελέτης και να μετατρέψουμε τον κοινό μας χώρο σε «Οίκο μελέτης».

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου, για ότι μου έδωσαν όλα αυτά τα χρόνια και ιδιαίτερα στον Πατέρα μου Γιώργο, που μας άφησε για την αιώνια κατοικία του, αλλά ξέρω ότι είναι δίπλα μου στο όποιο πόνημα μου και μου συμπαραστέκεται με την θύμηση του σε κάθε δυσκολία.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε, στο πλαίσιο του διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος σπουδών, της Σχολής Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας και της Σχολής Μηχανικών «Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς» του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου.

Η Ελλάδα με τους φυσικούς πόρους που διαθέτει για παραγωγή καθαρής ενέργειας, σε προσιτές τιμές στα νησιά και στην ηπειρωτική χώρα, έχει τη δυνατότητα, να παράγει φτηνή καθαρή ενέργεια και μέσω της κατανεμημένης παραγωγή μπορεί και να εξασφαλίσει ακόμα και την ενεργειακή της αυτάρκεια.

Ο πρόσφατος νόμος 4513/2018[21]¹ με τίτλο «*Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις*», δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες, τους τοπικούς φορείς και σε μικρές και μεσαίες τοπικές επιχειρήσεις, να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και τον ενεργειακό σχεδιασμό, μέσω της άμεσης ενεργής εμπλοκής τους σε ενεργειακά εγχειρήματα. Με αυτό τον τρόπο οι πολίτες και οι υπόλοιποι τοπικοί φορείς αποκτούν διττό ρόλο ως καταναλωτές και ως παραγωγοί ενέργειας

Ωστόσο ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων είναι καινούργιος για τη χώρα μας και οι πολίτες δεν είναι εξοικειωμένοι με τις έννοιες και πρακτικές που τον συνοδεύουν. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να καλύψει μέσω του «Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων», πρακτικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσουν, όσοι και όσες επιθυμούν να δημιουργήσουν μια Ενεργειακή Κοινότητα δίνοντας τους πρακτικές και θεωρητικές πληροφορίες για τον θεσμό των Ενεργειακών Κοινοτήτων και την ανάπτυξη του στην Ελληνική επικράτεια.

Ενδεικτικά η παρούσα εργασία απαντά στα παρακάτω ερωτήματα :

- * Τι είναι η κοινωνική επιχειρηματικότητα;
- * Τι είναι οι Ενεργειακές Κοινότητες;
- * Πως οριοθετείτε ο θεσμός της Ενεργειακής Κοινότητας στην Ελλάδα;
- * Ποιες είναι οι δράσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων;
- * Πως γίνεται η σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας;
- * Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας;
- * Το περιεχόμενο του καταστατικού μίας Ενεργειακής Κοινότητας;
- * Ποια είναι τα δικαιολογητικά εγγραφής στο Μητρώο των ενεργειακής κοινότητας;
- * Πως θα γίνονται οι συγχωνεύσεις και οι μετατροπές των ενεργειακών κοινοτήτων;

¹Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

- * Τι προβλέπεται για τις τοπικές Ενώσεις και την ίδρυση πανελλαδικής Ομοσπονδίας;
- * Πως θα γίνεται η διάθεση των πλεονασμάτων των Ενεργειακών Κοινοτήτων;
- * Τι προβλέπεται για τη λύση- εκκαθάριση των Ενεργειακών Κοινοτήτων ;
- * Ποια είναι τα βήματα για την εκπόνηση της οικονομοτεχνικής ανάλυσης της δομής και της λειτουργίας μίας ενεργειακής κοινότητας;
- * Πως γίνεται η χρηματοοικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας;
- * Πως γίνεται η κοινωνικοοικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας;

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα από τα ζητήματα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Ενεργειακή Κοινότητα είναι η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)- Social Return on Investment (SROI)** για την οποία κατά καιρούς έχουν γίνει διάφορες προσπάθειες ανάπτυξης μεθόδων μέτρησης του κοινωνικού αντικτύπου, η ομάδα των Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα έχει συλλέξει τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται πιο συχνά και τις παρουσιάζει κατά καιρούς στις ετήσιες εκθέσεις της.

Στην παρούσα εργασία, η **κύρια μέθοδος που χρησιμοποιείται** είναι η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)- Social Return on Investment (SROI)**, κάτω από το πρίσμα της **Κοινωνικής Λογιστικής** και χρησιμοποιώντας την βιβλιοθήκη δεικτών αναφορά αντίκτυπου και Προτύπων Επενδύσεων - Impact Reporting and Investment Standards (IRIS).

Η εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια και ένα παράρτημα. Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφονται οι έννοιες πάνω στις οποίες στηρίζεται η δομή και λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων και αποτελεί την εισαγωγή και ταυτόχρονα τη θεωρητική προσέγγιση (βιβλιογραφική επισκόπηση) των «εργαλείων» που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση του «Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων» που θα ακολουθήσει. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας. Στο τρίτο κεφάλαιο αναπτύσσεται, ο «Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας». Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και η προοπτική της εργασίας και τέλος το Παράρτημα το οποίο αποτελείται από τις ενότητες, της νομοθεσίας, του πρότυπου καταστατικού και του συνοπτικού οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων σε μορφή εμπλουτισμένου κειμένου με εικόνες.

Abstract

Energy communities. An integrated economical and technical analysis.

The present work was prepared in the framework of the postgraduate program of the interdepartmental Postgraduate Program of the School of Economics and Management Sciences and the School of Engineering «Organization and Management for Engineers» of the Hellenic Mediterranean University.

Greece, with its natural resources for the production of clean energy, at affordable prices on the islands and on the mainland, has the ability to produce cheap clean energy and through distributed production can even ensure its energy self-sufficiency.

The recent law 4513/2018 [21]² entitled «Energy Communities and other provisions», enables citizens, local actors and small and medium-sized local businesses to participate in the energy transition and energy planning, through direct active involvement in energy projects. In this way, citizens and other local actors gain a dual role as consumers and energy producers.

However, the institution of energy communities is new for our country and the citizens are not familiar with the new concepts and practices that accompany it. The present work attempts to cover, through the «Guide to the Creation and Operation of Energy Communities», practical issues that will be faced by those who wish to create an Energy Community.

Indicatively, this paper answers the following questions:

- * What is social entrepreneurship?
- * What are Energy Communities?
- * How do you delimit the institution of Energy Communities in Greece?
- * What are the actions of the Energy Communities?
- * How is the Energy Community set up?
- * The steps to establishing an Energy Community?
- * The content of the statutes of an Energy Community?
- * What are the supporting documents for registration in the Energy Community Register?
- * How will the mergers and transformations of the energy communities take place?
- * What is provided for local Associations and the establishment of a Pan-Hellenic Federation?
- * How will the surpluses of the energy communities be disposed of?
- * What is provided for the solution-liquidation?

²Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

- * What are the steps for preparing an economic and technical analysis of the structure and operation of an energy community?
- * How is the Energy Community financially evaluated?
- * How is the socio-economic evaluation of the Energy Community investments?

It is also worth noting that from time to time various attempts have been made to develop methods for measuring social impact, the team of Experts of the European Commission for Social Entrepreneurship has collected the most frequently used methods and presents them from time to time in its annual reports. In the present work the main method used is the Social Return on Investment (SROI) in the light of Social Accounting and using the library of impact indicators and Investment Standards (IRIS).

The work consists of four chapters and an appendix. The first chapter describes the concepts on which the structure and operation of the Energy Communities is based and is the introduction and at the same time the theoretical approach (bibliographic review) of the "tools" used for the elaboration of the "Guide to the Creation and Operation of the Energy Communities" will follow. The second chapter presents the legal framework governing the establishment and operation of the Energy Community. In the third chapter, the "Guide to the Creation and Operation of the Energy Community" is developed. The fourth chapter presents the conclusions and the perspective of the work and finally the Appendix which consists of the sections, the legislation, the standard statute and the concise guide for the Creation and Operation of Energy Communities in the form of an enriched text with images.

Πίνακας περιεχομένων

Περίληψη.....	i
Abstract.....	iii
Πίνακας περιεχομένων.....	v
Ευρετήριο Πινάκων.....	viii
Ευρετήριο εικόνων.....	viii
Ορισμοί.....	xi
Συνοτομογραφίες.....	xxii
Πρόλογος.....	1
Σκοπός της εργασίας.....	3
Δομή της εργασίας.....	4
1^ο Κεφάλαιο Εισαγωγικές Έννοιες – Βιβλιογραφική επισκόπηση	7
1.1 Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα.....	7
1.2 Συνεταιρισμός.....	12
1.3 Ο θεσμός της Ενεργειακής Κοινότητας.....	16
1.4 Οι δράσεις των ενεργειακών κοινοτήτων.....	22
1.5 Λίγα λόγια για τις Ενεργειακές Κοινότητες σήμερα στην Ελλάδα.....	25
1.6 Κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων.....	34
1.6.1 Ανάλυση κόστους οφέλους.....	39
1.6.2 Κοινωνική λογιστική.....	40
1.6.3 Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)- Social Return on Investment (SROI).....	42
1.6.4 Θεωρία της τριπλής Βάσης - Triple Bottom Line (TBL).....	45
1.6.5 Βιβλιοθήκη Δεικτών Αναφοράς Αντικτύπου και Προτύπων Επενδύσεων - Impact Reporting and Investment Standards (IRIS).....	46
1.6.6 Global Impact Investing Ratings System (GIIRS).....	48
1.6.7 Πίνακας αποτελεσμάτων (Outcomes matrix).....	49
2^ο Κεφάλαιο: Το νομικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας	51
2.1 Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας.....	51
2.1.1 Σύσταση νέας Ενεργειακής Κοινότητας. (Εικόνα 17).....	52
2.1.2 Σύσταση διά μετατροπή.....	53
2.1.3 Συνεργασία μεταξύ των Ενεργειακών Κοινοτήτων.....	55
2.2 Ακυρότητα Ενεργειακής Κοινότητας.....	57
2.3 Τα μέλη μίας Ενεργειακής Κοινότητας.....	57
2.3.1 Εγγραφή μελών Ενεργειακής Κοινότητας.....	63
2.3.2 Σχέσεις μελών και Ενεργειακή Κοινότητα.....	66
2.3.3 Απόδοση μερίδων μέλους ενεργειακής Κοινότητας.....	67

2.3.4	Απώλεια ιδιότητας μέλους της Ενεργειακής Κοινότητας.....	67
2.3.5	Η ευθύνη των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας.....	69
2.4	Τα Όργανα Ενεργειακής κοινότητας.....	71
2.4.1	Η γενική συνέλευση της ενεργειακής Κοινότητας.....	71
2.4.2	Το διοικητικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας.....	77
2.4.3	Το εποπτικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας.....	82
2.4.4	Οι ελεγκτές της Ενεργειακής Κοινότητας.....	83
2.5	Ο τύπος και το περιεχόμενο του καταστατικού μίας Ενεργειακής Κοινότητας.....	84
2.6	Το Μητρώο των Ενεργειακών Κοινοτήτων.....	88
2.7	Πως θα γίνεται η διάθεση των πλεονασμάτων των ενεργειακών κοινοτήτων.....	92
2.8	Τι προβλέπεται για τη λύση- εκκαθάριση.....	93
2.9	Συνεταιριστικές Μεριδές Ενεργειακής Κοινότητας.....	95
2.10	Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων.....	95
	Κεφάλαιο 3^ο Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας.....	101
3.1	Δημιουργώντας την ιδρυτική ομάδα της Ενεργειακής Κοινότητας.....	101
3.2	Διαμορφώνοντας ένα κοινό όραμα.....	109
3.3	Επιλέγοντας δραστηριότητα.....	114
3.4	Πεδία δραστηριοποίησης των Ενεργειακών Κοινοτήτων.....	117
3.4.1	Παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ.....	118
3.4.2	Συμπαράγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ).....	118
3.4.3	Παραγωγή ενέργειας από Υβριδικούς Σταθμούς.....	119
3.4.4	Μεταφορά και διανομή ενέργειας.....	119
3.4.5	Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας.....	121
3.4.6	Αποθήκευση Ενέργειας.....	121
3.4.7	Μετακινήσεις και μεταφορές.....	121
3.4.8	Εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΕ).....	122
3.5	Οργάνωση, λειτουργία και μέθοδοι λήψης αποφάσεων της Ενεργειακής Κοινότητας.....	123
3.5.1	Εσωτερική δομή και λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας.....	124
3.5.1.1	Η Γενική συνέλευση.....	124
3.5.1.2	Το Διοικητικό Συμβούλιο.....	125
3.5.1.3	Ο ρόλος του Προέδρου.....	126
3.5.1.4	Το Εποπτικό Συμβούλιο.....	127
3.5.1.5	Η Διεύθυνση.....	127
3.6	Πλάνο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας.....	128
3.6.1	Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ενεργειακών Επιχειρήσεων ως οικονομικοί φορείς στο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας.....	130
3.6.2	Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας.....	133
3.6.2.1	Φάση 1 ^η : Ανάλυση Σκοπιμότητας (Εικόνα 32).....	133
3.6.2.2	Φάση 2 ^η : Εκπόνηση Επιχειρηματικού Σχεδίου.....	137
3.6.2.3	Φάση 3 ^η : Χρηματοοικονομικός σχεδιασμός.....	146

3.7	Αξιολόγηση επενδύσεων.....	149
3.7.1	Χρηματοοικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας.....	149
3.7.1.1	Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων	153
3.7.1.2	Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)	154
3.7.1.3	Κόστος κεφαλαίου.....	154
3.7.1.4	Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ).....	155
3.7.1.5	Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (ΕΒΑ)	156
3.7.1.6	Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ).....	157
3.7.1.7	Ανάλυση Ευαισθησίας.....	158
3.7.2	Κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας	158
3.7.2.1	Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων (Στάδιο 1 ^ο).....	160
3.7.2.2	Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2 ^ο)	165
3.7.2.3	Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας (Στάδιο 3 ^ο).....	172
3.7.2.4	Καθορισμός αντίκτυπου (Στάδιο 4 ^ο).....	174
3.7.2.5	Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Στάδιο 5 ^ο) [4].....	178
3.7.2.6	Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση (Στάδιο 6 ^ο).....	181
3.7.2.7	Αξιοποίηση αποτελεσμάτων.....	182
3.7.2.8	Αλλαγές ακολουθώντας μία αξιολογητική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης 183	
3.7.2.9	Εγγύηση.....	184
3.7.3	Το Σύστημα κατάταξης του Παγκόσμιου Επενδυτικού Αντίκτυπου - Global Impact Investing Rating System (GIIRS).....	184
4^ο	Κεφάλαιο Συμπεράσματα	187
	Βιβλιογραφία.....	209
	Παραρτήματα.....	213
	Παράρτημα I: Νομοθεσία.....	213
	Παράρτημα II: Πρότυπο καταστατικό.....	216
	Παράρτημα III: Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων Συνοπτική παρουσίαση εμπλουτισμένου κείμενο με εικόνες.....	246

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά χαρακτηριστικά ΕΚΟΙΝ σύμφωνα με τον Ν. 4513/2018].....	24
Πίνακας 2: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων έως τον Αύγουστο του 2020 στην Ελληνική επικράτεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα».	26
Πίνακας 3: Περίοδος καταχώρισης ανά αριθμό Ενεργειακών Κοινοτήτων.....	26
Πίνακας 4: Εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μία Ενεργειακή Κοινότητα.....	61
Πίνακας 5: Φορείς που πρέπει να ληφθούν υπόψιν με τους ειδικούς τομείς δραστηριοποίησης της Ενεργειακής Κοινότητας(Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019).....	62
Πίνακας 6: Υπολογισμός Καθαρών Ταμειακών Ροών	150
Πίνακας 7: Χάρτη επίπτωσης για την αποτίμηση της κοινωνικής Επιστροφής της επένδυσης όπως αυτός περιγράφεται από τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) ...	169
Πίνακας 8: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων έως τον Αύγουστο του 2020 στην Ελληνική επικράτεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα».	190

Ευρετήριο εικόνων

Εικόνα 1: Οι τρεις τομείς της Οικονομίας.....	8
Εικόνα 2: Οι επτά συνεταιριστικές αρχές όπως διατυπώθηκαν στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995	13
Εικόνα 3: Βασική κοινοτική και εθνική νομοθεσία σχετική με τις Ενεργειακές Κοινότητες.	18
Εικόνα 4: Στόχοι ενεργειακής Κοινότητας βάση του νόμου 4513/2018	20
Εικόνα 5: Χάρτης καταγραφής ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελληνική επικράτεια	25
Εικόνα 6: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων ανά περιφέρεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα».....	27
Εικόνα 7: Αρχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας στην Ελλάδα	28
Εικόνα 8: Ποσοστό % Ενεργειακών Κοινοτήτων και αντίστοιχο πλήθος γυναικών στο διοικητικό Συμβούλιο των Ενεργειακών Κοινοτήτων	28
Εικόνα 9: Τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες.....	29
Εικόνα 10: Διάρκεια διαβούλευσης μεταξύ των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας από τη στιγμή της ιδέας μέχρι την αρχή της υλοποίησης της.....	30
Εικόνα 11: Ποσοστό ενεργειακών Κοινοτήτων που παράγουν ή όχι ενέργειας της.....	31
Εικόνα 12: Ανοικτές διαδικασίες και ένταξη μελών.....	32
Εικόνα 13: Ποσοστό ενεργειακών Κοινοτήτων που ενδιαφέρεται για τη δημιουργία Ομοσπονδίας στην Ελλάδα	33
Εικόνα 14: Βασικά στάδια για την πραγματοποίηση μίας αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα και με τους Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ	

Μαρία 2016.....	44
Εικόνα 15: Θεωρία της τριπλής Βάσης - Triple Bottom Line (TBL).....	45
Εικόνα 16: Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας.....	51
Εικόνα 17: Δικαιολογητικά που προσκομίζει στο τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ του Επιμελητηρίου της περιφερειακής ενότητας της έδρας για να αποκτήσει νομική υπόσταση η Ενεργειακή Κοινότητα, η προσωρινή διοικητική επιτροπή της.....	54
Εικόνα 18: Μέλη ενεργειακής κοινότητας (Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α , ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».)	58
Εικόνα 19: Ο ελάχιστος αριθμός μελών της ενεργειακής κοινότητας βάση του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018	60
Εικόνα 20: Ελάχιστα στοιχεία που καθορίζονται στο καταστατικό της Ενεργειακής Κοινότητας βάση του άρθρου 5 του νόμου 4513/2018	87
Εικόνα 21: Προαπαιτούμε χαρακτηριστικά μέλλων για τη συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μιας Ενεργειακής Κοινότητας.....	101
Εικόνα 22: Προκαταρκτικά βήματα της ιδρυτικής ομάδας για τη λειτουργία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της ενεργειακής Κοινότητας, (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019)	103
Εικόνα 23: Ομάδες ενδιαφέροντος τις οποίες είναι θεμιτό να προσεγγίσει μια Ενεργειακή Κοινότητα (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019)	105
Εικόνα 24: Οι αξίες πάνω στις οποίες στηρίζεται το όραμα μίας Ενεργειακής Κοινότητας....	110
Εικόνα 25: Η επτά συνεταιριστικές αρχές Μάντσεστερ το 1995.	111
Εικόνα 26: Διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων Backcasting.	113
Εικόνα 27: Διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων Backcasting και Forecasting.....	114
Εικόνα 28: Βασικά βήματα και σημεία εστίασης πριν την επιλογή του έργου της Ενεργειακής Κοινότητας για τη μεγίστη της συμβολής στην κοινωνία και στο περιβάλλον.....	117
Εικόνα 29: Η συμμετοχική διαχείριση και διακυβέρνηση μίας Ενεργειακής Κοινότητας.....	124
Εικόνα 30: Ενδεικτικοί λόγοι για τους οποίους μια Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να διαθέτει ένα σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης	129
Εικόνα 31: Σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης Ενεργειακής Κοινότητας.....	134
Εικόνα 32: Ενδεικτικά ερωτήματα κατά τη φάση της ανάλυσης σκοπιμότητας όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et all , 2019 είναι τα παρακάτω... ..	135
Εικόνα 33: Ανάλυση SWOT Ενεργειακής κοινότητας	139
Εικόνα 34: Ενδεικτικές φάσεις στις οποίες μπορεί να βρίσκεται η Ενεργειακή Κοινότητα και οι πηγές χρηματοδότησης που μπορεί να χρησιμοποιήσει.....	148
Εικόνα 35: Τα στάδια της διαδικασίας της αποτίμησής της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015)	159
Εικόνα 36: Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων της αποτίμησης της	

Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (ΚΕΤΕ)	160
Εικόνα 37: Ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψιν προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015)	162
Εικόνα 38: Πιθανές μέθοδοι για τη συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους	164
Εικόνα 39: Χάρτης καταγραφής ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελληνική επικράτεια	189
Εικόνα 40: Τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες.	202

Ορισμοί

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Αυθύπαρκτες, φυσικά και όχι τεχνητά εμφανιζόμενες πηγές ενέργειας οι οποίες ήδη είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμες ή μπορεί να γίνουν στο μέλλον[16]³. Σύμφωνα με την οδηγία 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές θεωρείται: η αιολική, η ηλιακή, η αεροθερμική, η γεωθερμική, η υδροθερμική, η ενέργεια των ωκεανών, η υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια [11]⁴.

Αστικός συνεταιρισμός: είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό η οποία χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με τη συνεργασία των μελών τους στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.[17]⁵

Απομονωμένο Μικροδίκτυο: είναι το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας κάθε Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού το οποίο είχε κατά το έτος 1996 συνολική ετήσια κατανάλωση ενέργειας μικρότερη των 500 GWh. [25]⁶

Αυτοπαραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α: Ο Παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α, κυρίως για δική του χρήση και διοχετεύει τυχόν πλεόνασμα της ενέργειας αυτής στο Σύστημα ή στο Δίκτυο [23]⁷.

Βιομάζα: Βιομάζα: Το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και καταλοίπων που προέρχονται από τις γεωργικές, συμπεριλαμβανομένων φυτικών και ζωικών ουσιών, τις δασοκομικές και τις συναφείς βιομηχανικές δραστηριότητες, καθώς και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα βιομηχανικών αποβλήτων και αστικών λυμάτων και απορριμμάτων.[23]⁸

³ Δ.Γ. Χρηστάκης – Δ. Κατσαπρακάκης, «Σημειώσεις για το μάθημα :Σύνθεσης ενεργειακών συστημάτων» Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηρακλείου, 2002

⁴ Οδηγία 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/EK.

⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1996 Τεύχος Α ΦΕΚ 196 «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

⁷ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

⁸ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Διαχειριστής Δικτύου Διανομής: Το νομικό πρόσωπο που ασκεί, καθήκοντα Διαχειριστή Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, περιλαμβανομένων των Διαχειριστών των Κλειστών Δικτύων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου. Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.). [25]⁹

Δίκτυο: Το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού Α.Ε. (Δ.Ε.Η. Α.Ε.) που είναι εγκατεστημένο στην ελληνική επικράτεια, το οποίο αποτελείται από γραμμές μέσης και χαμηλής τάσης και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης, που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο αυτό. Το Δίκτυο, εκτός από το δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, συνδέεται στο Σύστημα μέσω των υποσταθμών υψηλής τάσης και μέσης τάσης (ΥΤ/ΜΤ). Όριο μεταξύ Συστήματος και Δικτύου αποτελεί το διακοπτικό μέσο που βρίσκεται στην πλευρά της ΥΤ του μετασχηματιστή ισχύος του υποσταθμού και το οποίο αποτελεί στοιχείο του Δικτύου. Για τις περιοχές, στο Δίκτυο των οποίων ανήκουν γραμμές ΥΤ, το όριο μεταξύ Συστήματος και Δικτύου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Συστήματος και του Διαχειριστή του Δικτύου και γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), καθώς και του Κυρίου του Συστήματος και του Δικτύου. [23]¹⁰

Διανομή ηλεκτρικής ενέργειας: η μεταφορά μέσω δικτύου διανομής υψηλής, σε περίπτωση που έχει ειδικά καθορισθεί ότι ανήκουν στο δίκτυο διανομής, μέσης και χαμηλής τάσης της ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται σε αυτό από το διασυνδεδεμένο με αυτό σύστημα μεταφοράς και τις μονάδες παραγωγής που συνδέονται άμεσα στο δίκτυο διανομής με σκοπό την παράδοσή της σε πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας. [25]¹¹

Διασυνδεδεμένο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας: ένα σύνολο συστημάτων μεταφοράς και δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με μία ή περισσότερες διασυνδέσεις. [25]¹²

Ενεργειακή Κοινότητα : Είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο: την προώθηση της **κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας** και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας, την προαγωγή της

⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

¹⁰ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

¹¹ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

¹² Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργεια, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. [21]¹³

Ενεργειακή Δραστηριότητα: Η Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, η Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας η παραγωγή, η διανομή και η προμήθεια θερμικής ενέργειας, η Εκπροσώπηση δυνητικά Συμμετεχόντων παραγωγών ή καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας για ένα ή περισσότερα σημεία σύνδεσης στην αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας καθώς και η Χρήση Εγκατάστασης Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου και η Χρήση Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.[25]¹⁴

Ενεργειακή φτώχεια: Ως ενεργειακή φτώχεια χαρακτηρίζεται ο αποκλεισμός ή η ανεπαρκής πρόσβαση των νοικοκυριών στην ενέργεια. [13]¹⁵

Ενεργειακή Πενία: Η κατάσταση των καταναλωτών, κατά την οποία, αυτοί ευρίσκονται σε δυσχερή θέση, λόγω του χαμηλού εισοδήματός τους, όπως αυτό προκύπτει από τις φορολογικές τους δηλώσεις, σε συνδυασμό με την επαγγελματική τους κατάσταση, την οικογενειακή τους κατάσταση και ειδικών καταστάσεων υγείας, να καλύψουν τις δαπάνες για τις εύλογες ανάγκες εφοδιασμού τους σε ηλεκτρική ενέργεια ή Φυσικό Αέριο, καθώς οι δαπάνες αυτές αποτελούν σημαντικό ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματός τους.[25]¹⁶

Καταστατικό : Κανονιστική πράξη ιδιωτικού δικαίου που περιέχει το σύνολο των διατάξεων που ρυθμίζουν τη λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας τους στόχους καθώς και τους βασικούς όρους και κανόνες λειτουργίας ενός νομικού προσώπου .

Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία: ορίζεται το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον. [20]¹⁷

Κοινωνική αξία : Η κοινωνική αξία δημιουργείται όταν οι πόροι, οι εισροές, οι διαδικασίες ή οι πολιτικές είναι άμεσα συνδεδεμένες με την αύξηση της ωφελιμότητας

¹³ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις» [22]

¹⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

¹⁵ Σοφία Αδάμ, 2015 «Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων», Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ , Θεσσαλονίκη.

¹⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

¹⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 Τεύχος Α ΦΕΚ 205 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις.»

για τα άτομα και το κοινωνικό σύνολο. Η έννοια αυτή συνήθως χρησιμοποιείται για δύο ζητήματα:

- Τον αντίκτυπο στους ανθρώπους. Μπορεί να είναι χρηματοοικονομικός ή οικονομικός αντίκτυπος αλλά συνήθως είναι αντίκτυπος στην υγεία ή την ευημερία.
- Οικονομικά ή δημοσιονομικά οφέλη, κυρίως για την κυβέρνηση που προκύπτει ως αποτέλεσμα κοινωνικής αλλαγής.[4]¹⁸

Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός: Ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού, με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, από τις οποίες τουλάχιστον η μία είτε δεν βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. είτε, αν βρίσκεται, τροφοδοτείται από διαφορετική παροχή. Ειδικά για Ενεργειακής Κοινότητας, ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικό Σταθμό της Ενεργειακής Κοινότητας γίνεται με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις μελών της Ενεργειακής Κοινότητας και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας. Ειδικά για Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. του Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, μπορεί να γίνεται με την καταναλισκόμενη ενέργεια σε εγκαταστάσεις κοινωφελών επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α., δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών, σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κέντρων υγείας και νοσοκομείων δημόσιου ενδιαφέροντος χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Ενέργεια του περιβάλλοντος: Η φυσική θερμική ενέργεια και η συσσωρευθείσα ενέργεια στο περιβάλλον με συγκεκριμένα όρια, που μπορεί να αποθηκεύεται στον αέρα του περιβάλλοντος, εκτός του απορριπτόμενου αέρα, ή στα επιφανειακά ύδατα ή στα ύδατα αποχέτευσης.[21]¹⁹

Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ): είναι το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ ΑΕ που είναι εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια, το οποίο αποτελείται από γραμμές μέσης και χαμηλής τάσης και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο αυτό. Το Δίκτυο, εκτός

¹⁸ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

¹⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

από το δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, συνδέεται στο ΕΣΜΗΕ μέσω των υποσταθμών υψηλής τάσης και μέσης τάσης (ΥΤ/ΜΤ). Όριο μεταξύ Συστήματος και Δικτύου αποτελεί το διακοπτικό μέσο που βρίσκεται στην πλευρά της ΥΤ του μετασηματιστή ισχύος του υποσταθμού και το οποίο αποτελεί στοιχείο του Δικτύου. Για τις περιοχές, στο δίκτυο διανομής των οποίων ανήκουν γραμμές ΥΤ, το όριο μεταξύ συστήματος και δικτύου διανομής καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ, μετά από εισήγηση των Διαχειριστών του ΕΣΜΗΕ και του ΕΔΔΗΕ και γνώμη των Κυρίων του ΕΣΜΗΕ και του ΕΔΔΗΕ. [25]²⁰

Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ): είναι οι γραμμές υψηλής τάσης, οι εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια διασυνδέσεις, χερσαίες ή θαλάσσιες και όλες οι εγκαταστάσεις, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις ελέγχου που απαιτούνται για την ομαλή, ασφαλή και αδιάλειπτη διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας από έναν σταθμό παραγωγής σε έναν υποσταθμό, από έναν υποσταθμό σε έναν άλλο ή προς ή από οποιαδήποτε διασύνδεση. Τα έργα διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ εντάσσονται στο ΕΣΜΗΕ. Στο Σύστημα Μεταφοράς δεν περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Διανομής, καθώς και τα δίκτυα των μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. [25]²¹

Επιχείρηση ηλεκτρικής ενεργείας: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες: παραγωγή, μεταφορά, διανομή, προμήθεια, ή αγορά ηλεκτρικής ενεργείας και είναι υπεύθυνο για τα εμπορικά και τεχνικά καθήκοντα ή /και τα καθήκοντα συντήρησης τα σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές. Στον ορισμό αυτόν δεν περιλαμβάνονται οι τελικοί πελάτες. [25]²²

Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντικτύπου: ορίζεται το μοντέλο παρακολούθησης του κοινωνικού αντικτύπου, που ο κάθε φορέας δύναται να συμπληρώνει με σκοπό τη βελτίωση των διαδικασιών λειτουργίας του και την ενδυνάμωση των δραστηριοτήτων του. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα τεχνικά ζητήματα και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του. [20]²³

Κύριος Συστήματος και Δικτύου: Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού ΑΕ (Δ.Ε.Η.)

²⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

²¹ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

²² Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

²³ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

A.E.).

Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ (Λ.ΑΓ.Η.Ε. Α.Ε.): Ιδρύθηκε με Σύμφωνα με το νόμο 4001/2011[25]²⁴ και ασκεί τις δραστηριότητες που ασκούνταν από τη «Διαχειριστής Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» (Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.), πλην εκείνων που κατά το άρθρο 99 του νόμου 4001/2011[25]²⁵ μεταφέρονται στην «Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» (Α.Δ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.).

Κοινωνική καινοτομία ορίζεται η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών, οι οποίες αποσκοπούν στην ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών, τη συμφιλίωση παραγωγής και κατανάλωσης, την εναρμόνιση προσφοράς και ζήτησης και τη διαμόρφωση νέου τύπου κοινωνικών σχέσεων βασιζομένων στη συλλογικότητα και στην ισοτιμία και όχι στον ανταγωνισμό. [20]²⁶

Κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος: ορίζονται οι υπηρεσίες που είναι προσβάσιμες σε όλους, προάγουν την ποιότητα ζωής και παρέχουν κοινωνική προστασία σε ομάδες όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και περιλαμβάνουν την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική στέγαση, την κοινωνική σίτιση, την παιδική φροντίδα, τη μακροχρόνια φροντίδα και τις υπηρεσίες κοινωνικής αρωγής, χωρίς, ωστόσο, να υποκαθιστούν τις γενικές υποχρεώσεις του κράτους στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής. [20]²⁷

Κοινωνική ένταξη ορίζεται η δημιουργία των προϋποθέσεων για την ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική και οικονομική ζωή ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες και τις ειδικές ομάδες. [20]²⁸

Κοινωνικός αντίκτυπος ορίζεται η παραγόμενη συλλογική και κοινωνική ωφέλεια που κομίζει η δραστηριότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του νόμου 4430/2016[20]²⁹, σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο στις τοπικές κοινωνίες. [20]³⁰

Κοινωνική ωφέλεια ορίζεται η εξυπηρέτηση κοινωνικών αναγκών τοπικού ή

²⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.» [25]

²⁵ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.» [25]

²⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

²⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 Τεύχος Α ΦΕΚ 205 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις.»

²⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 Τεύχος Α ΦΕΚ 205 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις.»

²⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».[20]

³⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

ευρύτερου χαρακτήρα με την αξιοποίηση της κοινωνικής καινοτομίας, μέσα από δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης» ή παροχής «κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος» ή κοινωνικής ένταξης. [20]³¹

Κοινωνική αναφορά (Social report): Το έγγραφο που έχει ελεγχθεί από την Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου, η οποία έχει επίσης εκδώσει τη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου. Αυτή η δήλωση εμπεριέχεται στην Κοινωνική Αναφορά. [4]³²

Κοινωνική Επιστροφή της Επένδυσης (Social Return on Investment-SROI): Τύπος ανάλυσης κόστους-οφέλους. Βασίζεται στην έννοια της οικονομικής απόδοσης της επένδυσης και εκφράζει την επίδραση μιας δραστηριότητας στο περιβάλλον, τους 105 ανθρώπους και την οικονομία. Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση έργων και οργανισμών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προβλέψει πιθανές επιπτώσεις ενός έργου ή οργανισμού. [4]³³

Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία (Social Net Present Value - SNPV): Θεωρεί ότι μια κοινωνική επένδυση αξίζει όσο το άθροισμα όλων των αναμενόμενων χρηματορροών που προκύπτουν από την ανάληψή της προεξοφλημένες με ένα κατάλληλο κοινωνικό επιτόκιο. [4]³⁴

Κοινωνική λογιστική (Social accounting): Η διαδικασία με βάση την οποία ένας οργανισμός συλλέγει, αναλύει και ερμηνεύει περιγραφικές, ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες, που συγκεντρώνονται με σκοπό να παράγουν έναν τρόπο μέτρησης της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής επίδοσης και αντίκτυπου. [4]³⁵

Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης (Social Internal Rate of Return - SIRR): Η πραγματική κοινωνικοοικονομική απόδοση που η κοινωνική επένδυση θα αποδώσει καθ' όλη τη διάρκειά της ή αλλιώς το προεξοφλητικό επιτόκιο, όπου η Κοινωνική Καθαρή παρούσα Αξία είναι ίση με το μηδέν. [4]³⁶

Κοινωνικός ελεγκτής (Social auditor): Ένα άτομο που προεδρεύει στη συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου και διαχειρίζεται τη διαδικασία ελέγχου στο τέλος κάθε κύκλου, συμπεριλαμβανομένων της εξέτασης των δεδομένων και του ελέγχου του δείγματος στην πηγή (διαδρομή ελέγχου), και εκδίδει τη Δήλωση

³¹ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

³² Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³³ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³⁴ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³⁵ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³⁶ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

Κοινωνικού Ελέγχου. [4]³⁷

Κοινωνικός έλεγχος (Social audit): Η διαδικασία αναθεώρησης και επαλήθευσης των Κοινωνικών Λογαριασμών στο τέλος κάθε περιόδου κοινωνικής λογιστικής. [4]³⁸

Κύκλος κοινωνικού ελέγχου/Περίοδος κοινωνικής λογιστικής (Social audit cycle/Social accounting period): Η περίοδος που έχει συμφωνηθεί για την προετοιμασία των Κοινωνικών Λογαριασμών. Μπορεί να είναι για δώδεκα μήνες και να συμπίπτει με το οικονομικό έτος ή μπορεί να είναι για άλλη περίοδο.

Νομισματοποιώ (Monetise): Προσδίδω χρηματοοικονομική αξία σε κάτι. Όραμα (Vision): Μία σύντομη δήλωση που εξηγεί το όραμα της Κοιν.Σ.Επ. για το πώς θα ήθελε να είναι τα πράγματα στο μέλλον. [4]³⁹

Μετατόπιση (Displacement): Η εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που μετατοπίζει άλλα αποτελέσματα. [4]⁴⁰

Περίοδος απόσβεσης (Payback period): Χρονική διάρκεια σε μήνες ή χρόνια για την αξία του αντίκτυπου να υπερβεί την επένδυση. [4]⁴¹

Μη διασυνδεδεμένα Νησιά: είναι τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας των οποίων το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας δεν συνδέεται με το Σύστημα Μεταφοράς και το Δίκτυο Διανομής της ηπειρωτικής χώρας. [25]⁴²

Νομισματοποιώ (Monetise): Προσδίδω χρηματοοικονομική αξία σε κάτι. Όραμα (Vision): Μία σύντομη δήλωση που εξηγεί το όραμα της Κοιν.Σ.Επ. για το πώς θα ήθελε να είναι τα πράγματα στο μέλλον. [4]⁴³

Ποιοτικές πληροφορίες (Qualitative information): Πληροφορίες όπως απόψεις, σκέψεις και αντιλήψεις. Μπορούν να παρουσιαστούν αριθμητικά με τη χρήση αριθμητικής κλίμακας για να μετρηθεί η έκταση απόψεων. [4]⁴⁴

Ποσοτικές πληροφορίες (Quantitative information): Πληροφορίες που είναι αριθμητικά μετρήσιμες. [4]⁴⁵

³⁷ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³⁸ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

³⁹ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁰ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴¹ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴² Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

⁴³ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁴ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁵ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

Προβλεπτική ανάλυση SROI (Forecast SROI analysis): Προβλέπει πόση κοινωνική αξία θα δημιουργηθεί αν οι δραστηριότητες συνάδουν με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. [4]⁴⁶

Προεξόφληση (Discounting): Η διαδικασία με την οποία μελλοντικές χρηματοοικονομικές δαπάνες και οφέλη επαναυπολογίζονται στις σημερινές αξίες. [4]⁴⁷

Τήρηση κοινωνικών βιβλίων (Social bookkeeping): Το μέσο με το οποίο συλλέγονται τακτικά πληροφορίες και διαβουλεύονται οι εμπλεκόμενοι για την επίδοση και τον αντίκτυπο μίας Κοιν.Σ.Επ. σε σχέση με τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς της στόχους. [4]⁴⁸

Χρηματοοικονομική αξία (Financial value): Το χρηματοοικονομικό πλεόνασμα που παράγεται από μία Κοιν.Σ.Επ. στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της [4]⁴⁹

Σημείο αναφοράς (Benchmark): Ένα εξωτερικό ή εσωτερικό σταθερό σημείο με τον οποίο μπορεί να συγκριθεί η επίδοση. [4]⁵⁰

Σταθμοί Α.Π.Ε. Μη Ελεγχόμενης Παραγωγής: οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που δεν είναι ελεγχόμενης παραγωγής, όπως ειδικότερα οι αιολικοί, φωτοβολταϊκοί και μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί. [26]⁵¹

Στόχος (Target): Ένα επιθυμητό επίπεδο ή επίδοση που επιδιώκεται. [4]⁵²

Συμπαραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας (Σ.Η.Θ.): Η ταυτόχρονη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ή και μηχανικής ενέργειας στο πλαίσιο μιας μόνο διαδικασίας.

Συμπαραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α): Η συμπαραγωγή που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 10 %, σε σχέση με τη θερμική και ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στο πλαίσιο διακριτών διαδικασιών, καθώς και η παραγωγή από Μονάδες Συμπαραγωγής Μικρής και Πολύ Μικρής Κλίμακας που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς

⁴⁶ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁷ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁸ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁴⁹ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁵⁰ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁵¹ Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»

⁵² Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

ενέργειας, ανεξάρτητα από το ποσοστό της εξοικονόμησης. Συμπαραγωγή Μικρής Κλίμακας: Η μονάδα συμπαραγωγής με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη του ενός (1) MWe. Συμπαραγωγή Πολύ Μικρής Κλίμακας: Η μονάδα συμπαραγωγής με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη των πενήντα (50) kWe.

Σύνοψη κοινωνικής αναφοράς (Summary social report): Αφού έχει ελεγχθεί και αναθεωρηθεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών ώστε να διαμορφωθεί η Κοινωνική Αναφορά, μπορεί να συνταχθεί, εκδοθεί και διανεμηθεί ένα συνοπτικό έγγραφο. [4]⁵³

Σύστημα: Οι γραμμές υψηλής τάσης, οι εγκατεστημένες στην ελληνική επικράτεια διασυνδέσεις, χερσαίες ή θαλάσσιες και όλες οι συναφείς εγκαταστάσεις ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ελέγχου που απαιτούνται για την ομαλή, ασφαλή και αδιάλειπτη διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας από έναν σταθμό παραγωγής σε έναν υποσταθμό, από έναν υποσταθμό σε άλλον υποσταθμό ή προς ή από οποιαδήποτε διασύνδεση. Στο Σύστημα δεν περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο, καθώς και το Δίκτυο των μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.

Συλλογική ωφέλεια ορίζεται η από κοινού εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μέσα από τη διαμόρφωση ισότιμων σχέσεων παραγωγής, τη δημιουργία θέσεων σταθερής και αξιοπρεπούς εργασίας, τη συμφιλίωση προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. [20]⁵⁴

Σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών (Draft social accounts): Το έγγραφο που προετοιμάζεται ως συνέπεια της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής και υποβάλλεται για έλεγχο στην Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου. [4]⁵⁵

Τηλεθέρμανση ή Τηλεψύξη: Η διανομή θερμικής ενέργειας υπό μορφή ατμού, ζεστού νερού ή ψυχρών υγρών, από μια κεντρική πηγή παραγωγής μέσω δικτύου σε πολλά κτίρια ή τόπους, για τη θέρμανση ή ψύξη χώρων και τη βιομηχανική θέρμανση ή ψύξη.

Υβριδικός Σταθμός [17]⁵⁶: Κάθε σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που:

α) Χρησιμοποιεί μία, τουλάχιστον, μορφή Α.Π.Ε.

β) Η συνολική ενέργεια που απορροφά από το Δίκτυο, σε ετήσια βάση, δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής ενέργειας που καταναλώνεται για την πλήρωση του

⁵³ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁵⁴ Νόμος υπ' αριθ. 3430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

⁵⁵ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁵⁶ Νόμος υπ' αριθ. 3468/27-07-2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

συστήματος αποθήκευσης του σταθμού αυτού. Ως ενέργεια που απορροφά ο Υβριδικός Σταθμός από το Δίκτυο, κατά το προηγούμενο εδάφιο, ορίζεται η διαφορά μεταξύ της ενέργειας που μετράτε κατά την είσοδό της στο σταθμό και της ενέργειας που αποδίδεται απευθείας στο Δίκτυο από τις μονάδες Α.Π.Ε. του Υβριδικού Σταθμού. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται, για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, σε ωριαία βάση. Αν για την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας εφαρμόζεται τεχνολογία διαφορετική από αυτή των φωτοβολταϊκών, μπορεί να χρησιμοποιείται και συμβατική ενέργεια που δεν απορροφάται στο Δίκτυο, εφόσον η χρήση της ενέργειας αυτής κρίνεται αναγκαία για την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας. Η χρησιμοποιούμενη συμβατική ενέργεια δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της συνολικής ενέργειας που παράγεται, σε ετήσια βάση, από τις μονάδες αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας.

γ) Η μέγιστη Ισχύς παραγωγής των μονάδων του σταθμού Α.Π.Ε. δεν μπορεί να υπερβαίνει την εγκατεστημένη ισχύ των μονάδων αποθήκευσης του σταθμού αυτού, προσαυξημένη κατά ποσοστό μέχρι 20%. Υδροθερμική ενέργεια: Η ενέργεια που είναι αποθηκευμένη υπό μορφή θερμότητας στα επιφανειακά ύδατα.

Υποκατάστατο (Proxy): Μία προσέγγιση της αξίας όπου δεν είναι δυνατό να βρεθεί ένα ακριβές μέτρο. [4]⁵⁷

Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. (Φο.Σ.Ε.): Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναλαμβάνει την εκπροσώπηση κατόχων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. [26]⁵⁸

Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.(Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.): Ο Φορέας που αναλαμβάνει την εκπροσώπηση κατόχου σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε περιπτώσεις προσωρινής αδυναμίας εκπροσώπησης από Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης. [26]⁵⁹

Χάρτης επιπτώσης (Impact map): Ένας πίνακας που αποτυπώνει τον τρόπο που μια δραστηριότητα επιφέρει αλλαγή: πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι για να παρέχουν δραστηριότητες που οδηγούν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα για διαφορετικούς

⁵⁷ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁵⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγη Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»

⁵⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγη Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»

εμπλεκόμενους. [4]⁶⁰

Χρήστης συστήματος: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τροφοδοτεί με ηλεκτρική ενέργεια ένα σύστημα μεταφοράς ή δίκτυο διανομής ή που τροφοδοτείται από ένα τέτοιο σύστημα ή δίκτυο. [25]⁶¹

Συντομογραφίες

- Α.Π.Ε.** Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.
- Γ.Ε.ΜΗ.** Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
- Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.** Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας.
- Δ.Ε.Η.** Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.
- Ε.Ε.** Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Ε.Κ.** Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- ΕΦΚΑ** Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης.
- ΚΠολΔ** Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας.
- ΚΥΑ** Κοινή Υπουργική Απόφαση.
- Λ.Α.Γ.Η.Ε.** Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας .
- ΜΔΝ** Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά.
- ΝΠΔΔ** Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.
- ΝΠΙΔ** Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.
- Ο.Τ.Α.** Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- ΡΑΕ** Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.
- Σ.Η.Θ.** Συμπαράγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας.
- ΣΗΘΥΑ** Συμπαράγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης.
- ΣΛΕΕ** Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ε.Ε..
- ΣΛΟΤ** Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης.
- Φο.Σ.Ε.** Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α..
- Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.** Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου.
- COP21** Παγκόσμια διάσκεψη για την κλιματική αλλαγή.
- Κ.Επ.Επ.** Κοινωνική επιστροφή της Επένδυσης

⁶⁰ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015 «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα

⁶¹ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

Πρόλογος

Οι μεταβολές στο κλίμα του πλανήτη αλλάζουν τον κόσμο. Τα είκοσι τελευταία χρόνια κατεγράφησαν 18 από τα θερμότερα έτη από τότε που τηρούνται αρχεία και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως οι δασικές πυρκαγιές, οι καύσωνες και οι πλημμύρες, γίνονται όλο και συχνότερα τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. [45]⁶²

Η επιστημονική κοινότητα προειδοποιεί ότι χωρίς επείγουσα δράση, η θερμοκρασία του πλανήτη είναι πιθανόν να αυξηθεί πάνω από 2°C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα έως το 2060 και η αύξηση θα μπορούσε να φτάσει ακόμη και τους 5°C έως το τέλος του αιώνα. [45]⁶³

Η αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη σε αυτά τα επίπεδα θα έχει δυσμενή έως και καταστροφικό αντίκτυπο στη φύση, επιφέροντας μη αναστρέψιμες αλλαγές σε πολλά οικοσυστήματα και επακόλουθη απώλεια βιοποικιλότητας. Οι υψηλότερες θερμοκρασίες και τα ακραία καιρικά φαινόμενα θα οδηγήσουν σε τεράστιο κόστος για την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα υπονομεύσουν ακόμα και την ικανότητα των χωρών να παράγουν τα απαραίτητα τρόφιμα για την διαβίωση των κατοίκων του πλανήτη. [45]⁶⁴

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να παίξει πρωτεύοντα ρόλο στον παγκόσμιο αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής. Οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης φιλοδοξούν να γίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, **κλιματικά ουδέτερη**, έως το 2050, σύμφωνα με τη Συμφωνία των Παρισίων. Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμούν να συνεργαστούν μεταξύ τους τις επόμενες δεκαετίες με σκοπό να εξασφαλίσουν ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου θα μειωθούν στο ελάχιστο και ότι θα ληφθούν μέτρα για την αντιστάθμιση τυχόν υπολειπόμενων εκπομπών. [45]⁶⁵

Η αναγνώριση του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, έχει ως επακόλουθο την αναγκαιότητα της ενεργειακής μετάβασης σε μορφές **καθαρής ενέργειας** τόσο με την χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όσο και με την βέλτιστη αξιοποίηση τους, μέσω της ορθολογικότερης χρήσης τους με την δημιουργία τοπικών ενεργειακών δικτύων, μικροδικτύων, που μπορούν να λειτουργούν είτε αυτόνομα είτε σε σύνδεση με ένα μεγαλύτερο δίκτυο.

Οι μεγάλοι κεντρικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής παράγουν ηλεκτρική ενέργεια που μεταφέρεται προς τις καταναλώσεις μέσω δικτύων μεταφοράς και διανομής. Οι

⁶²<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/climate-change>

⁶³<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/climate-change>

⁶⁴<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/climate-change>

⁶⁵<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/climate-change>

πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, επιτρέπουν μεγαλύτερο αριθμό κατανεμημένων ενεργειακών πόρων να αποτελούν υποσύνολο ενός ενεργειακού συστήματος. Η ενεργειακή μετάβαση ήδη αποτελεί γεγονός και το κρίσιμο σημείο των ημερών μας είναι η παραδοχή ότι η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης είναι **η ανάπτυξη των κατανεμημένων ενεργειακών πόρων.**

Η Ελλάδα, με τους φυσικούς πόρους που διαθέτει για παραγωγή καθαρής ενέργειας, σε προσιτές τιμές στα νησιά και στην ηπειρωτική χώρα, έχει τη δυνατότητα, να παράγει φτηνή καθαρή ενέργεια και μέσω της κατανεμημένης παραγωγή μπορεί και να εξασφαλίσει ακόμα και την ενεργειακή της αυτάρκεια.

Ο πρόσφατος νόμος 4513/2018[21]⁶⁶ με τίτλο **«Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις»**, δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες, τους τοπικούς φορείς και σε μικρές και μεσαίες τοπικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και τον ενεργειακό σχεδιασμό, μέσω της άμεσης ενεργής εμπλοκής τους σε ενεργειακά εγχειρήματα. Με αυτό τον τρόπο οι πολίτες και οι υπόλοιποι τοπικοί φορείς αποκτούν **διττό ρόλο ως καταναλωτές και ως παραγωγοί ενέργειας.**

Οι ενεργειακές κοινότητες αποτελούν ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τον **εκδημοκρατισμό της ενέργειας** και την παρότρυνση των απλών πολιτών να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πιο συγκεκριμένα στη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου, στην αύξηση χρήσης των ΑΠΕ και στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Βάση του νόμου 4513/2018[21]⁶⁷ η Ενεργειακή Κοινότητα είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο: την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας, την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργεια, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η Ενεργειακές κοινότητες δραστηριοποιούνται στους τομείς : των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), της Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), της ορθολογικής χρήσης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεταφορών και της διαχείρισης της ζήτησης, της παραγωγής, της διανομής και προμήθειας ενέργειας. Ωστόσο ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων είναι καινούργιος για τη χώρα μας και οι πολίτες δεν είναι

⁶⁶Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

⁶⁷Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

εξοικειωμένοι με τις καινούργιες έννοιες και πρακτικές που τον συνοδεύουν. Η παρούσα εργασία επιχειρεί να καλύψει μέσω του «Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων», πρακτικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσουν όσοι και όσες επιθυμούν να δημιουργήσουν μια Ενεργειακή Κοινότητα.

Σκοπός της εργασίας

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε, στο πλαίσιο του διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος σπουδών, «**Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς**», της **Σχολής Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας και της Σχολής Μηχανικών του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου**

Μέσω της σύνταξης του «**Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων**» επιχειρεί να καλύψει, πρακτικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσουν όσοι και όσες επιθυμούν να συστήσουν μια **Ενεργειακή Κοινότητα**. Καθώς επίσης στοχεύει να αποσαφηνίσει, το πλαίσιο της δομής και της λειτουργίας τους, δίνοντας πρακτικές και θεωρητικές πληροφορίες, για τον **θεσμό των Ενεργειακών Κοινοτήτων** και την **ανάπτυξη του στην Ελληνική επικράτεια**.

Ενδεικτικά ο «Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακή Κοινότητα θα απαντά στα παρακάτω ερωτήματα :

- * Τι είναι η κοινωνική επιχειρηματικότητα.
- * Τι είναι οι Ενεργειακές Κοινότητες.
- * Ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα.
- * Ποιες είναι οι δράσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων.
- * Πως γίνεται η σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας .
- * Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας.
- * Το περιεχόμενο του καταστατικού μίας Ενεργειακής Κοινότητας.
- * Ποια είναι τα δικαιολογητικά εγγραφής στο Μητρώο των Ενεργειακών Κοινοτήτων.
- * Πως θα γίνονται οι συγχωνεύσεις και οι μετατροπές των ενεργειακών κοινοτήτων
- * Τι προβλέπεται για τοπικές Ενώσεις και την ίδρυση πανελλαδικής Ομοσπονδίας.
- * Πως θα γίνεται η διάθεση των πλεονασμάτων των ενεργειακών κοινοτήτων.
- * Τι προβλέπεται για τη λύση- εκκαθάριση.
- * Ποια είναι τα βήματα για την εκπόνηση οικονομοτεχνικής ανάλυσης της δομής και της λειτουργίας μίας Ενεργειακής Κοινότητας.
- * Οικονομοτεχνικές μελέτες περιπτώσεων δομής και λειτουργίας ενεργειακών

κοινοτήτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα από τα ζητήματα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Ενεργειακή Κοινότητα είναι η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)**- Social Return on Investment (SROI) για την οποία κατά καιρούς έχουν γίνει διάφορες προσπάθειες ανάπτυξης μεθόδων μέτρησης του κοινωνικού αντικτύπου, η ομάδα των Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα έχει συλλέξει τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται πιο συχνά και τις παρουσιάζει κατά καιρούς στις ετήσιες εκθέσεις της.

Στην παρούσα εργασία η **κύρια μέθοδος που χρησιμοποιείται** είναι η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)**- Social Return on Investment (SROI) κάτω από το πρίσμα της **Κοινωνικής Λογιστικής** και χρησιμοποιώντας την βιβλιοθήκη δεικτών αναφορά αντίκτυπου και Προτύπων Επενδύσεων - Impact Reporting and Investment Standards (IRIS).

Δομή της εργασίας

Η εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια και ένα παράρτημα.

Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφονται οι έννοιες πάνω στις οποίες στηρίζεται η δομή και λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων και αποτελεί την εισαγωγή και ταυτόχρονα τη θεωρητική προσέγγιση (βιβλιογραφική επισκόπηση) των «εργαλείων» που χρησιμοποιήθηκαν για την δημιουργία του «Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων» που θα ακολουθήσει.

Στο κεφάλαιο αυτό αναπτύσσονται έννοιες όπως: η κοινωνική Οικονομία, η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, η κοινωνική Αξιολόγηση των επενδύσεων, του συνεταιρισμού και του θεσμού της Ενεργειακής Κοινότητας σε Ευρωπαϊκό και Ελληνικό Επίπεδο. Επίσης παρουσιάζονται οι πιθανές δράσεις που μπορούν να αναπτύξουν οι Ενεργειακές Κοινότητες στην Ελληνική επικράτεια και παρουσιάζονται η εξέλιξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα, όπως αυτή καταγράφηκε πρόσφατα από την Electra Energy Cooperative, σε συνεργασία με την ερευνητική ομάδα SmartRue του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, εκ μέρους του γραφείου της Greenpeace με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για το Κλίμα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας και στηρίζεται κυρίως στον νόμο

4635/2019[22]⁶⁸ και στο βιβλίο του Μιχάλη Φεφές με τίτλο «Ενεργειακές Κοινότητες» από τις εκδόσεις «Νομική Βιβλιοθήκη» (2020)[2]⁶⁹.

Αναλυτικότερα στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται από νομική σκοπιά: τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής κοινότητας, η νομική μορφή των μέλλον της Ενεργειακής Κοινότητας, τα όργανα της διοίκησης και εποπτείας της Ενεργειακής κοινότητας, ο τύπος και το περιεχόμενο του καταστατικού της Ενεργειακής Κοινότητας, το Μητρώο των Ενεργειακών Κοινοτήτων, τα διαδικαστικά θέματα της λύσης-εκκαθάρισης, και της διάθεσης του πλεονάσματος της Ενεργειακής κοινότητας και τα οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναπτύσσεται, ο «Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας» και στηρίζεται στα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι Ενεργειακές Κοινότητες, τόσο ως οργανισμοί που ανήκουν στον Τρίτο τομέα της Οικονομίας οι οποίες στηρίζονται στον διττό ρολό των μελών τους ως «επενδυτές» και ως «καταναλωτές», όσο και στο γεγονός ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες καλούνται να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη παραγωγή ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας, σε τοπικό επίπεδο, αξιοποιώντας τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις δυνατότητες υποκατάστασης της χρήσης συμβατικών καυσίμων.

Επίσης στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι μέθοδοι για την δημιουργία της ιδρυτικής ομάδας της Ενεργειακής Κοινότητας και πως μπορεί να διαμορφωθεί το κοινό όραμα των μελών της μέσω των δραστηριοτήτων τους. Περιγράφεται ο τρόπος οργάνωσης, λειτουργίας και η μέθοδοι λήψης αποφάσεων της Ενεργειακής Κοινότητας. Και τέλος αναπτύσσεται το πλάνο επιχειρηματικής ανάπτυξης και αξιολόγησης των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας το οποίο στηρίζεται, τόσο σε χρηματοοικονομικά κριτήρια, όπως η καθαρή παρούσα αξία, ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης, η έντοκη περίοδος αποπληρωμής κ.α. όσο και σε κοινωνικά κριτήρια όπως ο η μέτρηση της κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης.

Η μέτρηση της κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι βασισμένη στον οδηγό: «A guide to Social Return on Investment (SROI)»⁷⁰ και προσαρμοσμένοι στις ανάγκες της Ενεργειακής Κοινότητας όπως αυτός περιγράφεται από τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁷¹ στον αντίστοιχο Ελληνικό οδηγό με τίτλο

⁶⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.»[22]

⁶⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁷⁰ <http://www.thesroinetwork.org>

⁷¹ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

«Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ».

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και η προοπτική της εργασίας και τέλος το Παράτημα το οποίο αποτελείται από τις ενότητες, της νομοθεσίας, του πρότυπου καταστατικού και του συνοπτικού οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων σε μορφή εμπλουτισμένου κειμένου με εικόνες.

1

1^ο Κεφάλαιο

Εισαγωγικές Έννοιες-Βιβλιογραφική επισκόπηση

1.1 Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Σε πολλές προηγμένες αλλά και αναπτυσσόμενες οικονομίες έχει αρχίσει να αναπτύσσεται ανάμεσα στο Κράτος και στην αγορά ένας τρίτος τομέας, ο επονομαζόμενος τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας ή «Τρίτο Σύστημα» ή «Μη Κερδοσκοπικός Τομέας της Οικονομίας» ή «Τρίτος Τομέας της Οικονομίας» ή «Τομέας της Αλληλέγγυας Οικονομίας». Στην παρούσα εργασία θα τον αναφέρουμε ως «Κοινωνική Οικονομία». Οι φορείς του Τρίτου Τομέα δραστηριοποιούνται σε έναν χώρο ο οποίος βρίσκεται μεταξύ του δημόσιου τομέα και της οικονομίας της αγοράς ενώ από πολιτικής απόψεως οι οργανισμοί αυτοί αποτελούν εκούσιες, εθελοντικές, συμμετοχικές και αδέσμευτες συσπειρώσεις πολιτών που συγκροτούν ανεξάρτητες δομές.

Ο όρος της κοινωνικής οικονομίας κάνει την εμφάνιση του στη βιβλιογραφία, περίπου το 1830 από το Γάλλο φιλελεύθερο οικονομολόγο Charles Dunoyer, στο έργο του με τίτλο «Πραγματεία περί της κοινωνικής οικονομίας», στο οποίο ήταν υπέρμαχος μιας ηθικής προσέγγισης της οικονομίας. Τον Ιούνιο του 1980, η Εθνική Επιτροπή Σύνδεσης των Αλληλασφαλιστικών, Συνεταιριστικών και Συλλογικών Δραστηριοτήτων (CNLAMCA) δημοσίευσε τον Χάρτη της Κοινωνικής Οικονομίας, στον οποίο ορίζεται η κοινωνική οικονομία ως, το σύνολο των οργανώσεων που δεν ανήκουν στον δημόσιο τομέα, λειτουργούν με δημοκρατικό τρόπο κατανέμοντας στα μέλη τους ίσα δικαιώματα και καθήκοντα και διέπονται από ειδικό καθεστώς ιδιοκτησίας και διανομής των κερδών, αξιοποιώντας τα πλεονάσματα για την επέκταση της οργάνωσης και τη βελτίωση των υπηρεσιών τους προς τα μέλη τους και την κοινωνία.

Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν διαδοθεί ευρέως στην οικονομική βιβλιογραφία και σκιαγραφούν μια σφαίρα της κοινωνικής οικονομίας που στηρίζεται σε τρεις βασικές οικογένειες, τους συνεταιρισμούς, τις αλληλασφαλιστικές εταιρείες και τις ενώσεις στις οποίες προστέθηκαν και τα ιδρύματα. [6]⁷²

⁷²Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

Στην έκθεση, που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία (CIRIEC) το 2013, προτείνεται ο ακόλουθο ορισμό για την κοινωνική οικονομία: [6]⁷³

Εικόνα 1: Οι τρεις τομείς της Οικονομίας

«Το σύνολο των ιδιωτικών, επίσημα οργανωμένων επιχειρήσεων, με αυτόνομη λήψη αποφάσεων και ελεύθερη συμμετοχή, οι οποίες δημιουργήθηκαν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των μελών τους μέσω της αγοράς με την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, ασφάλισης και χρηματοδότησης, όπου η λήψη αποφάσεων και η τυχόν διανομή κερδών ή πλεονασμάτων μεταξύ των μελών δεν συνδέονται άμεσα με το κεφάλαιο ή τις εισφορές των μελών, κάθε ένα εκ των οποίων έχει μία ψήφο, ή όπου εν πάση περιπτώσει οι αποφάσεις λαμβάνονται μέσα από δημοκρατικές, συμμετοχικές διαδικασίες. Η κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει επίσης ιδιωτικές

⁷³ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

επίσημα οργανωμένες οντότητες με αυτόνομη λήψη αποφάσεων και ελεύθερη συμμετοχή που παράγουν μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες για νοικοκυριά και των οποίων τα τυχόν πλεονάσματα δεν μπορούν να ιδιοποιηθούν από τους οικονομικούς φορείς που τις δημιουργούν, τις ελέγχουν ή τις χρηματοδοτούν»[6]⁷⁴

Σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό, τα κοινά χαρακτηριστικά όπως αυτά αναφέρονται και στην έκθεση της Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του 2012 για την τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία [6]⁷⁵, των οργανισμών που κινούνται στο πλαίσιο της κοινωνικών οικονομίας είναι τα ακόλουθα:

- Είναι ιδιωτικές, με άλλα λόγια, δεν αποτελούν παράρτημα ούτε ελέγχονται από τον δημόσιο τομέα.
- Είναι επίσημα οργανωμένες. Αυτό σημαίνει ότι συνήθως έχουν νομική υπόσταση.
- Αποφασίζουν αυτόνομα, πράγμα που σημαίνει ότι είναι απολύτως ελεύθερες να επιλέγουν και να απομακρύνουν τα όργανα που τις διαχειρίζονται και να ελέγχουν και οργανώνουν όλες τις δραστηριότητές τους.
- Η προσχώρηση των μελών είναι ελεύθερη. Με άλλα λόγια, δεν είναι υποχρεωτική η προσχώρηση σε αυτές.
- Οποιαδήποτε κατανομή κερδών ή πλεονασμάτων στα μέλη τους, εφόσον προκύψει, δεν είναι ανάλογη προς το κεφάλαιο ή τις χρηματικές συνεισφορές των μελών τους, αλλά είναι ανάλογη προς τις δραστηριότητες ή τις συναλλαγές αυτών με την οργάνωση.
- Επιδιώκουν μια αυτούσια οικονομική δραστηριότητα, που είναι η κάλυψη των αναγκών προσώπων, νοικοκυριών ή οικογενειών. Για τον λόγο αυτόν, οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομία θεωρούνται οργανώσεις του λαού και όχι του κεφαλαίου· εργάζονται με κεφάλαια και άλλους μη χρηματικούς πόρους, δεν εργάζονται όμως για το κεφάλαιο.
- Είναι δημοκρατικές οργανώσεις. Με την εξαίρεση ορισμένων εθελοντικών οργανώσεων που προσφέρουν μη εμπορευματικές υπηρεσίες σε νοικοκυριά, οι πρωτοβάθμιες οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας έχουν καθιερώσει την αρχή «ένα πρόσωπο, μια ψήφος» στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που εφαρμόζουν, ανεξάρτητα από το κεφάλαιο ή τις συνεισφορές των μελών

⁷⁴ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁷⁵ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

τους. Σε κάθε περίπτωση, εφαρμόζουν πάντοτε δημοκρατικές και συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Οι οργανώσεις άλλων επιπέδων είναι και αυτές δημοκρατικά δομημένες. Τα μέλη τους διαθέτουν πλειοψηφικό ή αποκλειστικό έλεγχο της αρμοδιότητας λήψης αποφάσεων στους κόλπους μιας οργάνωσης.

Πέραν των κοινών χαρακτηριστικών όλων των οντοτήτων της κοινωνικής οικονομίας, τρία είναι τα βασικά χαρακτηριστικά τους όπως αναφέρεται και στην έκθεση της Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του 2012 για την τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία. [6]⁷⁶

α) Δημιουργούνται για να καλύψουν τις ανάγκες των μελών τους με την εφαρμογή της αρχής της αυτοβοήθειας, δηλαδή πρόκειται για εταιρείες στο πλαίσιο των οποίων μέλος και χρήστης της εν λόγω δραστηριότητας είναι συνήθως το ίδιο άτομο. Ο πρωταρχικός στόχος των εταιρειών αυτών είναι η ικανοποίηση και η κάλυψη των αναγκών των μελών τους, τα οποία είναι, κατά βάση, μεμονωμένα άτομα ή οικογένειες.

Η δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο του συνεταιρισμού ή της αλληλασφαλιστικής εταιρείας είναι αυτή που καθορίζει τη σχέση μεταξύ χρήστη/μέλους και οργανισμού που κινείται στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας.

β) Οι οργανισμοί που κινούνται στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομία είναι παραγωγοί εμπορευματικών προϊόντων, το οποίο σημαίνει ότι η παραγωγή τους έχει κυρίως ως στόχο την πώληση στην αγορά σε τιμές οικονομικά σημαντικές.

γ) Παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να κατανέμουν τα κέρδη και τα πλεονάσματα στα μέλη-χρήστες τους, η διανομή δεν γίνεται κατά τρόπο αναλογικό προς το κεφάλαιο ή την εισφορά των μελών, αλλά αντιστοιχεί στις συναλλαγές του μέλους με την οργάνωση.

Ο Τρίτος τομέας, εκτός από την προσέγγιση της Κοινωνικής Οικονομία περιγράφεται στη βιβλιογραφία και ως :

α) Μη κερδοσκοπικός τομέας ή μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Η προσέγγιση αυτή καλύπτει μόνο τις ιδιωτικές οργανώσεις στις οποίες ισχύουν καταστατικά που τους απαγορεύουν να διανέμουν τυχόν πλεονάσματα σε εκείνους που τις ίδρυσαν ή τις ελέγχουν ή τις χρηματοδοτούν. [6]⁷⁷

⁷⁶ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁷⁷ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

Οι ρίζες της έννοιας αυτής ιστορικά συνδέονται με την ιδέα της φιλανθρωπίας στη Βρετανία του 19ου αιώνα και στις χώρες που ανήκαν στη σφαίρα επιρροής της. Οι γνωστές βρετανικές φιλανθρωπικές οργανώσεις και τα αμερικανικά φιλανθρωπικά ιδρύματα δημιούργησαν όρους όπως φιλανθρωπικός τομέας και εθελοντικός τομέας, οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στην ευρύτερη έννοια του μη κερδοσκοπικού τομέα.[6]⁷⁸.

β) Οικονομίας της αλληλεγγύης. Αναπτύχθηκε το τελευταίο τέταρτο του 20ού αιώνα στη Γαλλία και σε ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής και συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τη σημαντική ανάπτυξη του Τρίτου Τομέα στις οργανώσεις που παράγουν και διανέμουν τα λεγόμενα κοινωνικά προϊόντα ή αγαθά ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας. Τα αγαθά ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας είναι αγαθά για τα οποία υπάρχει ευρεία κοινωνική και πολιτική συναίνεση ότι είναι ουσιώδη για μια αξιοπρεπή ζωή και πρέπει συνεπώς να είναι διαθέσιμα σε ολόκληρο τον πληθυσμό, ανεξαρτήτως εισοδήματος ή αγοραστικής δύναμης. Συνεπώς, θεωρείται ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να προβλέπει την παραγωγή και τη διανομή των αγαθών αυτών, είτε διασφαλίζοντας τη δωρεάν παροχή τους είτε επιδοτώντας τα ούτως ώστε να διατίθενται σε τιμές πολύ χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς. [6]⁷⁹

Την περίοδο της ακμής και της καθιέρωσης του κράτους πρόνοιας, η καθολική πρόσβαση στα πιο σημαντικά από αυτά τα αγαθά ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας, όπως οι υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης, διασφαλιζόταν από τις κυβερνήσεις των πλέον ανεπτυγμένων χωρών της Ευρώπης. Τις τελευταίες δεκαετίες, ωστόσο, έχουν προκύψει νέες κοινωνικές ανάγκες οι οποίες δεν καλύπτονται ούτε από τον δημόσιο τομέα ούτε από τον παραδοσιακό καπιταλιστικό τομέα και οι οποίες επηρεάζουν πολλές ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται με τις συνθήκες διαβίωσης των ηλικιωμένων, τη μαζική μακροχρόνια ανεργία, τους μετανάστες, τις εθνικές μειονότητες, τα άτομα με αναπηρία, την επανένταξη των αποφυλακισθέντων, τις κακοποιημένες γυναίκες, τους πάσχοντες από χρόνιες ασθένειες, την ενεργειακή φτώχεια κτλ. [6]⁸⁰.

Συγκριτικά με τους κλασικούς παράγοντες η Κοινωνική Οικονομία, έχει τρία ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: α) τις κοινωνικές απαιτήσεις που επιχειρεί να καλύψει, β)

⁷⁸ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁷⁹ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁸⁰ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

τους φορείς που στηρίζουν τις πρωτοβουλίες αυτές και γ) την εκπεφρασμένη επιθυμία για κοινωνική αλλαγή. Με βάση τις τρεις αυτές πτυχές, αντιστοιχεί σε μια οικονομία στην οποία η αγορά αποτελεί ένα σκέλος, πιθανότατα το σημαντικότερο, αλλά όχι το μοναδικό. Η οικονομία περιστρέφεται γύρω από τρεις πόλους: την αγορά, το κράτος και την αμοιβαιότητα. Οι τρεις αυτοί πόλοι αντιστοιχούν στις αρχές της αγοράς, της αναδιανομής και της αμοιβαιότητας. Η τελευταία αναφέρεται στη μη χρηματική ανταλλαγή στον χώρο της πρωτογενούς κοινωνικότητας και ταυτίζεται προπάντων με τη δημιουργία ενώσεων. [6]⁸¹.

Εν ολίγοις, η οικονομία είναι εκ φύσεως πλουραλιστική και δεν μπορεί να περιοριστεί σε αυστηρώς εμπορικούς και χρηματικούς όρους. Η οικονομία της αλληλεγγύης αποτελεί μια πρωτοφανή προσπάθεια να συνδεθούν οι τρεις πόλοι του συστήματος, έτσι ώστε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες της οικονομίας της αλληλεγγύης να αποτελέσουν υβριδικά σχήματα μεταξύ της οικονομίας της αγοράς, της μη εμπορευματικής και της μη χρηματικής οικονομίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές δεν ταιριάζουν στο στερεότυπο της αγοράς βάσει της ορθόδοξης οικονομικής θεωρίας, και οι πόροι τους έχουν και αυτοί πολλαπλές προελεύσεις: την αγορά (πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών), τον μη εμπορευματικό τομέα (κυβερνητικές επιχορηγήσεις και δωρεές) και τον μη χρηματικό τομέα (εθελοντές). [6]⁸².

Πέραν αυτής της έννοιας της οικονομίας της αλληλεγγύης, η οποία αναπτύχθηκε με επίκεντρο τη Γαλλία, μια άλλη θεώρηση της οικονομίας της αλληλεγγύης με έναν ορισμένο βαθμό απήχησης σε ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής είναι αυτή της οικονομίας της αλληλεγγύης ως δύναμης κοινωνικής αλλαγής, φορέα ενός σχεδίου για μια εναλλακτική κοινωνία αντί της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Σε αντίθεση προς την ευρωπαϊκή προσέγγιση, η οποία θεωρεί την οικονομία της αλληλεγγύης συμβατή με την αγορά και το κράτος, η λατινοαμερικανική προοπτική επικεντρώνεται στην ανάπτυξη της έννοιας αυτής ως παγκόσμιας εναλλακτικής λύσης αντί του καπιταλισμού. [6]⁸³.

1.2 Συνεταιρισμός

Ο ορισμός για τον συνεταιρισμό, που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συνεταιριστική Ένωση (ICA) στο παγκόσμιο συνέδριο, που οργάνωσε στο Μάντσεστερ το 1995 είναι

⁸¹ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁸² Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

⁸³ Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»

«κάθε αυτόνομη και εθελοντική ομάδα προσώπων με σκοπό την ικανοποίηση κοινών τους οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και προσδοκιών μέσω μιας κοινής, ιδιόκτητης και με δημοκρατικό τρόπο διοικούμενης επιχείρησης»(Εικόνα 2).

[2]⁸⁴

Εικόνα 2: Οι επτά συνεταιριστικές αρχές όπως διατυπώθηκαν στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995

Ο συνεταιρισμός ανήκει στα μέλη του, διοικείται από τα μέλη του και συναλλάσσεται με αυτά. Η συνεργασία των μελών του συνεταιρισμού διέπεται από αξίες και αρχές. Οι συνεταιριστικές αρχές είναι επτά και η διατύπωσή τους έγινε στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995. Αυτές είναι:[2]⁸⁵

1^η Αρχή - Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή

Ο συνεταιρισμός είναι εθελοντική οργάνωση, ανοικτή σε όλα τα πρόσωπα που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες του και επιθυμούν ν' αποδεχθούν τις ευθύνες του μέλους, χωρίς διακρίσεις φύλου, κοινωνικού επιπέδου, φυλής, πολιτικών πεποιθήσεων ή θρησκείας. Δεν νοείται, λοιπόν, η υποχρεωτική συμμετοχή κάποιου σ' ένα συνεταιρισμό, όπως και η υποχρεωτική παραμονή σ' αυτόν. Εννοείται ότι η είσοδος και η έξοδος μελών δεν είναι και ανεξέλεγκτη. Μπορεί να ορίζονται (από το καταστατικό) κριτήρια αποδοχής ενός μέλους, τα οποία έχουν σχέση με το είδος του

⁸⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁸⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

συνεταιρισμού, ή η είσοδος να μην είναι δυνατή για αντικειμενικούς λόγους. Το ίδιο ισχύει για την έξοδο μελών, αλλιώς ο συνεταιρισμός θα έπεφτε θύμα μελών που στην πρώτη δυσκολία θα αποχωρούσαν. Γι' αυτό, κατά κανόνα, το καταστατικό ενός συνεταιρισμού επιβάλλει συγκεκριμένη υποχρεωτική χρονική περίοδο παραμονής στον συνεταιρισμό, ενώ τα αποχωρούντα μέλη ευθύνονται για τις υποχρεώσεις που δημιούργησε ο συνεταιρισμός κατά την περίοδο που ήταν μέλη του ακόμα και μετά την έξοδό τους απ' αυτόν. [2]⁸⁶

2^η Αρχή - Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής τους και στη λήψη των αποφάσεων. Άνδρες και γυναίκες που προσφέρουν υπηρεσίες ως αιρετοί εκπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου και στους συνεταιρισμούς ανωτέρου βαθμού οργανώνονται, επίσης, με δημοκρατικό τρόπο. Η αρχή αυτή καταδεικνύει ότι ο συνεταιρισμός είναι θεσμός κατεξοχήν ανθρωποκεντρικός. Ο συνεταιρισμός διοικείται από αιρετούς, που είναι μέλη του συνεταιρισμού και χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του. [2]⁸⁷

Οι αιρετοί είναι υπόλογοι στα μέλη, τα οποία έχουν δικαίωμα και, ταυτόχρονα, υποχρέωση να ενημερώνονται για τα θέματα του συνεταιρισμού και να συμμετέχουν ενεργά στη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση. Τυχόν αδιαφορία των μελών έχει ως συνέπεια τον «έλεγχο» από μια μικρή ομάδα, η οποία μοιραία, κάποια στιγμή, θα επιδιώξει τα δικά της ατομικά συμφέροντα και όχι αυτά του συνεταιρισμού. Εξίσου λάθος είναι η «εκχώρηση» όλων των ευθυνών και αρμοδιοτήτων στους τεχνοκράτες του συνεταιρισμού (π.χ. διευθύνων σύμβουλος, διευθυντές), χωρίς αυτό να σημαίνει παρέμβαση στο έργο τους. [2]⁸⁸

3^η Αρχή - Οικονομική συμμετοχή των μελών

Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και διαχειρίζονται δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Ένα μέρος τουλάχιστον από το κεφάλαιο αυτό αποτελεί συνήθως την κοινή περιουσία του συνεταιρισμού. Τα μέλη, συνήθως, απολαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση ή καθόλου για το κεφάλαιο που καταθέτουν για να γίνουν μέλη. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για οποιονδήποτε ή για όλους από τους ακόλουθους σκοπούς: α) Ανάπτυξη του συνεταιρισμού, ενδεχομένως με τη δημιουργία αποθεματικών, από τα οποία μέρος, τουλάχιστον, θα είναι αδιανέμητα, β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον συνεταιρισμό και γ) Υποστήριξη

⁸⁶Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁸⁷Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁸⁸Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη. [2]⁸⁹

Η κλασική έννοια του κέρδους δεν είναι συστατικό στοιχείο της λειτουργίας του συνεταιρισμού. Γι' αυτό ο συνεταιρισμός κατηγοριοποιείται στους μη κερδοσκοπικούς φορείς. Σημαντική είναι η κατανόηση της διάκρισης μεταξύ πλεονάσματος και κέρδους. Το πλεόνασμα προέρχεται από τις συναλλαγές με τα μέλη, ενώ το κέρδος από τις συναλλαγές με μη μέλη- τρίτους. Η διαφορά μεταξύ κέρδους και πλεονάσματος είναι φανερή και είναι θεμελιώδης μεταξύ συμβατικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών. Για τον λόγο αυτό άλλωστε ένας συνεταιρισμός μπορεί να λειτουργεί στο κόστος και να είναι επιχειρηματικά υγιέστατος και αποτελεσματικότερος. [2]⁹⁰

Σημειώνεται ότι η ισότιμη συμμετοχή στο κεφάλαιο δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε την απόκτηση ίδιου αριθμού υποχρεωτικών μερίδων από όλα τα μέλη, αλλά και την υποχρεωτική κατανομή των μερίδων με δίκαιο τρόπο ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του κάθε μέλους. Επίσης, η μη ή η περιορισμένη απόδοση τόκου στο κεφάλαιο δεν σημαίνει ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει τη δυνατότητα να στραφεί στα μέλη του για την άντληση αναγκαίου κεφαλαίου. [2]⁹¹

4^η Αρχή - Αυτονομία και ανεξαρτησία

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας, διοικούμενες από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, είναι σ' αυτό ελεύθεροι, ακολουθώντας κανόνες που διασφαλίζουν τη δημοκρατική διοίκηση από τα μέλη και διατηρούν τη συνεταιριστική αυτονομία. Η υγιής οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού είναι εκ των ων ουκ άνευ για τη διατήρηση της ανεξαρτησίας του. Άρα τυχόν συνεργασία με κυβερνητικούς ή άλλους δημοσίου φορείς πρέπει να γίνεται επί ίσοις όροις με τις άλλες επιχειρήσεις και με συγκεκριμένους προκαθορισμένους κανόνες για το έργο ή τις υπηρεσίες που θα προσφέρει ο συνεταιρισμός και, φυσικά, με την απόδοση της αμοιβής του γι' αυτό. Είναι αυτονόητο ότι, ως επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα, ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να σχετίζεται με κάποιο κόμμα ή πολιτική παράταξη. Άλλωστε συγκεντρώνει μέλη ανεξάρτητα από πολιτικές πεποιθήσεις σύμφωνα με την 1η αρχή. [2]⁹²

5^η Αρχή – Εκπαίδευσης, πρακτικής εξάσκησης και πληροφόρησης

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση στα μέλη τους, στα αιρετά μέλη της διοίκησης, στα διευθυντικά στελέχη και στους υπαλλήλους, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους.

⁸⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

Παρέχουν πληροφόρηση στο κοινό –ιδιαίτερα στους νέους και στους διαμορφωτές της κοινής γνώμης– σχετικά με τη φύση και τα οφέλη της συνεργασίας. Η εκπαίδευση έχει τρεις εκφάνσεις. Την εκπαίδευση των αιρετών, των διευθυντικών στελεχών και των υπαλλήλων, την εκπαίδευση του συνόλου των μελών και την εκπαίδευση του κοινωνικού συνόλου. [2]⁹³

6^η Αρχή - Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών

Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα τα μέλη τους και ισχυροποιούν τη συνεταιριστική κίνηση, όταν συνεργάζονται μεταξύ τους διαμέσου οργανώσεων τοπικού, εθνικού, περιφερειακού και διεθνούς επιπέδου. Η αρχή αυτή αποτελεί την πρακτική εφαρμογή του συνεργατισμού από τους ίδιους τους συνεταιρισμούς μέσω της δημιουργίας δευτεροβάθμιων οργανώσεων από τους πρωτοβαθμίους συνεταιρισμούς και κεντρικών συνεταιριστικών οργανώσεων από δευτεροβάθμιους συνεταιρισμούς. [2]⁹⁴

7^η Αρχή - Ενδιαφέρον για την κοινότητα

Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους. Η προσφορά στην κοινωνία είναι βασική προτεραιότητα του συνεταιρισμού. Άλλωστε, οι συνεταιίροι είναι οι ίδιοι μέλη της τοπικής κοινωνίας, συνεπώς κάθε τι που γίνεται γι' αυτήν επιστρέφει ως όφελος και σ' αυτούς. Η αρχή αυτή βρίσκεται σε ευθεία συνάρτηση με την 5η αρχή όσον αφορά στην εκπαίδευση της κοινωνίας στα συνεταιριστικά ιδεώδη. Αν ο συνεταιρισμός δεν δείχνει έμπρακτα την αλληλεγγύη του προς την κοινωνία, η προσπάθεια να πείσει το κοινωνικό σύνολο για τα πλεονεκτήματά του ξεθωριάζει και δείχνει ασυνέπεια μεταξύ λόγων και έργων. [2]⁹⁵

Όλα αυτά τα ιδεώδη και αρχές δεν είναι παρωχημένα και χάρη σ' αυτά οι συνεταιρισμοί έχουν επιδείξει αξιοθαύμαστη προσαρμοστικότητα στις νέες συνθήκες και είναι σημαντικοί εταίροι στις εθνικές οικονομίες. Χωρίς να έχουν εγκαταλείψει τις αρχές της αλληλεγγύης και της δημοκρατίας, διοικούνται αποτελεσματικότερα και αποκτούν πιο ξεκάθαρο όραμα για τη συνεταιριστική λειτουργία και αποστολή. [2]⁹⁶

1.3 Ο θεσμός της Ενεργειακής Κοινότητας

Με τον όρο «κοινότητα» αναφερόμαστε σε μια κοινωνική ομάδα οποιουδήποτε μεγέθους, με γεωγραφική εγγύτητα μεταξύ των μελών της, όπως μια γειτονιά, μια πόλη, ή μια περιοχή όπου οι άνθρωποι μπορούν να αλληλοεπιδρούν σε προσωπικό

⁹³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁹⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

επίπεδο.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, εισάγει τον θεσμό της **τοπικής ενεργειακής κοινότητας** η οποία ορίζεται ως:

«Η ένωση, ο συνεταιρισμός, η σύμπραξη, η μη κερδοσκοπική οργάνωση ή άλλη νομική οντότητα που τελεί υπό τον ουσιαστικό έλεγχο τοπικών εταίρων ή μελών, με γενικό γνώμονα τις αξίες και όχι το κέρδος, η οποία συμμετέχει σε κατανομημένη παραγωγή και ασκεί δραστηριότητες διαχειριστή συστήματος διανομής, προμηθευτή ή φορέα συγκέντρωσης σε τοπικό επίπεδο και σε διασυνοριακό επίπεδο».

Οι τοπικές ενεργειακές κοινότητες έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στα όρια ενός γεωγραφικά περιορισμένου δικτύου, στην ηλεκτροπαραγωγή, στην διανομή, την προμήθεια, την αποθήκευση και την από κοινού χρήση της ενέργειας. Το δίκτυο, μπορεί είτε να είναι συνδεδεμένο με το κεντρικό δίκτυο διανομής είτε να λειτουργεί απομονωμένα, με στόχο την ένταξη των ενεργειακών κοινοτήτων στην ευρύτερη ενεργειακή αγορά

Η Πρόταση Οδηγία σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές εισάγει τον θεσμό της **κοινότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, η οποία ορίζεται ως: [9]⁹⁷

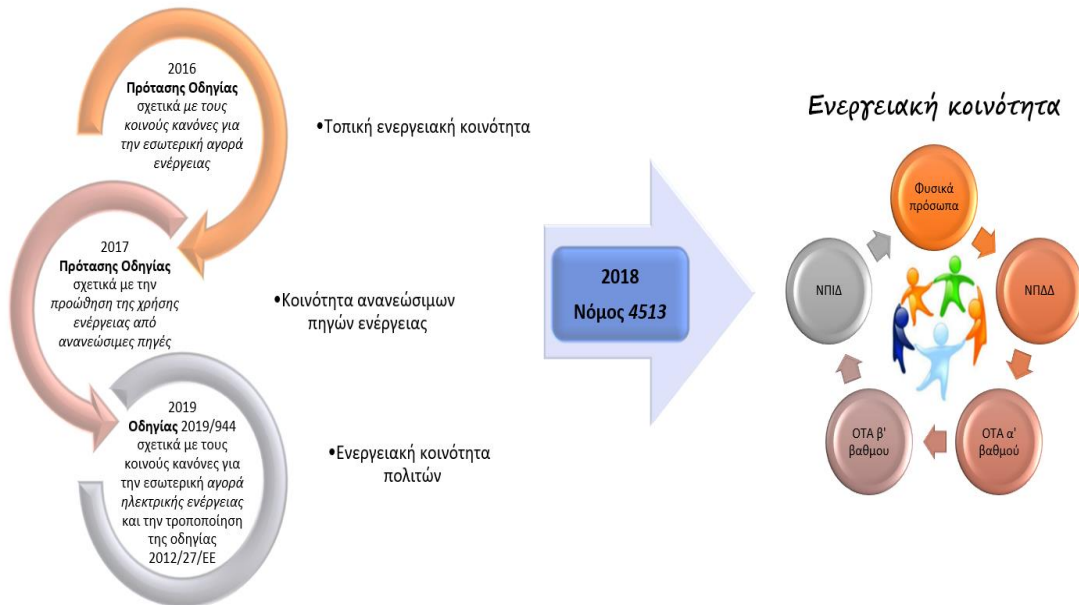
«Μία μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) ή μη κερδοσκοπική οργάνωση, της οποίας οι μέτοχοι ή τα μέλη συνεργάζονται για την παραγωγή, την μεταφορά, την αποθήκευση ή την παροχή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και η οποία πληροί τουλάχιστον τέσσερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Οι μέτοχοι ή τα μέλη είναι φυσικά πρόσωπα, τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, ΜΜΕ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- Τουλάχιστον το 51% των μετόχων ή μελών της οντότητας που διαθέτουν δικαίωμα ψήφου είναι φυσικά πρόσωπα,
- Τουλάχιστον το 51 % των μετοχών ή των δικαιωμάτων συμμετοχής της οντότητας ανήκουν σε τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπος της,
- Τουλάχιστον το 51 % των θέσεων στο διοικητικό συμβούλιο ή των φορέων

97 Πρόταση Οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, Βρυξέλλες, 23.2.2017, COM(2016)767 τελικό Άρθρο 22.

διαχείρισης της οντότητας προορίζονται για τοπικά μέλη, ήτοι αντιπροσώπους τοπικών δημόσιων και τοπικών ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων ή πολίτες τους οποίους αφορά άμεσα η δραστηριότητα της κοινότητας και ο αντίκτυπος της και

- Η κοινότητα δεν εγκατέστησε, κατά ετήσιο μέσο όρο την προηγούμενη πενταετία, δυναμικότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνω των 18 MW για ηλεκτρισμό, θέρμανση και ψύξη και μεταφορές».

Εικόνα 3: Βασική κοινοτική και εθνική νομοθεσία σχετικά με τις Ενεργειακές Κοινότητες.

Το αποτέλεσμα της σύνθεσης των δύο παραπάνω απόψεων περιγράφεται στην τελική Οδηγία σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που θεσπίστηκε, καθώς δεν γίνεται πλέον λόγος για, τοπική ενεργειακή κοινότητα, αλλά για **ενεργειακή κοινότητα πολιτών**, η οποία ορίζεται ως η νομική οντότητα που: [10]⁹⁸

α) Βασίζεται σε εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή και τελεί υπό τον ουσιαστικό έλεγχο εταίρων ή μελών που είναι φυσικά πρόσωπα, τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δήμων, ή μικρές επιχειρήσεις.

β) Έχει ως πρωταρχικό σκοπό να παρέχει περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά οφέλη σε επίπεδο κοινότητας για τα μέλη ή εταίρους της ή τις τοπικές περιοχές όπου δραστηριοποιείται και όχι να παράγει οικονομικά κέρδη.

⁹⁸Οδηγία 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

γ) Μπορεί να δραστηριοποιείται στην παραγωγή, περιλαμβανομένης της παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, στη διανομή και στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, στις υπηρεσίες κατανάλωσης, σωρευτικής εκπροσώπησης, αποθήκευσης ενέργειας, στις υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης, στις υπηρεσίες φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, ή στην παροχή άλλων υπηρεσιών ενέργειας στους εταίρους ή τα μέλη της.

Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα ανάμεσα στις άλλες Ευρωπαϊκές που ενσωματώνει στο θεσμικό της πλαίσιο την έννοια της «**Ενεργειακής Κοινότητας**». Ο νόμος **4513/23-01-2018** με τίτλο «**Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις**», δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες, τους τοπικούς φορείς και σε μικρές και μεσαίες τοπικές επιχειρήσεις να συμμετάσχουν στην ενεργειακή μετάβαση και τον ενεργειακό σχεδιασμό, μέσω της άμεσης ενεργής εμπλοκής τους σε ενεργειακά εγχειρήματα. Με αυτό τον τρόπο οι πολίτες και οι υπόλοιποι τοπικοί φορείς αποκτούν διττό ρόλο ως καταναλωτές και ως παραγωγοί ενέργειας.

Με τον 4513/2018[21]⁹⁹ γίνεται πλέον δυνατή η σύζευξη της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και του ενεργειακού τομέα και εισάγετε ένας νέος τύπο αστικού συνεταιρισμού αποκλειστικού σκοπού, της Ενεργειακή Κοινότητα. Οι ενεργειακές κοινότητες είναι συνεταιρισμοί τα μέλη των οποίων, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αποφασίζουν να συνεργαστούν, σε μια δημοκρατική βάση, στηριζόμενοι στην ισοτιμία και επιδιώκοντας κοινό σκοπό, οικονομικό, κοινωνικό ή πολιτιστικό.

Επίσης ο νόμος 4513/2018[21]¹⁰⁰ έχει ως προϋπόθεση την εντοπιότητα των μελών της ενεργειακής κοινότητας για τη δημιουργία συνεργειών και συμπράξεων για την υλοποίηση ενεργειακών εγχειρημάτων που απαντούν σε τοπικές ανάγκες, αξιοποιώντας τοπικούς ανανεώσιμους ενεργειακούς πόρους, με στόχο τη διάχυση του οφέλους στα μέλη της και την παραγωγή προστιθέμενης αξίας για τις τοπικές κοινωνίες.[11]¹⁰¹

Ο θεσμός της Ενεργειακής Κοινότητας αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη της δίκαιης ενεργειακής μετάβασης στη χώρα, με δεδομένο ότι οι ανανεώσιμες πηγές και η εξοικονόμηση ενέργειας προαπαιτούν τη γεωγραφική διασπορά των επενδύσεων, την συμμετοχή των πολλών σε αυτές και την ορθή εκμετάλλευσή τους. Επιπλέον, αντιμετωπίζει ευνοϊκότερα τις μικρές νησιωτικές περιοχές με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες τις οποίες απορρέουν από το μέγεθος τους και την μη διασύνδεσης τους με το

⁹⁹ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁰⁰ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁰¹ Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.

ηπειρωτικό ενεργειακό σύστημα. [14]¹⁰²

Καθώς επίσης ενεργοποιεί και ενισχύει τεχνολογικά εργαλεία όπως ο ενεργειακός συμψηφισμός και ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός για την εφαρμογή τους, ειδικά στις ενεργειακές κοινότητες, για τη θωράκιση των ευάλωτων καταναλωτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και την αντιμετώπιση της

Εικόνα 4: Στόχοι ενεργειακής Κοινότητας βάση του νόμου 4513/2018[21]

ενεργειακής φτώχειας. [11]¹⁰³

Τέλος, προβλέπει οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των ενεργειακών κοινοτήτων, τα οποία αφορούν κυρίως στην ανάπτυξη σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, προκειμένου να αξιοποιηθεί το εγχώριο δυναμικό με τη συμμετοχή και των τοπικών κοινωνιών, για τη διευκόλυνση και υποστήριξή τους. [11]¹⁰⁴

¹⁰² Αλίκη Κοροβέση, Σοφία-Ναταλία Μπόεμη, Θεοχάρης Τσουτσος, Μαρία Αρυμπλιά, Ελευθερία Τουλουπάκη, 2019 «Ενεργειακή φτώχεια στην Ελλάδα. Πολιτικές εξελίξεις και προτάσεις κοινωνικής καινοτομίας για την αντιμετώπιση της 2.0», Θεσσαλονίκη

¹⁰³ Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.

¹⁰⁴ Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.

Σύμφωνα με το νόμο 4513/2018[21]¹⁰⁵ η Ενεργειακή Κοινότητα είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.**:

Την προώθηση της **κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας** στον ενεργειακό τομέα με την χρήση οικονομικών δραστηριοτήτων που στηρίζονται σε μία εναλλακτική μορφή οργάνωσης των σχέσεων παραγωγής, διανομής, κατανάλωσης και επανεπένδυσης, βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

- * Την προώθηση της **καινοτομίας** στον ενεργειακό τομέα.
- * Την αντιμετώπιση της **ενεργειακής ένδειας** και την προαγωγή της **ενεργειακής αειφορίας**.
- * Την **παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια** ενέργειας.
- * την ενίσχυση της **ενεργειακής αυτάρκειας** και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους.
- * Τη **βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας** στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μέσω της δραστηριοποίησης στους τομείς :
 - των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας,
 - της Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης,
 - της ορθολογικής χρήσης ενέργειας,
 - της ενεργειακής αποδοτικότητας,
 - των βιώσιμων μεταφορών, της διαχείρισης της ζήτησης, της παραγωγής,
 - της διανομής και προμήθειας ενέργειας.

Συνοψίζοντας οι Ενεργειακές Κοινότητες συνιστούν ένα ισχυρό μέτρο πολιτικής που αποβλέπει:

- * Στο «άνοιγμα» της αγοράς ενέργειας σε όλους με στόχο κυρίως την ενίσχυση του ρόλου των καταναλωτών.
- * Στην ενίσχυση της διείσδυσης των ΑΠΕ μέσω της τοπικής αποδοχής αντίστοιχων έργων.
- * στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτηρίων.

Στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δήμων, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των πολιτών που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της ενέργειας.

Επιπλέον, υπάρχουν δύο τύπους Ενεργειακών Κοινοτήτων, η μη κερδοσκοπική και η κερδοσκοπική, που διαφοροποιούνται όσον αφορά τη σύνθεση των μελών και τον ελάχιστο αριθμό τους, καθώς και τη δυνατότητα διανομής πλεονασμάτων, που

¹⁰⁵ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις»[22].

ισχύει μόνο για τα μέλη των κερδοσκοπικών Ενεργειακών Κοινοτήτων. Ο κερδοσκοπικός ή μη χαρακτήρας των Ενεργειακών Κοινοτήτων παραμένει καθ' όλη τη διάρκειά τους. Η μεταβίβαση των αδειών σταθμών παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή και υβριδικών σταθμών από μια Ενεργειακή Κοινότητα σε μια άλλη, ρυθμίζεται στη βάση της ομοιότητας του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης. Τα πιθανά πεδία δραστηριότητας, το γεωγραφικό εύρος ανάπτυξης αυτών, το κριτήριο εντοπιότητας καθώς και η συμμετοχή στο συνεταιριστικό κεφάλαιο, δεν διαφοροποιούνται από τύπο σε τύπο. [12]¹⁰⁶

1.4 Οι δράσεις των ενεργειακών κοινοτήτων.

Η δραστηριότητα των ενεργειακών κοινοτήτων μπορεί να εκτείνεται σε όλο το φάσμα παραγωγής, διανομής, προμήθειας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενώ, επικουρικά, μια ενεργειακή κοινότητα μπορεί να δραστηριοποιείται και σε δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, συμμετοχής σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα και παροχής ενεργειακών υπηρεσιών. Ο νόμος 4513/2018[21]¹⁰⁷ ορίζει, μια σειρά από υποχρεωτικά αντικείμενα δραστηριότητας καθώς και επιπλέον δραστηριότητες που οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά. Σε κάθε περίπτωση το καταστατικό των ενεργειακών κοινοτήτων δεν μπορεί να περιλαμβάνει άλλες δραστηριότητες εκτός των αναφερομένων, ενώ ως μέγιστο γεωγραφικό εύρος της δραστηριότητας ορίζεται η περιφέρεια που έχει την έδρα η Ενεργειακή Κοινότητα.[11]¹⁰⁸

Αναλυτικότερα σύμφωνα με το άρθρο 4 του του νόμου υπ' αριθμό 4513/2018[21]¹⁰⁹ η ενεργειακή κοινότητα ασκεί υποχρεωτικά τουλάχιστον μία από τις κατωτέρω δραστηριότητες εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της ή και εντός όμορης Περιφέρειας για ενεργειακή κοινότητα με έδρα εντός της Περιφέρειας Αττικής:

- **Παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ή πώληση** ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικούς Σταθμούς εγκατεστημένους.
- **Διαχείριση**, όπως συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, αποθήκευση ή διάθεση, πρώτης ύλης για την παραγωγή ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από βιομάζα ή βιορευστά ή βιοαέριο ή μέσω ενεργειακής αξιοποίησης του

¹⁰⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

¹⁰⁷ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁰⁸ Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.

¹⁰⁹ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

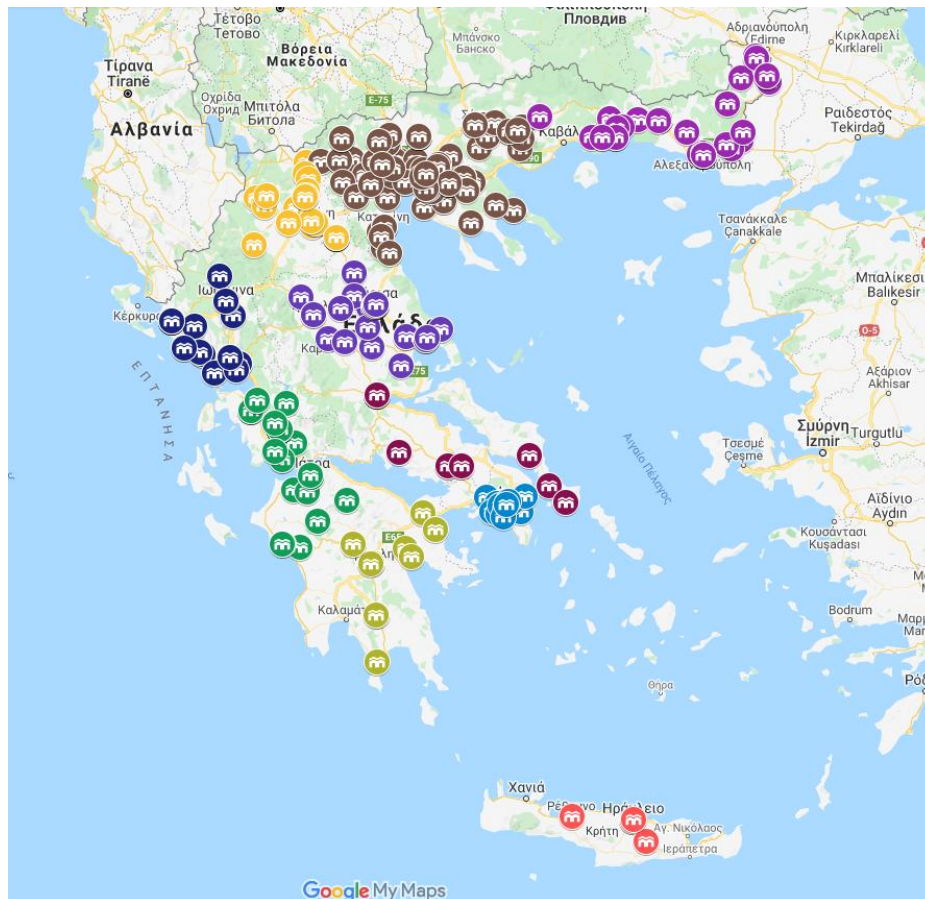
- βιοαποικοδομήσιμου κλάσματος αστικών αποβλήτων,
- **Προμήθεια** για τα μέλη της **ενεργειακών προϊόντων**, συσκευών και εγκαταστάσεων, με στόχο τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και της χρήσης συμβατικών καυσίμων, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.
 - **Προμήθεια** για τα μέλη της ηλεκτροκίνητων **οχημάτων**, υβριδικών ή μη, και εν γένει οχημάτων που χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα,
 - **Διανομή ηλεκτρικής ενέργειας.**
 - **Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου** προς τελικούς πελάτες, σύμφωνα.
 - **Παραγωγή, διανομή και προμήθεια** θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας.
 - **Διαχείριση της ζήτησης** για τη μείωση της τελικής χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας και εκπροσώπηση παραγωγών και καταναλωτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.
 - **Ανάπτυξη δικτύου**, διαχείριση και εκμετάλλευση υποδομών εναλλακτικών καυσίμων ή διαχείριση μέσων βιώσιμων μεταφορών.
 - Εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων **αφαλάτωσης νερού με χρήση Α.Π.Ε.**
 - Παροχή **ενεργειακών υπηρεσιών.**
 - Η ενεργειακή κοινότητα μπορεί επικουρικά να ασκεί οποιαδήποτε από τις κατωτέρω δραστηριότητες:
 - **Προσέλκυση κεφαλαίων** για την πραγματοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.
 - **Σύνταξη μελετών** αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή της Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υλοποίησης παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ή παροχή στα μέλη της τεχνικής υποστήριξης στους ανωτέρω τομείς.
 - **Διαχείριση ή συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα** από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της.
 - **Παροχή συμβουλών** για τη διαχείριση ή συμμετοχή των μελών της σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της.
 - **Ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση** σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για θέματα ενεργειακής αειφορίας.
 - **Δράσεις για την υποστήριξη ευάλωτων καταναλωτών και την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας πολιτών** που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, ανεξάρτητα αν είναι μέλη της ενεργειακής κοινότητας, όπως παροχή ή συμψηφισμός ενέργειας, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών ή άλλες δράσεις που μειώνουν την κατανάλωση της ενέργειας στις κατοικίες των ανωτέρω.

	ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΚΟΙΝ	ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ
ΜΕΛΗ	Φυσικά πρόσωπα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. ΟΤΑ α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της ΕΚΟΙΝ ή επιχειρήσεις αυτών. ΟΤΑ β' βαθμού εντός των διοικητικών ορίων των οποίων βρίσκεται η έδρα της ΕΚΟΙΝ.	
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	Πέντε (5). Ειδικά για ΟΤΑ: Δύο (2), αν τα μέλη είναι ΟΤΑ α' βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή. Τρεις (3) στην περίπτωση που τα μέλη είναι μόνο ΟΤΑ. Τρεις (3) στην περίπτωση που συμμετέχουν δύο ΟΤΑ σε συνέργεια με νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικό πρόσωπο. Δόκιμη ωστόσο θεωρείται η συνέργεια ενός ΟΤΑ με νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου και όχι με φυσικό πρόσωπο, ή τουλάχιστον με έναν ιδιαίτερα αυξημένο αριθμό φυσικών προσώπων. Στην περίπτωση συμμετοχής ενός (1) ΟΤΑ, το σύνολο των μελών οφείλουν να είναι πέντε (5).	Δεκαπέντε (15) μέλη, με το 50% συν ένα εξ αυτών να είναι φυσικά πρόσωπα. Δέκα (10) μέλη στην περίπτωση ΕΚΟΙΝ με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, με το 50% συν ένα εξ αυτών να είναι φυσικά πρόσωπα.
	Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ΟΤΑ α' και β' βαθμού μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερες από μια ΕΚΟΙΝ. Από την παρούσα πρόβλεψη εξαιρούνται τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και τα φυσικά πρόσωπα.	
ΠΕΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Υποχρεωτικά: Παραγωγή, διανομή, προμήθεια ΑΠΕ, ενεργειακή αποδοτικότητα, εφοδιαστική αλυσίδα (βιομάζα κ.λπ.), ηλεκτροκίνηση, αφαλάτωση νερού με ΑΠΕ, ενεργειακές υπηρεσίες. Επιπλέον: δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης, συμμετοχής σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα κ.λπ.	
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΕΥΡΟΣ	Περιφέρεια που έχει έδρα	
ΕΝΤΟΠΙΟΤΗΤΑ	Τουλάχιστον το 50% συν ένα των μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της ΕΚΟΙΝ.	
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Κάθε μέλος κατέχει μια υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα. Κάθε μέλος μπορεί να κατέχει πέραν της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας και μία ή περισσότερες προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες. Ανώτατο όριο συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο ορίζεται το 20%, με εξαίρεση τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού που μπορούν να συμμετέχουν με ανώτατο όριο το 40% και τους ΟΤΑ α' βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, που μπορούν να συμμετέχουν με ανώτατο όριο το 50%. Το ποσοστό συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο ορίζει τις μερίδες που αντιστοιχούν σε κάθε μέλος. Κάθε μέλος, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει, συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο. Η μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας σε μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου.	
ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ	Τα πλεονάσματα δε διανέμονται στα μέλη, αλλά παραμένουν στην ΕΚΟΙΝ υπό μορφή αποθεματικών και διατίθενται για τους σκοπούς της, με απόφαση της γενικής συνέλευσης. Από τα πλεονάσματα της ΕΚΟΙΝ παρακρατείτε τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) για τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού είναι τουλάχιστον ίσο με το ύψος του συνεταιριστικού κεφαλαίου της ΕΚΟΙΝ.	Η διανομή πλεονασμάτων επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση ΕΚΟΙΝ κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό και μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού.

Πίνακας 1: Βασικά χαρακτηριστικά ΕΚΟΙΝ σύμφωνα με τον Ν. 4513/2018[21]

1.5 Λίγα λόγια για τις Ενεργειακές Κοινότητες σήμερα στην Ελλάδα

Η εξέλιξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα καταγράφηκε πρόσφατα από την Electra Energy Cooperative, σε συνεργασία με την ερευνητική ομάδα SmartRue του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, εκ μέρους του γραφείου της Greenpeace με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για το Κλίμα. Ο στόχος της ερευνάς ήταν η καταγραφή όλων των ενεργειακών κοινοτήτων της χώρας μέχρι των Αύγουστο του 2020 και παρουσιάζεται στο χάρτη της **Εικόνα 5**. [28]¹¹⁰.

Εικόνα 5: Χάρτης καταγραφής ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελληνική επικράτεια [28]¹¹¹
https://www.google.com/maps/d/u/2/edit?mid=1lb0zwm5fQACnQbmlUU_nPxjd2YwEMIVN&usp=sharing

Η εν λόγω χαρτογράφηση πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020. Για την πραγματοποίησή της αξιοποιήθηκαν δεδομένα τα οποία συλλέχθηκαν από το ΓΕΜΥ και τα κατά τόπους επιμελητήρια, στα μητρώα των οποίων είναι εγγεγραμμένες οι

¹¹⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹¹¹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

Ενεργειακές Κοινότητες.¹¹² (Εικόνα 5) [28]¹¹³.

Πιο συγκεκριμένα στο χάρτη της Εικόνα 6 απεικονίζεται χρωματικά το πλήθος των Ενεργειακών Κοινοτήτων ανά περιφέρεια στην Ελληνική επικράτεια. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση εμφανίζεται στο βόρειο τμήμα της ενδοχώρας με την περιφέρεια της κεντρικής Μακεδονίας να έχει 143 από τις 408 Ενεργειακές Κοινότητες. Επίσης υποδηλώνει η ανάπτυξη των Ενεργειακών Κοινοτήτων στα νησιά είναι περιορισμένη με εξαίρεση στην Κρήτη, όπου είναι ήδη ενεργές πέντε Ενεργειακές Κοινότητες. Ο αριθμός των Ενεργειακών Κοινοτήτων ανά Περιφέρεια αποτυπώνεται επίσης και στο Πίνακα 1. [28]¹¹⁴

Περιφέρεια	Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων
Νοτίου Αιγαίου	0
Ιόνιων Νήσων	0
Βορείου Αιγαίου	0
Κρήτης	5
Κεντρικής Ελλάδας	14
Πελοποννήσου	14
Ηπείρου	23
Αττικής	31
Θεσσαλίας	35
Δυτικής Μακεδονίας	44
Δυτικής Ελλάδας	47
Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης	52
Κεντρικής Μακεδονίας	143

Πίνακας 2: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων έως τον Αύγουστο του 2020 στην Ελληνική επικράτεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα»). [28]¹¹⁵

Περίοδος καταχώρισης	Αριθμός Ενεργειακών Κοινοτήτων που καταχωρήθηκαν κατά την περίοδο ¹¹⁶
1 ^ο εξάμηνο του 2018	2
2 ^ο εξάμηνο του 2018	21
1 ^ο εξάμηνο του 2019	99
2 ^ο εξάμηνο του 2019	168
1 ^ο εξάμηνο του 2020	88

Πίνακας 3: Περίοδος καταχώρισης ανά αριθμό Ενεργειακών Κοινοτήτων. (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα»). [28]¹¹⁷

¹¹² Στη χαρτογράφηση δε συμπεριλαμβάνονται 26 Ενεργειακές Κοινότητες, για τις οποίες δε βρέθηκαν δεδομένα ακριβούς τοποθεσίας

¹¹³ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

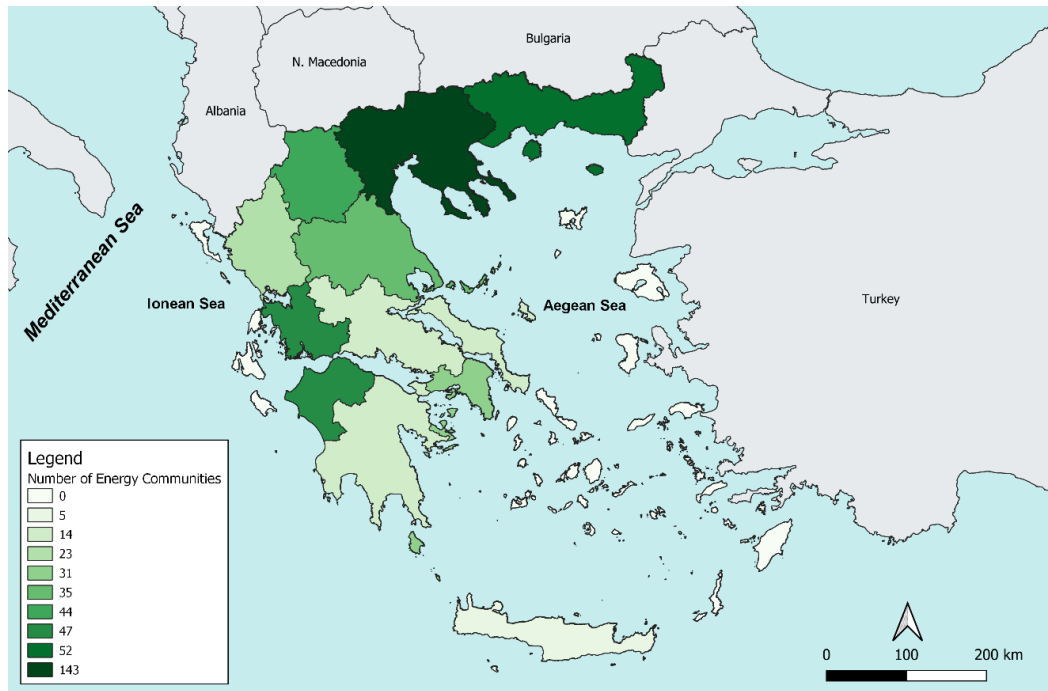
¹¹⁴ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹¹⁵ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹¹⁶ Σημειώνεται ότι για τις 29 από τις 409 συνολικά Ενεργειακές Κοινότητες η ημερομηνία καταχώρισης δεν ήταν διαθέσιμη.

¹¹⁷ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση

Από την έρευνα όπως αναμενόταν προκύπτει ότι δεδομένης της έναρξης του νομοθετικού πλαισίου, όλες οι Ενεργειακές Κοινότητες που συμμετείχαν στην έρευνα δημιουργήθηκαν μεταξύ 2018 και 2020 ενώ οι περισσότερες όπως φαίνεται και στον **Πίνακα 3** καταχωρήθηκαν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2019. [28]¹¹⁸

Εικόνα 6: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων ανά περιφέρεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹¹⁹

Επίσης οι περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες (ποσοστό 61%) έχουν συνεταιριστικό κεφάλαιο μικρότερο των 10.000 ευρώ (**Εικόνα 7**), περίπου το 35% έχουν συνεταιριστικό κεφάλαιο 10.000-100.000 ευρώ και ένα 4% έχουν συνεταιριστικό κεφάλαιο που υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ. [28]¹²⁰

Σχετικά με την παρουσία των γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο των Ενεργειακών Κοινοτήτων υπάρχει έλλειψη γυναικείας εκπροσώπησης, καθώς στο 93% των Ενεργειακών Κοινοτήτων λιγότερες από 2 γυναίκες συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο. (**Εικόνα 8**) [28]¹²¹

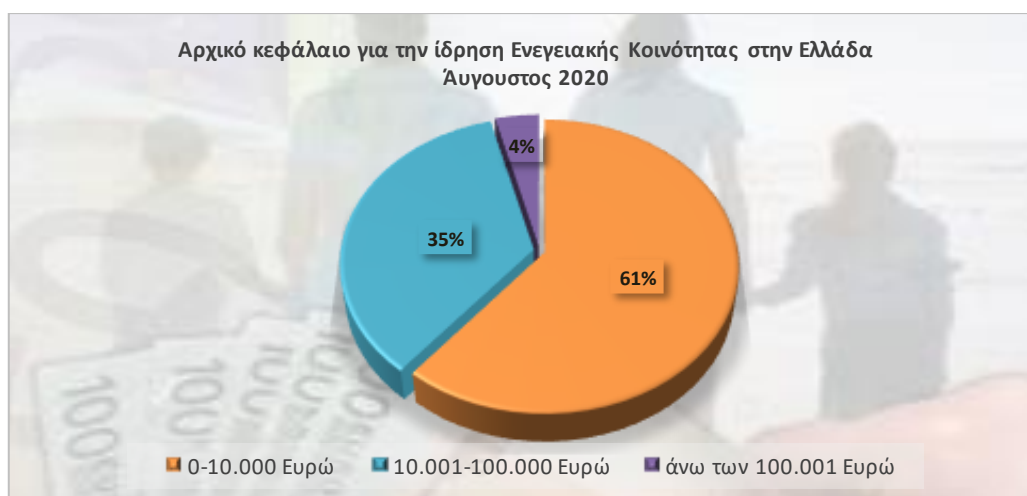
Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹¹⁸ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹¹⁹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

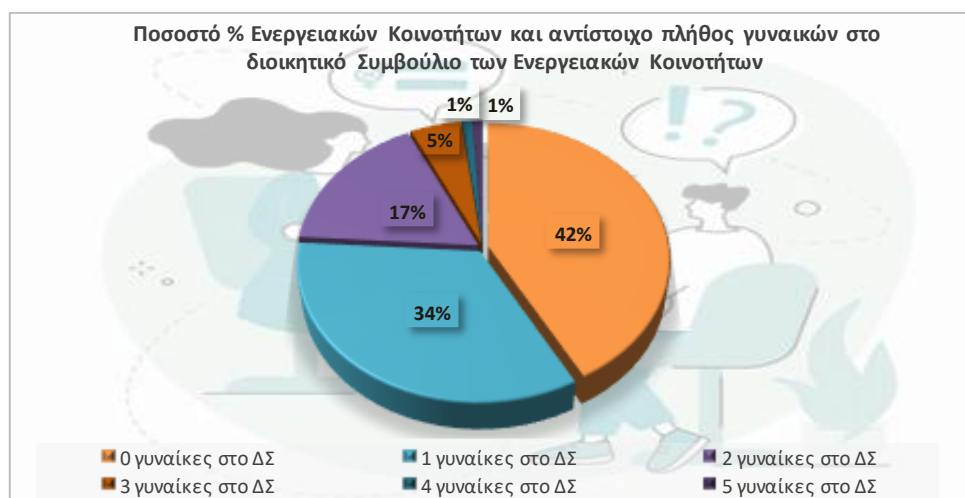
¹²⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹²¹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

Εικόνα 7: Αρχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας στην Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα»). [28]¹²²

Αναλυτικότερα, το 42% των Ενεργειακών Κοινοτήτων δεν έχει γυναίκα μέλος, μόνο το 34% και το 17% των Ενεργειακών Κοινοτήτων έχει 1 και 2 αντίστοιχως γυναίκα μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο τους και μόλις το 5% έχει 3. Επιπλέον, μόλις το 1% του συνόλου των Ενεργειακών Κοινοτήτων έχουν 4 ή 5 γυναίκες στο Διοικητικό Συμβούλιο τους (**Εικόνα 8**).¹²³ [28]¹²⁴

Εικόνα 8: Ποσοστό % Ενεργειακών Κοινοτήτων και αντίστοιχο πλήθος γυναικών στο διοικητικό Συμβούλιο των Ενεργειακών Κοινοτήτων (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα»). [28]¹²⁵

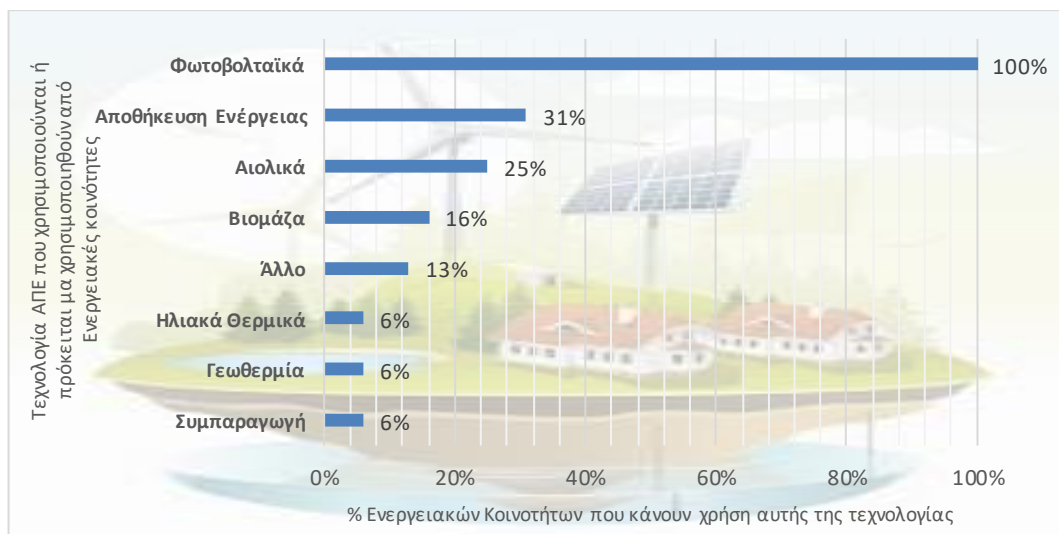
¹²² Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹²³ Σημειώνεται ότι οι πληροφορίες για το συγκεκριμένο αυτό χαρακτηριστικό συλλέχθηκαν από 329 Ενεργειακές Κοινότητες σε σύνολο 409.

¹²⁴ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹²⁵ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

Όσον αφορά την τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες (**Εικόνα 9**) είναι οι εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών ή οποία φαίνεται να είναι η κύρια μορφή και η τεχνολογία εισόδου στην αγορά ενέργειας για όλες τις Ενεργειακές Κοινότητες του δείγματος. Επιπλέον, η αποθήκευση ενέργειας, η αιολική ενέργεια και η βιομάζα αποτελούν επίσης τεχνολογίες που φαίνεται να προσελκύουν ορισμένες ενεργειακές κοινότητες. Τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται ή υπάρχει σχεδιασμός να χρησιμοποιηθούν από Ενεργειακές Κοινότητες όπου έχει γίνει έρευνα ¹²⁶. [28]¹²⁷

Εικόνα 9: Τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες. (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹²⁸)

Επίσης για πάνω από των 80% των υπό εξέταση Ενεργειακών Κοινοτήτων (**Εικόνα 10**) η διαδικασία της δημιουργίας τους, από τη σύλληψη της αρχικής ιδέας μέχρι την ίδρυση τους, πήρε λιγότερο από έξι. [28]¹²⁹

Καθώς επίσης η περίοδος επώασης μεταξύ της σύστασης της Ενεργειακής Κοινότητας και του πρώτου προβλεπόμενου σχεδίου ποικίλει από 6 μέχρι 30 μήνες με μέσο όρο τους 14 μήνες. Μέχρι στιγμής, μόνο τρεις από τις ενεργειακές κοινότητες της έρευνας και οι οποίες αποτελούν 9,3% (**Εικόνα 11**) του δείγματος έχουν εν λειτουργία έργα που παράγουν ενέργεια η οποία χρησιμοποιείται για εμπορικούς σκοπούς και όχι

¹²⁶ Η έρευνα έλαβε χώρα στην Ελλάδα κατά το διάστημα από 05/07/2020 έως 30/09/2020, κατά τη διάρκεια του οποίου συλλέχθηκαν 32 ερωτηματολόγια από τα 116.

¹²⁷ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κομπολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιολιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹²⁸ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κομπολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιολιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹²⁹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κομπολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιολιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

για ιδιοκατανάλωση. Γι' αυτές τις τρεις η περίοδος επώασης κυμαινόταν μεταξύ ενός και τεσσάρων μηνών από τον αρχικό σχεδιασμό. [28]¹³⁰

Εικόνα 10: Διάρκεια διαβούλευσης μεταξύ των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας από τη στιγμή της ιδέας μέχρι την αρχή της υλοποίησης της (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹³¹)

Οι καθυστερήσεις τόσο της σύστασης όσο και της εκτέλεσης των έργων φαίνεται να επηρεάζουν επίσης αρνητικά τις πιθανότητες να δημιουργήσουν οι Ενεργειακές Κοινότητες ευκαιρίες απασχόλησης για τα μέλη τους και για άλλους. Μέχρι στιγμής μόνο το 1/3 περίπου των Ενεργειακών Κοινοτήτων έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν θέσεις μερικής ή πλήρους απασχόλησης, απασχολώντας 28 άτομα συνολικά. Η συντριπτική πλειοψηφία εργασιών και καθημερινών δραστηριοτήτων φαίνεται ότι διεξάγεται σε εθελοντική βάση. Περίπου 1 στα 4 μέλη προσφέρει εθελοντικές υπηρεσίες στις ενεργειακές τους κοινότητες. [28]¹³²

Σχετικά με τη χρηματοδότηση περίπου το ¼ των υπό μελέτη Ενεργειακών κοινοτήτων, αναφέρουν ότι τα μέλη θα καλύψουν πλήρως την αρχική τους επένδυση με χρήση των ιδίων κεφαλαίων τους. Για τις υπόλοιπες, η χρηματοδότηση του έργου και της λειτουργίας των ενεργειακών κοινοτήτων φαίνεται ότι είναι μικτή, με συνδυασμό εσωτερικών κεφαλαίων, κατά μέσο όρο 31,5% της συνολικής επένδυσης και δανεισμού, κατά μέσο όρο 65,5% της συνολικής επένδυσης. Παράλληλα, τέσσερις

¹³⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³¹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³² Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

ενεργειακές κοινότητες αναφέρουν ότι προσδοκούν να καλύψουν ένα μικρό ποσοστό της χρηματοδότησης μέσω επιχορηγήσεων. [28]¹³³

Εικόνα 11: Ποσοστό ενεργειακών Κοινοτήτων που παράγουν ή όχι ενέργειας της (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹³⁴)

Δεν υπάρχει ευδιάκριτο μοτίβο για τον διαχωρισμό του συνεταιριστικού κεφαλαίου σε μερίδια. Υπάρχει διακύμανση, με κάποιες Ενεργειακές Κοινότητες να υιοθετούν την αναλογία 1 προς 1 , ένα μέλος, ένα μερίδιο, ενώ άλλες να επιλέγουν δεκάδες ή εκατοντάδες ανά μέλος, με μία να εκδίδει 4.000 μερίδια ανά μέλος. [28]¹³⁵

Οι Ενεργειακές Κοινότητες, ανεξαρτήτου μεγέθους, συνήθως εξαρτώνται από έναν μικρό αριθμό ατόμων για τη διαχείριση και για τις καθημερινές εργασίες της πρωτοβουλίας. Τα καθημερινά καθήκοντα ορίζονται και κατανέμονται ξεκάθαρα, ενώ η συχνότητα των συναντήσεων του συνόλου των μελών των Ενεργειακών Κοινοτήτων φαίνεται να έχει τη χαμηλότερη τιμή, υποδεικνύοντας ότι μάλλον αυτές οι συναντήσεις είναι σπάνιες. Οι περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες σε ποσοστό 65%, δεν διεξήγαγαν καμιά συνάντηση ή διεξήγαγαν μόνο μία γενική συνέλευση, αυτή που απαιτείται τυπικά βάσει των άρθρων της ένωσης, με παρόντα όλα τα μέλη τους τελευταίους 12 μήνες. [28]¹³⁶

¹³³ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης ,Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³⁴ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης ,Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³⁵ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης ,Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³⁶ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης ,Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαισιγιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

Καθώς πολλές από τις Ενεργειακές Κοινότητες βρίσκονται στο στάδιο σχεδιασμού, χωρίς να έχουν εγκαταστήσει καθόλου ΑΠΕ, απαιτούν ελάχιστες διαβουλεύσεις ή διεργασίες, οι οποίες περιορίζονται στις γραφειοκρατικές διαδικασίες που διαχειρίζεται η διοίκηση, ακυρώνοντας ίσως έτσι την ανάγκη για τακτικές γενικές συνελεύσεις. [28]¹³⁷

Επιπλέον, το όραμα και οι στόχοι των πρωτοβουλιών φαίνεται ότι γίνονται επαρκώς κατανοητά και γνωστά. Αυτό υποδήλωσε ότι τα αρχικά πλάνα, που χρησιμοποιήθηκαν για να πείσουν τους συμμετέχοντες να συμμετάσχουν στις Ενεργειακές Κοινότητες, εμπειρεύσαν μία συγκεκριμένη δέσμη στόχων και σκοπών και πιθανότατα σχέδια δράσης για την επίτευξή τους. Ωστόσο, έπειτα από την εκκίνηση της πρωτοβουλίας, η επικοινωνία αρχίζει να φθίνει. [28]¹³⁸

Από την έρευνα φάνηκε ότι, μετά την εισαγωγή του σχετικού νομικού πλαισίου, οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν γίνει δημοφιλείς κι έχουν επίσης καταφέρει να προσελκύσουν σημαντικό αριθμό συμμετεχόντων. Ωστόσο, η υλοποίηση και η θέση σε λειτουργία των έργων τους είναι περιορισμένη. [28]¹³⁹

Εικόνα 12: Ανοικτές διαδικασίες και ένταξη μελών στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹⁴⁰

Παρόλο που τα μέλη των Ενεργειακών Κοινοτήτων δείχνουν να εκτιμούν τη συλλογική δράση, την ισχύ που τους παρέχει η ιδιοκτησία και την ευαισθητοποίηση

¹³⁷ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³⁸ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹³⁹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹⁴⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

πάνω στα περιβαλλοντικά ζητήματα, ο πιο αποφασιστικός παράγοντας για συμμετοχή είναι η οικονομική επένδυση. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες περιορίζονται στην κερδοφορία. Η παρουσία και η ανάπτυξή τους μπορεί να έχει θετική επίδραση στην αποδοχή των ΑΠΕ από τις τοπικές κοινότητες. Μπορεί επίσης να αυξήσει τις ευκαιρίες για ευρύτερη συμμετοχή στην ενεργειακή μετάβαση μέσω συλλογικής, αντί για ατομικής, διαχείρισης των κοινών πόρων. [28]¹⁴¹

Η ενσωμάτωση των Ενεργειακών Κοινοτήτων μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία νέων οικονομικών μηχανισμών. Καθώς όλο και περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες αρχίζουν να κάνουν την εμφάνισή τους, τα οικονομικά εργαλεία θα διαφοροποιούνται αναλόγως, προσφέροντας εξατομικευμένες και πιο προηγμένες λύσεις που είναι καταλληλότερες για τον τομέα συνολικά. [28]¹⁴²

Εικόνα 13: Ποσοστό ενεργειακών Κοινοτήτων που ενδιαφέρεται για τη δημιουργία Ομοσπονδίας στην Ελλάδα στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]¹⁴³

Σε αυτό το πλαίσιο, το 90% των ερωτηθέντων συνεταιρισμών (**Εικόνα 13**) υποστηρίζουν την ιδέα δημιουργίας ομοσπονδίας Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα, με στόχο την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, τη διευκόλυνση της ροής πληροφοριών και την οργάνωση συλλογικών δράσεων για την προώθηση του

¹⁴¹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹⁴² Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹⁴³ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίτης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

μοντέλου σε θεσμικό επίπεδο. [28]¹⁴⁴

1.6 Κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων

Ο σκοπός της κοινωνικής αξιολόγησης των επενδύσεων είναι να διερευνήσει την απόδοση της επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας από τη σκοπιά των συνολικών συμφερόντων της κοινωνίας και να μετρήσει τον κοινωνικό αντίκτυπο της επένδυσης. Ιστορικά, δεν υπάρχει οργανωμένο σύστημα για τη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου των επενδύσεων που δύναται να πραγματοποιήσει μία Ενεργειακή Κοινότητα όπως η παραγωγή και την διάθεση της ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο σήμερα δίνεται έμφαση στα μετρήσιμα αποτελέσματα και είναι διαδεδομένη η πεποίθηση πως ό,τι μπορεί να μετρηθεί μπορεί να οργανωθεί και να σχεδιαστεί καλύτερα. Επίσης σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁴⁵, η κοινωνική χρηματοοικονομική απέχει πολύ από την ανάπτυξη ενός ευρέως αποδεκτού και αρκετά περίπλοκου μηχανισμού μέτρησης, ο οποίος θα καταφέρει να υποστηρίξει διαδικασίες αξιολόγησης επενδύσεων.

Σε κάθε περίπτωση η δυσκολία της μέτρησης δεν είναι απαγορευτική για την προσπάθεια συστηματικής αποτύπωσης των δράσεων και του αντίκτυπου των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας. Αντίθετα δεδομένου ότι κάθε οικονομική δραστηριότητα αποσκοπεί στην επίτευξη κάποιου στόχου στο μέλλον, το ζητούμενο είναι να βρεθεί ο τρόπος με τον οποίο θα ικανοποιηθούν οι ανάγκες για πρόβλεψη και μέτρηση.

Η μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου προϋποθέτει τη διατύπωση ενός ορισμού του. Ένας ορισμός μπορεί να φωτίσει πολλές διαφορετικές πλευρές των κοινωνικών επενδύσεων και των αλλαγών που προκαλούνται στο φυσικό περιβάλλον και στην κοινωνία. Στο νόμο 4430/2016 [20]¹⁴⁶ ως κοινωνικός αντίκτυπος **ορίζεται η παραγόμενη συλλογική και κοινωνική ωφέλεια που κομίζει η δραστηριότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του νόμου 4430/2016**[20]¹⁴⁷, **σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο στις τοπικές κοινωνίες.**

Επίσης σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁴⁸, για τις ανάγκες δημιουργίας ενός συστήματος καταγραφής και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων, ως **κοινωνικός αντίκτυπος μπορεί να οριστεί η βελτίωση της**

¹⁴⁴ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

¹⁴⁵ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30] 146 Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».

¹⁴⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».[20]

¹⁴⁸ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

ευημερίας η οποία συνδέεται άμεσα με την κοινωνική επένδυση και δίνει αποτελέσματα πέρα από αυτά που αναμένονται από την επίδραση άλλων παραγόντων που επηρεάζουν την κοινωνική ευημερία.

Τέλος ένας επίσης ορισμός του κοινωνικού αντίκτυπου έχει δοθεί από την ομάδα των Εμπειρογνομώνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (GECES, 2014)¹⁴⁹ στην έκθεση της τον Ιούνιο του 2014, η οποία αναφέρεται στον κοινωνικό αντίκτυπο ως την «**αντανάκλαση των κοινωνικών αποτελεσμάτων, ως μέτρο, τόσο μακροπρόθεσμα όσο και βραχυπρόθεσμα, προσαρμοσμένο για τα αποτελέσματα που θα επιτυγχάνονταν ούτως ή άλλως (αναπόφευκτο), για αρνητικές συνέπειες (μετατόπιση) και για επιπτώσεις φθίνουσες με την πάροδο του χρόνου (διαρροές)**».

Σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵⁰, η ανάπτυξη συστημάτων μέτρησης προκύπτει με τρεις τρόπους:

- Ο πρώτος τρόπος είναι με τη θεσμοθέτηση των κανόνων μέτρησης από κάποιο ρυθμιστικό φορέα που έχει κάποια δυνατότητα επιβολής των προτάσεων του.
- Ο δεύτερος τρόπος αφορά την ανάδυση των τεχνικών μέτρησης μέσα από τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε συναλλαγής και κάθε κοινωνικής επένδυσης, οδηγώντας σταδιακά σε μία μέθοδο μέτρησης που θα καθιερωθεί.
- Ο τρίτος είναι ο συνδυασμός των δύο προηγούμενων.

Η ποσοτική ανάλυση του κοινωνικού αντίκτυπου των επενδύσεων έχει πολλές ιδιαιτερότητες. Δύο είναι οι κυριότερες διαφορές της ανάλυσης των κοινωνικών επενδύσεων από τους υπολογισμούς της συμβατικής χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Πρώτα από όλα, η συνήθης περίπτωση επένδυσης είναι ένα πλαίσιο στο οποίο αυτός που επενδύει το κεφάλαιο και αυτός που αναμένει το όφελος ταυτίζονται και ταυτόχρονα υπάρχει ένας πελάτης που πληρώνει τα αγαθά που παράγει η επιχειρηματική δράση. Αντίθεση σε μία Ενεργειακή Κοινότητα ό επενδυτής είναι ταυτόχρονα και πελάτης και το επιχειρηματικό όφελος προκύπτει από την χρήση των αγαθών που παράγονται και αυτό δεν μπορεί να περιοριστεί μονοσήμαντα στο οικονομικό όφελος.

Μία άλλη βασική διαφορά στην ανάλυση της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών επενδύσεων είναι πως το πεδίο των δημόσιων αγαθών δεν είναι ανταγωνιστικό, σε ό,τι αφορά τη σχέση μεταξύ των παραγωγών. Σίγουρα η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από μία Κοινωνική Επιχείρηση δεν είναι απαλλαγμένη από

¹⁴⁹ Το 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε μια ομάδα εμπειρογνομώνων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα να μελετήσουν «την ευκαιρία, την ανάπτυξη, τη δημιουργία και την υλοποίηση όλων των δράσεων που αναφέρονται στην Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, ή την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας», http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/εμπειρογνομώνων_ομάδα/index_en.htm

¹⁵⁰ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα, [30])

προβλήματα περιορισμένων πόρων και των περιορισμών της νομοθεσίας σε σχέση με την κατανομή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην περιοχή δράσης τους. Ωστόσο η σχέση αυτή των παραγωγών δεν είναι ανταγωνιστική ως προς τον κοινωνικό αντίκτυπο. Αυτό δεν σημαίνει αναγκαστικά πως η σχέση διαφορετικών Ενεργειακών Κοινοτήτων είναι συνεργατική, σημαίνει όμως πως η αποτελεσματικότητα της επένδυσης δεν προκύπτει από τον ανταγωνισμό για τα μερίδια μίας αγοράς με πεπερασμένο μέγεθος. Τα όρια βελτίωσης της κοινωνικής ευημερίας μπορούν πάντα να μετατοπίζονται προς τα πάνω.

Αυτές οι ιδιαιτερότητες των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας οριοθετούν την ανάπτυξη ενός πλαισίου μέτρησης στο οποίο είναι ανάγκη να συμπεριλαμβάνονται κάθε κοινωνικός αντίκτυπος που συνδέεται άμεσα με την αξιολογούμενη επένδυση και αποτελούν το πλαίσιο της Κοινωνική λογιστική στην ευρεία της έννοια.

Η μεθοδολογία της μέτρησης της απόδοσης μίας κοινωνικής επένδυσης κατά κύριο λόγο στηρίζεται στη λογιστική. Οι βασικότερες προσεγγίσεις αξιολόγησης κοινωνικών επενδύσεων βάση τους Nicholls, Nicholls & Patton 2015, είναι τρεις [30]¹⁵¹:

- Η πρώτη είναι η **θετικιστική**, στην οποία γενικά η λογιστική αποτύπωση θεωρείται πως εκφράζει με χρηματικό τρόπο μία πραγματικότητα που υφίσταται αντικειμενικά και ανεξάρτητα από την ανάλυση που αξιολογεί την κοινωνική επένδυση και τις μεθόδους του.
- Η δεύτερη προσέγγιση στηρίζεται στην **κριτική θεωρία** και αντιμετωπίζει τη λογιστική αποτύπωση της οικονομικής πραγματικότητας ως αποτέλεσμα και ως συνιστώσα σχέσεων εξουσίας: η διάρθρωση και η δυναμική των σχέσεων εξουσίας καθορίζουν τι και πως θα μετρηθεί, για ποιο ακροατήριο θα ετοιμαστεί η λογιστική αποτύπωση και πως ενσωματώνεται η μέτρηση στις αποφάσεις των κόμβων ενός οικονομικού δικτιού.
- Η τρίτη προσέγγιση αντιμετωπίζει κυρίως τη λογιστική της κοινωνικής οικονομίας **ερμηνευτικά**, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο όσοι εμπλέκονται στην ετοιμασία, στη διανομή και στη χρήση της λογιστικής πληροφόρησης αντιλαμβάνονται σύμβολα όπως οι κώδικες και οι λογιστικές συμβάσεις και τους θεσμικούς χώρους της λογιστικής που αρθρώνονται σε λογιστικές πρακτικές και γεγονότα. Η ερμηνευτική προσέγγιση βασίζεται στη συστηματική παρατήρηση του κοινωνικού εγχειρήματος από τον αναλυτή και στη συνεργασία του με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να χαρτογραφηθεί ο αντίκτυπος της κοινωνικής επένδυσης και να επαναπροσδιοριστεί το κοινωνικό εγχείρημα.

¹⁵¹ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα, [30])

Οι τρεις προσεγγίσεις, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵², είναι διακριτές, με διαφορετικές παραδοχές για τη φύση των οικονομικών φαινομένων και της κοινωνία, και αυτές οι διαφορές καταλήγουν σε διαφορετικές μετρήσεις και τελικά σε διαφορετικούς τρόπους λήψης αποφάσεων. Η θετικιστική προσέγγιση είναι συμβατή με τη νεοκλασική οικονομική ανάλυση και γενικά με το νατουραλισμό στις κοινωνικές επιστήμες βάσει τον οποίο τα κοινωνικά φαινόμενα μπορούν να αντιμετωπιστούν ως φυσικά φαινόμενα, με συνέπεια να μπορούν να εφαρμοστούν πολλές μέθοδοι των φυσικών επιστημών στην ανάλυση των κοινωνικών και οικονομικών φαινομένων, όπως είναι οι επενδύσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Οι αναλύσεις αυτές των κοινωνικών φαινομένων έχουν την θεώρηση ότι «Αν Χ ... τότε Υ» με αποτέλεσμα η ανάδυση των κοινωνικών φαινομένων να είναι δυνατό να απεικονιστεί με μια μαθηματική συνάρτηση. [30]¹⁵³

Βασικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένα προσέγγισης είναι η χρήση μεθόδων που στηρίζονται στην αποτελεσματικό της μαθηματικής λογικής και έχουν δοκιμαστεί επιτυχώς σε άλλα, μη κοινωνικά, πλαίσια επιστημονικής ανάλυσης.

Η ανάλυση των κοινωνικών επενδύσεων στο πλαίσιο της νατουραλιστικής θετικιστικής προσέγγισης, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵⁴, ενδέχεται να έχει έναν έντονα ποσοτικό χαρακτήρα και σύνθετη στατιστική επεξεργασία. Τέτοιες μέθοδοι έχουν μεγάλες απαιτήσεις σε δεδομένα και τέτοια δεδομένα μπορούν να βρεθούν σε επίσημες στατιστικές αρχές, στα αρχεία των κοινωφελών οργανισμών, σε έρευνες με ερωτηματολόγια ακόμα και με απλή παρατήρηση. [30]¹⁵⁵

Βασικές προσεγγίσεις στο πλαίσιο των θετικιστικών μεθόδων, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵⁶, είναι: οι αναλύσεις κόστους-οφέλους, το υπόδειγμα της Acumen για τη βέλτιστη φιλανθρωπική επιλογή (Best Alternative Charttable Option - BACO), οι πειραματικές μέθοδοι κοινωνικών επιστημών, υποδείγματα που στηρίζονται σε τυχαιοποιημένες δοκιμές ελέγχου, τα μικροοικονομικά υποδείγματα που μελετούν την αποκάλυψη των προτιμήσεων των ατόμων και τη διάθεσή τους να πληρώσουν για την πρόσβαση σε ένα δημόσιο αγαθό, τα υποδείγματα των οικονομικών της ευημερία, που μετρούν την ικανοποίηση ενός ατόμου από τη ζωή του, τα υποδείγματα μέτρησης της προστιθέμενης αξίας, το προσδόκιμο επιβίωσης σταθμισμένο με βάση την ποιότητα της υγείας (Quality Adjusted Life Years - QALY) κ.ά. [30]¹⁵⁷

¹⁵² Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵³ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵⁴ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵⁵ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵⁶ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵⁷ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

Η θετικιστική προσέγγιση, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵⁸, προσφέρει μία πλούσια εργαλειοθήκη ποσοτικών μεθόδων στην ανάλυση των κοινωνικών επενδύσεων, απαντώντας σε βασικά ερωτήματα των επενδυτών και πολλών ενδιαφερόμενων μερών. Ωστόσο αντιμετωπίζει αρκετά πρόβλημά. Πρώτα από όλα, οι αναλυτές μίας κοινωνικής επένδυσης συχνά ενδιαφέρονται για πολύ περισσότερες διαστάσεις από ένα απλό αριθμό που αξιολογεί περιεκτικά μια κοινωνική επένδυση στο σύνολο της. Πολλές φορές τα άτομα και οι φορείς που εμπλέκονται στην επένδυση θέλουν επιπλέον να μάθουν τους λόγους για τους οποίους αυτή δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα ή το διαφορετικό τρόπο με τον οποίο επηρέασε τις εμπλεκόμενες κοινωνικές ομάδες. Επομένως, η αφαιρετική διάσταση μιας ποσοτικοποίησης που καταλήγει σε έναν αριθμό αξιολόγηση πολλές φορές ικανοποιεί το σκοπό της εξοικονόμησης χρόνου με το βαρύ τίμημα της υπεραπλούστευσης μίας ιδιαίτερα πολύπλοκης διαδικασίας όπως είναι η κοινωνική επένδυση.

Επίσης το πρόβλημα, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλος Α, 2019 [30]¹⁵⁹, με την εφαρμογή της νεοκλασική χρηματοοικονομικής ανάλυσης στην αξιολόγηση κοινωνικών φαινομένων είναι πως πολλές φορές η μοναδικότητα των φαινομένων δεν ενδείκνυται για μια στατιστική ανάλυση η οποία στηρίζεται σε ένα ευρύ δείγμα παρόμοιων κοινωνικών φαινομένων. Επιπλέον, σε αντίθεση με την ανάλυση των φυσικών φαινομένων, μια μηχανιστική ανάλυση δεν είναι πάντα η καταλληλότερη για την απεικόνιση της βούλησης των ανθρώπων που σε ιστορικά μοναδικές συνθήκες αποφασίζουν να πράξουν και καταλήγουν είτε να μετασχηματίζουν είτε να αναπαράγουν της κοινωνικές δομές τις οποίες στηρίζουν και οι οποίες τους πλαισιώνουν. Πολλές φορές σε μοναδικά κοινωνικά φαινόμενα, όπως μία κρίση, σε πολύ μικρότερη κλίμακα, μία κοινωνική επένδυση, δεν είναι εφικτή μια ιδιαίτερα αφαιρετική ποσοτικοποίηση.

Βέβαια, ακόμα και στο πλαίσιο αυτών των αντιρρήσεων οι ποσοτικές μέθοδοι μπορούν να βοηθήσουν, θα συμπληρώσουν την ανάλυση και θα χρησιμεύσουν στην εξέταση περιοδικοτήτων σε ιστορικά στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν αφετηρία για την ενδελεχή μελέτη ενός κοινωνικού προβλήματος, καθώς και για την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις κοινωνικές δομές που παράγουν τα κοινωνικά φαινόμενα. Επιπλέον, παρά τις αδυναμίες της, η θετικιστική προσέγγιση απαντά κυρίως σε ερωτήματα τα οποία θέτουν οι επενδυτές και πολλά ενδιαφερόμενα μέρη για τις κοινωνικές επενδύσεις.

¹⁵⁸ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

¹⁵⁹ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,[30]

Οι σημαντικότεροι μέθοδοι για την αποτύπωση των κοινωνικών και χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων των κοινωνικών επενδύσεων, σύμφωνα με τον Ανδρικόπουλο Α.[30]¹⁶⁰, είναι τα Impact Reporting and Investment Standards (IRIS), το Global Impact Investing System (GIIRS), το EngagedX και ο πίνακας των αποτελεσμάτων (outcomes matrix).

Επίσης ο νόμος 4430/2016[20]¹⁶¹ προσδιορίζει στο άρθρο 2 παρ. 10 το «Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντίκτυπου» και ορίζει το μοντέλο παρακολούθησης του κοινωνικού αντίκτυπου, που ο κάθε φορέας δύναται να χρησιμοποιεί με σκοπό τη βελτίωση των διαδικασιών λειτουργίας του και την ενδυνάμωση των δραστηριοτήτων του. Οι λεπτομέρειες και τα τεχνικά ζητήματα για το «Εργαλείο Μέτρησης Κοινωνικού Αντίκτυπου» καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι έχουν γίνει κατά καιρούς διάφορες προσπάθειες ανάπτυξης μεθόδων μέτρησης του κοινωνικού αντίκτυπου, η ομάδα των Εμπειρογνομώνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (GECES, 2014)¹⁶² έχει συλλέξει τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται πιο συχνά και τις παρουσιάζει κατά καιρούς στις ετήσιες εκθέσεις της. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται πιο συχνά είναι η ανάλυση κόστους-οφέλους, η ταξινομική αξιολόγηση, η κοινωνική λογιστική, η EVPA, η SROI, και «το εργαλείο μέτρησης του κοινωνικού αντίκτυπου» που έχει αναπτύξει η χώρα μας.

1.6.1 Ανάλυση κόστους οφέλους

Η Ανάλυση Κόστους Οφέλους - ΑΚΟ (Cost-Benefit Analysis – CBA) είναι μία τεχνική οικονομικής εκτίμησης που χρησιμοποιείται για τη σύγκριση των αναμενόμενων οφειλών από προτεινόμενες επενδύσεις ή δράσεις, με τα σχετικά μεγέθη κόστους, ώστε να βοηθούνται οι χρήστες στον προσδιορισμό της εναλλακτικής λύσης με το μέγιστο καθαρό όφελος. Όσο περισσότερο τα οφέλη υπερβαίνουν το κόστος, τόσο περισσότερο και ωφεληθούν οι τελικοί χρήστες από την υλοποίηση της επένδυσης. Τα κόστη και τα οφέλη πρέπει να προσδιορίζονται ποσοτικά όσο το δυνατόν σε μεγαλύτερη έκταση, με χρηματοοικονομικούς όρους.

Με την μέθοδο αυτή είναι δυνατόν να συγκριθούν οι άμεσες οικονομικές δαπάνες με τις άμεσες και έμμεσες εξοικονομήσεις και να αξιολογηθούν οι κίνδυνοι

¹⁶⁰ Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα, [30]

¹⁶¹ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλεγγύα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».[20]

¹⁶² Το 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε μια ομάδα εμπειρογνομώνων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα να μελετήσουν «την ευκαιρία, την ανάπτυξη, τη δημιουργία και την υλοποίηση όλων των δράσεων που αναφέρονται στην Πρωτοβουλία για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, ή την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής οικονομίας», http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/εμπειρογνομώνων_ομάδα/index_en.htm

που προκύπτουν τόσο στα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Η μέθοδος είναι δυνατό να εφαρμοστεί σε διαφορετικές χώρες, πλαίσια και πολιτικές, αποφασίζεται από όλα τα εμπλεκόμενα μέλη και είναι πιο χρήσιμη στους δημόσιους φορείς χρηματοδότησης καθώς μπορούν να παρακολουθήσουν την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και αν η επιχείρηση επιτυγχάνει την αποστολή της, προκειμένου να συνεχιστεί η χρηματοδότηση της.

Στο πλαίσιο κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων των Ενεργειακών Κοινοτήτων, η Ανάλυση Κόστους – Οφέλους μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το στάδιο του αρχικού εντοπισμού των αναγκών και των προτεραιοτήτων, ώστε να δίνεται προτεραιότητα σε επενδύσεις ή δράσεις που αποδεικνύονται πιο κερδοφόρες και αποδοτικές όχι μόνο από χρηματική αλλά και από περιβαλλοντική ή και κοινωνικοοικονομική άποψη.

Στα μείον της μεθόδου η απαίτηση για δημιουργία μεγάλης βάσης δεδομένων από πολλούς παράγοντες γεγονός που απαιτεί χρόνο και χρήμα, ενώ δεν λαμβάνει υπόψιν το κοινωνικό κεφάλαιο που δημιουργείται στις επιχειρήσεις, την έλλειψη κοινωνικών κινδύνων και την βελτίωση του τρόπου ζωής των οικογενειών των μελών μιας Ενεργειακής Κοινότητας.

Για την εκτίμηση του κόστους-οφέλους θα πρέπει εκτός των άλλων χρηματοοικονομικών εισροών και εκροών της επικείμενης επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας να λάβουμε υπόψιν μας :

- **Το εξωτερικό κόστος:** Είναι το κόστος που γεννάται από αρνητικά παράπλευρα αποτελέσματα μίας επένδυσης. Υπάρχουν διαφορετικές κατηγορίες εξωτερικού κόστους, όπως το περιβαλλοντικό κόστος, το κοινωνικό κόστος και το κόστος για την υγεία.
- **Τα μη χρηματικά οφέλη:** Υπάρχουν δύο υποκατηγορίες μη χρηματικών οφελών: τα ποσοτικά οφέλη, όπως π.χ. η μείωση εκπομπής CO₂ και τα ποιοτικά οφέλη, όπως η βελτίωση του επιπέδου άνεσης των κατοίκων μίας πολυκατοικίας.
- **Τα εξωτερικά οφέλη:** Είναι τα οφέλη που προέρχονται από θετικά παράπλευρα αποτελέσματα μίας επένδυσης. Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες εξωτερικών οφελών, όπως τα περιβαλλοντικά οφέλη, τα κοινωνικά οφέλη και τα οφέλη για την υγεία.

1.6.2 Κοινωνική λογιστική.

Η Κοινωνική Λογιστική στο πλαίσιο του κοινωνικού ελέγχου καταγράφει και αξιολογεί την κοινωνική συμπεριφορά των Ενεργειακών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του κοινωνικού τους ελέγχου. Με βάση αυτή τη διαδικασία, μία Ενεργειακή Κοινότητα συλλέγει, αναλύει και ερμηνεύει περιγραφικές, ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες,

που συγκεντρώνονται με σκοπό να παράγουν έναν τρόπο μέτρησης της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής επίδοσης και αντίκτυπου. Επίσης, θεσπίζει ένα πλαίσιο για συνεχή παρακολούθηση, αξιολόγηση και λογοδοσία των Ενεργειακών Κοινοτήτων στο εσωτερικό και το εξωτερικό τους περιβάλλον. Η περιγραφή της Κοινωνικής Λογιστικής της Ενεργειακής Κοινότητας θα την βοηθήσει να ελέγξει την απόδοσή της στους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους και να διασφαλίσει ότι λειτουργεί σύμφωνα με τις αξίες της. Είναι ευθυγραμμισμένη με την εταιρική κοινωνική ευθύνη του ιδιωτικού τομέα.[4]¹⁶³

Σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης & Αναστασία Χαραλάμπη 2015¹⁶⁴ τα βασικά στοιχεία της κοινωνικής λογιστικής είναι τα εξής:

- Λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των ατόμων και των ομάδων που είναι σημαντικές για την Ενεργειακή Κοινότητα.
- Συμπεριλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Λειτουργεί συγκριτικά, εξετάζοντας τα αποτελέσματα σε σύγκριση με άλλους φορείς αλλά και εντός της ίδιας της Ενεργειακής κοινότητας διαχρονικά.
- Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται κανονικά σε συνεχή βάση και σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Οι ακολουθούμενες διαδικασίες ελέγχονται και πιστοποιούνται από εξωτερικούς διαπιστευμένους φορείς
- Η λειτουργία και τα αποτελέσματα γνωστοποιούνται σε όλους και είναι άμεσα διαθέσιμα σε άλλους μέσα και έξω από τις Ενεργειακές Κοινότητες.

Κοινωνικός έλεγχος είναι η διαδικασία αναθεώρησης και επαλήθευσης των Κοινωνικών Λογαριασμών στο τέλος κάθε περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

Σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης & Αναστασία Χαραλάμπη 2015¹⁶⁵, η Κοινωνική Λογιστική στο πλαίσιο του Κοινωνικού Ελέγχου διέπεται από τις ακόλουθες βασικές αρχές:

- **Αποσαφήνιση σκοπού:** Γνωστοποίηση και άρθρωση της αποστολής, όλων των αξιών και των στόχων, καθώς και απόδειξη του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι δραστηριότητες της Κοινωνικής Επιχείρησης., προκειμένου να επιτευχθεί η επιθυμητή επίδοση και αντίκτυπος.
- **Προσδιορισμός αντικειμένου:** Απόφαση για το ποιες πτυχές θα καλυφθούν και ποιες όχι, καθώς και με ποιους εμπλεκόμενους θα διαβουλευτεί η

¹⁶³ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

¹⁶⁴ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

¹⁶⁵ Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

Κοινωνική Επιχείρηση κατά την περίοδο κοινωνικής λογιστικής.

- **Συμβολή εμπλεκομένων:** Εντοπισμός σχετικών εμπλεκομένων και διαβούλευση μαζί τους ως κεντρικό μέρος της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής.
- **Καθορισμός σημαντικότητας:** Καθορισμός των σχετικών πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων που πρέπει να συμπεριληφθούν στους κοινωνικούς λογαριασμούς, προκειμένου να δοθεί μία πραγματική και δίκαιη εικόνα της επίδοσης και του αντίκτυπου της Κοινωνικής επιχείρησης, για να μπορούν να βγουν λογικά συμπεράσματα.
- **Συγκρίσεις:** Να γίνουν οι κατάλληλες συγκρίσεις της επίδοσης και του αντίκτυπου με άλλες Κοινωνικές Επιχειρήσεις από έτος σε έτος, με τη χρήση στόχων, σημείων αναφοράς και εξωτερικών προτύπων.
- **Διαφάνεια:** Να παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο η Κοινωνική επιχείρηση θα αναφέρει και θα συζητήσει με τους εμπλεκόμενους τα ευρήματα των κοινωνικών λογαριασμών.
- **Επαλήθευση λογαριασμών:** Εξασφάλιση κατάλληλου ανεξάρτητου ελέγχου των κοινωνικών λογαριασμών.
- **Ενσωμάτωση της διαδικασίας:** Εξασφάλιση ενσωμάτωσης της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής και ελέγχου ως τακτική πρακτική του κύκλου ζωής της Κοινωνικής Επιχείρησης

1.6.3 Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)- Social Return on Investment (SROI)

Η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι μια ανάλυση κόστους-οφέλους. Βασίζεται στην έννοια της οικονομικής απόδοσης των επενδύσεων και εκφράζει τον αντίκτυπο μιας δραστηριότητας στο περιβάλλον, τους ανθρώπους και την οικονομία. Η αποτίμηση της κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης καθορίζει τον αντίκτυπο των κοινωνικών επενδύσεων και τις αξιολογεί με γνώμονα την κοινωνική αξία και όχι μονοσήμαντα την χρηματική αξία που δημιουργούν.

Η μέτρηση της κοινωνικοοικονομικής αξίας βασίζεται στις αρχές και τους κανόνες μέτρησης της οικονομικής αξίας ποσοτικοποιώντας και ενσωματώνοντας ορισμένες παραμέτρους κοινωνικής αξίας. Διαφέρει από άλλες μεθόδους γιατί δίνει λογιστική αξία σε μη εμπορεύσιμα αγαθά όπως η ποιότητα ζωής και επίσης λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες των εμπλεκομένων. Στο παρελθόν, οι χορηγοί και συντελεστές ενός προγράμματος δεν έδιναν ιδιαίτερη βαρύτητα σε αποτελέσματα που βίωναν οι εμπλεκόμενοι του προγράμματος όπως η ευημερία, οι καλύτερες διαπροσωπικές σχέσεις κτλ. Ο λόγος που τα αποτελέσματα αυτά δε λαμβάνονταν υπόψη είναι γιατί

δεν είχαν άμεση χρηματική αξία.

Η μεθοδολογία της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης παρέχει το πλαίσιο για να μπορέσουν να αποτιμηθούν τα αποτελέσματα που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι σε μία δράση και είναι δύσκολο να αποτιμηθούν με λογιστικούς όρους. Ουσιαστικά η μεθοδολογία της αποτίμησης Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, όπως αναφέρουν και οι Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία 2016¹⁶⁶, αφηγείται την ιστορία της αλλαγής, «Theory of Change», που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά, ποσοτικά και λογιστικά στοιχεία. Μέσω της μεθοδολογίας της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης υπολογίζεται ο τελικός δείκτης κοινωνικού αντίκτυπου, ο οποίος αποτελεί την αναλογία παροχών/δαπανών της δράσης ή οργανισμού.

Η μεθοδολογία της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης βασίζεται σύμφωνα με τους Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία 2016¹⁶⁷ σε 7 αρχές οι οποίες είναι:

- Η άμεση εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων μελών.
- Η κατανόηση της θεωρίας της αλλαγής.
- Η απόδοση λογιστικής αξίας σε ότι έχει αξία.
- Η επιλογή αποτελεσμάτων που είναι σημαντικά, αποφυγή υπερβολικής αξίωσης αποτελεσμάτων.
- Η διαφάνεια και
- Η επαλήθευση αποτελεσμάτων.

Η ανάλυση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης μπορεί να πάρει πολλές διαφορετικές μορφές. Μπορεί να περιλαμβάνει την κοινωνική αξία που δημιουργείται από το σύνολο των δράσεων της Κοινωνικής Επιχείρησης, ή να επικεντρωθεί σε μία μόνο συγκεκριμένη πτυχή του έργου της. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό ως μια εσωτερική άσκηση ή, εναλλακτικά, μπορεί να καθοδηγείται από εξωτερική αξιολόγηση. Παρά το γεγονός ότι ο απολογισμός των ήδη πραγματοποιηθέντων δράσεων είναι πολύ σημαντικός, το πιο σημαντικό πλεονέκτημα της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι οι δυνατότητες που προσφέρει για τον στρατηγικό σχεδιασμό νέων δραστηριοτήτων της Κοινωνικής Επιχείρησης μέσα από την Κοινωνική Επιστροφή της Επενδύσεων και τη συμμετοχή των τελικών ωφελούμενων στη πραγματοποίηση της μελέτης και τον ορισμό των επιθυμητών αποτελεσμάτων. [43]¹⁶⁸.

¹⁶⁶ Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016 [43].

¹⁶⁷ Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016 [43].

¹⁶⁸ Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων

Εικόνα 14: Βασικά στάδια για την πραγματοποίηση μίας αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα και με τους Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία 2016¹⁶⁹

Τα βασικά στάδια για την πραγματοποίηση μίας αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα και με τους Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία 2016¹⁷⁰ είναι :(**Εικόνα 14**).

- Αποτίμηση του σκοπού της ανάλυσης σε συνεργασία με την Κοινωνική Επιχείρηση
- Καθορισμός και συμμετοχή εμπλεκομένων
- Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων
- Ανάλυση κοινωνικού αντίκτυπου
- Υπολογισμός της Κοινωνικής Επιστροφής της επένδυσης
- Συμπεράσματα και προτάσεις

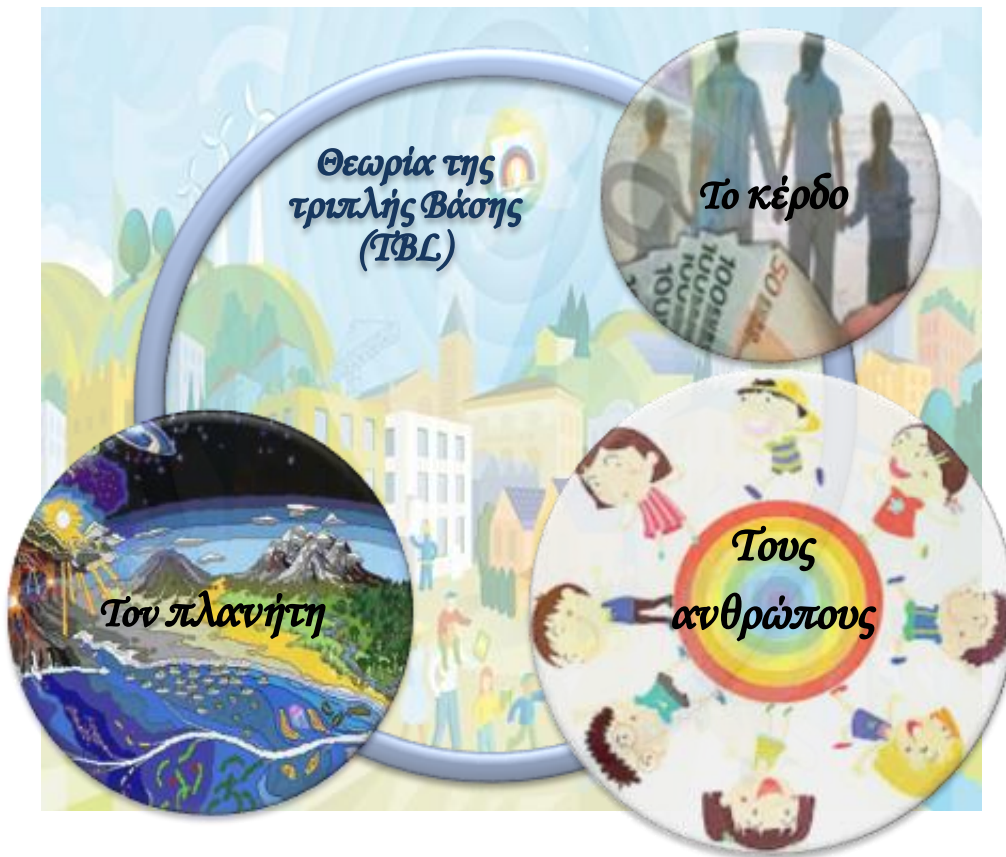
Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016 [43]

¹⁶⁹ Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016 [43].

¹⁷⁰ Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016 [43].

- Σύνταξη τελικής έκθεσης

1.6.4 Θεωρία της τριπλής Βάσης - Triple Bottom Line (TBL)

Εικόνα 15: Θεωρία της τριπλής Βάσης - Triple Bottom Line (TBL)

Η έννοια της τριπλής βάσης ξεκίνησε στα μέσα του 1994 από τον οικονομολόγο John Elkington και από τότε είναι μια έννοια που χρησιμοποιείται στους τομείς της εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της βιώσιμης ανάπτυξης και κατ' επέκταση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και στην περίπτωση των Ενεργειακών Κοινοτήτων για την μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου των δράσεων τους.

Η έννοια αυτή αναφέρεται στην οικονομική αξία, το βαθμό κοινωνικής υπευθυνότητας και την περιβαλλοντική ευθύνη της επιχείρησης. Ο Elkington θεώρησε ότι οι εταιρείες πρέπει να έχουν μία τριπλή βάση αντί να εστιάζουν αποκλειστικά στα οικονομικά τους στοιχεία. Θα πρέπει, δηλαδή, να λαμβάνουν υπόψιν τους τον κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Η Θεωρία της τριπλής Βάσης του Elkington έχει στόχο να αναπτύξει τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Οι τρεις βάσεις περιλαμβάνουν:

- i) Το κέρδος την οικονομική αξία που δημιουργεί η εταιρεία ή το οικονομικό όφελος για την κοινωνία,

- ii) Τους ανθρώπους, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό και την τοπική κοινωνία στην οποία η εταιρεία δραστηριοποιείται
- iii) Τον πλανήτη, χρήση βιώσιμων περιβαλλοντικών πρακτικών και μείωση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου.

Η δυσκολία της θεωρίας «Triple Bottom Line» έγκειται στο να συγκριθούν οι άνθρωποι και ο πλανήτης με χρηματοπιστωτικούς όρους, όπως το κέρδος. Για αυτό το λόγο, οι τρεις βάσεις δεν μπορούν να προστεθούν ή να συνδυαστούν αλλά πρέπει να εξετάζονται ξεχωριστά.

1.6.5 Βιβλιοθήκη Δεικτών Αναφοράς Αντικτύπου και Προτύπων Επενδύσεων - Impact Reporting and Investment Standards (IRIS)

Το IRIS δημιουργήθηκε το 2008 στο πλαίσιο της συνεργασίας του Rockefeller Foundation της Acumen και του B-Lab. Το 2009 εντάχθηκαν στο Global Impact Investing Network (GIIN), αποτελώντας μία εργαλειοθήκη λήψης αποφάσεων για τη συγκεκριμένη επενδυτική κοινότητα. Τα IRIS είναι σχεδιασμένα για να καλύψουν τις ανάγκες των επενδυτών και των διαχειριστών χαρτοφυλακίων. Περιέχουν πολλές χρηματικές μετρήσεις, ο σκοπός αυτών των μετρήσεων είναι να υποστηρίξουν αποφάσεις που δεν θυσιάζουν πλήρως τη χρηματοοικονομική απόδοση για χάρη του κοινωνικού αντίκτυπου, αλλά επιδιώκουν την επίτευξη ενός μεικτού αντίκτυπου, με χρηματοοικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Ακριβώς επειδή ο κοινωνικός αντίκτυπος έχει και μη ποσοτικές διαστάσεις, τα πρότυπα των IRIS περιλαμβάνουν και ποιοτικές μεταβλητές, όπως οι κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι ενός οργανισμού.

Πρόκειται για ένα κατάλογο 560 μετρήσεων, ο οποίος δίνει σε κάθε επενδυτή τη δυνατότητα να διαλέξει εκείνες τις μετρήσεις που αναδεικνύουν καλύτερα την αποτελεσματικότητα της επένδυσης του. Έτσι η αξιοποίηση των δεικτών είναι προσωπική υπόθεση του χρήστη και τα αποτελέσματα πρέπει αξιολογούνται σε σχέση με τους στόχους κάθε οργανισμού και τις επιδόσεις παρόμοιων οργανισμών.

Το GIIN και τα IRIS ενθαρρύνουν τους επενδυτές να δημιουργούν το δικό τους σύστημα μέτρησης, συμπληρώνοντας τις μετρήσεις των IRIS με δικές τους μετρήσεις. Το σύστημα μέτρησης περιλαμβάνει επίσης και ανάλυση των μετρήσεων με τρόπο που δείχνει τη συνολική απόδοση του οργανισμού στην προσπάθεια του να εκπληρώσει τους στόχους του και να υποστηρίξει την παρουσία του σε σχέση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται. Στην κατεύθυνση αυτή το GIIN πρόσφατα δημιούργησε το Impact Toolkit και το Navigating Impact. Το Impact Toolkit χρησιμεύει στην ταξινόμηση των μεθόδων μέτρησης, των

αριθμοδεικτών και των δεδομένων που μπορεί κάποιος να επεξεργαστεί, με σκοπό να βοηθήσει τους κοινωνικούς επενδυτές να επιλέξουν το δικό τους μείγμα μετρήσεων για την αξιολόγηση του κανονικού αντίκτυπου. Το Navigation Impact είναι ένας οδηγός ανάπτυξης στρατηγικής για κοινωνικούς επενδυτές, ο οποίος ειδικεύεται σε διάφορα πεδία κοινωνικής επιχειρηματικότητας όπως η πρόσβαση στην ενέργεια με τρόπο περιβαλλοντικά βιώσιμο κτλ. Ο σχεδιασμός της στρατηγικής των κοινωνικών επενδυτών σε καθένα από αυτά τα πεδία συνδέεται με συγκεκριμένους επιχειρηματικούς στόχους και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων ως προς τους στόχους συνδέεται με ένα πλέγμα μετρήσεων του GIIN και των IRIS.

Οι κατηγορίες λειτουργίας ενός οργανισμού για τις οποίες τα IRIS διαθέτουν μετρήσεις είναι οι εξής:

- Χρηματοοικονομική απόδοση: Περιλαμβάνει συνήθη μέτρα χρηματοοικονομικής ανάλυσης, όπως αυτά που αξιολογούν τη ρευστότητα, τις ταμειακές ροές για επενδύσεις, τη διόρθωση του ενεργητικού και του παθητικού και την κερδοφορία.
- Αποτέλεσμα λειτουργιών: Περιλαμβάνει μέτρα για την αποτύπωση των πρακτικών διοίκησης και εταιρικής διακυβέρνησης και την αντιμετώπιση των εργαζομένων. Στην ενότητα αυτή συγκαταλέγονται δείκτες όπως ο αριθμός των εργαζομένων που είναι άτομα με ειδικές ανάγκες ή ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, καθώς και ο αριθμός των ωρών εθελοντικής εργασίας που προσφέρουν στον οργανισμό άτομα που δεν εργάζονται σε αυτόν αλλά συμμερίζονται τις επιδιώξεις του για κοινωνικό αντίκτυπο.
- Αποτέλεσμα προϊόντος: Περιλαμβάνει μέτρα για την επίπτωση των προϊόντων και των υπηρεσιών στο φυσικό περιβάλλον και την κοινωνία, καθώς και δείκτες όπως ο αριθμός των φτωχών καταναλωτών του προϊόντος, ο αριθμός των γυναικών που καταναλώνουν το προϊόν κ.α.
- Περιγραφή προϊόντος: Περιλαμβάνει μέτρα που εκφράζουν, μεταξύ άλλων, τα δημογραφικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων που πρόκειται να ωφεληθούν από τις κοινωνικές επενδύσεις.
- Περιγραφή οργανισμού: Περιλαμβάνονται κυρίως ποιοτικές μεταβλητές, οι οποίες καταγράφουν χαρακτηριστικά όπως η αποστολή του οργανισμού, οι κοινωνικοί και επενδυτικοί του στόχοι και οι πρακτικές αμοιβής των μελών ΔΣ.

Κάθε μέτρηση του IRIS καθορίζεται από τέσσερις συνιστώσες. Αυτές είναι:

α) Ο ορισμός.

β) Ένας κωδικός αριθμός ο οποίος είναι μοναδικός για τη μέτρηση.

γ) Η ενότητα μετρήσεων στις οποίες ανήκει η μέτρηση.

δ) Ο τομέας κοινωνικού αντίκτυπου ο οποίος αξιολογείται με τη μέτρηση.

Γενικά, το IRIS δεν δημιουργεί τα πρότυπα εκ του μηδενός. Συνεργάζεται με οργανισμούς που ειδικεύονται στην προτυποποίηση, με οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στα πεδία στα οποία το IRIS προσφέρει μετρήσεις, καθώς και με τους επενδυτές που συστηματικά χρησιμοποιούν τις μετρήσεις, ώστε να προκύψουν όσο γίνεται καλύτερα αποτελέσματα. Αυτό έχει ως συνέπεια πολλές από τις μετρήσεις του IRIS να συναντώνται και σε άλλα πρότυπα μέτρησης.

1.6.6 Global Impact Investing Ratings System (GIIRS)

Το GIIRS έχει δημιουργηθεί από το μη κερδοσκοπικό οργανισμό B-Lab και στοχεύει στη δημιουργία ενός πλέγματος προτύπων για την ποσοτική αξιολόγηση κοινωνικών επενδύσεων. Οι οργανισμοί οι οποίοι αξιολογούνται μέσω του GIIRS είναι κερδοσκοπικοί: επιδιώκουν το κέρδος παράλληλα με τον κοινωνικό αντίκτυπο. Το GIIRS είναι μέρος του B Analytics, δηλαδή της εργαλειοθήκης των ποσοτικών μεθόδων του B-Lab: πρόκειται για αριθμοδείκτες και πλέγματα ποσοτικών αναλύσεων στη λογική οργανισμών όπως το Morningstar και το Capital IQ.

Σε αυτό το πλαίσιο, το GIIRS είναι ένας μηχανισμός αξιολόγησης οργανισμών που πραγματοποιούν επενδύσεις με στόχο τον κοινωνικό αντίκτυπο. Ενώ το GIIRS δεν αποτελεί έναν κερδοσκοπικό μηχανισμό, οι αναλύσεις που προσφέρουν τα B Analytics είναι προσβάσιμες σε κάποιο τμήμα, ενώ ένα γενικότερο κομμάτι των μετρήσεων είναι διαθέσιμο στο ευρύ κοινό δωρεάν. Οι μετρήσεις του GIIRS σε πέντε κατηγορίες:

α) Διακυβέρνηση: Οι μετρήσεις αυτής της κατηγορίας βαθμολογούν τους οργανισμούς όσον αφορά την αποστολή τους, την ηθική τους, τη λογοδοσία και την ποιότητα της διαφάνειας στην επικοινωνία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

β) Εργαζόμενοι: Αυτές οι μετρήσεις αξιολογούν το εργασιακό περιβάλλον στον αξιολογούμενο οργανισμό, δίνοντας έμφαση σε χαρακτηριστικά όπως οι αμοιβές των εργαζομένων, η συμμετοχή τους στην ιδιοκτησία, η εκπαίδευση τους μέσα στον οργανισμό και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

γ) Καταναλωτές: οι μετρήσεις αυτής της κατηγορίας αφορούν τους χρήστες των προϊόντων και των υπηρεσιών ενός αξιολογούμενου οργανισμού και ξεπερνούν τα όρια της ιδιωτικής ωφέλειας μιας συμβατικής παραγωγικής διαδικασίας, επιφέροντας θετικό κοινωνικό αντίκτυπο. Επίσης, εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο η δράση του κοινωφελούς οργανισμού απευθύνεται στις κοινωνικές ομάδες που έχουν περισσότερη ανάγκη τη βοήθεια του και καταλήγει να τις επηρεάζει.

δ) Κοινότητα: οι μετρήσεις αυτές αποτυπώνουν το βαθμό στον οποίο ο αξιολογούμενος οργανισμός είναι ενσωματωμένος στην τοπική κοινότητα και τον

τρόπο με τον οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του.

ε) Περιβάλλον: Αυτές οι μετρήσεις αξιολογούν τον τρόπο με το οποίο η λειτουργία του αξιολογούμενου οργανισμού, οι υποδομές του και οι υπηρεσίες που παρέχει επιδρούν στο φασικό περιβάλλον. Επίσης, εξειδικεύονται ανάλογα με το αντικείμενο κάθε αξιολογούμενου οργανισμού.

Ένα πρόβλημα που έχουν αυτές οι μετρήσεις είναι ότι εστιάζονται στις δράσεις των κοινωφελών οργανισμών παρά στα αποτελέσματα τους στην κοινωνία και στο περιβάλλον, τα οποία μπορεί να είναι μακροπρόθεσμα και δύσκολα να συνδεθούν αποκλειστικά με μία κοινωφελή πρωτοβουλία και όχι με κάποια άλλη.

1.6.7 Πίνακας αποτελεσμάτων (Outcomes matrix).

Ο πίνακας αποτελεσμάτων λίγο πολύ όπως και τα υπόλοιπα, προσπαθεί να αποτυπώσει τους τρόπους με τους οποίους η δράση ενός κοινωφελούς οργανισμού καταλήγει σε απτά αποτελέσματα που βελτιώνουν της ευημερία των πληθυσμών που προσπαθεί να υποστηρίξει. Τα πεδία στα οποία αξιολογούνται οι επιδράσεις των κοινωνικών επενδύσεων είναι τα εξής:

- Απασχόληση και εκπαίδευση
- Εισόδημα και πρόσβαση στη χρηματοδότηση
- Στέγη
- Υγεία
- Ψυχική υγεία και ευημερία
- Οικογένεια, φίλοι, σχέσεις
- Κοινότητα
- Τέχνες, αθλητισμός, θρησκευτική πίστη
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Σε καθεμία από αυτές τις κατηγορίες εντάσσονται πολλοί δείκτες και μετρήσεις, διευκολύνοντας την αξιολόγηση της κοινωνικής επένδυσης και τη λήψη αποφάσεων όχι μόνο συνολικά για το κοινωφελές οργανισμό αλλά και σε κάθε μία επιμέρους κατηγορία της δράσης του. Σε αυτό το πλαίσιο μέτρηση, ο κοινωνικός αντίκτυπος αξιολογείται σε δύο επίπεδα: την επίδραση στα άτομα και την επίδραση στο σύνολο ενός τομέα δράσης ή ενός πληθυσμού. Ουσιαστικά είναι ένας μηχανισμός ανάλυσης ο οποίος υποστηρίζει την ολιστική αντιμετώπιση μίας κοινωνικής επένδυσης, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία της εστίασης στις επιμέρους πτυχές του κοινωφελούς οργανισμού.

2

2^ο Κεφάλαιο

Το νομικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας

2.1 Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας

Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας όπως παρουσιάζονται και στην **Εικόνα 16** είναι:

- Δημιουργία της ιδρυτικής ομάδας
- Σύνταξη και υπογραφή καταστατικού
- Καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Εικόνα 16: Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας

2.1.1 Σύσταση νέας Ενεργειακής Κοινότητας. (Εικόνα 17)

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 4513/2018[21]¹⁷¹ για τη σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας τηρείται η διαδικασία ίδρυσης ενός αστικού συνεταιρισμού (Εικόνα 16). Ειδικότερα Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο παράγραφο 2α και το άρθρο 87 παράγραφος 4 του νόμου 4635/2019 [22]¹⁷² για να αποκτήσει νομική υπόσταση η Ενεργειακή Κοινότητα, η προσωρινή διοικητική επιτροπή της προσκομίζει το καταστατικό στο τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ.¹⁷³ του Επιμελητηρίου της περιφερειακής ενότητας της έδρας¹⁷⁴. Επιπλέον, προκειμένου να αποδειχθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018[21] ¹⁷⁵, προσκομίζονται και τα συμβολαιογραφικά έγγραφα ή οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) για τα φυσικά πρόσωπα-μέλη που να αποδεικνύουν την πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας ή τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης των φυσικών προσώπων-μελών τους που είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας, εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας και τα καταστατικά των νομικών προσώπων-μελών της Ενεργειακής Κοινότητας (Φεφές 2020) [2]¹⁷⁶

Τα έγγραφα συνοδεύονται από έγγραφη αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων. Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφοι 3α, β, γι, ε, του νόμου 4635/2019 το Τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ. είναι αρμόδιο για την παραλαβή και τον έλεγχο πληρότητας της αίτησης και των συνοδευτικών εγγράφων. Στη συνέχεια προβαίνει σε έλεγχο νομιμότητας και στην εγγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας στο Μητρώο, καθώς και σε κάθε άλλη καταχώριση που την αφορά. Είναι επίσης, αρμόδιο για την έκδοση πιστοποιητικών και τη χορήγηση αντιγράφων και αποσπασμάτων. (Φεφές 2020) [2]¹⁷⁷

Σύμφωνα με το άρθρο 110 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου 4635/2019[22]¹⁷⁸, η άρνηση της αρμόδιας Υ.Γ.Ε.ΜΗ. να κάνει δεκτή την καταχώριση γεννά δικαίωμα στην Ενεργειακή Κοινότητα να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο να διατάξει την καταχώριση. Αρμόδιο δικαστήριο είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της Περιφέρειας όπου εδρεύει η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ., το οποίο και αποφασίζει με την διαδικασία της

¹⁷¹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁷² Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.»

¹⁷³ Ο νόμος 4513/2018 ορίζει ότι η κατάθεση των δικαιολογητικών για την σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας γίνεται στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα όμως με την παρ. 3 του άρθρου 116 του ν.4635/2019: Όπου γίνεται αναφορά στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικών σχετικά με την καταχώριση ή μη των καταστατικών των Αστικών Συνεταιρισμών, καταργείται και στο εξής αρμόδια είναι η Υ.Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία ανήκει ο υπόχρεος.

¹⁷⁴ Σε περίπτωση που στην έδρα ή την εγκατάσταση της επιχείρησης υπάρχουν περισσότερα από ένα αμιγή Επιμελητήρια, η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. ορίζεται με βάση τον κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ) κατόπιν έκδοσης σχετικής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία θα καθορίζει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. κατά κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ).

¹⁷⁵ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁷⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁷⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁷⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρα 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Αν στην ίδια Περιφέρεια υφίστανται περισσότερα Πρωτοδικεία, αρμόδιο είναι το Πρωτοδικείο που βρίσκεται εγγύτερα στην ανωτέρω αρμόδια υπηρεσία. Κατά το άρθρο 74 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας κλητεύονται υποχρεωτικώς ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. καθώς και όποιος άλλος έχει έννομο συμφέρον. Έως την υλοποίηση της ηλεκτρονικής διασύνδεσης του Γ.Ε.Μ.Η. και του Μητρώου Αφερεγγυότητας για τη γνωστοποίηση της απόφασης με ηλεκτρονικά μέσα, η απόφαση του δικαστηρίου που διατάζει την καταχώριση στο Γ.Ε.Μ.Η./Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων, επιδίδεται από την Ενεργειακή Κοινότητα στην Υ.Γ.Ε.Μ.Η., η οποία με την παραλαβή ενεργεί πάραυτα για τη συμμόρφωσή της. Όταν υλοποιηθεί η ηλεκτρονική διασύνδεση των δύο Μητρώων, η απόφαση θα διαβιβάζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΚΥΑ 48652/2019 (ΦΕΚ Β' 1691/15.5.2019). Στο ίδιο άρθρο στην παράγραφο 3 προβλέπεται η έκδοση ΚΥΑ των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Δικαιοσύνης με την οποία θα καθορίζονται η διαδικασία και οι όροι διαβίβασης των δικαστικών αποφάσεων, οι τυχόν κυρώσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. (Φεφές 2020) [2]¹⁷⁹

Η Ενεργειακή Κοινότητα αποκτά νομική υπόσταση και εμπορική ιδιότητα μόνο από την ημερομηνία της καταχώρισης του καταστατικού της στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γ.Ε.Μ.Η. του ν. 3419/2005 (Α' 267), το οποίο συνιστάται με το άρθρο 8 του νόμου 4513/2018[21]¹⁸⁰. Στο ίδιο άρθρο διευκρινίζεται επίσης ότι δεν απαιτείται καταχώριση στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της παρ. 3 του άρθρου 1 του νόμου 1667/1986[18]¹⁸¹, ούτε οι κοινοποιήσεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου[21]¹⁸². (Φεφές 2020) [2]¹⁸³

2.1.2 Σύσταση διά μετατροπή.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6 του νόμου 4513/2018 [21]¹⁸⁴, επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου συνεταιρισμού σε Ενεργειακή Κοινότητα. Η απόφαση για τη μετατροπή λαμβάνεται από τη γενική συνέλευση των μελών του υπό μετατροπή συνεταιρισμού με αυξημένη (καταστατική) απαρτία και πλειοψηφία (άρθρα 13, 14 του νόμου 4384/2016[36]¹⁸⁵, άρθρα 17, 18 του νόμου 4423/2016[37]¹⁸⁶, άρθρο 16 του νόμου 1667/1986 [18]¹⁸⁷). (Φεφές 2020) [2]¹⁸⁸

¹⁷⁹Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁸⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁸¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

¹⁸² Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

¹⁸³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁸⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

¹⁸⁵ Νόμος υπ' αριθ. 4384/26-04-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 78 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις».[36]

¹⁸⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4423/27-09-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 182 «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις».[37]

¹⁸⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».[18]

¹⁸⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

- 1.** Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων
- 2.** Το καταστατικό της ενεργειακής κοινότητας υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη.
- 3.** Πρακτικό ίδρυσης της ενεργειακής Κοινότητας με την προσωρινή επωνυμία της Ενεργειακής και στο οποίο αναφέρονται τα ονόματα του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου
- 4.** Βεβαίωση προκατοχύρωσης - προέγκρισης του δικαιώματος χρήσης του ονόματος και του διακριτικού τίτλου.
- 5.** Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα ή οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) **για τα φυσικά πρόσωπα-μέλη** που να αποδεικνύουν την πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας
- 6.** Αντίγραφα ταυτότητας ή διαβατηρίων για όλα τα μέλη.
- 7.** Τα καταστατικά των νομικών προσώπων-μελών της Ενεργειακής Κοινότητας.
- 8.** Στην περίπτωση που η κατάθεση γίνει από δικηγόρο και όχι από τον νόμιμο εκπρόσωπο της Ενεργειακής Κοινότητας απαιτείται και η εξουσιοδότηση προς τον δικηγόρο υπογεγραμμένη από όλα τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας

Εικόνα 17: Δικαιολογητικά που προσκομίζει στο τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ του Επιμελητηρίου της περιφερειακής ενότητας της έδρας για να αποκτήσει νομική υπόσταση η Ενεργειακή Κοινότητα, η προσωρινή διοικητική επιτροπή της

Επιπλέον, κάθε τύπου εταιρεία, κερδοσκοπική ή μη, μπορεί να μετατραπεί σε Ενεργειακή Κοινότητα¹⁸⁹. Ειδικότερα αν πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 130 παράγραφος 3 και 132 παράγραφος 2 του νόμου 4548/2018¹⁹⁰. Αν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης απαιτείται απόφαση της συνέλευσης των εταίρων,

¹⁸⁹ Άρθρο 16 παράγραφος 1, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

¹⁹⁰ Άρθρο 16 παράγραφος 2, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφος 1 του νόμου 3190/1955¹⁹¹. Για τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων¹⁹². Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον απαιτούμενο τύπο για τη σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας και να περιέχει τα απαραίτητα κατά τον Νόμο στοιχεία του καταστατικού, άρα στην ουσία πρέπει να ακολουθήσουμε και πάλι αναλογικά τη διαδικασία της εξ υπαρχής σύστασης¹⁹³. (Φεφές 2020) [2]¹⁹⁴

Από την καταχώριση στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων και μετά, η νέα Ενεργειακή Κοινότητα αποκτά τη δική της νομική υπόσταση και αποκτά όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων που συγχωνεύτηκαν. [2]¹⁹⁵

2.1.3 Συνεργασία μεταξύ των Ενεργειακών Κοινοτήτων.

Το άρθρο 10 παράγραφος 3 του νόμου 4513/2018 [21]¹⁹⁶ προβλέπει τη δυνατότητα ίδρυσης από τις Ενεργειακές Κοινότητες Ενώσεων και Ομοσπονδίας, δηλαδή προβλέπει τρεις βαθμούς οργάνωσης των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα. Συνεπώς οι πρωτοβάθμιες Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να ιδρύσουν δευτεροβάθμιες Ενώσεις ενεργειακών συνεταιρισμών και οι δευτεροβάθμιες μπορούν να ιδρύσουν μια τριτοβάθμια ,Ομοσπονδία Ενεργειακών Συνεταιρισμών της Ελλάδας. Το ίδιο άρθρο ρυθμίζει τη λειτουργία των Ενώσεων και της Ομοσπονδίας, ενώ εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 12 του νόμου 1667/1986[18]¹⁹⁷.(Φεφές 2020) [2]¹⁹⁸

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του νόμου 4513/2018[21]¹⁹⁹ η Ένωση ενεργειακών συνεταιρισμών μπορεί να συστηθεί από πέντε τουλάχιστον Ενεργειακές Κοινότητες, που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφέρεια. Σκοπός της Ένωσης είναι ο συντονισμός και η προώθηση των δραστηριοτήτων των Ενεργειακών Κοινοτήτων μελών τους. (Φεφές 2020) [2]²⁰⁰

Για την ίδρυσή της ακολουθούνται τα ίδια βήματα, όπως και για την ίδρυση μιας Ενεργειακής Κοινότητας, δηλαδή συντάσσεται καταστατικό, υποβάλλεται και εγκρίνεται από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. και η Ένωση δημοσιεύεται στο Μητρώο Ενεργειακών

¹⁹¹ Άρθρο 16 παράγραφος 2, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

¹⁹² Άρθρο 16 παράγραφος 2, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

¹⁹³ Άρθρο 16 παράγραφος 4, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

¹⁹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁹⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁹⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

¹⁹⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

¹⁹⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

¹⁹⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21].

²⁰⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

Κοινοτήτων, ενώ το καταστατικό της θα περιέχει κατ' αναλογία τα υποχρεωτικά στοιχεία του άρθρου 7 του νόμου 4513/2018[21]²⁰¹. (Φεφές 2020) [2]²⁰²

Η Ένωση έχει και αυτή τα δικά της όργανα, δηλαδή τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιό της. Ειδικά για τη γενική συνέλευση προβλέπεται ότι αποτελείται από αντιπροσώπους των Ενεργειακών Κοινοτήτων που μετέχουν στην Ένωση. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων μελών της Ένωσης, σε αναλογία ένα στα πέντε μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό δύο, η Ενεργειακή Κοινότητα εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Η Ενεργειακή Κοινότητα μέλος που έχει λιγότερα από πέντε μέλη εκλέγει έναν αντιπρόσωπο, ενώ Η Ενεργειακή Κοινότητα μέλος της Ένωσης με περισσότερα από 50 μέλη εκλέγει δέκα αντιπροσώπους. (Φεφές 2020) [2]²⁰³

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του νόμου 4513/2018[21]²⁰⁴ κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της Ένωσης. Καθώς επίσης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]²⁰⁵ στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Ένωσης καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος του εργατικού κέντρου και ένας εκπρόσωπος της ένωσης δήμων και κοινοτήτων της Περιφέρειας. (Φεφές 2020) [2]²⁰⁶

Όλα τα άλλα θέματα που αφορούν στη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4513/2018[21]²⁰⁷ και του νόμου 1667/1986[18]²⁰⁸., οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των πρωτοβαθμίων Ενεργειακών Κοινοτήτων (άρθρο 12§1, Ν 1667/1986). (Φεφές 2020) [2]²⁰⁹

Σύμφωνα με το νόμο 4513/2018[21]²¹⁰ άρθρο 10 παράγραφος 2 οι Ενώσεις ενεργειακών συνεταιρισμών όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν την Ομοσπονδία των Ενεργειακών Συνεταιρισμών της Ελλάδας για τον συντονισμό και τη γενικότερη εκπροσώπηση του ενεργειακού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας. Στη γενική συνέλευση της Ομοσπονδίας συμμετέχουν όλες οι Ενώσεις με δύο αντιπροσώπους η καθεμία, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών που έχει η καθεμία. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των ενώσεων. (Φεφές 2020) [2]²¹¹

²⁰¹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

²⁰² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

²⁰³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

²⁰⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

²⁰⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».[18]

²⁰⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

²⁰⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

²⁰⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».[18]

²⁰⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

²¹⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

²¹¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Ομοσπονδίας, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]²¹², καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) και ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.). Για τα όργανα της Ομοσπονδίας, αλλά και όλα τα λοιπά θέματα που την αφορούν, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του νόμου 4513/2018[21]²¹³ και του 1667/1986[18]²¹⁴. (Φεφές 2020) [2]²¹⁵

2.2 Ακυρότητα Ενεργειακής Κοινότητας.

Το άρθρο 1 παράγραφος 8 του νόμου 1667/1986[18]²¹⁶ προβλέπει το ενδεχόμενο να στραφεί κάποιος κατά της σύστασης της Ενεργειακής Κοινότητας. Η προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση επιτρέπεται μόνο με αγωγή κατά της Ενεργειακής Κοινότητας, που ασκείται μέσα σε δύο μήνες από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης της Ενεργειακής Κοινότητας στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γ.Ε.ΜΗ. και πάντως όχι αργότερα από έξι μήνες ύστερα από την καταχώριση. Την αγωγή μπορεί να ασκήσει όποιος έχει έννομο συμφέρον, π.χ. κάποιος κάτοικος της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. Η διάταξη δεν προβλέπει το αρμόδιο δικαστήριο, άρα συμπεραίνουμε ότι πρόκειται για την αγωγή του άρθρου 70 ΚΠολΔ ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας. (Φεφές 2020) [2]²¹⁷

2.3 Τα μέλη μίας Ενεργειακής Κοινότητας

Με δεδομένο ότι τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας ως συνεταιριστική επιχείρηση έχουν διττό ρόλο, είναι ταυτόχρονα και ιδιοκτήτες και πελάτες, αποτελούν και το μοναδικό λόγο ύπαρξης της. Η φύση των μελών είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία ή όχι της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Είναι μια συνεταιριστική μορφή επιχείρησης, η οποία μπορεί να συνδυάσει δημιουργικά την παρουσία φυσικών και νομικών προσώπων μεταξύ των μελών της. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό με δεδομένο ότι η συμμετοχή νομικών προσώπων σε άλλα είδη συνεταιρισμών αντιμετωπίζεται με επιφυλακτικότητα από τον νομοθέτη. Η επιχειρηματική επιτυχία των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα μπορεί να αναδείξει τη σημασία μίας τέτοιας συνεργασίας. (Φεφές 2020) [2]²¹⁸

Οι κύριες διατάξεις για τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας περιέχονται στο

²¹² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

²¹³ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

²¹⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

²¹⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²¹⁶ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

²¹⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²¹⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

άρθρο 2 του νόμου 4513/2018[21]²¹⁹. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφοι 3 έως 9 και του άρθρου 4 παράγραφοι 2 έως 4 του νόμου 1667/1986²²⁰. Τέλος πληροφορίες για τα μέλη βρίσκουμε και σε άλλες διατάξεις των δυο νόμων, όπως τα άρθρα για τις μερίδες ή τα όργανα της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020) [2]²²¹

Σύμφωνα με του άρθρου 2 του νόμο 4513/2018[21]²²², μέλη μιας ενεργειακής κοινότητας μπορεί να είναι (**Εικόνα 18**) :

- * Φυσικά πρόσωπα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα.
- * Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εκτός των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.
- * Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της ενεργειακής κοινότητας ή επιχειρήσεις αυτών.
- * Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Εικόνα 18: Μέλη ενεργειακής κοινότητας (Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».)

Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες ως ΝΠΔΔ οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και οι επιχειρήσεις τους αποτελούν ειδική περίπτωση και γίνεται ειδική αναφορά. Η συμμετοχή των Ο.Τ.Α. σε μια Ενεργειακή Κοινότητα είναι απρόσκοπτη, δεδομένου ότι ο περιορισμός που καθιερώνεται από το άρθρο 107 του νόμου

²¹⁹ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις»[22].

²²⁰ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²²¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

²²² Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

3852/2010[35]²²³ δεν ισχύει, αφού το άρθρο 2 εισάγει ρητή εξαίρεση. Συγκεκριμένα, το άρθρο 107 του νόμου 3852/2010[35]²²⁴ προβλέπει δυνατότητα δημιουργίας περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. Διευκρινίζεται ότι σήμερα, ούτως ή άλλως, η αναφορά στο άρθρο 107 του νόμου 3852/2010[35]²²⁵ είναι πλεονάζουσα, γιατί στο άρθρο 182 του μεταγενέστερου νόμου 4555/2018[19]²²⁶, προβλέπεται ρητά η επέκταση της δυνατότητας συμμετοχής Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού σε νομικά πρόσωπα αναπτυξιακού χαρακτήρα (Φεφές 2020).[2]²²⁷

Οι δημοτικές επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, μπορούν και αυτές να είναι μέλη μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Η αναφορά στον περιορισμό που καθιερώνεται από το άρθρο 107 του νόμου 3852/2010[35]²²⁸ και η ρητή εξαίρεσή τους είναι άστοχη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 107 του νόμου 3852/2010[35]²²⁹ και μεν τιτλοφορείται «επιχειρήσεις δήμων», στο περιεχόμενό του, όμως, μιλά μόνο για τους δήμους και τις δυνατότητες ίδρυσης επιχειρήσεων ή συμμετοχής σε εταιρείες. Δεν αναφέρεται στις δημοτικές επιχειρήσεις, ούτε εισάγει περιορισμό στη συμμετοχή τους σε άλλα νομικά πρόσωπα. Πέραν της λεκτικής ή μη αστοχίας, σε κάθε περίπτωση είναι δεδομένο ότι και οι επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. μπορούν να αποκτήσουν την ιδιότητα του μέλους μιας Ενεργειακής Κοινότητας (Φεφές 2020).[2]²³⁰

Το άρθρο 2 στην παράγραφο 3 του Νόμου 1667/1986²³¹ απαγορεύει σε μέλος μιας Ενεργειακής Κοινότητας να είναι ταυτόχρονα μέλος και άλλης Ενεργειακής Κοινότητας με ίδια έδρα και σκοπό-δραστηριότητα, όπως αυτά αναλύονται στο άρθρο 4 του Νόμου 4513/2018[21]²³².

Ειδική εξαίρεση περιέχει ο νόμος 4513/2018[21]²³³ στο άρθρο 2 παράγραφος 4 για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού στο οποίο

²²³ Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». [35]

²²⁴ Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». [35]

²²⁵ Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». [35]

²²⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4555/19-7-2018 τεύχος Πρώτο ΦΕΚ 133 με τίτλο «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Εμβάθυνση της Δημοκρατίας-Ενίσχυση της Συμμετοχής-Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]-Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ-Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.» [19]

²²⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²²⁸ Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». [35]

²²⁹ Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». [35]

²³⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

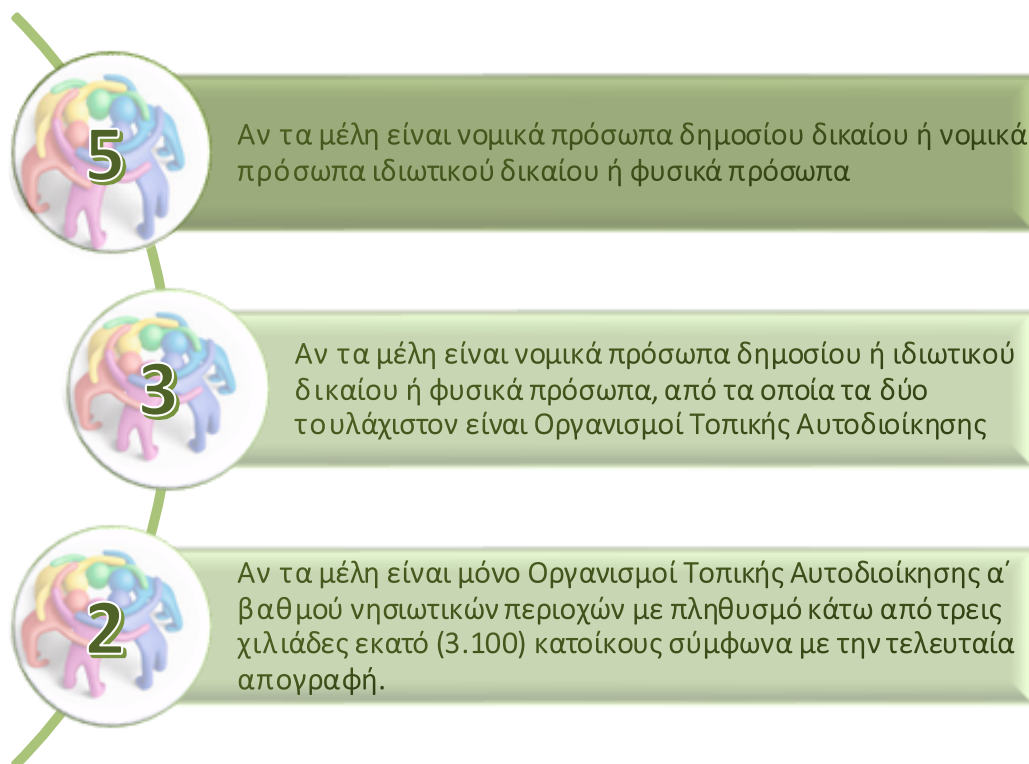
²³¹ Νόμος 1667/1986 Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις άρθρο 2 παράγραφος 3. «Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό».

²³² Νόμος 4518/2018 Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις. Άρθρο 4 Σκοπός - Αντικείμενο δραστηριότητας Ενεργειακής Κοινότητας.

²³³ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». Άρθρο 2 Μέλη Ενεργειακής Κοινότητας «Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία Ενεργειακή Κοινότητα ως μέλη κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1667/1986.

προβλέπεται η συμμετέχουν ως μέλη σε περισσότερες από μία Ενεργειακή Κοινότητα. Η εξαίρεση δεν ισχύει για τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. για τις οποίες ισχύουν όσα για τα φυσικά πρόσωπα και τα ΝΠΙΔ καθώς συνεχίζει να ισχύει και η απαίτηση εντοπιότητας των Ο.Τ.Α., υπό την έννοια ότι μπορούν να γίνουν μέλη σε όσες Ενεργειακές Κοινότητες επιθυμούν αρκεί αυτές να έχουν έδρα εντός της οικείας Περιφέρειάς τους. Εννοείται κι εδώ ότι μπορεί να υπάρχει καταστατική απαγόρευση. (Φεφές 2020) [2]²³⁴

Η Ενεργειακή Κοινότητα υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986²³⁵ να τηρεί, μεταξύ άλλων και βιβλίο μητρώου των μελών, στο οποίο καταχωρούνται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας για τα φυσικά πρόσωπα και για τα νομικά πρόσωπα, η επωνυμία και η διεύθυνση της έδρας καθώς επίσης για το σύνολο των μέλλων ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής των μελών. Σε Ενεργειακή Κοινότητα με περισσότερα από χίλια μέλη, το μητρώο των μελών τηρείται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά (Φεφές 2020) [2]²³⁶.

Εικόνα 19: Ο ελάχιστος αριθμός μελών της ενεργειακής κοινότητας βάση του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018[21]²³⁷

²³⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²³⁵ Νόμος 1667/1986 Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις άρθρο 2 παράγραφος 3. «Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό».

²³⁶ Μιχάλης Φεφές, «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα (2020)

²³⁷ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α , ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». Άρθρο 2 Μέλη Ενεργειακής Κοινότητας

Ο ελάχιστος αριθμός μελών της ενεργειακής κοινότητας βάση του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018[21]²³⁸ μπορεί να είναι **Εικόνα 19**:

- * Πέντε (5), αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα.
- * Τρία (3), αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, από τα οποία τα δύο (2) τουλάχιστον είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- * Δύο (2), αν τα μέλη είναι μόνο Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.

Δεδομένου ότι στον νόμο 4513/2018[21]²³⁹ δεν γίνεται κάποια διάκριση μεταξύ των προσώπων, μπορούμε να συμπεράνουμε με βεβαιότητα ότι δυνατότητα συμμετοχής σε Ενεργειακές Κοινότητες ως μέλη και αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αρκεί να πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του Νόμου. (Φεφές 2020) [2]²⁴⁰

Εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μία Ενεργειακή Κοινότητα	
Τελικοί χρήστες και Τοπική Κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδιώτες ή και νοικοκυριά • Εκπρόσωποι από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) • Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις & άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών • Διαχειριστές κτιριακών εγκαταστάσεων • Τοπικές επιχειρήσεις • Τοπικές ενώσεις αγροτών • Τουριστικές επιχειρήσεις
Φορείς ή και Οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΤΑ • Τοπικοί/περιφερειακοί φορείς χάραξης πολιτικής • Δημοτικές υπηρεσίες και σχετικές εταιρείες • Θεσμικοί φορείς • Εκπαιδευτικοί φορείς • Τεχνικοί Εμπειρογνώμονες

Πίνακας 4: Εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μία Ενεργειακή Κοινότητα (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]²⁴¹

Η εντοπιότητα των μελών της ενεργειακής κοινότητας αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την δημιουργία της Ενεργειακής Κοινότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 του νόμου 4519/2018²⁴² τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) συν

²³⁸ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». Άρθρο 2 Μέλη Ενεργειακής Κοινότητας

²³⁹ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁴⁰ Μιχάλης Φεφές, «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα (2020)

²⁴¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

²⁴² Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

ένα των μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της ενεργειακής κοινότητας και συγκεκριμένα, τα φυσικά πρόσωπα μέλη να έχουν πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο το οποίο βρίσκεται εντός της Περιφέρειας της έδρας της ενεργειακής κοινότητας ή να είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας αυτής, ενώ τα νομικά πρόσωπα μέλη να έχουν την έδρα τους εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Αξίζει να σημειωθεί αν η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από φυσικά πρόσωπα, τα μισά συν ένα από αυτά πρέπει οπωσδήποτε είτε να έχουν πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο που βρίσκεται εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας είτε να είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας αυτής. Εννοείται ότι οι προϋποθέσεις αυτές μπορούν να συναντώνται και ταυτόχρονα, δηλαδή το 50% συν ένα των μελών είτε να κατέχουν ακίνητο στην Περιφέρεια της έδρας είτε να είναι δημότες δήμου της (Φεφές 2020)[2]²⁴³.

Φορείς που πρέπει να ληφθούν υπόψιν με τους ειδικούς τομείς δραστηριοποίησης της Ενεργειακής Κοινότητας	
Φορείς ή και Οργανισμοί που μπορεί να συμμετέχουν στην υλοποίηση έργων ΑΠΕ	<ul style="list-style-type: none"> • Προμηθευτές/ενώσεις εγκαταστατών συστημάτων ΑΠΕ • Παραγωγοί Ενέργειας από ΑΠΕ • Ερευνητικοί φορείς • Σύνδεσμοι/ενώσεις ιδιοκτητών ακινήτων (κτιρίων/γης) • Αγροτικοί ή δασικοί συνεταιρισμοί
Φορείς που μπορεί να συμμετέχουν στην υλοποίηση έργων Ενεργειακής Απόδοσης	<p><u>Στον κτιριακό τομέα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευαστικές εταιρείες-Εργολήπτες • Τεχνικά γραφεία-Μηχανικοί • Προμηθευτές τεχνολογίας/προϊόντων • Σύνδεσμοι/ενώσεις ιδιοκτητών ακινήτων (κτιρίων/γης) • Ερευνητικά ινστιτούτα, Εμπειρογνώμονες σε εφαρμογές Εξοικονόμησης Ενέργειας <p><u>Στο βιομηχανικό τομέα:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Μονάδες παραγωγής θερμικής ενέργειας (π.χ. εταιρείες τηλεθέρμανσης) • Κατασκευαστές <p><u>Στον τομέα των μεταφορών:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκοινωνιολόγοι • Ιδιωτικές/δημόσιες εταιρείες μεταφορών • Οργανισμοί μεταφορών • Ποδηλατικοί σύλλογο

Πίνακας 5: Φορείς που πρέπει να ληφθούν υπόψιν με τους ειδικούς τομείς δραστηριοποίησης της Ενεργειακής Κοινότητας (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]²⁴⁴

²⁴³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁴⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος,, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

Περαιτέρω, οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του μέλους, όμως αν η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από νομικά πρόσωπα, τα μισά συν ένα από αυτά πρέπει οπωσδήποτε να έχουν την έδρα τους εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας (Φεφές 2020)[2]²⁴⁵.

Τέλος, οποιοσδήποτε δήμος ή Περιφέρεια ή επιχείρησή τους μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του μέλους, όμως αν η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, ο μόνος περιορισμός που τίθεται για τους δήμους και τις επιχειρήσεις τους είναι να ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας και για τις Περιφέρειες και τις επιχειρήσεις τους να γίνουν μέλη μόνο σε Ενεργειακή Κοινότητα που έχουν την έδρα τους σ΄αυτές (Φεφές 2020)[2]²⁴⁶.

Δεν είναι ξεκάθαρο αν οι ως άνω προϋποθέσεις ισχύουν για το σύνολο των Ο.Τ.Α. - μελών μιας Ενεργειακής Κοινότητας ή για το 50% συν ένα των μελών. Αν, δηλαδή σε μια Ενεργειακή Κοινότητα που ιδρύεται από 7 Ο.Τ.Α., θα πρέπει όλοι τους να ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια ή αυτό ισχύει μόνο για τους μισούς συν έναν. Το άρθρο 2 παράγραφος 3 μιλά γενικά για «νομικά πρόσωπα μέλη», άρα εκ πρώτης όψεως φαίνεται να υπάρχει αυτή η δυνατότητα, δηλαδή σε Ενεργειακή Κοινότητα με έδρα τον Δήμο Ναυπακτίας με 7 μέλη Ο.Τ.Α. να μπορεί ως μέλος να συμμετέχει ο Δήμος Κορίνθου που ανήκει στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Θεωρούμε, όμως, ότι ισχύει το αντίθετο, γιατί ο νομοθέτης στο άρθρο 2 επιφυλάσσει διαφορετική μεταχείριση στους Ο.Τ.Α. και αναφέρεται ξεχωριστά σε αυτούς. Στην άποψη αυτή συνηγορεί ότι ο νόμος 4513/2018[21]²⁴⁷ αναφέρεται στα φυσικά και νομικά πρόσωπα ως ενιαία ομάδα και κάνει πάντα ξεχωριστή αναφορά στους Ο.Τ.Α. Άρα ο κανόνας 50% συν 1 ισχύει μόνο για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα μέλη και όχι για τους Ο.Τ.Α. και τις επιχειρήσεις τους. (Φεφές 2020)[2]²⁴⁸.

Στον **Πίνακα 4** παρουσιάζονται οι εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μία Ενεργειακή Κοινότητα (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]²⁴⁹

2.3.1 Εγγραφή μελών Ενεργειακής Κοινότητας

Με την καταχώριση του καταστατικού στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γ.Ε.ΜΗ τα ιδρυτικά μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας αποκτούν την ιδιότητα του μέλους. Για την είσοδο νέων μελών απαιτείται η υποβολή γραπτής αίτησης προς το

²⁴⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁴⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁴⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

²⁴⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁴⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignacio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

διοικητικό της συμβούλιο. Το καταστατικό μπορεί να περιέχει συγκεκριμένους όρους σχετικά με την αίτηση π.χ. τύπος, χρόνος, τόπος και αρμόδιο πρόσωπο υποβολής της, επιπρόσθετες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται στο πρόσωπο του υποψηφίου μέλους κ.ο.κ.. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει για την αποδοχή της ή μη στην πρώτη του συνεδρίαση μετά την κατάθεση της αίτησης. Αν η απόφαση είναι θετική, ο αιτών αποκτά πλέον την ιδιότητα του μέλους. Η εγγραφή του ως μέλους εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευση της Ενεργειακής Κοινότητας. Έως την έγκριση αυτή, το νέο μέλος δεν έχει πλήρη δικαιώματα. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα επιτρέπεται μόνο μετά την έγκριση εγγραφής από τη γενική συνέλευση (Φεφές 2020)[2]²⁵⁰.

Από το άρθρο 2 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986²⁵¹ δεν προκύπτει αν η έγκριση της εγγραφής αποτελεί τυπική απλώς διαδικασία ή η συνέλευση μπορεί να διαφωνήσει και να ανατρέψει την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου απορρίπτοντας την εγγραφή του μέλους. Θεωρούμε ότι η γενική συνέλευση έχει αυτή τη δυνατότητα, διαφορετικά η διαδικασία της έγκρισης δεν θα είχε κανένα νόημα. Εννοείται ότι στο καταστατικό μπορεί να περιέχεται πρόβλεψη για δέσμευση της γενικής συνέλευσης από την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου με απονομή, τρόπον τινά, αποκλειστικής αρμοδιότητας στο διοικητικό συμβούλιο. Κάτι τέτοιο δεν θεωρείται υπέρμετρα δεσμευτικό, δεδομένου ότι το καταστατικό μπορεί να τροποποιηθεί ανά πάσα στιγμή με απλή πλειοψηφία των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας (Φεφές 2020)[2]²⁵².

Η γενική συνέλευση αποφασίζει, και για όσες αιτήσεις εγγραφής απορρίφθηκαν από το διοικητικό συμβούλιο. Δεν προκύπτει από το άρθρο 2 παράγραφος 4 του 1667/1986²⁵³ πώς θα εισαχθεί ενώπιον της γενικής συνέλευσης το θέμα και από ποιον, δηλαδή από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο ή τον απορριφθέντα. Επίσης, δεν προβλέπεται η περίπτωση αδράνειας του διοικητικού συμβουλίου όσον αφορά στην αίτηση εγγραφής. Θεωρούμε ότι στις περιπτώσεις αυτές, δηλαδή της απόρριψης της αίτησης ή της αδράνειας, το υποψήφιο μέλος πρέπει να έχει δικαίωμα να ζητήσει την εγγραφή του θέματος στην ημερήσια διάταξη της γενικής συνέλευσης και να παραστεί ενώπιόν της, προκειμένου να προσβάλει τη ρητή ή σιωπηρή απόρριψη της αίτησής του. Είναι προφανές ότι το καταστατικό της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να προβλέπει, πέραν της ως άνω εκ του νόμου διαδικασίας και άλλες διαδικασίες προσφυγής του

²⁵⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁵¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18].

²⁵² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁵³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18].

υποψηφίου μέλους (π.χ. σε ειδική επιτροπή), σε κάθε περίπτωση, όμως, τελικός κριτής θα είναι η γενική συνέλευση. (Φεφές 2020)[2]²⁵⁴.

Η απόφαση της γενικής συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε είκοσι ημέρες από τη λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης της γενικής συνέλευσης επιτρέπεται προσφυγή στο Ειρηνοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας εντός δέκα ημερών από την κοινοποίησή της. Αν δεν υπάρξει κοινοποίηση, ισχύει η ίδια προθεσμία από την ημερομηνία που θα λάβει γνώση της απόφασης ο ενδιαφερόμενος. Η απόφαση του Ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης του Ειρηνοδικείου. Η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο, άρα με αυτή λήγει οριστικά η διαφορά περί εγγραφής ή μη του ενδιαφερομένου ως μέλος. Το Ειρηνοδικείο και το Πρωτοδικείο δικάζουν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Αν η απόφαση του Ειρηνοδικείου δεν επιδοθεί, η έφεση ασκείται εντός προθεσμίας δύο ετών από τη δημοσίευση της απόφασης (άρθρο 518 παράγραφος 2 ΚΠολΔ) (Φεφές 2020)[2]²⁵⁵.

Πέραν της συνήθους διαδικασίας εισόδου στην Ενεργειακή Κοινότητα, υπάρχουν δύο ακόμα εξαιρετικές περιπτώσεις, που είναι πιθανό να έχουν ως αποτέλεσμα την είσοδο νέου μέλους στην Ενεργειακή Κοινότητα και προβλέπονται στα άρθρα 3 παράγραφοι 3 και 5θ του νόμου 4513/2018[21]²⁵⁶ σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 παράγραφοι 7, 8, 9 και άρθρο 4 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]²⁵⁷. Πρόκειται για τις περιπτώσεις της αποχώρησης, του αποκλεισμού και του θανάτου μέλους. (Φεφές 2020)[2]²⁵⁸.

Καταρχάς, τρίτο πρόσωπο, που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του νόμου 4513/2018[21]²⁵⁹ και του καταστατικού, μπορεί να γίνει μέλος σε Ενεργειακής Κοινότητας, έπειτα από μεταβίβαση σ' αυτό της υποχρεωτικής συνεταιρικής μερίδας κάποιου μέλους που αποχωρεί ή αποκλείεται από αυτήν. Η μεταβίβαση μπορεί να είναι από επαχθή (πώληση) ή χαριστική αιτία (δωρεά). Ο νόμος 4513/2018[21]²⁶⁰ δεν προβλέπει δυνατότητα απαγόρευσης μεταβίβασης μερίδων από το καταστατικό, άρα κάθε μέλος που αποχωρεί ή αποκλείεται από την Ενεργειακή Κοινότητα έχει το δικαίωμα μεταβίβασης της υποχρεωτικής του μερίδας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Αν το μέλος που αποχωρεί είναι και μέλος

²⁵⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁵⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁵⁶ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁵⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁵⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁵⁹ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁶⁰ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

του διοικητικού συμβουλίου, απέχει από τη συνεδρίαση και ψηφοφορία για το θέμα της μεταβίβασης. Σε περίπτωση μη συναίνεσης του διοικητικού συμβουλίου, το μεταβιβάζον μέλος (ή/και το υποψήφιο μέλος) μπορεί να καταφύγει σε δικαστική προστασία ζητώντας την ακύρωση της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου. Κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 101 ΑΚ, του άρθρου 5 παράγραφος 8 του νόμου 1667/1986²⁶¹ και του άρθρου 17 παράγραφος 4 του ΚΠολΔ η σχετική αγωγή για την κήρυξη της ακυρότητας της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. Την ακυρότητα κηρύσσει επίσης το Δικαστήριο, αν εγειρεί σχετική αγωγή ένα μέλος που δεν συμφώνησε ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται, αν περάσει ένας μήνας από τότε που πάρηκε η απόφαση (Φεφές 2020)[2]²⁶².

Όσον αφορά στον θάνατο μέλους, αποκλειστική αρμοδιότητα για την τύχη της συνεταιριστικής μερίδας έχει το καταστατικό, το οποίο πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει συγκεκριμένη πρόβλεψη. Άρα το καταστατικό μπορεί να αποκλείσει την είσοδο στην Ενεργειακή Κοινότητα κληρονόμου ή κληροδόχου του θανούντος μέλους. Αν δεν το αποκλείει, τότε προφανώς θα προβλέπει ότι η υποχρεωτική μερίδα μπορεί να κληρονομηθεί ή κληροδοτηθεί και θα περιγράφει τη διαδικασία με την οποία αυτό γίνεται. Κατά αρνητικής απόφασης ο κληρονόμος/κληροδόχος έχει δικαστική προστασία όπως περιγράφεται αμέσως παραπάνω. Είναι αυτονόητο ότι το νέο μέλος θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του μέλους. Είναι, επίσης, αυτονόητο ότι αυτά ισχύουν για φυσικά πρόσωπα-μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε περίπτωση λύσης και εκκαθάρισης νομικού προσώπου-μέλους της Ενεργειακής Κοινότητας η τύχη της υποχρεωτικής συνεταιριστικής του μερίδας είναι ίδια με την περίπτωση αποχώρησης μέλους. Ο εκκαθαριστής του μπορεί να πωλήσει τη μερίδα, τηρουμένων των προβλεπομένων στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του νόμου 4513/2018[21]²⁶³ και έχοντας στη διάθεσή του δικαστική προστασία (Φεφές 2020)[2]²⁶⁴.

2.3.2 Σχέσεις μελών και Ενεργειακή Κοινότητα

Το καταστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 5δ του νόμου 4513/2018[21]²⁶⁵, καθορίζει τουλάχιστον τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών σε σχέση με την Ενεργειακή Κοινότητα, αρά, ο νόμος 4513/2018[21]²⁶⁶ παρέχει απόλυτη ελευθερία στην κατάρτιση του καταστατικού στο σημείο αυτό. Υπάρχουν, όμως, σημεία στο νόμο

²⁶¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁶² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁶³ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁶⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁶⁵ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁶⁶ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

4513/2018[21]²⁶⁷ και τον νόμο 1667/1986²⁶⁸ που προσδιορίζουν υποχρεωτικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών (Φεφές 2020)[2]²⁶⁹.

2.3.3 Απόδοση μερίδων μέλους ενεργειακής Κοινότητας

Το άρθρο 2 παράγραφος 9 του Ν 1667/1986 τροποποιήθηκε από το άρθρο 76§ 1 του Ν 4583/2018²⁷⁰ και πλέον προβλέπει ότι στο μέλος που αποχωρεί ή διεγράφη από την Ενεργειακή Κοινότητα, αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε στην ονομαστική της αξία ή στην πραγματική της αξία, όποια εκ των δύο είναι μικρότερη, το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία γίνεται η αποχώρηση ή η διαγραφή. Η πραγματική αξία της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται με βάση την καθαρή περιουσία της Ενεργειακής Κοινότητας, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης (Φεφές 2020)[2]²⁷⁰.

2.3.4 Απώλεια ιδιότητας μέλους της Ενεργειακής Κοινότητας

Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους μιας Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να διακριθεί σε δύο κατηγορίες, την οικειοθελή και την αναγκαστική. Η μεν οικειοθελής επέρχεται με την επιλογή του μέλους να αποχωρήσει από την Ενεργειακή Κοινότητα, προφανώς επειδή πλέον η συμμετοχή του σ' αυτή δεν εξυπηρετείτα συμφέροντά του. Η αναγκαστική απώλεια επέρχεται προφανώς με τον θάνατο του μέλους, αν είναι φυσικό πρόσωπο, τη λύση του ή την πτώχευσή του, αν είναι νομικό πρόσωπο και τη διαγραφή του από την Ενεργειακή Κοινότητα. (Φεφές 2020)[2]²⁷¹

Το άρθρο 2 παράγραφοι 7, 8 του νόμου 1667/1986²⁷² προβλέπει τις περιπτώσεις της αποχώρησης και του αποκλεισμού, ενώ για τις άλλες ισχύουν οι λοιπές σχετικές διατάξεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 του νόμου 1667/1986²⁷³ κάθε μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να αποχωρήσει από αυτή οποτεδήποτε, αφού προειδοποιήσει εγγράφως το διοικητικό συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Επίσης το καταστατικό ορίζει τις προϋποθέσεις αποχώρησης των μελών και τη δυνατότητα πρόβλεψης ελαχίστου χρόνου υποχρεωτικής παραμονής στην Ενεργειακή Κοινότητα. Το τυχόν υποχρεωτικό διάστημα παραμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 3 έτη. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους, όπως συνάγεται από το λεκτικό της διάταξης, επέρχεται στο τέλος της οικονομικής

²⁶⁷ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁶⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁶⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁷³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

χρήσης. (Φεφές 2020)[2]²⁷⁴

Επίσης το άρθρο 4 παράγραφος 1 , 2^ο εδάφιο του νόμου 4513/2018[21]²⁷⁵ προβλέπει ότι ο συνεταίρος που πέθανε διαγράφεται στο τέλος της χρήσης. Δεν υπάρχει ρητή μνεία για την περίπτωση νομικού προσώπου-μέλους, όμως, κατ' αναλογία, θεωρούμε ότι το νομικό πρόσωπο-μέλος που λύθηκε ή πτώχευσε θα διαγραφεί στο τέλος της χρήσης του οικονομικού έτους εντός του οποίου επήλθε η λύση ή η πτώχευση. (Φεφές 2020)[2]²⁷⁶

Σύμφωνα με τα άρθρα 5δ και 2 παράγραφος 8 του νόμου Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος Φπινακας 7 του νόμου 1667/1986²⁷⁷ το καταστατικό ορίζει τις προϋποθέσεις διαγραφής των μελών. Από τις διατάξεις συμπεραίνουμε ότι η όλη διαδικασία εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας μέσω του καταστατικού τους. Η μόνη περίπτωση υποχρεωτικής διαγραφής είναι η παραβίαση από το μέλος των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει λόγω της ιδιότητας του αυτής και ταυτόχρονα η βλάβη των συμφερόντων της Ενεργειακής Κοινότητας από την παραβίαση αυτή. Δεν αρκεί η απλή παραβίαση των υποχρεώσεων του από το μέλος, αλλά πρέπει αυτή να έχει ως συνακόλουθο τη βλάβη των συμφερόντων της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]²⁷⁸

Όσον αφορά στη διαδικασία, Σύμφωνα με του άρθρου 5 παράγραφοι 4, 6 εδ. 2 του Ν νόμου 1667/1986²⁷⁹ η διαγραφή του μέλους αποφασίζεται από τη γενική συνέλευση. Η απόφαση λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία (2/3 των μελών) και πλειοψηφία (απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών). Στη γενική συνέλευση δεν ψηφίζει το υπόδιαγραφή μέλος (άρθρο 98 ΑΚ). Η απόφαση διαγραφής γνωστοποιείται στον διαγραφέντα με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της γενικής συνέλευσης που περιέχει και τους λόγους διαγραφής. Το διαγραφέν μέλος μπορεί να προσφύγει κατά της απόφασης διαγραφής του στο Ειρηνοδικείο στην Περιφέρεια του οποίου εδρεύει η Ενεργειακή Κοινότητα μέσα σε 2 μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης. Αν δεν υπάρξει κοινοποίηση, ισχύει η ίδια προθεσμία από την ημερομηνία που θα λάβει γνώση της απόφασης ο ενδιαφερόμενος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, όπως με την αποστολή της με συστημένη ταχυδρομική επιστολή. Η απόφαση του Ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης του Ειρηνοδικείου. Η απόφαση του

²⁷⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷⁵ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁷⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁷⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁷⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο, άρα με αυτή λήγει οριστικά η διαφορά περί διαγραφής ή μη του ενδιαφερομένου ως μέλους είτε αυτή έχει θετική είτε αρνητική κατάληξη γι' αυτόν. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁰

2.3.5 Η ευθύνη των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας

Ο νόμος 4513/2018 [22]²⁸¹ δεν περιέχει ειδική διάταξη για την ευθύνη των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας, επομένως εφαρμόζεται το άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986²⁸². Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, οι Ενεργειακές Κοινότητες διακρίνονται σε απεριόριστης και περιορισμένης ευθύνης. Στις μεν απεριόριστης ευθύνης, το μέλος ευθύνεται ατομικά και εις ολόκληρον για τα χρέη της Ενεργειακής Κοινότητας, δηλαδή όχι μόνο έως του ποσού της οικονομικής του συμβολής στο κεφάλαιο της Ενεργειακής Κοινότητας αλλά και με ολόκληρη την προσωπική του περιουσία. Στις δε περιορισμένης ευθύνης, το μέλος ευθύνεται επίσης ατομικά και εις ολόκληρον, μέχρι ένα ορισμένο χρηματικό ποσό που ορίζεται στο καταστατικό και είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας. Η έκταση αυτή της ευθύνης του μέλους δεν είναι σταθερή, αφού, σε περίπτωση μεταβολής του ποσού της μερίδας, μεταβάλλεται αντίστοιχα και η ευθύνη των μελών. (Φεφές 2020)[2]²⁸³

Από τη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986²⁸⁴ συνάγεται ότι η ευθύνη του μέλους απέναντι στους δανειστές της Ενεργειακής Κοινότητας είναι κύρια και όχι επικουρική. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος θεωρείται ως πρωτοφειλέτης έναντι των δανειστών της Ενεργειακής Κοινότητας, άρα αυτοί μπορούν να επιλέξουν κατά βούληση να στραφούν κατά οποιουδήποτε μέλους για την ικανοποίηση, ολική ή μερική, των απαιτήσεών τους με αγωγή ή με διαταγή πληρωμής. Επίσης, η εις ολόκληρον ευθύνη σημαίνει ότι το κάθε μέλος ευθύνεται για το συνολικό χρέος της Ενεργειακής Κοινότητας. μέχρι, εννοείται, του ορίου της ευθύνης του ανάλογα με το είδος της Ενεργειακής Κοινότητας. Αν δηλαδή, μια Ενεργειακή Κοινότητα οφείλει συνολικά 50.000 ευρώ, το κάθε μέλος ατομικά ευθύνεται για το σύνολο του ποσού αυτού, αν πρόκειται για Ενεργειακής Κοινότητας απεριόριστης ευθύνης. Αν πρόκειται για Ενεργειακής Κοινότητας περιορισμένης ευθύνης, το κάθε μέλος ατομικά ευθύνεται για το σύνολο του ποσού αυτού, αλλά η ευθύνη του εξαντλείται στο ποσό που ορίζεται στο καταστατικό. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁵

Η εις ολόκληρον ευθύνη εδώ σημαίνει ότι το κάθε μέλος δεν μπορεί να ζητήσει την αναλογική κατανομή του χρέους σε όλα τα μέλη, αλλά ευθύνεται στην καταβολή

²⁸⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁸¹ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

²⁸² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁸³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁸⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁸⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

του συνόλου του ποσού της ευθύνης του ανεξάρτητα από το αν άλλα μέλη έχουν καταβάλει ή όχι ποσά έναντι των οφειλών της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁶

Το καταστατικό της Ενεργειακής Κοινότητας πρέπει να ορίζει σαφώς το όριο ευθύνης των μελών. Η απλή αναφορά στο καταστατικό και την επωνυμία ότι η Ενεργειακή Κοινότητα είναι περιορισμένης ευθύνης, παραλείποντας να διευκρινίσει το όριο ευθύνης, δεν αρκεί, δεδομένης της εις ολόκληρον ευθύνης των μελών. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁷

Το όριο ευθύνης σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζεται πάντοτε με την αξία της συνεταιριστικής μερίδας, διότι πρόκειται για δύο διαφορετικά μεγέθη και έννοιες. Στις Ενεργειακές Κοινότητες περιορισμένης ευθύνης το προς τρίτους όριο ευθύνης του μέλους μπορεί να είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας κάθε μερίδας, αλλά δεν ταυτίζεται με αυτή. Πρέπει να ορίζεται στο καταστατικό. Αν δεν ορίζεται, το καταστατικό παρουσιάζει κενό που πρέπει να καλυφθεί με ερμηνεία, σύμφωνα με τα άρθρα 173 και 200 ΑΚ. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁸

Το μέλος δεν ευθύνεται μόνο για τα χρέη που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της συμμετοχής του στην Ενεργειακή Κοινότητα, αλλά και για εκείνα που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνει μέλος. Δεν ευθύνεται, όμως, για τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδό του από την Ενεργειακή Κοινότητα για το σύνολο του ποσού αυτού. (Φεφές 2020)[2]²⁸⁹

Οι αξιώσεις δανειστών της Ενεργειακής Κοινότητας κατά των μελών της παραγράφονται, αν παρέλθει ένα έτος από την αποχώρηση του μέλους. Αν η σχέση του μέλους με την Ενεργειακή Κοινότητα έληξε λόγω πτώχευσης ή λύσης και εκκαθάρισης, οι αξιώσεις παραγράφονται με την πάροδο ενός έτους από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης. (Φεφές 2020)[2]²⁹⁰

Οι δανειστές της Ενεργειακής Κοινότητας δεν μπορούν να επιδιώξουν την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους ζητώντας την προσωπική κράτηση των μελών της. Το ίδιο ισχύει και για απαιτήσεις του Δημοσίου, καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]²⁹¹

Αντιστρόφως, οι δανειστές κάποιου μέλους δεν έχουν δικαίωμα να στραφούν εναντίον της Ενεργειακής Κοινότητας για τις οφειλές του μέλους προς αυτούς και να ικανοποιηθούν από την περιουσία της ή τα πλεονάσματα χρήσεων ή τις συνεταιρικές

²⁸⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁸⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁸⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁸⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁹⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁹¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

μερίδες των υπολοίπων μελών, υποχρεωτικών ή προαιρετικών. Άρα, αυτού του είδους οι απαιτήσεις ικανοποιούνται από την παρουσία των μελών και μόνο, χωρίς να εμπλέκεται η Ενεργειακή Κοινότητα και τα περιουσιακά της στοιχεία στις διαφορές τους. (Φεφές 2020)[2]²⁹²

2.4 Τα Όργανα Ενεργειακής κοινότητας

Σύμφωνα με τον νόμο 1667/1986²⁹³, τα υποχρεωτικά όργανα της Ενεργειακής Κοινότητας είναι η γενική συνέλευση και το διοικητικό συμβούλιο, και το εποπτικό συμβούλιο, το οποίο, όμως, υφίσταται σε μια Ενεργειακής Κοινότητας, αν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η εκλογή εποπτικού συμβουλίου δεν είναι υποχρεωτική, αν τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας είναι λιγότερα από 25. Το καταστατικό έχει τη δυνατότητα να ορίζει διαφορετικά, οπότε ο ελάχιστος αριθμός των μελών μπορεί να είναι και δύο, άρα μια Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να έχει πάντα εποπτικό συμβούλιο, αν βέβαια το επιθυμούν τα μέλη της. Εννοείται ότι αν τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας υπερβαίνουν τα 25, η εκλογή εποπτικού συμβουλίου είναι υποχρεωτική. (Φεφές 2020)[2]²⁹⁴

2.4.1 Η γενική συνέλευση της ενεργειακής Κοινότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 και το άρθρο 8 παράγραφος 3 του άρθρο του νόμου 1667/1986²⁹⁵, στη γενική συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εξοφλήσει πλήρως τη συνεταιριστική τους μερίδα. Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος συμμετέχει με μία μόνο ψήφο, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει. Τα μέλη-νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στη γενική συνέλευση μέσω φυσικού προσώπου που τα εκπροσωπεί και έχουν και αυτά μόνο μία ψήφο. (Φεφές 2020)[2]²⁹⁶

Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση αυτοπροσώπως, δηλαδή δεν μπορούν να εκπροσωπούνται από άλλα μέλη ή τρίτους εκτός από τη περίπτωση της αντιπροσωπευτικής γενικής συνέλευσης. Συγκεκριμένα, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την εκλογή αντιπροσωπευτικής γενικής συνέλευσης σε Ενεργειακή Κοινότητα, που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη. Οι αντιπρόσωποι-μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των μελών της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων, η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης των αντιπροσωπευτικών τους καθηκόντων και ο τρόπος ανάκλησής τους καθορίζονται από το καταστατικό. (Φεφές

²⁹² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁹³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁹⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁹⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

2020)[2]²⁹⁷

Η γενική συνέλευση προβλέπεται ρητά ως το ανώτατο όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας, έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για συγκεκριμένα θέματα, που περιγράφονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986²⁹⁸, δηλαδή κανένα άλλο όργανο δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις για τα θέματα αυτά. Στη γενική συνέλευση δεν απονέμεται αρμοδιότητα και για κάθε θέμα για το οποίο δεν προβλέπεται απόφαση από άλλο αρμόδιο όργανο, θεωρείται, όμως, αυτονόητο, αφού η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας και αποφασίζει για όλα τα θέματα. (Φεφές 2020)[2]²⁹⁹

Η γενική συνέλευση δεν μπορεί να μεταβιβάσει την αποκλειστική της αρμοδιότητα σε άλλο όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας, ακόμα κι αν η εξουσιοδότηση είναι απολύτως συγκεκριμένη. Η μόνη εξαίρεση είναι η μεταβίβαση αρμοδιότητας στο διοικητικό συμβούλιο, που αφορά στους γενικούς όρους της δραστηριότητας της Ενεργειακής Κοινότητας ανάλογα με τους σκοπούς της. Επίσης, η γενική συνέλευση μπορεί να μεταβιβάσει αρμοδιότητες, όταν δρα ως αποφασιστικό όργανο για κάθε μη ειδικά προβλεπόμενο ζήτημα. (Φεφές 2020)[2]³⁰⁰

Ειδικότερα Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986³⁰¹ στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης υπάγονται ιδίως: (Φεφές 2020)[2]³⁰²

- Η τροποποίηση του καταστατικού.
- Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η λύση, η εκκαθάριση, η μετατροπή και η αναβίωση της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Η έγκριση των ειδικών κανονισμών εργασίας και προσωπικού.
- Η συμμετοχή σε εταιρεία και η αποχώρηση από αυτή.
- Οι γενικοί όροι της δραστηριότητας της Ενεργειακής Κοινότητας, ανάλογα με τους σκοπούς της.
- Η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης (και άρθρο 9§3, Ν 1667/1986).
- Η εκλογή και η απαλλαγή κάθε ευθύνης του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου καθώς και των αντιπροσώπων της Ενεργειακής Κοινότητας σε δευτεροβάθμιες οργανώσεις.
- Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.

Πέραν των ανωτέρω, στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης εμπίπτουν και άλλα θέματα ποικίλης φύσεως, αναλυτικότερα: (Φεφές 2020)[2]³⁰³

²⁹⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

²⁹⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

²⁹⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁰⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁰¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]..

³⁰² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁰³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

- Η γενική συνέλευση αποφασίζει για ποιους σκοπούς της Ενεργειακής Κοινότητας θα διατεθούν τα πλεονάσματα της χρήσης.
- Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του νόμου 4513/2018[21]³⁰⁴ σε Ενεργειακή Κοινότητα που συμμετέχουν αποκλειστικά Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού της Περιφέρειας της έδρας της και σε Ενεργειακή Κοινότητα με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εφόσον συμμετέχει στην Ενεργειακή Κοινότητα Ο.Τ.Α α΄ ή β΄ βαθμού της Περιφέρειας της έδρας της, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει ότι μέρος ή το σύνολο των πλεονασμάτων χρήσης της Ενεργειακής Κοινότητας θα διατίθεται για δράσεις κοινής ωφέλειας τοπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με την επάρκεια και τον ανεφοδιασμό πρώτων υλών, καυσίμων και νερού μετά την παρακράτηση του τακτικού αποθεματικού.
- Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του νόμου 4513/2018[21]³⁰⁵ σε Ενεργειακή Κοινότητα με τουλάχιστον 15 μέλη (ή 10 αν η έδρα της είναι σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή) εκ των οποίων το 50% συν 1 των μελών είναι φυσικά πρόσωπα, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει ότι θα διανεμηθούν στα μέλη τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό.
- Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 του νόμου 4513/2018[21]³⁰⁶ η γενική συνέλευση ορίζει τους δύο εκκαθαριστές που διενεργούν την εκκαθάριση της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986³⁰⁷ η γενική συνέλευση εγκρίνει την εγγραφή των νέων μελών.
- Η γενική συνέλευση αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών, που δεν έγιναν δεκτές από το διοικητικό συμβούλιο.
- Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 8 του νόμου 1667/1986³⁰⁸ η γενική συνέλευση αποφασίζει για τον αποκλεισμό μέλους από την Ενεργειακή Κοινότητα.
- Η γενική συνέλευση αποφασίζει για την παροχή αποζημίωσης ανάλογης με το χρόνο απασχόλησής τους στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

³⁰⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁰⁵ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁰⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁰⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]

³⁰⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]

- Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986³⁰⁹ η γενική συνέλευση αποφασίζει για την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη, αν η Ενεργειακή Κοινότητα αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της ή αν, κατά τη σύνταξη του ισολογισμού, διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το 1/3 του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των μελών.
- Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 7 του νόμου 1667/1986³¹⁰ γενική συνέλευση εκλέγει την εφορευτική επιτροπή που διενεργεί τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών των οργάνων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Τέλος, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει σειρά άλλων θεμάτων στα οποία απονέμεται αποκλειστική αρμοδιότητα στη γενική συνέλευση. Προκειμένου να μεταβιβαστεί κάποια από αυτές τις αρμοδιότητες, θα απαιτηθεί τροποποίηση του καταστατικού. . (Φεφές 2020)[2]³¹¹

Η γενική συνέλευση μπορεί να είναι τακτική και συγκαλείτε με πρόσκληση από το διοικητικό συμβούλιο, σε συνεδρίαση μία φορά κατ' έτος μέσα σε έξι το πολύ μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986³¹² το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δυνατότητα σύγκλησης της τακτικής γενικής συνέλευσης δύο φορές το έτος. . (Φεφές 2020)[2]³¹³

Η έκτακτη γενική συνέλευση την οποία συγκαλεί το διοικητικό συμβούλιο ή όταν το ζητήσει, ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα για συζήτηση, το εποπτικό συμβούλιο ή το 1/10 των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας. Επίσης, σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης δικαιούται να ζητήσει ο ελεγκτής της Ενεργειακής Κοινότητας με αίτησή του προς το διοικητικό συμβούλιο. Η συνέλευση αυτή συγκαλείτε υποχρεωτικά από το διοικητικό συμβούλιο εντός δέκα ημερών από την επίδοση της αίτησης προς τον πρόεδρό του και έχει ως αντικείμενο ημερήσιας διάταξης τα θέματα που περιέχονται στην αίτηση. Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση καθώς και τα θέματα που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στα μέλη επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από τη μέρα της γενικής συνέλευσης με προσωπικές επιστολές ή με άλλο πρόσφορο μέσο, που ορίζεται από το καταστατικό. (Φεφές 2020)[2]³¹⁴

Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα σε

³⁰⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]

³¹⁰ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]

³¹¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³¹² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» [18]

³¹³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³¹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των μελών (ή δέκα ημέρες, αν το ζητήσει ο ελεγκτής), τη σύγκληση διατάζει το Ειρηνοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος. (Φεφές 2020)[2]³¹⁵

Στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγεται από τα μέλη ο πρόεδρος και ο γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του προέδρου τα καθήκοντά του ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ο αντιπρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παρευρίσκεται κανένα μέλος του διοικητικού συμβουλίου, τα καθήκοντα του προέδρου ασκεί ένα μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Όταν εκλεγεί ο πρόεδρος, διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και από τον ίδιο. (Φεφές 2020)[2]³¹⁶

Κατόπιν διαπιστώνεται η νόμιμη απαρτία της γενικής συνέλευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986, η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον, κατά την έναρξη της συνεδρίασης, παρίστανται τα μισά τουλάχιστον μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας κατά την έναρξη της συνεδρίασης, η γενική συνέλευση συνέρχεται μετά από επτά ημέρες χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ώρα και με τα ίδια θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση, απαρτία υπάρχει αν παρίσταται το 1/5 τουλάχιστον των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας. Αν δεν υπάρξει και πάλι απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης όσα μέλη και αν παρίστανται σε αυτή. (Φεφές 2020)[2]³¹⁷

Αυξημένη (καταστατική) απαρτία απαιτείται, όταν στην ημερήσια διάταξη υπάρχουν θέματα που αφορούν στα εξής: (Φεφές 2020)[2]³¹⁸

- Μεταβολή του σκοπού της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Μεταβολή της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας.
- Μεταβολή της ευθύνης των μελών, ε) διαγραφή μέλους.
- Επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη.
- Μεταβολή του τρόπου διανομής των πλεονασμάτων.
- Παράταση διάρκειας, λύση, εκκαθάριση, αναβίωση, συγχώνευση, μετατροπή

³¹⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³¹⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³¹⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³¹⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

της Ενεργειακής Κοινότητας.

- Ανάκληση και αντικατάσταση μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- Ανάκληση και αντικατάσταση μελών του εποπτικού συμβουλίου.
- Ανάκληση και αντικατάσταση των αντιπροσώπων της Ενεργειακής Κοινότητας, στην Ένωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986[18]³¹⁹ στις παραπάνω περιπτώσεις, νόμιμη απαρτία υπάρχει αν παρίστανται σ' αυτήν τα δύο τρίτα των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή, η γενική συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική συνεδρίαση εντός επτά ημερών χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ώρα και με τα ίδια θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης και βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά συν ένα τουλάχιστον μέλη. Οι αποφάσεις στη γενική συνέλευση λαμβάνονται με ψηφοφορία κατόπιν συζήτησης για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρόντα είναι όλα τα μέλη, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη, εκτός αν σε τούτο είναι αντίθετο το 1/20 των μελών. (Φεφές 2020)[2]³²⁰

Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό, δηλαδή μπορεί να είναι φανερή ή μυστική αναλόγως του συζητούμενου θέματος. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]³²¹ η ψηφοφορία είναι υποχρεωτικά μυστική στα παρακάτω θέματα: (Φεφές 2020)[2]³²²

- Αρχαιρεσίες.
- Απαλλαγή από την ευθύνη των μελών του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου. Τα μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.
- Παροχή εμπιστοσύνης σε μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου.
- Έγκριση απολογισμού και ισολογισμού.

Προσωπικά θέματα, θέματα, δηλαδή, που αφορούν σε προσωπικό επίπεδο μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Για να εγκριθεί από τη γενική συνέλευση ένα θέμα της ημερήσιας διάταξης πρέπει στην ψηφοφορία να αποσπάσει την απαιτούμενη πλειοψηφία. Ο κανόνας είναι η απόλυτη πλειοψηφία (50% + 1 ψήφος) των ψηφισάντων και όχι των παρόντων μελών. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 6 του νόμου 1667/1986[18]³²³, στα θέματα που

³¹⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³²⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³²¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³²² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³²³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986[18]³²⁴, όπου απαιτείται αυξημένη απαρτία, απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας, ανεξαρτήτως αν είναι παρόντα ή αν εψήφισαν. (Φεφές 2020)[2]³²⁵

Το άρθρο 5 παράγραφος 8 του νόμου 1667/1986[18]³²⁶ ορίζει ότι απόφαση της γενικής συνέλευσης αντίθετη στον νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη. Την ακυρότητα κηρύσσει το Δικαστήριο, αν εγείρει σχετική αγωγή ένα μέλος που δεν συμφώνησε με την απόφαση ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Αρμόδιο για τις διαφορές που αφορούν την ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης συνεταιρισμών είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³²⁷

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]³²⁸ στη συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού.

Καθώς επίσης Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφοι 1β, και 2 του νόμου 1667/1986[18]³²⁹ η Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να τηρεί βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης, το οποίο πρέπει να έχει θεωρηθεί από το Ειρηνοδικείο της Περιφέρειας της έδρας της. (Φεφές 2020)[2]³³⁰

2.4.2 Το διοικητικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας

Η γενική συνέλευση είναι το πρώτο τη τάξη όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας και το διοικητικό συμβούλιο είναι το κατ' εξοχήν όργανο διοίκησης της Ενεργειακής Κοινότητας και αποτελεί τον κινητήριο μοχλό της. Είναι το όργανο που υλοποιεί τις πολιτικές που αποφάσισε η γενική συνέλευση, που κατευθύνει την Ενεργειακή Κοινότητα και ελέγχει την καθημερινή λειτουργία της σε συνεργασία με τους υπαλλήλους της και ταυτόχρονα μεριμνά για την πρόοδό της. (Φεφές 2020)[2]³³¹

Όπως προκύπτει από τα συμφραζόμενα του Ν 1667/1986[18]³³² και την 2η συνεταιριστική αρχή, στην οποία αναφέρεται ότι οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου επιβάλλεται να είναι και μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας. Στον κανόνα αυτό υπάρχουν δύο εξαιρέσεις. (Φεφές 2020)[2]³³³

³²⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³²⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³²⁶ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³²⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³²⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³²⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³³⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³³¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³³² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³³³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

- Μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι φυσικά πρόσωπα μη μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας, που δρουν ως νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων-μελών.
- Μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί σύμφωνα με του άρθρου 7 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³³⁴, να είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων της Ενεργειακής Κοινότητας, αν στην Ενεργειακή Κοινότητα εργάζονται περισσότερα από είκοσι μη μέλη της ή αν το προβλέπει το καταστατικό της.

Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό. Τα μέλη του δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία. Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται επίσης από το καταστατικό, σύμφωνα με του άρθρου 7 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³³⁵ αλλά δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων ετών ούτε μικρότερη των δύο ετών. (Φεφές 2020)[2]³³⁶

Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι άμισθο. Βάση του άρθρου 7 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]³³⁷ κατ' εξαίρεση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησής τους με τα διοικητικά τους καθήκοντα. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επίσης στο καταστατικό ή η γενική συνέλευση θα μπορούν να προβλέπουν την παροχή στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εξόδων παράστασης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις και εξόδων κίνησης, διαμονής και αποζημίωσης για υπηρεσίες εκτός του τόπου της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³³⁸

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5 του νόμου 1667/1986[18]³³⁹ τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση και η ψηφοφορία είναι υποχρεωτικά μυστική. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986[18]³⁴⁰ κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών διενεργεί εφορευτική επιτροπή που εκλέγεται σύμφωνα με άρθρο 5 παράγραφος 7 του νόμου 1667/1986[18]³⁴¹, από τη γενική συνέλευση και αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη. (Φεφές 2020)[2]³⁴²

Δεν απαιτείται παρουσία δικηγόρου στις αρχαιρεσίες, εκτός αν το καταστατικό το προβλέπει. Στην περίπτωση παρουσίας δικηγόρου δεν χρειάζεται η εκλογή

³³⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³³⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³³⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³³⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³³⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³³⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁴⁰ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁴¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁴² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

εφορευτικής επιτροπής και οι εκλογές διεξάγονται από τον δικηγόρο. Το καταστατικό ρυθμίζει, επίσης, όλα τα λοιπά θέματα σχετικά με τη διαδικασία εκλογής του διοικητικού συμβουλίου. Αν μια Ενεργειακή Κοινότητα έχει πάνω από 500 μέλη ορίζονται εκλογικά κέντρα, τα οποία μπορούν να βρίσκονται και στις έδρες των περιφερειακών εγκαταστάσεων και σε καθένα από αυτά παρίσταται δικηγόρος ως δικαστικός αντιπρόσωπος, διοριζόμενος από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας που λειτουργούν τα εκλογικά κέντρα. (Φεφές 2020)[2]³⁴³

Οποιοδήποτε μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας, έκτος αν το καταστατικό προβλέπει πιθανότατα κωλύματα εκλογιμότητας, είναι εν δυνάμει υποψήφιο μέλος για το διοικητικό συμβούλιο. Σύμφωνα με το με άρθρο 8 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³⁴⁴ το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο, άρα αν τυχόν θέσει υποψηφιότητα και για τα δύο όργανα και εκλεγεί και στα δύο, πρέπει να επιλέξει να γίνει μέλος σε ένα μόνο απ' αυτά. Επίσης απαγορεύεται να υπάρχει συγγενική σχέση μέχρι δεύτερου βαθμού, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου και του εποπτικού συμβουλίου, άρα αν κάποια μέλη που εκλεγούν είναι συγγενείς, θα πρέπει να αποκλειστούν από τα όργανα που εξελέγησαν και θα γίνει μέλος όποιος εξελέγη με περισσότερες ψήφους. (Φεφές 2020)[2]³⁴⁵

Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί την Ενεργειακή Κοινότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Άρα το διοικητικό συμβούλιο έχει εξουσία διοίκησης και εξουσία εκπροσώπησης, καθότι εκπροσωπεί την Ενεργειακή Κοινότητα δικαστικώς και εξωδίκως. Το διοικητικό συμβούλιο έχει μόνο εκείνες τις αρμοδιότητες που ρητά του απονέμονται από το καταστατικό και τον νόμο ή του μεταβιβάζονται από τη γενική συνέλευση. Αν δεν υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά, έχει αρμοδιότητα για τα θέματα που έχουν σχέση με τη διοίκηση, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεων της Ενεργειακής Κοινότητας και την επιδίωξη του σκοπού της. Σε καμία περίπτωση, το διοικητικό συμβούλιο δεν έχει τη «γενική αρμοδιότητα» της γενικής συνέλευσης. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του σε ένα ή περισσότερα μέλη, στον διευθυντή ή σε άλλον υπάλληλο της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁴⁶

Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου που περιγράφονται στον νόμο 4513/2018[21]³⁴⁷ είναι: (Φεφές 2020)[2]³⁴⁸

³⁴³ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁴⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁴⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁴⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁴⁷ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁴⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

- Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986[18]³⁴⁹ το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει για την αποδοχή ή μη της αίτησης κάποιου για να γίνει μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του νόμου 4513/2018[21]³⁵⁰ το διοικητικό συμβούλιο συναινεί ή όχι στη μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας.
- Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986[18]³⁵¹ το διοικητικό συμβούλιο συγκαλεί την τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση.
- Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986[18]³⁵² το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τον ισολογισμό και τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τους υποβάλλει αφενός στο εποπτικό συμβούλιο για έλεγχο τριάντα ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής γενικής συνέλευσης και αφετέρου στην τακτική γενική συνέλευση για έγκριση.
- Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³⁵³ το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στους συνεταιίρους, αν η Ενεργειακή Κοινότητα αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το 1/3 του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των μελών. Στην περίπτωση αυτή υποβάλλει ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση της Ενεργειακής Κοινότητας και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά. Επίσης, υποβάλλει αμέσως στο Ειρηνοδικείο πίνακα για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν .

Μετά την εκλογή του το διοικητικό συμβούλιο, με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε, συνέρχεται, συγκροτείται σε σώμα και εκλέγει, με μυστική ψηφοφορία, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Ταμία. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του 1667/1986[18]³⁵⁴ το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε ένα μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώρηση στο Μητρώο Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁵⁵

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφοι 1γ, 2, του νόμου 1667/1986[18]³⁵⁶ ο

³⁴⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁵⁰ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁵¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁵² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁵³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁵⁴ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁵⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁵⁶ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

Γραμματέας τηρεί το βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου, το οποίο πριν από τη χρήση του πρέπει να έχει θεωρηθεί από τον Ειρηνοδίκη της περιφέρειας της έδρας. (Φεφές 2020)[2]³⁵⁷

Το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά τον μήνα (τακτική συνεδρίαση). Επίσης, συνέρχεται σε έκτακτη συνεδρίαση, όταν το συγκαλέσει ο Πρόεδρος ή το ζητήσει το 1/3 των μελών του. Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. (Φεφές 2020)[2]³⁵⁸

Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του Προέδρου. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2, του νόμου 1667/1986[18]³⁵⁹ οι αποφάσεις που λαμβάνονται καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986[18]³⁶⁰ όταν το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει για θέματα που αφορούν σε κάποιο μέλος του, ή συγγενή του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας πρώτου βαθμού, το εμπλεκόμενο μέλος δεν συμμετέχει στις συνεδριάσεις, ούτε έχει δικαίωμα ψήφου. (Φεφές 2020)[2]³⁶¹

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 του νόμου 1667/1986[18]³⁶² τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να καταβάλλουν την επιμέλεια που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων της Ενεργειακής Κοινότητας. Ενώ σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³⁶³ φέρουν ποινική ευθύνη αν εν γνώσει τους παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί τον διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν στην οικονομική κατάσταση της Ενεργειακής Κοινότητας, ή προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία της Ενεργειακής Κοινότητας, ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς της Ενεργειακής Κοινότητας, ή αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργεια του ελέγχου. Οι παραπάνω πράξεις ή παραλείψεις τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή. (Φεφές 2020)[2]³⁶⁴

³⁵⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁵⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁵⁹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶⁰ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁶² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

2.4.3 Το εποπτικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου 1667/1986[18]³⁶⁵ ξεχωριστό όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας αποτελεί το εποπτικό συμβούλιο που αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη εκλεγμένα από τη γενική συνέλευση. Το έργο του είναι να ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Για τον λόγο αυτό, το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και ταυτόχρονα υποχρέωση να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείου της Ενεργειακής Κοινότητας, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁶⁶

Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες. Το εποπτικό συμβούλιο, αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ή παρατυπίες ως προς τη διαχείριση, υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανόρθωσή τους και συγκαλεί τη γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁶⁷

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφοι 1γ και 2 του νόμου 1667/1986[18]³⁶⁸ το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζεται από τις ίδιες διατάξεις που αφορούν και στο διοικητικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας και πρέπει να τηρείται βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του εποπτικού συμβουλίου θεωρημένο από τον Ειρηνοδίκη της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε αντίθεση με το διοικητικό συμβούλιο δεν προβλέπεται αφενός αποζημίωση για τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου και αφετέρου μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του εποπτικού συμβουλίου σε μέλος του, στον διευθυντή, ή σε υπάλληλο. (Φεφές 2020)[2]³⁶⁹

Επισημαίνεται ότι η εκλογή εποπτικού συμβουλίου δεν είναι υποχρεωτική, αν τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας είναι λιγότερα από είκοσι πέντε και η μείωση για οποιονδήποτε λόγο του αριθμού των μελών κάτω των είκοσι πέντε δεν επηρεάζει τη σύνθεση του εποπτικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του. Επίσης, το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο, ενώ τα μέλη των δύο οργάνων δεν επιτρέπεται να έχουν μεταξύ τους συγγένεια μέχρι δευτέρου βαθμού. (Φεφές 2020)[2]³⁷⁰

³⁶⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁶⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁶⁸ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁶⁹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁷⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

Επίσης το άρθρο 15 παράγραφος 2 του 1667/1986[18]³⁷¹ προβλέπει ότι τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνου που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο έχουν ποινική ευθύνη, αν εν γνώσει τους, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρέχουν ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση της Ενεργειακής Κοινότητας και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που έκαναν. Η προβλεπόμενη ποινή είναι φυλάκιση έως ένα έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή. (Φεφές 2020)[2]³⁷²

2.4.4 Οι ελεγκτές της Ενεργειακής Κοινότητας

Στον νόμο 4513/2018[21]³⁷³ δεν προβλέπεται ρητά αλλά ο εξωτερικός έλεγχος στις Ενεργειακής Κοινότητας από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία, ο οποίος πιστοποιεί την ορθότητα και ακρίβεια της λογιστικής απεικόνισης της επιχείρησης και των οικονομικών αποτελεσμάτων της. Υπάρχει όμως σαφής ανάγκη δεδομένου ότι υπάρχει αναφορά στους ελεγκτές της Ενεργειακής Κοινότητας σε δύο σημεία του νόμου 4513/2018[21]³⁷⁴. Η πρώτη στο άρθρο 5 παράγραφος ιβ που προβλέπει τον ορισμό στο καταστατικό των ελεγκτών της πρώτης διαχειριστικής χρήσης και η δεύτερη στο άρθρο 8 παράγραφος 7, που προβλέπει τη δημοσίευση της έκθεσης των ελεγκτών στο Γ.Ε.ΜΗ. (Φεφές 2020)[2]³⁷⁵

Συγκεκριμένα, ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο διορίζονται από την τακτική γενική συνέλευση των μελών. Το καταστατικό ή η έκτακτη συνέλευση, που συγκαλείτε εντός τριμήνου από τη σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας, μπορεί να ορίζει ελεγκτή για την πρώτη εταιρική χρήση. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται έναντι της Ενεργειακής Κοινότητας για την παράλειψη διορισμού ελεγκτή, αν δεν συγκάλεσαν εγκαίρως την τακτική συνέλευση ή έκτακτη συνέλευση, με θέμα ημερήσιας διάταξης τον διορισμό ελεγκτή. Σε κάθε περίπτωση, ο διορισμός ελεγκτή από μεταγενέστερη συνέλευση δεν επηρεάζει το κύρος του διορισμού του. Ο διορισμός του ελεγκτή γνωστοποιείται σε αυτόν από την Ενεργειακή Κοινότητα. Ο ελεγκτής θεωρείται ότι αποδέχθηκε τον διορισμό του, αν δεν τον αποποιηθεί εντός πέντε εργάσιμων ημερών. (Φεφές 2020)[2]³⁷⁶

Ο ελεγκτής οφείλει κατά τη διάρκεια της χρήσης να παρακολουθεί τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της Ενεργειακής Κοινότητας. Έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε λογιστικού αρχείου καθώς και κάθε εταιρικού βιβλίου που

³⁷¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁷² Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁷³ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁷⁴ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

³⁷⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁷⁶ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

προβλέπεται από τον νόμο. Ο ελεγκτής οφείλει να παρίσταται στη γενική συνέλευση και να παρέχει κάθε πληροφορία που είναι σχετική με τον έλεγχο που διενήργησε. Επίσης, δικαιούται με αίτησή του προς το διοικητικό συμβούλιο της Ενεργειακής Κοινότητας, να ζητήσει τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης. (Φεφές 2020)[2]³⁷⁷

Ο ελεγκτής διατυπώνει γνώμη σχετικά με το αν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους, αν η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δηλώνει αν, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της Ενεργειακής Κοινότητας και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχει εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνει ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών. (Φεφές 2020)[2]³⁷⁸

2.5 Ο τύπος και το περιεχόμενο του καταστατικού μίας Ενεργειακής Κοινότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου 4513/2018[21]³⁷⁹ για τη σύσταση Ενεργειακής Κοινότητας απαιτείται η σύνταξη καταστατικού, το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 7 του νόμου 4513/2018[21]³⁸⁰ και στο άρθρο 1 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986[18]³⁸¹. Το καταστατικό είναι τυπική πολυμερής δικαιοπραξία (σύμβαση), ο δε τύπος που τηρείται συμφωνώ με το άρθρο 5 του 4513/2018[21]³⁸² είναι το ιδιωτικό έγγραφο (νόμος 4513/2018[21] άρθρο 5), δεν απαιτείται, δηλαδή, δημόσιος τύπος.

Το ιδιωτικό έγγραφο του καταστατικού χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη (νόμος 4513/2018[21]³⁸³ άρθρο 7 παράγραφος 1) και αποκτά βεβαία χρονολογία από την καταχώρισή του. Προκύπτει όπως αναφέρει σαφώς ο νόμος 4513/2018[21]³⁸⁴, ότι όπως στις πλείστες περιπτώσεις, δεν απαιτεί ξεχωριστή σύμβαση ίδρυσης της Ενεργειακής Κοινότητας μεταξύ των μελών της, άρα το καταστατικό στην ουσία ενσωματώνει δύο έγγραφα, την «πράξη ίδρυσης», τη σύμβαση, δηλαδή, μεταξύ των μελών που συμφωνούν να ιδρύσουν την Ενεργειακή Κοινότητα και την «πράξη οργάνωσης», που περιγράφει όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία που θα εξασφαλίσουν την ομαλή και σωστή λειτουργία της. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ξεχωριστή σύμβαση ίδρυσης, αν υπάρξει, είναι ανίσχυρη, απλώς δεν θεωρείται συστατικό έγγραφο της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁸⁵

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου 4513/2018[21]³⁸⁶ το καταστατικό της

³⁷⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁷⁸ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁷⁹ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [22]

³⁸⁰ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [22]

³⁸¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁸² Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [22]

³⁸³ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [22]

³⁸⁴ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [22]

³⁸⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁸⁶ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

Ενεργειακής Κοινότητας καθορίζει τουλάχιστον (Εικόνα 20):

1. **Το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ)** των φυσικών προσώπων που είναι μέλη της.
2. **Την επωνυμία, την έδρα, τον ΑΦΜ και, εφόσον υφίσταται υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ.** των νομικών προσώπων που είναι μέλη της.
3. **Την επωνυμία και την έδρα της.** Η επωνυμία περιλαμβάνει υποχρεωτικά τον όρο «Ενεργειακή Κοινότητα» ή τη συντομογραφία «Ε. Κοιν.» και ένδειξη της έκτασης της ευθύνης των μελών της. Ονόματα φυσικών προσώπων ή επωνυμίες νομικών προσώπων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία της Ενεργειακής Κοινότητας
4. **Την έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας.** Ως έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας ορίζεται δήμος ή δημοτικό διαμέρισμα της ελληνικής επικράτειας.
5. **Το σκοπό και τις δραστηριότητές της.** Υπενθυμίζουμε ότι το άρθρο 4 του νόμου 4513/2018[21] περιορίζει υποχρεωτικά το εύρος του σκοπού και των δραστηριοτήτων της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]³⁸⁷
6. **Τις προϋποθέσεις εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών,** καθώς και τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους προς την Ενεργειακή Κοινότητα. Υπενθυμίζουμε αφενός ότι πρέπει να τηρούνται οι αριθμητικοί και τοπικοί περιορισμοί για τα μέλη και αφετέρου ότι μόνη περίπτωση υποχρεωτικής εκ του Νόμου διαγραφής είναι η παραβίαση των υποχρεώσεών του από το μέλος προς βλάβη των συμφερόντων της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020) [2]³⁸⁸
7. **Τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι συνέπειες της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους προς την Ενεργειακή Κοινότητα.** Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον νόμο περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στο καταστατικό. Οι συνέπειες μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, πέραν της διαγραφής, εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρεια του καταστατικού. (Φεφές 2020) [2]³⁸⁹
8. **Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής της, καθώς και τη διαδικασία απόδοσής της.** Όπως συνάγεται σαφώς από το άρθρο 4 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986[18]³⁹⁰, η μερίδα εκφράζεται πάντα σε συγκεκριμένο ποσό χρημάτων, δεν υπάρχει δηλαδή εισφορά σε είδος. Ο χρόνος καταβολής προβλέπεται εμμέσως από το άρθρο 8 παράγραφος 3, που ορίζει ότι μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών μηνών από την καταχώρηση στο Μητρώο

³⁸⁷Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁸⁸Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁸⁹Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁹⁰ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

Ενεργειακής Κοινότητάς πρέπει να προσκομιστεί στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. πρακτικό της προσωρινής διοικητικής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου για την πιστοποίηση της καταβολής του συνεταιριστικού κεφαλαίου που ορίζεται στο καταστατικό. (Φεφές 2020) [2]³⁹¹

9. Την έκταση ευθύνης των μελών της.

10. Τη διάρκειά της, Μολονότι δεν προβλέπεται ρητά, είναι σαφές ότι η Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να είναι ορισμένης ή αορίστου διάρκειας.

11. Τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου που δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3), κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου 1667/1986[18]³⁹², Καθιερώνεται εξαίρεση από την εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]³⁹³ που προβλέπει ότι το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε τουλάχιστον μέλη. Στην Ενεργειακής Κοινότητας τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι τουλάχιστον τρία. (Φεφές 2020) [2]³⁹⁴

12. Την τύχη της συνεταιριστικής μερίδας σε περίπτωση θανάτου συνταίρου.

13. Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που μεριμνά για την έγκριση του καταστατικού και τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.

14. Τον τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.

15. Τη λήξη και τους ελεγκτές της πρώτης διαχειριστικής χρήσης.

Εκτός των παραπάνω υποχρεωτικών στοιχείων, το καταστατικό μπορεί να περιγράφει και να ρυθμίζει οποιαδήποτε άλλα θέματα κρίνουν σκόπιμο οι συνταίροι. Οι συντάκτες του καταστατικού πρέπει να προσπαθήσουν, βασιζόμενοι στην εθνική αλλά και διεθνή εμπειρία, να προβλέψουν και να καταγράψουν τη βούληση και τον τρόπο συνεργασίας τους με κάθε λεπτομέρεια. Η προσθήκη στο καταστατικό των συνεταιριστικών αρχών είναι μια χρήσιμη ενέργεια, που δηλώνει την προσήλωση στη συνεταιριστική επιχειρηματική λειτουργία και αποτελεί ιδιαίτερα χρήσιμη ενημέρωση για κάθε υποψήφιο νέο μέλος όσον αφορά στην ταυτότητα της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε κάθε περίπτωση, η σωστή σύνταξη του καταστατικού και η πλήρης και ευκρινής καταγραφή των αρχών της λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας είναι μια απολύτως απαραίτητη ενέργεια για το μέλλον της. (Φεφές 2020)[2]³⁹⁵

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η σύνταξη του καταστατικού ενδέχεται να αποδειχτεί σύμφωνα με του Μάρκος Δαμασιώτης et al 2019 ιδιαίτερα χρονοβόρα

³⁹¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

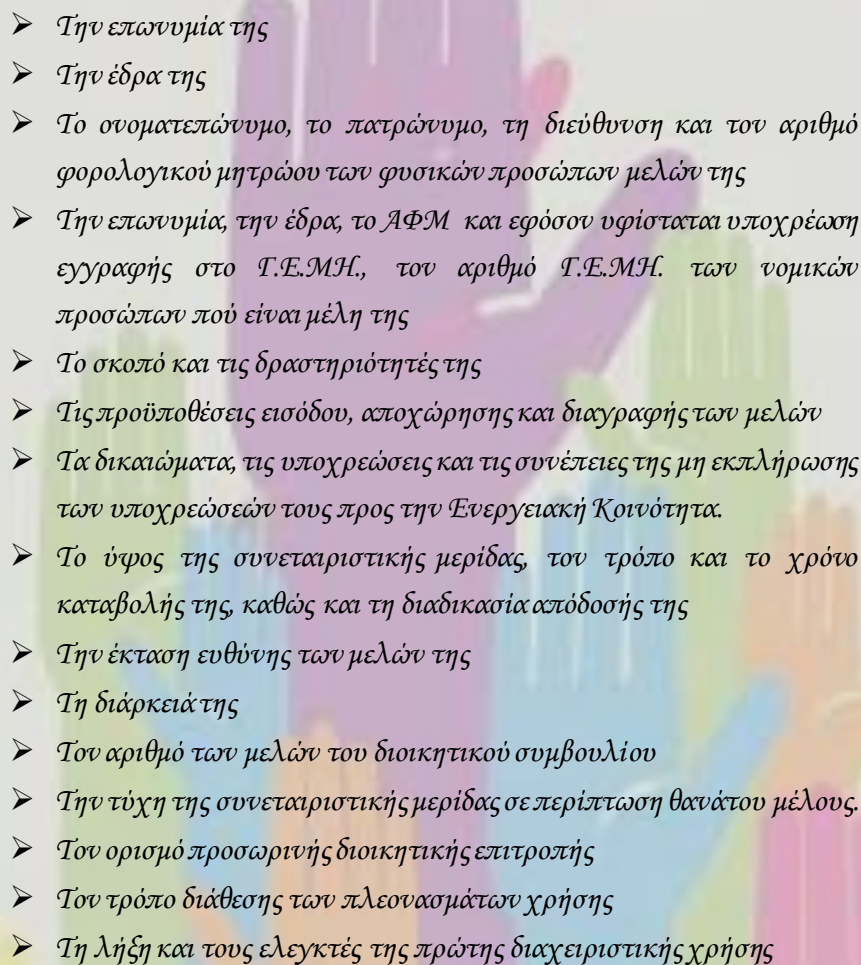
³⁹² Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁹³ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

³⁹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

³⁹⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

διαδικασία, τόσο στην περίπτωση μη κερδοσκοπικής Ενεργειακής Κοινότητας, όσο και μιας κερδοσκοπικής. Στην πρώτη, εξαιτίας της γραφειοκρατίας που αυξάνει με την εμπλοκή νομικών προσώπων ενώ στην δεύτερη, λόγω του αριθμού των φυσικών προσώπων-μελών. Σε κάθε περίπτωση, προκρίνεται η κατάρτισή του μέσα από συνδυασμό φυσικών συναντήσεων και χρήσης διαδικτυακών εργαλείων που δίνουν τη δυνατότητα από κοινού επεξεργασίας, με υψηλό βαθμό διαφάνειας, μέχρις ότου οριστικοποιηθεί και περάσει στη φάση της υπογραφής δια χειρός.[12]³⁹⁶

-
- Την επωνυμία της
 - Την έδρα της
 - Το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου των φυσικών προσώπων μελών της
 - Την επωνυμία, την έδρα, το ΑΦΜ και εφόσον υφίσταται υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών προσώπων που είναι μέλη της
 - Το σκοπό και τις δραστηριότητές της
 - Τις προϋποθέσεις εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών
 - Τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους προς την Ενεργειακή Κοινότητα.
 - Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής της, καθώς και τη διαδικασία απόδοσής της
 - Την έκταση ευθύνης των μελών της
 - Τη διάρκειά της
 - Τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου
 - Την τύχη της συνεταιριστικής μερίδας σε περίπτωση θανάτου μέλους.
 - Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής
 - Τον τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης
 - Τη λήξη και τους ελεγκτές της πρώτης διαχειριστικής χρήσης

Εικόνα 20: Ελάχιστα στοιχεία που καθορίζονται στο καταστατικό της Ενεργειακής Κοινότητας βάση του άρθρου 5 του νόμου 4513/2018[21]³⁹⁷

³⁹⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

³⁹⁷ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

2.6 Το Μητρώο των Ενεργειακών Κοινοτήτων

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Νόμου 4513/2018[21]³⁹⁸ συνιστάται Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων, το οποίο είναι δημόσιο βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Αρμόδια αρχή για την τήρηση του Μητρώου Ενεργειακών Κοινοτήτων και για την καταχώρηση των καταστατικών και των στοιχείων των Ενεργειακών Κοινοτήτων σε αυτό, ορίζεται το Γ.Ε.ΜΗ., δια των αρμόδιων υπηρεσιών (Υ.Γ.Ε.ΜΗ.) των κατά τόπους επιμελητηρίων.

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του Μητρώου Ενεργειακών Κοινοτήτων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του και την εφαρμογή του νόμου 4513/2018[21]³⁹⁹.

Με την επιφύλαξη των υποχρεωτικών στοιχείων και πράξεων που καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το νόμο 3419/2005[27]⁴⁰⁰ και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες αποφάσεις, το Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων περιέχει:

- * Την επωνυμία και το σκοπό της Ενεργειακής Κοινότητας.
- * Την κατηγορία της Ενεργειακής Κοινότητας σε σχέση με την ευθύνη των συνεταίρων.
- * Τα ονοματεπώνυμα των νόμιμων εκπροσώπων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του νόμου 1667/1986[18]⁴⁰¹ στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων καταχωρείται κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων όπως επίσης γίνεται η σχετική σημείωση αν μεταφερθεί η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας.

Όταν μεταβάλλονται στοιχεία που καθιστούν αδύνατη την εκπλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 2 ή του άρθρου 6 παράγραφος 4 του νόμου 4513/2018[21]⁴⁰², με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου ενημερώνεται το Γ.Ε.ΜΗ..

Το **πρακτικό της γενικής συνέλευσης** για την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου και το **πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου για τη συγκρότησή** του σε σώμα και για την κατανομή αρμοδιοτήτων εκπροσώπησης υποβάλλονται μέσα σε **ένα (1) μήνα** για καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ.

³⁹⁸ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

³⁹⁹ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴⁰⁰ Νόμος υπ' αριθ. 3419/06-12-2005 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 297 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας» [27]

⁴⁰¹ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις». [18]

⁴⁰² Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

Μέσα σε **αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών** από την καταχώρηση στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων, προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. **πρακτικό της προσωρινής διοικητικής επιτροπής** ή του διοικητικού συμβουλίου για την πιστοποίηση της καταβολής του συνεταιριστικού κεφαλαίου που ορίζεται στο καταστατικό. Αν δεν προσκομιστεί το ανωτέρω μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των τριών (3) μηνών, το Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε διαγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας από το Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων.

Με την επιφύλαξη της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018⁴⁰³, σε περίπτωση μερικής καταβολής ή μη καταβολής από μέλος ή μέλη του συνεταιριστικού κεφαλαίου, η προσωρινή διοικητική επιτροπή ή το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει και κωδικοποιημένο κείμενο του ισχύοντος καταστατικού που περιλαμβάνει αντίστοιχη μείωση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και των συνεταιριστικών μερίδων.

Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης μαζί με την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ. μέσα σε ένα (1) μήνα από την έγκρισή τους από την ετήσια τακτική γενική συνέλευση.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του νόμου 4513/2018^[21]⁴⁰⁴ στο Μητρώο Ενεργειακής Κοινότητας καταχωρίζονται και όλα τα υποχρεωτικά στοιχεία και πράξεις που απαιτούνται από το Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τον νόμο 3419/2005^[27]⁴⁰⁵ και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες αποφάσεις. Λόγου χάρη, αν η Ενεργειακής Κοινότητας έχει και διακριτικό τίτλο πρέπει αυτός να κοινοποιηθεί προς καταχώριση. Επίσης, πρέπει να αποστέλλονται τα απαραίτητα έγγραφα για τη Μερίδα και τον Φάκελο της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)^[2]⁴⁰⁶

Η εγγραφή στο Μητρώο Ενεργειακής Κοινότητας και κάθε περαιτέρω καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. πραγματοποιείται, ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται στην Υ.Γ.Ε.ΜΗ. Η αίτηση, όπως και κάθε έγγραφο και στοιχείο που υποβάλλει προς καταχώριση ή δημοσιεύει με επιμέλειά της η Ενεργειακής Κοινότητας στο Γ.Ε.ΜΗ., υποβάλλεται σε ηλεκτρονική μορφή, δεδομένου ότι το Μητρώο Ενεργειακής Κοινότητας, όπως αναφέρθηκε, είναι δημόσιο βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Η αίτηση καταχώρισης θα πρέπει να υποβάλλεται από τους υπόχρεους στην Υ.Γ.Ε.ΜΗ. **εντός 20 εργάσιμων ημερών** από τη γέννηση της υποχρέωσης τήρησης εμπορικής δημοσιότητας.

Για τη διαβίβαση των εγγράφων και των στοιχείων και, γενικότερα, για την

⁴⁰³ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

⁴⁰⁴ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴⁰⁵ Νόμος υπ' αριθ. 3419/06-12-2005 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 297 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας» [27]

⁴⁰⁶Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα του Γ.Ε.ΜΗ. χρησιμοποιούνται το ζεύγος κωδικού χρήστη και κωδικού πρόσβασης (username και password) που χορηγεί η Υπηρεσία Υποστήριξης και Ανάπτυξης των Πληροφοριακών Συστημάτων Γ.Ε.ΜΗ. και Υπηρεσίας μιας Στάσης (ΥΜΣ) της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ), κατόπιν ταυτοποίησης των χρηστών μέσω του συστήματος TAXIS ή οποιασδήποτε άλλης διαδικτυακής πύλης του Δημοσίου ή των προβλεπόμενων στον Κανονισμό 910/201456 (e-IDAS). (Φεφές 2020)[2]⁴⁰⁷

Η Υ.Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει στους προβλεπόμενους ελέγχους και στη σχετική καταχώριση το αργότερο εντός πέντε εργάσιμων ημερών με δυνατότητα παράτασης για πέντε επιπλέον εργάσιμες ημέρες, αν υπάρχει μεγάλος φόρτος. Αν από τη διενέργεια του ελέγχου προκύψει πως η αίτηση καταχώρισης, οι σχετικές πράξεις, τα στοιχεία ή οι δηλώσεις δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και δεν είναι πλήρη, η Υ.Γ.Ε.ΜΗ. προσκαλεί την Ενεργειακή Κοινότητα, με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, να προβεί στις αναγκαίες διευκρινίσεις, διορθώσεις ή συμπληρώσεις της αίτησης και των δικαιολογητικών εγγράφων, εντός δέκα ημερών από τη λήψη της σχετικής πρόσκλησης. Η χορήγηση της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλει την ανωτέρω προθεσμία των πέντε ημερών. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη ή ο υπόχρεος υποβάλει τα στοιχεία, πλην όμως αυτά κριθούν ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και δεν είναι πλήρη, η αίτηση ακυρώνεται αυτόματα και τα τέλη καταπίπτουν υπέρ της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. (Φεφές 2020)[2]⁴⁰⁸

Σύμφωνα με το άρθρο 103 παράγραφοι 5 και 6 του νόμου 4635/2019[22]⁴⁰⁹ σε κάθε περίπτωση η διαδικασία καταχώρισης δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις **είκοσι μία (21) ημέρες**. Τυχόν σφάλματα στις καταχωρίσεις διορθώνονται είτε με επιμέλεια της Ενεργειακής Κοινότητας, αν τα σφάλματα οφείλονται σε δική της υπαιτιότητα, είτε αυτεπαγγέλτως, αν οφείλονται σε υπαιτιότητα της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. Οι διορθώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 106 του νόμου 4635/2019[22]⁴¹⁰ έχουν αναδρομική ισχύ και ανατρέχουν στην ημέρα καταχώρισης και δημοσίευσης. (Φεφές 2020)[2]⁴¹¹

Η Ενεργειακή Κοινότητα δεν μπορεί να αντιτάξει σε τρίτο πράξεις και στοιχεία που έπρεπε να είχαν καταχωρισθεί, για τα οποία δεν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις δημοσίευσης, εκτός αν ο τρίτος τα γνώριζε. Παράλειψη της υποχρέωσης δημοσιότητας καθιστά αδύνατη τη συμμετοχή της Ενεργειακής Κοινότητας, σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών με πρόσωπα του δημόσιου τομέα και τη διεκδίκηση από αυτούς προγραμμάτων ΕΣΠΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 94

⁴⁰⁷Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴⁰⁸Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴⁰⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴¹⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴¹¹Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

παράγραφοι 1 και 5 του νόμου 4635/2019[22]⁴¹² με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημοσιότητας ή με τη λήψη του Πιστοποιητικού Καλής Λειτουργίας του άρθρου 111 του νόμου 4635/2019[22]⁴¹³, αίρεται το κώλυμα συμμετοχής. (Φεφές 2020)[2]⁴¹⁴

Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του Μητρώου της Ενεργειακής Κοινότητας και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό και των δικαιολογητικών του. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 του νόμου 1667/1986[18]⁴¹⁵ το Γ.Ε.ΜΗ. χορηγεί πιστοποιητικό για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής. Η χορήγηση αντιγράφων γίνεται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Τα αντίγραφα χορηγούνται επίσης σε ηλεκτρονική μορφή και για τη χορήγησή τους, ο αιτών καταβάλλει προηγουμένως στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. ενιαίο ειδικό τέλος σύμφωνα με το άρθρο 113 παράγραφος 1γ του νόμου 4635/2019[22]⁴¹⁶. (Φεφές 2020)[2]⁴¹⁷

Το Γ.Ε.ΜΗ. έχει υποχρέωση να προβαίνει στη διαγραφή μιας Ενεργειακής Κοινότητας στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Αν η Ενεργειακή Κοινότητα οδηγηθεί σε λύση και εκκαθάριση, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 5 του νόμου 4513/2018[21]⁴¹⁸, το Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε διαγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας από το Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης. Η διαγραφή διενεργείται ύστερα από αίτηση του εκκαθαριστή ή των εκκαθαριστών, ενός εκ των μελών της Ενεργειακής Κοινότητας ή οποιουδήποτε τρίτου έχει έννομο συμφέρον και γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 του νόμου 4635/2019[22]⁴¹⁹. (Φεφές 2020)[2]⁴²⁰

β) Αν δεν προσκομιστεί σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 του νόμου 4513/2018[21]⁴²¹ το πρακτικό της προσωρινής διοικητικής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου για την πιστοποίηση της καταβολής του συνεταιριστικού κεφαλαίου που ορίζεται στο καταστατικό μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των 3 μηνών. Επίσης, όταν μεταβάλλονται στοιχεία που καθιστούν αδύνατη την εκπλήρωση των αριθμητικών και τοπικών προϋποθέσεων του άρθρου 2 ή του άρθρου 6 παράγραφος 4 του νόμου 4513/2018[21]⁴²², με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου της Ενεργειακής Κοινότητας ενημερώνεται το Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 8§4). Η διάταξη δεν μιλά για τυχόν συνέπειες, πλην

⁴¹² Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴¹³ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴¹⁴ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴¹⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις.» [18]

⁴¹⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴¹⁷ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴¹⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις.» [21]

⁴¹⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.» [22]

⁴²⁰ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴²¹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις.» [21]

⁴²² Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις.» [21]

όμως είναι προφανές ότι αν δεν θεραπευθεί η παραβίαση εντός τριών μηνών (αναλογική εφαρμογή του άρθρου 8§3 και του άρθρου 10§3, Ν 1667/1986), η Υ.Γ.Ε.ΜΗ. θα προβεί στη διαγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας. (Φεφές 2020)[2]⁴²³

Με πράξη της αρμόδιας Υ.Γ.Ε.ΜΗ., η Ενεργειακή Κοινότητα τίθεται σε κατάσταση αναστολής καταχωρίσεων, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, αν για δύο συνεχή έτη δεν τηρεί τις υποχρεώσεις δημοσίευσης πράξεων στο Γ.Ε.ΜΗ., ή αν έχει ανασταλεί ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου της. Η απόφαση αυτή ανακαλείται αν εκλείψουν οι παραπάνω λόγοι, ενώ η αρμόδια Δ.Ο.Υ. ενημερώνεται ηλεκτρονικά από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. ή από όποιον έχει έννομο συμφέρον για την πράξη θέσης σε κατάσταση αναστολής ή για την απόφαση ανάκλησης της αναστολής (άρθρο 107§§4, 5, Ν 4635/2019). (Φεφές 2020)[2]⁴²⁴

Τέλος αν η Ενεργειακή Κοινότητα οδηγηθεί σε λύση και εκκαθάριση, σύμφωνα με το άρθρο 9 του νόμου 4513/2018[21]⁴²⁵, το Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε διαγραφή της Ενεργειακή Κοινότητα από το Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων. μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης.

2.7 Πως θα γίνεται η διάθεση των πλεονασμάτων των ενεργειακών κοινοτήτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου 4513/2018[21]⁴²⁶ από τα πλεονάσματα χρήσης της Ενεργειακής Κοινότητας παρακρατείτε τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού είναι τουλάχιστον ίσο με το ύψος του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Ενεργειακής Κοινότητας. Επίσης τα πλεονάσματα της χρήσης δεν διανέμονται στα μέλη, αλλά παραμένουν στην Ενεργειακή Κοινότητα υπό τη μορφή αποθεματικών και διατίθενται για τους σκοπούς της με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

Ειδικά, για Ενεργειακές Κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν αποκλειστικά Ο.Τ.Α. α΄ ή β΄ βαθμού της Περιφέρειας στην οποία έχει την έδρα της η Ενεργειακή Κοινότητα και για Ενεργειακή Κοινότητα που έχουν την έδρα τους σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, μπορεί μέρος ή το σύνολο των πλεονασμάτων χρήσης της Ενεργειακής Κοινότητας να διατίθεται για δράσεις κοινής ωφέλειας τοπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με την επάρκεια και τον ανεφοδιασμό πρώτων υλών, καυσίμων και νερού μετά την παρακράτηση του τακτικού αποθεματικού.

Ενεργειακή Κοινότητα στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δεκαπέντε (15) μέλη

⁴²³Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴²⁴Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

⁴²⁵ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴²⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

ή δέκα (10) προκειμένου για Ενεργειακή Κοινότητα με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και το 50% συν ένα εξ αυτών είναι φυσικά πρόσωπα, μπορούν να διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού της παραγράφου 1 άρθρο 6 του νόμου 4513/2018[21]⁴²⁷, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό. Η προϋπόθεση της πλειοψηφικής συμμετοχής φυσικών προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, πρέπει να πληρούνται κατά τη σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας και καθ' όλη τη διάρκειά της.

2.8 Τι προβλέπεται για τη λύση- εκκαθάριση.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του νόμου 4513/2018[21]⁴²⁸ η κατά παρέκκλιση της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 1667/1986, η Ενεργειακή Κοινότητα λύεται:

- Αν μειωθεί ο αριθμός των μελών της κάτω από τα όρια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του νόμου 4513/2018[21]⁴²⁹ ή αν πάψουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου ή του άρθρου 6 παρ. 4 του νόμου 4513/2018[21]⁴³⁰ και δεν αντικατασταθούν ή συμπληρωθούν τα μέλη σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις εντός τριμήνου.
- Όταν λήξει η χρονική διάρκειά της.
- Με απόφαση της γενικής συνέλευση.
- Αν κηρυχθεί σε πτώχευση.

Τη λύση της Ενεργειακής Κοινότητας ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν η Ενεργειακή Κοινότητα κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του Πτωχευτικού Κώδικα. Την εκκαθάριση διενεργούν δύο (2) εκκαθαριστές που ορίζονται από τη γενική συνέλευση. Η Ενεργειακή Κοινότητα λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη λύση της για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη της Ενεργειακής Κοινότητας. Από το τυχόν θετικό υπόλοιπο της εκκαθάρισης, επιστρέφονται στα μέλη οι δοθείσες συνεταιριστικές μερίδες και οι εισφορές τους. Το υπόλοιπο που απομένει διανέμεται σε κοινότητες παραγωγών ή σωματεία ή συλλόγους ή φορείς ή ενώσεις προσώπων ή οργανώσεις ή άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δραστηριοποιούνται στους τομείς ενέργειας και προστασίας περιβάλλοντος εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας. Για τις Ενεργειακές Κοινότητές του

⁴²⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴²⁸ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

⁴²⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴³⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

άρθρου 6 παράγραφος 4 του νόμου 4513/2018[21]⁴³¹ το υπόλοιπο που απομένει διανέμεται στα μέλη, αναλογικά με τη συμμετοχή τους στο συνεταιριστικό κεφάλαιο.

Αν κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης δεν καταστεί δυνατή η μεταβίβαση αδειών ή σταθμού παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υβριδικού σταθμού της Ενεργειακής Κοινότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του νόμου 4513/2018[21]⁴³², παύουν να ισχύουν αυτοδικαίως:

- Η Άδεια Παραγωγής
- Η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.
- Η Προσφορά Όρων Σύνδεσης.
- Η Άδεια Εγκατάστασης.
- Και γενικά όλες οι άδειες και εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί για τον εν λόγω σταθμό.

Τα παραπάνω δεν εφαρμόζεται σε σταθμούς που έχουν τεθεί σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία κατά το χρόνο λύσης της Ενεργειακής Κοινότητας. Οι σταθμοί αυτοί επιτρέπεται να μεταβιβαστούν σε οποιονδήποτε τρίτο. Ο νέος κάτοχος που αποκτά το σταθμό, σύμφωνα με τα παραπάνω και κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του νόμου 4513/2018[21]⁴³³, δεν λαμβάνει Λειτουργική Ενίσχυση, αλλά αποζημιώνεται:

- Μόνο στο πλαίσιο της συμμετοχής του σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα οριζόμενα στην παρ. 19 του άρθρου 3 του νόμου 4414/2016 (Α' 149) για σταθμό εγκατεστημένο στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα ή
- Κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 10 του άρθρου 8 του νόμου 4414/2016[26]⁴³⁴ για σταθμό εγκατεστημένο σε Μη Διασυνδεδεμένο Νησί.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 4 του νόμου 1667/1986[18]⁴³⁵ δύο ή περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να συγχωνευθούν, υπό την προϋπόθεση ότι οι υπό συγχώνευση Ενεργειακές Κοινότητες εφαρμόζουν όμοιο τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 6 του νόμου 4513/2018[21]⁴³⁶ και έχουν έδρα εντός της ίδιας Περιφέρειας.

Επιπλέον των δυνατοτήτων μετατροπής σύμφωνα με το άρθρο 16 του νόμου 1667/1986[18]⁴³⁷, επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου συνεταιρισμού σε Ενεργειακές

⁴³¹ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

⁴³² Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

⁴³³ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴³⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4414/9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαρογωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»[26]

⁴³⁵ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».[18]

⁴³⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».[21]

⁴³⁷ Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».[18]

Κοινότητες σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2.9 Συνεταιριστικές Μερίδες Ενεργειακής Κοινότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου 4513/2018 [21]⁴³⁸ κάθε μέλος μπορεί να κατέχει πέραν της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας και μία ή περισσότερες προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες, με ανώτατο όριο συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο το 20%, με εξαίρεση τους Ο.Τ.Α. που μπορούν να συμμετέχουν στο συνεταιριστικό κεφάλαιο με ανώτατο όριο:

α) Το πενήντα τοις εκατό (50%) για τους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.

β) Το σαράντα τοις εκατό (40%) για τους λοιπούς Ο.Τ.Α.

Κάθε μέλος, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει, συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο.

Η μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας σε μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο δεν συναινεί στη μεταβίβαση, όταν εξαιτίας αυτής της μεταβίβασης παύει να συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 ή του άρθρου 6 παράγραφος του νόμου 4513/2018[21]⁴³⁹

Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας καταχωρείται στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.).

2.10 Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων

Στο άρθρο 11 του νόμου 4513/2018[21]⁴⁴⁰ προσδιορίζονται τα κίνητρα καθώς και τα μέτρα στήριξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων, τα οποία αποτελούν κίνητρο για την ίδρυση Ενεργειακών Κοινοτήτων αναγνωρίζοντας την συμβολή τους στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και της κλιματικής αλλαγής. Συγκεκριμένα οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν:

Παρότι σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2εε του νόμου 4399/2016[31]⁴⁴¹ ο τομέας παραγωγής, διανομής και υποδομών ενέργειας εξαιρείται των καθεστώτων ενισχύσεων, τα επενδυτικά σχέδια των Ενεργειακών Κοινοτήτων τυγχάνουν των προβλεπόμενων ενισχύσεων και εντάσσονται στο νόμο 4399/2016[31]⁴⁴²,

⁴³⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴³⁹ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴⁴⁰ Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴⁴¹ Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας». [31]

⁴⁴² Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας». [31]

εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων του νόμου αυτού για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του νόμου 4430/2016[20]⁴⁴³.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του νόμου 4399/2016[31]⁴⁴⁴ οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν: (Φεφές 2020)[2]⁴⁴⁵

α. Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής υπολογίζεται ως ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση και συνιστά ισόποσο αποθεματικό.

β. Επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και προσδιορίζεται ως ποσοστό επί της αξίας απόκτησης αυτών που εμπεριέχεται στις καταβαλλόμενες δόσεις. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη,

δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους (άρθρο 2, παρ. 31 Γ.Α.Κ.) των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και οι οποίες δεν λαμβάνουν καμία άλλη κρατική ενίσχυση,

ε. Σταθερό συντελεστή φορολογίας εισοδήματος (φορολογικό σύστημα),

στ. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ταμείου συμμετοχών. Τα είδη ενισχύσεων των περιπτώσεων α', β' και γ' παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος ενίσχυσης της περίπτωσης δ` της παραγράφου 1 παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του

⁴⁴³ Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις». [20]

⁴⁴⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας». [31]

⁴⁴⁵ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα [2]

επενδυτικού σχεδίου.

Το ελάχιστο επιλέξιμο ύψος της επένδυσης για την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων στα καθεστώτα ενισχύσεων για τις Ενεργειακής Κοινότητας ορίζεται στο ποσό των 50.000 ευρώ. Επίσης, οι δραστηριότητες των Ενεργειακών Κοινοτήτων εμπίπτουν στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών των άρθρων 9, 38, 43, 48, 54 και 66 του νόμου 4513/2018[21]⁴⁴⁶ των επενδυτικών σχεδίων για τις οποίες παρέχονται άλλες, πλην των περιφερειακών.

Για να δικαιούνται οι Ενεργειακές Κοινότητες να λάβουν ενισχύσεις επιχορήγησης ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, δεν απαιτείται να έχουν εμφανίσει κέρδη σε μία κατ' ελάχιστον διαχειριστική χρήση από τις τελευταίες επτά, πριν από τη διαχειριστική χρήση της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς ενισχύσεων.

Τέλος, οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν και τις ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων, όπως αυτές ορίζονται στα επιμέρους καθεστώτα του Ειδικού Μέρους του 4399/2016[31]⁴⁴⁷.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται ειδικές προϋποθέσεις και όροι προνομιακής συμμετοχής ή εξαίρεσης από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του νόμου 4414/2016[26]⁴⁴⁸ για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που πρόκειται να λειτουργήσουν από Ενεργειακή Κοινότητα.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται ειδικοί όροι, όπως προνομιακές χρεώσεις, μεγαλύτερη διάρκεια χρήσης, για χρήση των υπηρεσιών του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) του άρθρου 5 του νόμου 4414/2016[26]⁴⁴⁹ από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που κατέχουν οι Ενεργειακές Κοινότητες.

Ο Κανονισμός Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3468/2006 (Α' 129)[23]⁴⁵⁰ μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς που αδειοδοτούνται από Ενεργειακή Κοινότητα.

⁴⁴⁶ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις». [21]

⁴⁴⁷ Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας». [31]

⁴⁴⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»[26]

⁴⁴⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»[26]

⁴⁵⁰ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Συγκεκριμένα, το άρθρο 5 προβλέπει την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση άδειας παραγωγής, την τροποποίηση ή την ανάκλησή της στη Ρ.Α.Ε., η οποία τηρεί Ειδικό Μητρώο Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., όπου καταχωρίζονται τα στοιχεία των αδειών, οι πράξεις εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης των αδειών αυτών, η μεταβίβασή τους, οι τροποποιήσεις τους, καθώς και κάθε άλλη μεταβολή των στοιχείων των αδειών για την οποία δεν απαιτείται τροποποίησή τους. Η όλη διαδικασία χορήγησης άδειας ρυθμίστηκε λεπτομερώς αρχικά από την ΥΑ Δ6/Φ1/οικ.5707/2007 του Υπουργού Ανάπτυξης και κατόπιν από την ΥΑ.Π.Ε./Φ1/14810/2011 του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ενώ η Ρ.Α.Ε. μπορεί, με απόφασή της, να καθορίζει τις λεπτομέρειες που αφορούν τεχνικά ζητήματα και ειδικότερα θέματα σχετικά με τη μέθοδο και τη διαδικασία αξιολόγησης των υποβαλλόμενων αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής. (Φεφές 2020)[2]⁴⁵¹

Οι Ενεργειακές Κοινότητες απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπεται για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς στην υποπαράγραφο Ι.2. της παρ. Ι΄ του άρθρου πρώτου του νόμου 4152/2013 [32]⁴⁵².

Οι αιτήσεις που υποβάλλονται από την Ενεργειακή Κοινότητα για χορήγηση άδειας παραγωγής στη Ρ.Α.Ε. για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, εφόσον παρουσιάζουν εδαφική επικάλυψη και έχουν υποβληθεί εντός του ίδιου κύκλου υποβολής αιτήσεων, όπως αυτός ορίζεται στον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης της παρ. 3 του άρθρου 5 του νόμου 3468/2006 [23]⁴⁵³. Αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων που αφορούν σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς που πρόκειται να λειτουργήσουν υπό την ευθύνη της Ενεργειακής Κοινότητας εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων.

Το ύψος της εγγυητικής επιστολής της παρ. 3 της υποπαραγράφου Ι.1. της παρ. Ι΄

⁴⁵¹Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

⁴⁵² Νόμος υπ' αριθ. 4152/09-05-2013 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 107 « Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013»[32]

⁴⁵³ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις».[23]

του άρθρου πρώτου του νόμου 4152/2013 [32]⁴⁵⁴ για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς, οι οποίοι ανήκουν σε Ενεργειακή Κοινότητα, μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

Στον διαχειριστή με την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. συνυποβάλλεται εγγυητική επιστολή η διάρκεια της οποίας είναι τουλάχιστον δύο έτη και ανανεώνεται υποχρεωτικά πριν τη λήξη της και μέχρι τη θέση του σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, μέχρι την ενεργοποίηση της σύνδεσης του. Η αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης γίνεται το αργότερο εντός δύο μηνών από τη χορήγηση της και μη αποδοχή της συνεπάγεται την αυτοδίκαιη λήξη της. (Φεφές 2020)[2]⁴⁵⁵

Το άρθρο 134 παράγραφος 3 του νόμου 4001/2011[33]⁴⁵⁶ προβλέπει τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από τη Ρ.Α.Ε., σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό Αδειών. Ειδικά για τις Ενεργειακές Κοινότητες προβλέπεται για τη χορήγηση άδειας συνεταιριστικό κεφάλαιο τουλάχιστον 60.000 ευρώ, ενώ για τις ΑΕ και τις ΕΠΕ προβλέπεται εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον 600.000 ευρώ.

Με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), ύστερα από εισήγηση των λειτουργών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των αρμόδιων διαχειριστών, μπορεί να ορίζονται μειωμένα ποσά εγγυήσεων για την εγγραφή των Ενεργειακής Κοινότητας στα μητρώα συμμετεχόντων στο πλαίσιο των συμβάσεων Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (Η.Ε.Π.) και διαχείρισης των ηλεκτρικών δικτύων, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια, όπως ο πληθυσμός ή η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικών Σταθμών από Ενεργειακή Κοινότητα για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών των μελών της και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας, με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 [23]⁴⁵⁷. Πλεόνασμα ενέργειας που προκύπτει από το συμψηφισμό του προηγούμενου εδαφίου, μετά τη διενέργεια της τελικής εκκαθάρισης στο τέλος της χρονικής περιόδου συμψηφισμού, διοχετεύεται στο δίκτυο χωρίς υποχρέωση για

⁴⁵⁴ Νόμος υπ' αριθ. 4152/09-05-2013 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 107 « Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013 »[32]

⁴⁵⁵Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]

⁴⁵⁶ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις». [33]

⁴⁵⁷ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

οποιαδήποτε αποζημίωση στην Ενεργειακή Κοινότητα.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη της Ρ.Α.Ε., ορίζονται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός των Ενεργειακής Κοινότητας και ειδικότερα οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί, οι χρεώσεις, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα υπολογίζεται ο συμψηφισμός, ο τύπος, το περιεχόμενο και η διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων συμψηφισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με την ανωτέρω απόφαση μπορεί να διαφοροποιείται ο τρόπος συμψηφισμού βάσει του μεγέθους των σταθμών, του επιπέδου τάσης σύνδεσης και των ειδικότερων χαρακτηριστικών των τιμολογίων κατανάλωσης.

Με την ίδια απόφαση, με μέγιστο όριο το 1 MW για τους σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., ορίζονται τα ανώτατα όρια εγκατεστημένης ισχύος, διαφοροποιημένα ανά ηλεκτρικό σύστημα διασυνδεδεμένο ή αυτόνομο, για σταθμούς του πρώτου εδαφίου, και η μοναδιαία τιμή με την οποία υπολογίζεται η αποζημίωση για το πλεόνασμα της ενέργειας, η οποία καταβάλλεται από τους προμηθευτές υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 143 του νόμου 4001/2011[33]⁴⁵⁸. Οι εν λόγω σταθμοί εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής.

Η απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (νυν Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας) της παρ. 2 του άρθρου 134 του νόμου 4001/2011[33]⁴⁵⁹ μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για τις Ενεργειακής Κοινότητας που λειτουργούν ως φορείς εκμετάλλευσης υποδομών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

Ο Κανονισμός Αδειών του άρθρου 135 του νόμου 4001/2011[33]⁴⁶⁰ μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για τις άδειες που χορηγούνται στην Ενεργειακή Κοινότητα.

⁴⁵⁸ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις». [33]

⁴⁵⁹ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις». [33]

⁴⁶⁰ Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις». [33]

Κεφάλαιο 3^ο

Οδηγός Δημιουργίας και Λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας

3.1 Δημιουργώντας την ιδρυτική ομάδα της Ενεργειακής Κοινότητας

Η συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μιας Ενεργειακής Κοινότητας, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία και την ανάπτυξη της και έχει κομβική σημασία για την πορεία του όλου εγχειρήματος. Τα μέλη που συμμετέχουν σε μία Ενεργειακή Κοινότητα αποτελούν το πολυτιμότερο κεφάλαιο της και το κυριότερο συστατικό για την επιτυχία της, καθώς λειτουργούν συλλογικά στηριζόμενοι στη συνεργασία και την ισοτιμία.

Εικόνα 21: Προαπαιτούμε χαρακτηριστικά μέλλων για τη συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μιας Ενεργειακής Κοινότητας

Τα ιδρυτικά μέλη είναι θεμιτό (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019)

[12]⁴⁶¹:

- **Κοινές αξίες:** Να έχουν ξεκαθαρίσει τις αξίες τους αναφορικά με το εγχείρημα και να είναι κοινά αποδέκτες από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.
- **Κοινές προσδοκίες:** Να έχουν αποσαφηνίσει τις προσωπικές τους προσδοκίες από την συμμετοχή τους στο εγχείρημα και να έχουν καταλήξει σε μια συλλογική συμφωνία, ώστε να αποφευχθούν τριβές στην πορεία.
- **Δέσμευση στο συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας:** Να δεσμευτούν σε ένα συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας όπου η συμμετοχή συνεπάγεται και αυξημένη ευθύνη.
- **Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις:** Να έχουν εντοπίσει τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη της οικονομικής τους δραστηριότητας, καθώς και τα εξίσου σημαντικά περιφερειακά καθήκοντα π.χ. λογιστική παρακολούθηση, οικονομική διαχείριση, τεχνική υποστήριξη κ.λπ. και να έχουν συμφωνήσει σε μια κατανομή αρμοδιοτήτων. Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα ή και γνώση δεν καλύπτεται από τα μέλη, τότε θα πρέπει να συμφωνηθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καλυφθεί π.χ. θα απευθυνθούμε σε κάποιον εξωτερικό συνεργάτη επ' αμοιβή ή θα αναλάβει κάποιο μέλος να παρακολουθήσει κάποιο επιμορφωτικό σεμινάριο.
- **Είσοδος νέων μελών :** Να έχουν θέσει συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες για την είσοδο νέων μελών στην ομάδα.
- **Επιλογή εργαζομένων:** Να έχουν ορίσει κριτήρια για την επιλογή εργαζομένων, διαδικασίες αλληλοελέγχου και αποχώρησης.
- **Εμπλοκή άλλων εταίρων ή της τοπικής κοινότητας:** Να έχουν συμφωνήσει τον βαθμό εμπλοκής άλλων εταίρων ή της τοπικής κοινότητας ώστε να εισακούεται η γνώμη όλων των μερών.
- **Κατανομή εργασιών για την ίδρυση της επιχείρησης:** Να κατανείμουν τις εργασίες για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας με τρόπο ισότιμο, ώστε να μη δημιουργηθούν, από την αρχή ακόμα, μέλη «δύο ταχυτήτων» (πρωταγωνιστές-κομπάρσοι), αλλά κι αποτελεσματικό (π.χ. να μη γίνονται όλες οι εργασίες ταυτόχρονα κι από κοινού). Η ανατροφοδότηση της πορείας των εργασιών μέσα από συναντήσεις είναι ένα χρήσιμο εργαλείο, υπό την προϋπόθεση πως αυτές θα είναι καλά οργανωμένες και με ορισμένη χρονική διάρκεια.

⁴⁶¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Ιδανικά, σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶², τα μέλη της ιδρυτικής ομάδας έχοντας σκιαγραφήσει το κοινό όραμα για την Ενεργειακή Κοινότητα που σκοπεύουν να δημιουργήσουν μπορούν να αναλάβουν μια σειρά από δράσεις και προκαταρκτικά βήματα που αφορούν στη λειτουργία της και τη βιώσιμη ανάπτυξή της :

Εικόνα 22: Προκαταρκτικά βήματα της ιδρυτικής ομάδας για τη λειτουργία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της ενεργειακής Κοινότητας, (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶³:

- Na καταγράψουν τις ανάγκες και να σκιαγραφήσουν χονδρικά τις πιθανές δραστηριότητες της Ενεργειακής Κοινότητας

⁴⁶² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁶³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

- Να καταγράψουν τις βασικές χρηματοδοτικές ανάγκες και τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης.
- Να επικοινωνήσουν την ιδέα στην τοπική κοινωνία, τόσο για να διερευνήσουν πιθανές αντιδράσεις που θα ανατροφοδοτήσουν την αρχική ιδέα, όσο για να αναζητήσουν νέα μέλη και συνεργασίες.
- Να αναζητήσουν υποστήριξη και χρήσιμες συμβουλές για το ξεκίνημα από παρεμφερή συνεργατικά εγχειρήματα.
- Να εντοπίσουν τους κατάλληλους εξωτερικούς συνεργάτες (σύμβουλοι, νομικοί, μηχανικοί κ.λπ.).
- Να ξεκινήσουν τη διαδικασία της Ανάλυσης Σκοπιμότητας που θα τους βοηθήσει να απαντήσουν στο ερώτημα, κατά πόσο έχει νόημα να προχωρήσουν με την αρχική τους ιδέα.

Καθοριστικής σημασίας είναι η δημιουργία ενός ταμείου για την κάλυψη των πρώτων εξόδων της ιδρυτικής ομάδας. Τα έξοδα αυτά μπορεί να αφορούν, μεταξύ άλλων, ταξίδια δικτύωσης, σεμινάρια ή αρχικές μελέτες. Το ταμείο αυτό μπορεί να βασίζεται σε προσωπικούς πόρους της ομάδας, αλλά μπορεί επίσης και να δημιουργηθεί εξασφαλίζοντας κάποια χορηγία (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶⁴

Συχνά κατά τη διάρκεια των συζητήσεων για την συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας συναντάται μια ένσταση και μία δυσκολία για την οργάνωση και τον συντονισμό της. Ο κίνδυνος αυτός ελλοχεύει σε κάθε συλλογικό εγχείρημα. Έχει σημασία να θυμόμαστε δύο πράγματα σε αυτή την κατεύθυνση (Σοφία Αδάμ 2014) [13]⁴⁶⁵:

- Οι διαφορετικές οπτικές είναι προτιμότερο να γνωστοποιούνται παρά να υποβόσκουν.
- Οι στοχεύσεις είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης και είναι δυναμικές στο χρόνο. Πολλές από τις προσδοκίες θα επανακαθοριστούν μετά την εξειδίκευση του επιχειρηματικού σχεδίου, την αλληλεπίδραση με τα άλλα ιδρυτικά μέλη και την είσοδο νέων μελών.

Αξίζει να επισημάνουμε ότι τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας ως συνεταιριστική επιχείρηση έχουν διττό ρόλο, είναι ταυτόχρονα και ιδιοκτήτες και πελάτες και αποτελούν και το μοναδικό λόγο ύπαρξης της, η φύση των μελών της είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία ή όχι. Επίσης είναι μια συνεταιριστική μορφή επιχείρησης, η οποία μπορεί να συνδυάσει δημιουργικά την παρουσία φυσικών και

⁴⁶⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

⁴⁶⁵ Σοφία Αδάμ, 2015 «Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων» Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ, Θεσσαλονίκη.

νομικών προσώπων μεταξύ των μελών της. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό με δεδομένο ότι η συμμετοχή νομικών προσώπων σε άλλα είδη συνεταιρισμών αντιμετωπίζεται με επιφυλακτικότητα από τον νομοθέτη. Η επιχειρηματική επιτυχία των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα μπορεί να αναδείξει τη σημασία μίας τέτοιας συνεργασίας. [2]⁴⁶⁶

Πιθανά κάποιοι φορείς να επιθυμήσουν να εμπλακούν μόνο επιφανειακά στην Ενεργειακή κοινότητα και στη πραγματοποίηση του οράματός της, με αποτέλεσμα να μειώσουν την ριζοσπαστικότητά της. Γι' αυτό τα μέλη της κοινότητας θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η διεύρυνση της Ενεργειακής Κοινότητας και του δικτύου υποστήριξής της δε θα αλλοιώσει το χαρακτήρα και τις βασικές αξίες της κοινότητας. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶⁷

Εικόνα 23: Ομάδες ενδιαφέροντος τις οποίες είναι θεμιτό να προσεγγίσει μια Ενεργειακή Κοινότητα (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶⁸

Μια Ενεργειακή Κοινότητα στηρίζεται στην υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας για να διασφαλίσει την πρόσβαση σε μέλη, σε ανθρώπινο δυναμικό, σε γνώσεις, σε οργανωσιακή υποστήριξη και υλικοτεχνικές παροχές και, βασικά, τους απαιτούμενους

⁴⁶⁶ Μιχάλης Φεφές, «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα (2020)

⁴⁶⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

⁴⁶⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

τοπικούς ενεργειακούς πόρους. Όπως αναφέρουν και οι, (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁶⁹, μια συμμαχία με ισχυρούς φορείς μπορεί να καθορίσει την επιτυχία μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Για παράδειγμα, μια συνεργασία με έναν δημόσιο οργανισμό, μπορεί να αυξήσει την αξιοπιστία της προς την τοπική κοινωνία. Επίσης, η συνεργασία με ένα ακαδημαϊκό ίδρυμα για την ανάλυση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός προτεινόμενου έργου, μπορεί να συμβάλλει στη διασφάλιση της υποστήριξης της τοπικής κοινωνίας προς τα σχέδια μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Παρακάτω, αναφέρονται μερικές ομάδες ενδιαφέροντος, τις οποίες είναι θεμιτό να προσεγγίσει μια Ενεργειακή Κοινότητα, ώστε από κοινού να δημιουργήσουν συνέργειες και να αλληλοϋποστηριχτούν όπως αυτές αναφέρονται και από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁰ (**Εικόνα 23**).

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και σχολικές κοινότητες

Τοπικές αρχές

Οι τοπικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να ιδρύσουν ή και να συμμετέχουν άμεσα ως μέλη σε μια Ενεργειακή Κοινότητα, ώστε να επιταχύνουν τη μετάβασή τους σε πιο βιώσιμα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και ενεργειακά μοντέλα, ενώ μπορούν να εξοικονομήσουν μαζί με την ενέργεια και πόρους, τους οποίους να διαθέσουν για τη χρηματοδότηση άλλων πολιτικών. Επίσης όπως αναφέρουν και οι Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷¹ έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν μία Ενεργειακή Κοινότητα με πολλαπλούς τρόπους όπως:

- Να παρέχουν στις Ενεργειακές Κοινότητες δικές τους εκτάσεις ή στέγες για την υλοποίηση έργων, με αντάλλαγμα την προμήθεια ενέργειας σε προσιτή τιμή για ευάλωτα νοικοκυριά.
- Να παρέχουν κίνητρα σε τοπικές εταιρείες για να συμβάλλουν κι αυτές στη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου στον Δήμο, διαθέτοντας τις στέγες τους σε Ενεργειακές Κοινότητες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, με αντάλλαγμα μια έκπτωση στα δημοτικά τέλη.
- Να συνεργαστούν με τοπικές Ενεργειακές Κοινότητες για να οργανώσουν καμπάνιες για την κινητοποίηση και συμμετοχή των πολιτών στις Ενεργειακές Κοινότητες ή σε ζητήματα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης για την εξοικονόμηση ενέργειας.

⁴⁶⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁷⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁷¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

- Να συνάψουν συμβάσεις προμήθειας ενέργειας ή υπηρεσιών από τις Ενεργειακές Κοινότητες.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν την δυνατότητα να συνεργαστούν με τα σχολεία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε ζητήματα ενημέρωσης, εκπαίδευσης, όπως και σε επίπεδο έρευνας, τόσο σε τεχνικά όσο και σε οργανωτικά ζητήματα. Ταυτόχρονα, η συνεργασία μπορεί να επεκταθεί και στην υλοποίηση έργων, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις στέγες, που λόγω της εκπαιδευτικής χρήσης του κτιρίου μπορεί να λειτουργήσει ως πρότυπο ή και να ενσωματωθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση των υπεύθυνων μελλοντικών πολιτών σε θέματα ενέργειας. Προς αυτήν την κατεύθυνση, μια Ενεργειακή Κοινότητα θα μπορούσε, επίσης, να υποστηρίξει μια σχολική κοινότητα στη δημιουργία ενός σχολικού συνεταιρισμού που θα δραστηριοποιόταν, μεταξύ άλλων, και σε θέματα ενέργειας, και έτσι να δράσει καταλυτικά, για την κινητοποίηση των μαθητών, των γονέων τους αλλά και άλλων κατοίκων. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷²)

Διαχειριστές Ενεργειακών Δικτύων.

Οι διαχειριστές των ενεργειακών δικτύων, έχοντας μακροχρόνια εμπειρία και πλήρη γνώση της λειτουργίας του ενεργειακού συστήματος, αποτελούν σημαντικό εταίρο των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Ιδιαίτερα ο ΔΕΔΔΗΕ παίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχία του εγχειρήματος, με δεδομένο ότι είναι αυτός που ασχολείται με την εκκαθάριση του συμψηφισμού και του εικονικού συμψηφισμού της παραγόμενης και καταναλισκόμενης ενέργειας. Στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης διαχείρισης των παραγόμενων ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της αποδοτικότερης χρήσης του δικτύου, οι Ενεργειακές Κοινότητες θα μπορούσαν να συνάψουν συμφωνίες για συνεργασία με τους φορείς δικτύων, για την αξιοποίηση, για παράδειγμα, τεχνολογιών όπως τεχνολογίες διαχείρισης απόκρισης-ζήτησης (demand response) ή αποθήκευσης (storage), μέσω ψηφιακών πλατφορμών κ.λπ. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷³)

Ιδιώτες και εταιρίες ανάπτυξης και υλοποίησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών και εξοικονόμησης ενέργειας

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται, οι εργολήπτες, οι μηχανικοί, οι σύμβουλοι, οι προμηθευτές εξοπλισμού και κάθε είδους επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να συνεργαστούν με τις Ενεργειακές Κοινότητες για να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν

⁴⁷² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁷³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

κάποιο έργο. Αρκετές Ενεργειακές Κοινότητες θεωρούν τις ιδιωτικές εταιρείες ως ανταγωνιστές που δυσκολεύουν τη δημιουργία έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας από αυτές, ενώ αντίθετα προωθούν εμπορικές εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με κριτήριο το κέρδος.

Θα ήταν χρήσιμο για τις Ενεργειακές Κοινότητες να είναι ανοιχτές σε διάλογο με τους εν δυνάμει φορείς που μπορεί να τους οδηγήσουν σε μια, ενδεχομένως, συμφέρουσα συνεργασία, αξιολογώντας φυσικά τα οφέλη της διαδικασίας αυτής. Συνήθως, οι ιδιώτες επαγγελματίες και οι εταιρείες διαθέτουν περισσότερη τεχνογνωσία από τις Ενεργειακές Κοινότητες κι η συνεργασία μαζί τους μπορεί να ενισχύσει το επιχειρηματικό τους πλάνο και τη δυνατότητά τους να αντλήσουν κεφάλαια. Ταυτόχρονα, η συμμετοχή της Ενεργειακής κοινότητας σε μια σύμπραξη μπορεί να εξασφαλίσει πως τα σχεδιαζόμενα έργα θα πραγματοποιηθούν με τρόπο που να διασφαλίζει τα οφέλη της τοπικής κοινωνίας. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁴)

Περιβαλλοντικές οργανώσεις

Μια Ενεργειακή Κοινότητα σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁵ μπορεί να μάθει πολλά από περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ήδη εμπειρία στην ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, με εκστρατείες και μάρκετινγκ. Σε συνεργασία μαζί τους, μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να μάθει, για παράδειγμα, πώς να κινητοποιήσει και ενεργοποιήσει περισσότερους ανθρώπους για να υιοθετήσουν έναν νέο πιο ορθολογικό τρόπο χρήσης της ενέργειας. Ακόμα, η συμπόρευση με περιβαλλοντικές οργανώσεις μπορεί να ενδυναμώσει την παρουσία της Ενεργειακής Κοινότητας στον δημόσιο διάλογο, σε θέματα συνδιαμόρφωσης εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, ασκώντας πιέσεις προς τις αρμόδιες αρχές. Δεν αποκλείονται, βέβαια, οι περιπτώσεις όπου τοπικές περιβαλλοντικές οργανώσεις μπορεί να αντιμετωπίσουν κάποια από τα σχέδια της Ενεργειακής Κοινότητας με σκεπτικισμό. Είναι λοιπόν, σημαντικό να υπάρχει στενή συνεργασία και συνεχής επικοινωνία, ώστε να βρεθεί κοινός τόπος για την τοπική αιεφορική ανάπτυξη και πρόοδο.

Εθνικοί και Ευρωπαϊκοί φορείς.

Θα ήταν ωφέλιμο σταδιακά η Ενεργειακή Κοινότητα να προσεγγίζει τοπικούς οργανισμούς, συλλόγους, πανελλαδικά δίκτυα και εθνικούς φορείς με στόχο τη

⁴⁷⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁷⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

συνεργασία, ανάλογα με τους σκοπούς και τις ανάγκες κάθε φορέα. Πανευρωπαϊκά λειτουργούν πολλές πρωτοβουλίες που προσφέρουν τεχνική υποστήριξη, ευκαιρίες δικτύωσης, ανάδειξης καλών παραδειγμάτων κ.λπ., για τη χάραξη και υλοποίηση τοπικών στρατηγικών με στόχο την ενεργειακή μετάβαση ή την αντιμετώπιση φαινομένων όπως αυτό της ενεργειακής φτώχειας, όπως η Γραμματεία για την Καθαρή Ενέργεια στα Νησιά της Ε.Ε., το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Ενεργειακή Φτώχεια κ.ά. Ένας από τους σημαντικότερους εταίρους για τις Ενεργειακές Κοινότητες είναι η Συνομοσπονδία των Ενεργειακών Συνεταιρισμών στην Ευρώπη (RESCoop.EU). Το δίκτυο αποτελείται από περίπου 1.500 ενεργειακούς συνεταιρισμούς και έχει ως στόχο να υποστηρίξει τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς, τόσο σε επίπεδο λόμπι, όσο και σε επίπεδο ανταλλαγής εμπειριών, γνώσης και δικτύωσης. Συγκεκριμένα, η συνομοσπονδία RESCoop.EU ασχολείται με την εκπροσώπηση των συνεταιρισμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με την προώθηση των συνεταιριστικών αρχών, καθώς και με τη διάδοση επιτυχημένων πρακτικών και λειτουργικών μοντέλων διοίκησης μέσω ημερίδων, συνεδρίων και διαφόρων εκδηλώσεων δικτύωσης σε όλη την Ευρώπη. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁶).

Τα Ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, όπως, για παράδειγμα, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» του ευρωπαϊκού προγράμματος-πλαίσου για την έρευνα και την καινοτομία, προσφέρουν ένα ακόμη ενδιαφέρον περιβάλλον για μάθηση και δικτύωση των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» στοχεύει να διευκολύνει τη συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την υλοποίηση της καινοτομίας. Συνδυάζοντας την έρευνα και την καινοτομία, το πρόγραμμα δίνει έμφαση στην επιστήμη, στη βιομηχανική ανάπτυξη, και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων. Τα τελευταία χρόνια, διάφορες ενεργειακές κοινότητες ανά την Ευρώπη έχουν συμμετάσχει σε ποικίλα προγράμματα και έργα για την έρευνα και την καινοτομία, χτίζοντας διεθνές δίκτυο και εμβαθύνοντας γνωσιακά σε ζητήματα σχετικά με την ενεργειακή μετάβαση. Μερικά παραδείγματα βρίσκονται στον παρακάτω πίνακα. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁷).

3.2 Διαμορφώνοντας ένα κοινό όραμα

Το όραμα της Ενεργειακής Κοινότητας είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένο με την ταυτότητά της και αποτελεί αδιάρρηκτο στοιχείο του επιχειρηματικού της σχεδίου. Το όραμά της πρέπει να περιγράφει, με τρόπο ξεκάθαρο και σαφή την αλλαγή που

⁴⁷⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁷⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

επιδιώκει να φέρει καθώς και τα μέσα που προτίθεται να χρησιμοποιήσει για να το πραγματοποιήσει. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί, κατά την διαμόρφωση του οράματος, στη διατήρηση της απαραίτητης ισορροπίας μεταξύ της στόχευσης της Ενεργειακής Κοινότητας, να επιδράσει μετασχηματιστικά στον τομέα της ενέργειας και της οικονομικής της βιωσιμότητας, ώστε η μία να μην υποσκελίζει την άλλη. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁸).

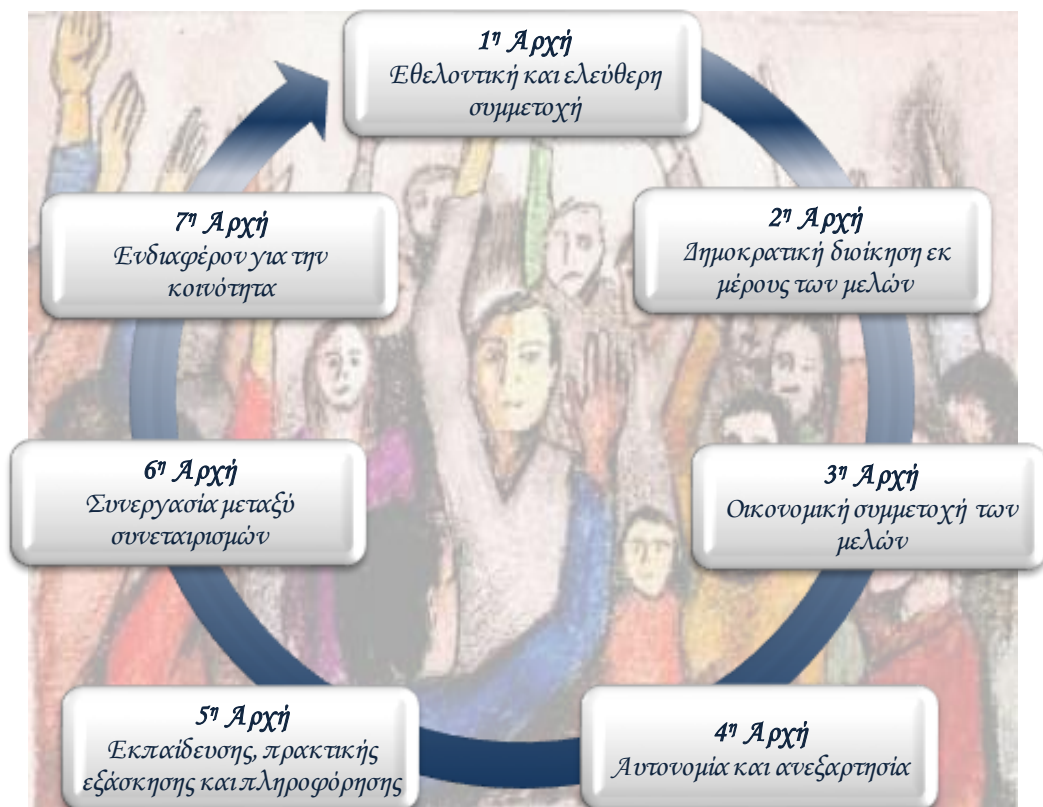
Εικόνα 24: Οι αξίες πάνω στις οποίες στηρίζεται το όραμα μίας Ενεργειακής Κοινότητας

Ένα κοινό όραμα, αποδεκτό από όλους, βοηθά στον συντονισμό των δράσεων που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία, λειτουργία καθώς και την εξέλιξη της Ενεργειακής Κοινότητας. Όσο πιο συγκεκριμένο, ποιοτικά και ποσοτικά, το όραμα μιας Ενεργειακής Κοινότητας, τόσο περισσότερο βοηθά στην ευθυγράμμιση των προσδοκιών όλων των εμπλεκόμενων φορέων, και στην προσέλκυση και διατήρηση νέων μελών. Ταυτόχρονα, διευκολύνει την τοπική κοινωνία να αντιληφθεί τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που, πιθανώς, προκύψουν για τον τόπο, μέσα από την δράση της Ενεργειακής Κοινότητας. Επίσης μπορεί να συμβάλλει στην κάμψη πιθανών

⁴⁷⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

αντιδράσεων και σκεπτικισμού, να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ της τοπικής κοινωνίας και της Ενεργειακής Κοινότητας, να διευκολύνει την άντληση χρηματικών πόρων, καθώς και η διευρύνει το δίκτυο συνεργατών. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁷⁹).

Καθοριστικά συστατικά της ταυτότητας και του οράματος μιας Ενεργειακής Κοινότητας, ως συνεταιριστικής επιχείρησης, είναι συγκεκριμένες αξίες, οι οποίες αποτελούν το ηθικό της υπόβαθρο και επιδρούν καθοριστικά στον τρόπο σχεδιασμού, επικοινωνίας, στις μεθόδους λήψης αποφάσεων και το κυριότερο, στη βιωσιμότητα της. Οι αξίες αυτές σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019 [12]⁴⁸⁰είναι (Εικόνα 24):

Εικόνα 25: Η επτά συνεταιριστικές αρχές Μάντσεστερ το 1995.[2]⁴⁸¹

- **Η Αλληλεγγύη:** Υπάρχει η κοινή αντίληψη ότι το συμφέρον και η ευημερία των μελών της επηρεάζει και επηρεάζεται από την ευημερία των συνεταιίρων και της ευρύτερης κοινωνίας.

⁴⁷⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸¹ Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα[2]]

- **Η Δημοκρατία:** Οι διαδικασίες είναι δημοκρατικές και ανοιχτές σε όλους.
- **Η Ισότητα:** Κάθε μέλος έχει δικαίωμα για μια ψήφο ανεξάρτητα από το ποσοστό εμπλοκής τους στις δράσεις και τα οφέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.
- **Η Δικαιοσύνη:** Όλα τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες της ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- **Η Αυτοβοήθεια:** Τα μέλη των ενεργειακών κοινοτήτων είναι σε θέση να καλύπτουν μόνα τους τις ενεργειακές ανάγκες, να καταπολεμούν την ενεργειακή φτώχεια και να δημιουργούν θέσεις εργασίας, χωρίς να περιμένουν από το κράτος ή από ιδιώτες επενδυτές να το κάνουν για αυτούς.
- **Η Αυτοευθύνη:** Τα μέλη, ως ιδιοκτήτες, διαχειριστές και χρήστες των υπηρεσιών της Ενεργειακής Κοινότητας, είναι, πρώτα από όλα, τα ίδια υπεύθυνα, ώστε να λειτουργήσει και να αναπτυχθεί ορθά η Ενεργειακή Κοινότητα.

Έκτος από τις ηθικές αξίες σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸², τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας και ειδικότερα το διοικητικό συμβούλιο, η διεύθυνση αλλά και οι εξωτερικοί συνεργάτες θα πρέπει να κατανοήσουν και να ενσωματώνουν συνεχώς στον τρόπο λειτουργίας τους, αλλά κυρίως στον τρόπο σκέψης και λήψης αποφάσεων τις **επτά συνεταιριστικές αρχές** που έχουν επίσης ως στόχο να βοηθήσουν τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις, που θα τις ακολουθήσουν, να αναπτυχθούν με επιτυχία.

Υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις, σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸³, που τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας μπορούν να ακολουθήσουν για να διαμορφώσουν από κοινού το όραμα τους και να χαράξουν, μια κοινά αποδεκτή κατεύθυνση και στρατηγική. Τα μέλη της ενεργειακής Κοινότητας μπορούν να οραματιστούν το επιθυμητό μέλλον ορίζοντας ταυτόχρονα και τον χρονικό ορίζοντα στον οποίο θέλουν να υλοποιήσουν το όραμα τους και κατόπιν να καθορίσουν τα «βήματα» τα οποία θα ακολουθήσουν για να οδηγηθούν στο επιθυμητό μέλλον (Backcasting)⁴⁸⁴.

⁴⁸² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸⁴ Ο όρος έχει επινοηθεί για να δείξει την αντίθεση του «Backcasting» με τη έννοια του «forecasting». Στα ελληνικά θα μπορούσαν αντίστοιχα να αποδοθούν ως σενάρια που «προδιαγράφουν» σε αντίθεση με αυτά που «προβλέπουν». Το πρώτο βήμα είναι να οραματιστούμε μια μελλοντική κατάσταση στο χρονικό ορίζοντα. Μπορεί να είναι αληθοφανής ή φανταστική, επιθυμητή ή καταστροφική. Έχοντας δεδομένη την κατάληξη των γεγονότων είναι ευκολότερο να φανταστούμε την αλληλουχία που θα οδηγήσει στο άγνωστο κατά τ' άλλα μέλλον. J.B. Robinson, Futures under glass: A recipe for people who hate to predict. Futures 1990, 22, 820-842. (Ο ελληνικός όρος: βήματα σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον.).

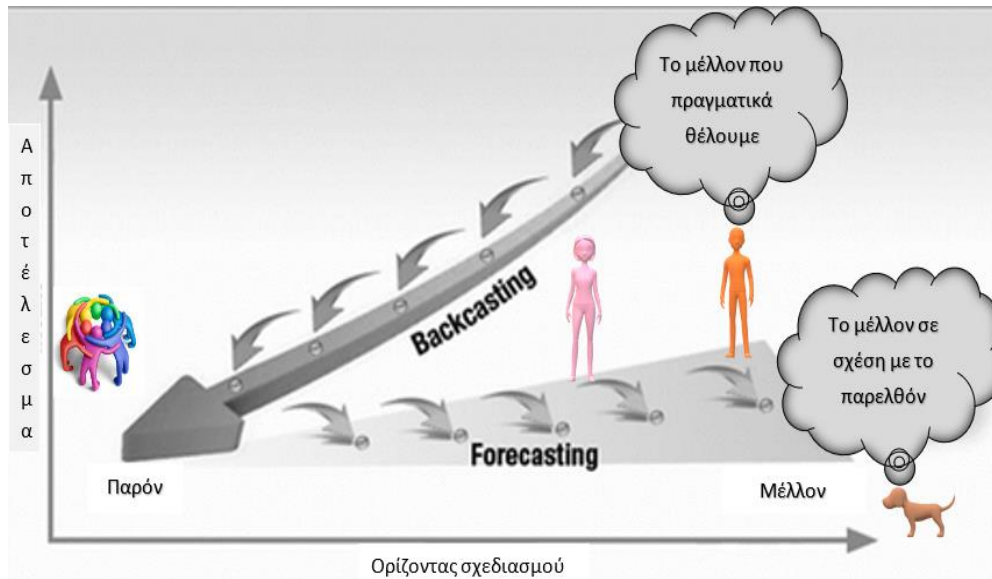

Εικόνα 26: Διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων Backcasting

Η διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων (Backcasting) είναι μια διαδικασία σχεδιασμού που απαιτεί από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας να αποφασίσουν πρώτα ποιο θα είναι το «επιθυμητό μέλλον» και στη συνέχεια να λειτουργούν και να βοηθούν στη διατήρηση της στρατηγικής κατεύθυνσης σε όλα τα βήματα προς την εκπλήρωση του οράματος, αλλάζοντας και τροποποιώντας τις ενέργειες τους όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η διαδικασία φαίνεται παραστατικά στην **Εικόνα 26**

Σε αντίθεση με τη διαδικασία προσέγγισης «Backcasting» (**Εικόνα 27**) στη διαδικασία προσέγγισης πρόβλεψης «Forecasting», οι άξονες δράσης (pathways) προς μια μελλοντική κατάσταση αναπτύσσονται διαδοχικά, ξεκινώντας από το παρόν. Η «Forecasting» είναι η διαδικασία εκτίμησης μιας πραγματικής τιμής ενός μεγέθους σε μελλοντικό χρόνο ή ενός συμβάντος ή γεγονότος. Στενά συνδεδεμένη με την πρόγνωση είναι και η έννοια της αβεβαιότητας η οποία συνήθως την συνοδεύει. Αποτελεί μια μεθοδολογία η οποία δίνει την δυνατότητα στις Ενεργειακές Κοινότητες να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις χρησιμοποιώντας πραγματικά δεδομένα. Περιλαμβάνει διάφορες τεχνικές όπως φαίνεται και στον παρακάτω σχήμα, με συνηθέστερα χρησιμοποιούμενη αυτή της Ανάλυσης Χρονικών Σειρών (Time Series Analysis). (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸⁵).

⁴⁸⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Εικόνα 27: Διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων Backcasting και Forecasting

Μία Ενεργειακή Κοινότητα σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸⁶. μπορεί, για παράδειγμα, να οραματιστεί την ευημερία των μελών της και της ευρύτερης τοπικής κοινωνίας μέσα από την ενεργό συμμετοχή των πολιτών σε ένα ενεργειακό μοντέλο που θα βασίζεται 100% στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στο ενεργειακό αυτό μοντέλο μπορεί να επιχειρήσει να φτάσει μια Ενεργειακή Κοινότητα μέσω διαφορετικών στρατηγικών. Με αυτό το στόχο θα μπορούσε να μελετηθεί το ενδεχόμενο κάλυψης της ενεργειακής ζήτησης, μέσα από την αποκεντρωμένη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε στέγες ή με την τοποθέτηση μιας ανεμογεννήτριας ή ακόμη και με την εκμετάλλευση της γεωθερμίας. Η διαδικασία για τον εντοπισμό της βέλτιστης λύσης θα συμπεριελάμβανε την ανάπτυξη και σύγκριση διαφόρων σεναρίων για τον τρόπο απόκτησης και διαχείρισης των τεχνολογιών αυτών, και τις συνέπειές τους και τις απαιτούμενες δράσεις στο σήμερα.

Το όραμα θα πρέπει να αποτυπώνει τον τρόπο οργάνωσης της Ενεργειακής Κοινότητας, την υποστήριξη των μελών και συνεργατών της, τον τρόπο παραγωγής και διανομής, τόσο της ανανεώσιμης ενέργειας, όσο και του ευρύτερου κοινωνικού οφέλους. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸⁷).

3.3 Επιλέγοντας δραστηριότητα.

Η Ενεργειακή Κοινότητα, δεδομένου ότι δημιουργείται ώστε να προάγει την

⁴⁸⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική ωφέλεια, καλείται, κατά την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της, να συνυπολογίζει τόσο τις τεχνολογικές παραμέτρους, όσο και τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις στο τοπικό περιβάλλον. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η ανάλυση των ενεργειακών αναγκών του τόπου δραστηριοποίησής της καθώς και των διαθέσιμων ενεργειακών πόρων και τεχνολογικών επιλογών να συνιστά βασική διαδικασία για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων του σχεδιασμού της. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸⁸).

Προϋπόθεση για την ορθολογική και αποτελεσματική ανάπτυξη ενός ενεργειακού έργου σε τοπικό επίπεδο, αποτελεί η ανάλυση του ενεργειακού δυναμικού της περιοχής στην οποία πρόκειται να υλοποιηθεί. Πιο συγκεκριμένα, συνιστάται η αξιολόγηση των διαθέσιμων πόρων να προηγείται της διαδικασίας σχεδιασμού, ώστε τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας, που θα επιφορτιστούν με την υλοποίηση αυτού του αρχικού σταδίου ή οι συνεργαζόμενοι μελετητές να είναι σε θέση να προσδιορίσουν τα ενεργειακά συστήματα που είναι οι πλέον κατάλληλα για την παραγωγή ενέργειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες του τοπίου. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁸⁹)

Ο σχεδιασμός έργων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης και της βιώσιμης ενέργειας θα πρέπει να θεωρείται ως ευκαιρία για την ελαχιστοποίηση μιας υφιστάμενης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης ή για τη μετατροπή του σε περιβαλλοντικό όφελος, εξετάζοντας το ενδεχόμενο εκμετάλλευσής του, τηρώντας παράλληλα τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Επομένως, η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τοπικού περιβάλλοντος κρίνεται σκόπιμο να προηγηθεί της διαδικασίας προγραμματισμού σχεδίων και έργων βιώσιμης ενέργειας. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁹⁰)

Η έννοια της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας συνδέεται άμεσα με την ενίσχυση των παραγωγικών δυνατοτήτων τοπικά. Η Ενεργειακή Κοινότητα καλείται να διαμορφώσει ένα πρότυπο βιωσιμότητας, το οποίο θα θέτει ως στόχο την ισορροπία μεταξύ κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων (π.χ. αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σε συνδυασμό με τις τοπικές πρακτικές και την τοπική κατανάλωση ενέργειας). (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et

⁴⁸⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁸⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁹⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

al 2019) [12]⁴⁹¹).

Σε πολλές περιπτώσεις, τα έργα που μπορεί να επιλέξει να εμπλακεί η Ενεργειακή Κοινότητα απαιτούν υψηλότερο επενδυτικό κεφάλαιο σε σχέση με αντίστοιχα συμβατικά έργα, ιδιαίτερα όταν στα τελευταία, συχνά, δεν συνυπολογίζονται εξωτερικά κόστη π.χ. επιπτώσεις στην υγεία ή στο περιβάλλον. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή συνιστά σημαντική πρόκληση για τη δημιουργία μιας Ενεργειακής Κοινότητας, με τη συμμετοχή ιδιωτικών και δημόσιων φορέων, προκειμένου να αναλάβει δράση για την υλοποίηση τέτοιου είδους έργων, εφόσον μακροπρόθεσμα ανακύπτουν πολλαπλά οφέλη για την τοπική κοινότητα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη, κατά το σχεδιασμό ενός νέου έργου, ο αναμενόμενος αντίκτυπος στην τοπική οικονομία δηλαδή οι κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁹²).

Η διάδοση στο ευρύ κοινό των αποτελεσμάτων, που επιτυγχάνονται μέσα από έργα, αναμένεται να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την προσέλκυση νέων μελών σε μια Ενεργειακή Κοινότητα. Ειδικότερα, μέσα από τις δραστηριότητες παρακολούθησης της προόδου και της βελτίωσης της ενεργειακής συμπεριφοράς των μελών της, η Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να προβάλλει τον θετικό αντίκτυπο από τη λειτουργία της και τις υπηρεσίες που προσφέρει, προκειμένου να ενισχύσει περαιτέρω την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα ενεργειακής απόδοσης και προστασίας του περιβάλλοντος. (Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019) [12]⁴⁹³)

Συνοψίζοντας τα παραπάνω τα βασικά βήματα και σημεία εστίασης πριν την επιλογή του έργου της Ενεργειακής Κοινότητας για τη μεγιστοποίηση της συμβολής στην κοινωνία και στο περιβάλλον είναι (**Εικόνα 28**):

- Ανάλυση των ενεργειακών αναγκών, των ενεργειακών πόρων και των τεχνολογικών επιλογών του χώρου δραστηριοποίησής της Ενεργειακής Κοινότητας
- Ανάλυση του ενεργειακού δυναμικού της περιοχής στην οποία πρόκειται να υλοποιηθούν τα έργα της Ενεργειακής Κοινότητας
- Ελαχιστοποίηση μιας υφιστάμενης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης ή την μετατροπή της σε περιβαλλοντικό όφελος
- Ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας με στόχο την ισορροπία μεταξύ κοινωνικών,

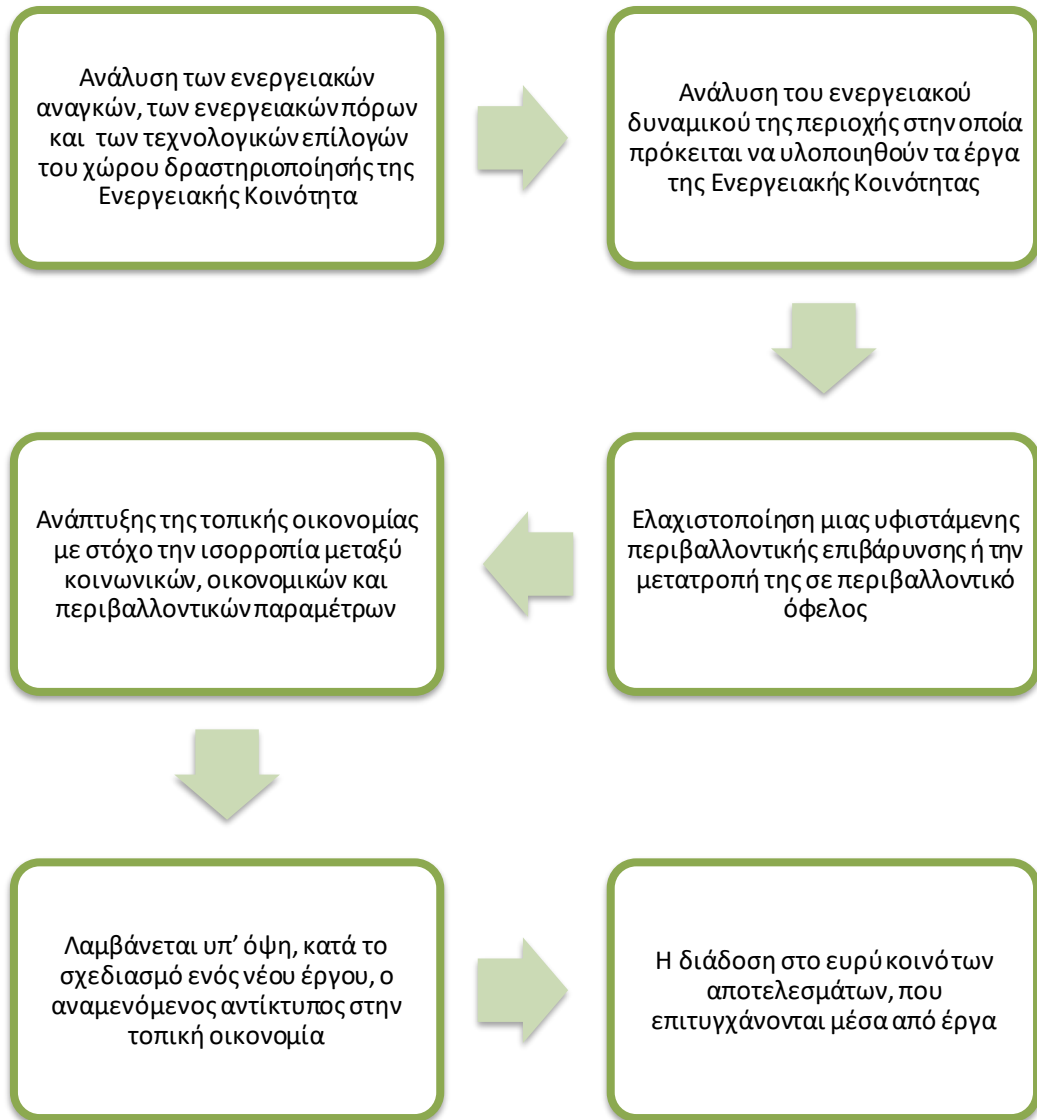
⁴⁹¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁹² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁹³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων

- Λαμβάνεται υπ' όψη, κατά το σχεδιασμό ενός νέου έργου, ο αναμενόμενος αντίκτυπος στην τοπική οικονομία
- Η διάδοση στο ευρύ κοινό των αποτελεσμάτων, που επιτυγχάνονται μέσα από έργα

Εικόνα 28: Βασικά βήματα και σημεία εστίασης πριν την επιλογή του έργου της Ενεργειακής Κοινότητας για τη μέγιστη της συμβολής στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

3.4 Πεδία δραστηριοποίησης των Ενεργειακών Κοινοτήτων

Ένας από τους ποσοτικούς στόχους του Εθνικού Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα είναι η εγκατάσταση και λειτουργία νέων συστημάτων αυτοπαραγωγής και ενεργειακού συμψηφισμού, κύρια για κάλυψη ιδίων αναγκών άνω των 600 MW μέχρι το έτος 2030, ώστε συνολικά να ανέλθουν σε πάνω από 1GW εγκατεστημένης ισχύος,

καθώς και η δραστηριοποίηση φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης με τη δυνατότητα συμμετοχής Ενεργειακών Κοινοτήτων, καθώς και πολιτών στις ενεργειακές αγορές.[34]⁴⁹⁴

Επομένως οι Ενεργειακές Κοινότητες καλούνται να αναλάβουν πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη παραγωγή ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας σε τοπικό επίπεδο, αξιοποιώντας τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις δυνατότητες υποκατάστασης της χρήσης συμβατικών καυσίμων.

Πιο συγκεκριμένα, μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε τομείς, όπως:

3.4.1 Παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ

Μια Ενεργειακή κοινότητα έχει τη δυνατότητα να υλοποιήσει ή να διαχειριστεί εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εντός της περιφέρειας στην οποία δραστηριοποιείται, προκειμένου να καλύψει τις ενεργειακές ανάγκες των μελών της και ευάλωτων καταναλωτών.

Ως Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θεωρούνται οι αυθύπαρκτες, φυσικά και όχι τεχνητά εμφανιζόμενες πηγές ενέργειας οι οποίες ήδη είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμες ή μπορεί να γίνουν στο μέλλον[16]⁴⁹⁵. Σύμφωνα με την οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές θεωρείται: η αιολική, η ηλιακή, η αεροθερμική, η γεωθερμική, η υδροθερμική, η ενέργεια των ωκεανών, η υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια [11]⁴⁹⁶.

3.4.2 Συμπαγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ)

Συμπαγωγή χαρακτηρίζεται η συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας από την ίδια πηγή ενέργειας, στην οποία επιτυγχάνεται η πλήρης εκμετάλλευση του ενεργειακού της περιεχομένου. Γενικά, τα συστήματα συμπαγωγής δύνανται να καλύψουν ενεργειακές ανάγκες ηλεκτρισμό, θέρμανση, παραγωγή ατμού, ψύξη και, ως εκ τούτου, απαντώνται σε σημαντικό εύρος εφαρμογών (π.χ. θερμοκήπια, οικιστικά συγκροτήματα, βιοτεχνίες, κ.λπ.). Το κύριο καύσιμο στα συστήματα συμπαγωγής είναι το φυσικό αέριο, που συγκριτικά με τα υπόλοιπα

⁴⁹⁴ Απόφαση Αρ.4/31-12-2019 τεύχος δεύτερο ΦΕΚ 4893 «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)»[34]

⁴⁹⁵ Δ.Γ. Χρηστάκης – Δ. Κατσαπρακάκης, «Σημειώσεις για το μάθημα :Σύνθεσης ενεργειακών συστημάτων» Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηρακλείου, 2002

⁴⁹⁶ Οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάρτιση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.

ορυκτά καύσιμα έχει μικρότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Σε ειδικές εφαρμογές, όπως σε αγροτικές επιχειρήσεις, στα συστήματα συμπαραγωγής δύναται να χρησιμοποιηθεί και η βιομάζα. [12]⁴⁹⁷

3.4.3 Παραγωγή ενέργειας από Υβριδικούς Σταθμούς

Δεδομένου ότι η φύση των ΑΠΕ χαρακτηρίζεται ως ασυνεχής, η διείσδυση της παραγόμενης ισχύος από ΑΠΕ σε ένα συμβατικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας δεν συγχρονίζεται με τη ζήτηση ισχύος. Κατά συνέπεια, ο ρόλος των ΑΠΕ θεωρήθηκε συμπληρωματικός ως προς τις μονάδες εγγυημένης ισχύος. Ωστόσο, η εγκατάσταση υβριδικών σταθμών δίνει τη δυνατότητα για μεγιστοποίηση της διείσδυσης των ΑΠΕ, καθώς διασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό η σταθερή κάλυψη της ενεργειακής ζήτησης, χάρη στις μονάδες αποθήκευσης που αποτελούν μέρος του σταθμού. Βασικές και διακριτές συνιστώσες ενός υβριδικού σταθμού θεωρούνται οι μονάδες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ (μονάδες βάσης), οι μονάδες αποθήκευσης ενέργειας και οι μονάδες εφεδρείας. [12]⁴⁹⁸

3.4.4 Μεταφορά και διανομή ενέργειας

Η δυνατότητα χρησιμοποίησης της παραγόμενης ηλεκτρικής, από ΑΠΕ βασίζεται στην ύπαρξη κατάλληλων υποδομών, μέσω των οποίων λαμβάνει χώρα η μεταφορά και διανομή της ενέργειας από τα σημεία παραγωγής προς τα σημεία της τελικής κατανάλωσης. Επομένως μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να επενδύσει, με στόχο την ανάπτυξη της διεσπαρμένης παραγωγής, δηλαδή της παραγωγής ενέργειας που βρίσκεται πλησιέστερα προς τα κέντρα κατανάλωσης, σε υποδομές όπως γραμμές και υδραυλικά δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας, υποσταθμούς. Ειδικότερα, μια Ενεργειακή Κοινότητα έχει τη δυνατότητα να εντάξει συναφείς δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να υποστηρίξουν την ανάγκη για ενεργειακή ασφάλεια σε τοπικό επίπεδο, όπως:

Διαμόρφωση Μικροδικτύων Κοινότητας (Community microgrids) [12]⁴⁹⁹

Τα μικροδίκτυα αποτελούν δίκτυα διανομής, συνδεδεμένα στον ίδιο υποσταθμό και περιλαμβάνουν μονάδες διεσπαρμένης παραγωγής ενέργειας με μικρή ονομαστική ισχύ, συστήματα αποθήκευσης ενέργειας και ελεγχόμενα τοπικά φορτία. Βασικό

⁴⁹⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁹⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁴⁹⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

χαρακτηριστικό των μικροδικτύων είναι ο συγκεντρωτικός έλεγχός τους, ώστε να παρουσιάζονται στο κεντρικό δίκτυο ως μία ενιαία οντότητα.

Τα μικροδίκτυα μπορούν να συνδέονται στο κεντρικό δίκτυο ή μπορούν και να λειτουργούν νησιδοποιημένα, σε περίπτωση σφαλμάτων στο κεντρικό δίκτυο, ενισχύοντας, έτσι, την ενεργειακή ασφάλεια και την αξιοπιστία τροφοδότησης των καταναλωτών. Τα αυτόνομα δίκτυα μικρών νησιών αποτελούν μια τυπική μορφή λειτουργίας μικροδικτύων.

Η λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη των μικροδικτύων, εφόσον επενδύσουν σε καινοτόμες τεχνολογίες συντονισμού και ελέγχου των διαφόρων ενεργειακών πόρων που είναι συνδεδεμένα σε αυτά. Επιπλέον τα μικροδίκτυα διευκολύνουν τη δυνατότητα των Ενεργειακών Κοινοτήτων να λειτουργούν και ως πάροχοι ενέργειας, σε περίπτωση που η παραγωγή τους είναι συγκεντρωμένη στον ίδιο υποσταθμό.

Διαμόρφωση Έξυπνων Δικτύων (Smart grids)[12]⁵⁰⁰

Ένα έξυπνο δίκτυο αποτελεί έναν σύγχρονο τύπο μικροδικτύου, ο οποίος μπορεί να ελέγχει και να βελτιστοποιεί σε πραγματικό χρόνο τη λειτουργία όλων των διασυνδεδεμένων στοιχείων του. Χαρακτηρίζεται από την αξιοποίηση τηλεπικοινωνιακών και υπολογιστικών εφαρμογών σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταφοράς και κατανάλωσης ενέργειας.

Επίσης ένα έξυπνο δίκτυο παρέχει αυξημένες δυνατότητες σε σχέση με ένα συμβατικό μικροδίκτυο, καθώς επιτρέπει την αυξημένη διείσδυση των ΑΠΕ και της συμπαραγωγής, ενώ παράλληλα διανέμει την ενέργεια με αποδοτικό τρόπο και σε συνάρτηση με τις ανάγκες των καταναλωτών, αξιοποιώντας το κατάλληλο τεχνολογικό υπόβαθρο.

Διανομή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας[12]⁵⁰¹

Η διανομή θερμικής ενέργειας υπό μορφή ατμού, ζεστού νερού ή ψυχρών υγρών από μια κεντρική πηγή παραγωγής μέσω κατάλληλου δικτύου σε πολλά κτίρια ή τοπικά διαμερίσματα, για τη θέρμανση ή ψύξη χώρων και τη βιομηχανική θέρμανση ή ψύξη μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη μείωση του λειτουργικού τους κόστους. Μια Ενεργειακή Κοινότητα την δυνατότητα διαμόρφωσης συστημάτων τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, μέσω των οποίων τα μέλη της θα λαμβάνουν θερμική ή ψυκτική ενέργεια αντίστοιχα για την κάλυψη των αναγκών τους χωρίς να απαιτείται η εγκατάσταση

⁵⁰⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

ξεχωριστών μονάδων παραγωγής. [12]⁵⁰²

3.4.5 Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας

Μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να δραστηριοποιηθεί στον τομέα προμήθειας ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας, με στόχο να προσφέρει ενεργειακά προϊόντα σε επιχειρήσεις, επαγγελματίες και νοικοκυριά, εξυπηρετώντας τις ανάγκες τους για δίκαιες τιμές και αξιόπιστες υπηρεσίες. Μια Ενεργειακή Κοινότητα ως τοπικός εναλλακτικός πάροχος ενέργειας, δύναται να παρέχει “πράσινη” ενέργεια για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των μελών της και ευάλωτων καταναλωτών και άλλων πελατών-μη μελών της. Τότε η Ενεργειακή Κοινότητα καλείται να διαμορφώσει εμπορικές πολιτικές που θα καλύπτουν τις ανάγκες των πελατών της και να αναπτύξει ικανές υπηρεσίες, με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση του κόστους ενέργειας για τους πολίτες. [12]⁵⁰³

3.4.6 Αποθήκευση Ενέργειας

Γενικά, το κυριότερο μειονέκτημα για την χρησιμοποίηση της ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ είναι η έλλειψη συγχρονισμού μεταξύ της παραγωγής και της ζήτησής της. Το γεγονός αυτό δημιουργεί την ανάγκη αποθήκευσης της παραγόμενης πράσινης ενέργειας, ώστε να καλύπτονται οι ενεργειακές ανάγκες σε περιόδους χαμηλής διαθεσιμότητας. Ωστόσο, η χρήση συστημάτων αποθήκευσης αυξάνει το κόστος αρχικής εγκατάστασης, επιβαρύνει τη διαδικασία συντήρησης, ενώ προσθέτει και επιπλέον απώλειες μετατροπής. Στο πλαίσιο ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της, μια Ενεργειακή Κοινότητα έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει υποδομές αποθήκευσης ενέργειας ώστε να διασφαλίζεται η σταθερή κάλυψη των απαιτήσεων ζήτησης των μελών της. Οι κύριες τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας περιλαμβάνουν πυκνωτές, ηλεκτρικούς συσσωρευτές, συστήματα αποθήκευσης συμπιεσμένου αέρα, υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις αντλησιοταμίευσης, κ.ά. [12]⁵⁰⁴

3.4.7 Μετακινήσεις και μεταφορές

Μια Ενεργειακή Κοινότητα έχει την δυνατότητα να αναλάβει δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του τομέα των μεταφορών, στη βάση προώθησης ενός βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης για τη μείωση των περιβαλλοντικών, οικονομικών

⁵⁰² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

και κοινωνικών τους επιπτώσεων. [12]⁵⁰⁵

Η προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων εντός των αστικών κέντρων, αλλά και στις νησιωτικές περιοχές, αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια. Το γεγονός αυτό στοιχειοθετεί την ανάγκη δημιουργίας υποδομών εξυπηρέτησης και υποστήριξης της ηλεκτροκίνησης, την ανάπτυξη τεχνολογιών και εναλλακτικών υπηρεσιών, διαδικασιών χρέωσης για την παροχή ενέργειας. [12]⁵⁰⁶

Η προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων

για τον περιορισμό της εξάρτησης από τα συμβατικά καύσιμα απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ανάπτυξη, διαχείριση και εκμετάλλευση κατάλληλων υποδομών που να καθιστούν δυνατή τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων και οχημάτων εναλλακτικών καυσίμων. [12]⁵⁰⁷

Η διαχείριση πρώτης ύλης για την παραγωγή βιοκαυσίμων.

Μια Ενεργειακή Κοινότητα έχει την δυνατότητα να αναπτύξει ενεργειακές καλλιέργειες για την παραγωγή κατάλληλων πρώτων υλών βιομάζας, καθώς και να δημιουργήσει κατάλληλες υποδομές συλλογής, μεταποίησης, αποθήκευσης αυτών, στη βάση ενός εναλλακτικού παραγωγικού μοντέλου. [12]⁵⁰⁸

Η ανάπτυξη ευφυών υπηρεσιών/συστημάτων μεταφορών

Η εξέλιξη των σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη ενεργειακά αποδοτικού μοντέλου στον τομέα των μεταφορών. Μια Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να αναπτύξει ευφυείς υπηρεσίες ή συστήματα μεταφορών, προσφέροντας υψηλή προστιθέμενη αξία για τους χρήστες των μεταφορικών μέσων. [12]⁵⁰⁹

3.4.8 Εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΕ)

Μια Ενεργειακή Κοινότητα, παράλληλα με τις κύριες δραστηριότητές της, μπορεί να αναλαμβάνει και δράσεις για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε διάφορους τομείς. Προς αυτή την κατεύθυνση, η ανάπτυξη της ενεργειακής

⁵⁰⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵⁰⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

κουλτούρας στον τρόπο σκέψης και την καθημερινή πρακτική των μελών της θα συμβάλλει καθοριστικά στην επιτυχία των δράσεων της. Ιδιαίτερα, η ενημέρωση γύρω από θέματα ορθολογικής χρήσης της ενέργειας, με τρόπο σαφή και συνεπή, έχει αποδειχθεί κρίσιμη για την ανάσχεση του φαινομένου αναπήδησης, όπου μετά από δράσεις εξοικονόμησης μπορεί να παρατηρηθεί αύξηση της κατανάλωσης, λόγω αλλαγής στη συμπεριφορά των χρηστών.

Μια Ενεργειακή Κοινότητα θα μπορούσε να προσφέρει υπηρεσίες, τόσο σε μέλη, όσο και σε μη μέλη της, και να προωθήσει μέτρα εξοικονόμησης στον κτιριακό τομέα, στον τομέα των μεταφορών και σε παραγωγικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση του φαινομένου της ενεργειακής φτώχειας είτε προσφέροντας ενεργειακές υπηρεσίες σε πιο προσιτή τιμή ή ακόμα και δωρεάν, δεδομένου ότι ευάλωτοι καταναλωτές ή πολίτες που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και υπό τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας, θα υποστηρίζονται από την Ενεργειακή Κοινότητα. [12]⁵¹⁰

3.5 Οργάνωση, λειτουργία και μέθοδοι λήψης αποφάσεων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Η προώθηση της συμμετοχής των μελών στη διαχείριση και στη διακυβέρνηση μιας Ενεργειακής Κοινότητας είναι ζωτικής σημασίας, όχι μόνο μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και μέσω της εφαρμογής διαδικασιών λήψης αποφάσεων από την βάση προς τα πάνω και δίνοντας χώρο στη συλλογική σκέψη. Ωστόσο, συνιστάται να υπάρχει διαβάθμιση στα περιθώρια εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών ανά φάση, από την «ενημέρωση και συμμετοχή ως μέλος» μέχρι την «εξουσιοδότηση και την ανάληψη ευθύνης», για να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή ευελιξία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Κατά συνέπεια, μπορεί να συσταθεί μια ομάδα δράσης δύο επιπέδων βάσει της φύσης και της φάσης ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας, με ευρεία συμμετοχή στο στάδιο ίδρυσης της, και επιλεγμένη συμμετοχή σε σχέση με τις δεξιότητες των μελών κατά την ανάπτυξη και υλοποίηση των έργων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Κατά περίπτωση, μπορεί να αποφασιστεί μια ευρύτερη διαδικασία διαβούλευσης ανάλογα με τις ειδικές απαιτήσεις συγκεκριμένων σχεδίων, έργων και δραστηριοτήτων. Επισημαίνεται ότι η άμεση συμμετοχή των μελών σε διοικητικά ζητήματα της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολίες και αποδυνάμωση της δημοκρατικής λειτουργίας της στην πράξη.

⁵¹⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

3.5.1 Εσωτερική δομή και λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας (Εικόνα 29)

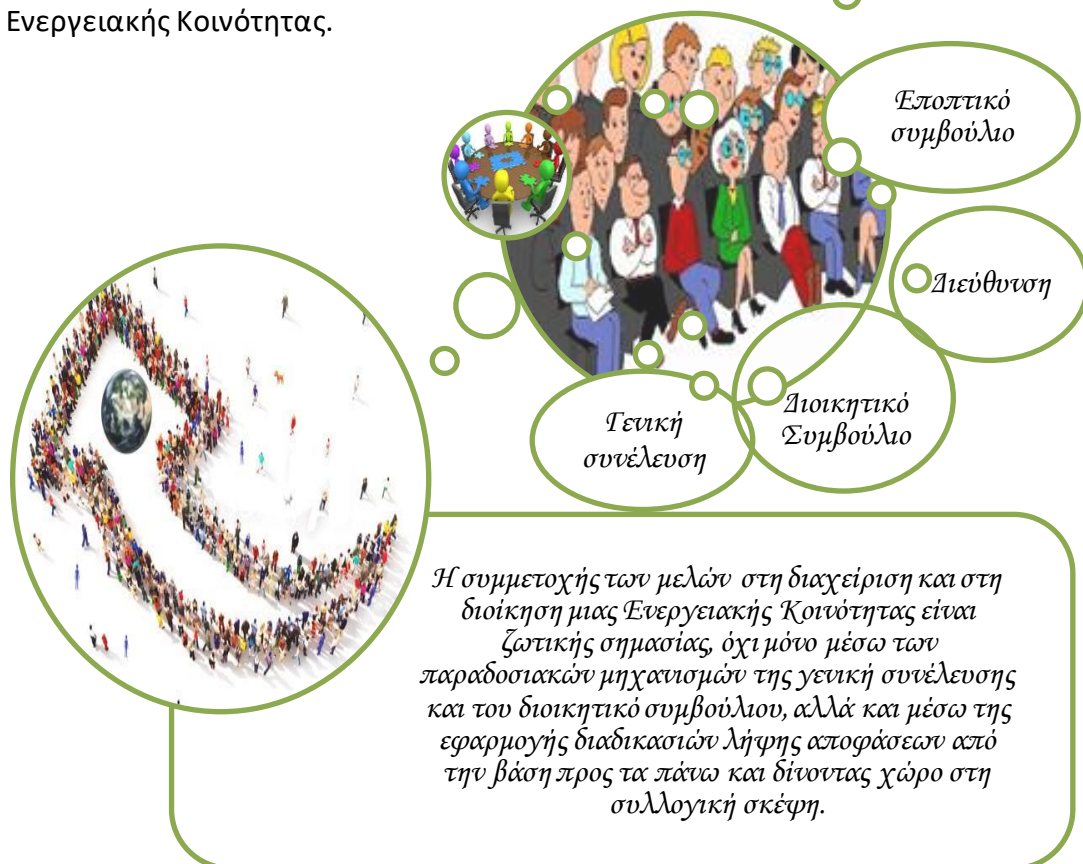
Η εσωτερική δομή μιας Ενεργειακής Κοινότητας αποτελείται από:

- Τη Γενική Συνέλευση
- Το Διοικητικό Συμβούλιο
- Το Εποπτικό Συμβούλιο
- Τη Διεύθυνση

3.5.1.1 Η Γενική συνέλευση

Η γενική συνέλευση της Ενεργειακής Κοινότητας αποτελείται από όλα τα μέλη της και είναι το ανώτερο όργανο της. Από τα βασικότερα μελήματα της γενικής συνέλευσης είναι η συνεχής αναζήτηση για την ικανοποίηση των αναγκών των μελών, η Ενεργειακή Κοινότητα συστάθηκε για να εξυπηρετεί τις ανάγκες των μελών της και αυτό είναι το βασικό «συστατικό» της.

Επίσης, η γενική συνέλευση παρέχει πληροφόρηση για όλα τα ζητήματα που αφορούν την Ενεργειακή Κοινότητα, δημιουργώντας συνθήκες εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών της και ταυτόχρονα ενισχύει την συμμετοχικότητα των μελών της με το δεδομένο ότι ένα επαρκώς πληροφορημένο μέλος μπορεί να συμβάλλει και να συμμετέχει πιο δημιουργικά σε όλες τις διαδικασίες και λειτουργίες της Ενεργειακής Κοινότητας.

Εικόνα 29: Η συμμετοχική διαχείριση και διακυβέρνηση μιας Ενεργειακής Κοινότητας

Η πληροφόρηση και η εκπαίδευση συμβάλλουν επίσης στη μετατροπή της Γενικής Συνέλευσης σε ένα δυναμικό και ζωτικό όργανο, το οποίο μπορεί να παράγει ιδέες. Να μην είναι δηλαδή, ένα στατικό όργανο το οποίο απλά ακολουθεί τα ελάχιστα προβλεπόμενα από το νόμο και το καταστατικό αλλά να είναι η κεντρική πηγή λύσεων, ιδεών και ανάπτυξης. Τα μέλη της γενική είναι ισότιμα με δεδομένο ότι κάθε μέλος έχει μία ψήφο ανεξάρτητα από τις μερίδες που έχει στην κατοχή του καθώς επίσης όλα τα μέλη έχουν το δικαίωμα να προτείνουν ιδέες, λύσεις και να θέτουν ζητήματα προς συζήτηση.

Οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης αποτυπώνονται στο καταστατικό και αφορούν στην εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, στην έγκριση του ετήσιου ισολογισμού, στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη διανομή των κερδών ή των πλεονασμάτων κ.τ.λ

Στο καταστατικό επιπλέον αποτυπώνονται και οι υποχρεώσεις των μελών, οι οποίες μπορούν να εξειδικεύονται και να αναλύονται περαιτέρω στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας, εφόσον κάτι τέτοιο κρίνεται σκόπιμο. Ενδεικτικά τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν υποχρέωση: [12]⁵¹¹

- Να υποστηρίζουν ενεργά τα συμφέροντα και το έργο της Ενεργειακής Κοινότητας και να μετέχουν σε όλες τις συλλογικές συνεταιριστικές δραστηριότητες.
- Να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της Ενεργειακής Κοινότητας
- Να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του καταστατικού, τις αποφάσεις των οργάνων της Ενεργειακής Κοινότητας και προς τις διατάξεις των εσωτερικών κανονισμών που αφορούν στις εργασίες.
- Να συμμετέχουν οικονομικά και χωρίς καθυστερήσεις στις όποιες οικονομικές τους υποχρεώσεις.
- Να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες.
- Να συμμετέχουν δημιουργικά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

3.5.1.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ως σκοπό να παρέχει τη γενική καθοδήγηση και τον έλεγχο στην Ενεργειακή Κοινότητα, ώστε η πορεία που θα ακολουθήσει να έχει ως στόχο την επίτευξη του σκοπού της και την κάλυψη των αναγκών, όπως αυτές έχουν υποδειχθεί από τη Γενική Συνέλευση. Ο ρόλος της διοίκησης είναι διαφορετικός από τον ρόλο της Διεύθυνσης. Η Διεύθυνση, έχοντας λάβει τις κατευθυντήριες γραμμές από

⁵¹¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

το Διοικητικό Συμβούλιο και έχοντας γνώση των αναγκών και του σκοπού, καλείται να εντοπίσει τα κατάλληλα μέσα, τους κατάλληλους πόρους, ανθρώπινους, οικονομικούς κ.λπ. και να προχωρήσει στις κατάλληλες ενέργειες ώστε τα επιτευχθούν οι στόχοι και να καλυφθούν οι ανάγκες.

Σε μικρές Ενεργειακές Κοινότητες, είναι πιθανό οι άνθρωποι, που ασχολούνται με τη Διοίκηση, να ασχολούνται και με τη διεύθυνση αλλά σε μεγάλες Ενεργειακές Κοινότητας οι άνθρωποι αυτοί συνίσταται να είναι διαφορετικοί. Μάλιστα, ο Διευθυντής μιας Ενεργειακής Κοινότητας είναι σύνηθες να είναι επαγγελματίας διευθυντής που προσλαμβάνεται για τον σκοπό αυτό.

Εκτός από τις παραπάνω λειτουργίες, που έχουν να κάνουν κυρίως με τη στρατηγική, άλλα ζητήματα που αφορούν την εκπροσώπηση και τις διοικητικές και διαχειριστικές λειτουργίες καταγράφονται στο καταστατικό της κάθε Ενεργειακής Κοινότητας και αποτελούν, επίσης, αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου. Όπως γίνεται αντιληπτό, το ΔΣ παίζει σημαντικό ρόλο στην πορεία της Ενεργειακής Κοινότητας. Για αυτό το λόγο, η Γενική Συνέλευση και τα μέλη του συνεταιρισμού, πριν εκλέξουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα είναι καλό να αναλύσουν σε βάθος ερωτήματα όπως: [12]⁵¹²

- Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένα μέλος Διοικητικού Συμβουλίου της ενεργειακής Κοινότητας;
- Πώς θα αξιολογείται η καταλληλότητα του/της;
- Πώς θα ανακαλείται;

Είναι ίσως χρήσιμο να καταρτιστεί μια περιγραφή και μια λίστα των χαρακτηριστικών που θα πρέπει να διαθέτουν τα υποψήφια μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτό θα βοηθήσει όλα τα μέλη να προσδιορίσουν τι χαρακτηριστικά θέλουν να έχουν αυτοί που θα κληθούν να τους εκπροσωπήσουν. Θα βοηθήσει όμως επίσης και τα υποψήφια μέλη να αυτό-αξιολογήσουν το κατά πόσο καλύπτουν τα χαρακτηριστικά που αναζητούν οι υπόλοιποι συνέταιροι ώστε να είναι χρήσιμοι. Μετά από αυτή τη διαδικασία και αν θεωρούν ότι είναι κατάλληλοι, θα είναι σε θέση να υποβάλλουν την υποψηφιότητά τους με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. [12]⁵¹³

3.5.1.3 Ο ρόλος του Προέδρου

Ο ρόλος του προέδρου είναι καταλυτικός και, γι' αυτό, θα πρέπει να δοθεί η

⁵¹² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵¹³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

ανάλογη βαρύτητα ώστε η Ενεργειακή Κοινότητα να εκλέξει ως πρόεδρο το πρόσωπο εκείνο το οποίο: [12]⁵¹⁴

- Θα μπορεί να εμπνεύσει τόσο τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας, όσο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τη Διεύθυνση αλλά και τους εξωτερικούς συνεργάτες.
- Θα μπορεί να εντοπίζει και να αναδεικνύει προβλήματα και προκλήσεις.
- Θα είναι σε θέση να επικοινωνήσει τις αξίες, τις ιδέες και τους στόχους της Ενεργειακής Κοινότητας τόσο εντός, όσο και εκτός αυτής.
- Σε περίπτωση που κληθεί να αναλάβει και το ρόλο του διευθυντή, θα πρέπει να έχει τα κατάλληλα προσόντα.
- Να βοηθά στη σύσταση των κατάλληλων ομάδων και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή.

3.5.1.4 Το Εποπτικό Συμβούλιο

Εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση και έχει ως αρμοδιότητα να ελέγχει τις διαδικασίες και τις λειτουργίες της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε περίπτωση που διαπιστώσει παραβάσεις και παρατυπίες είναι υπεύθυνο να προχωρήσει στις σχετικές υποδείξεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά και σε ενημέρωση της Γενικής Συνέλευσης, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

3.5.1.5 Η Διεύθυνση

Η διεύθυνση μιας Ενεργειακής Κοινότητας ασχολείται με το πώς θα επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν καθοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Αυτοί περιλαμβάνουν:

- Την ορθή οικονομική διαχείριση,
- Τον επιχειρηματικό σχεδιασμό και
- Την κατάλληλη εσωτερική οργάνωση.

Η διεύθυνση έχοντας στην «ατζέντα» της, τον σκοπό, τις αξίες και τις ιδέες που πρεσβεύει η Ενεργειακή Κοινότητα και το μοντέλο λειτουργίας τη, καλείται να καταρτίσει και να υλοποιήσει ένα επιχειρηματικό σχέδιο, ώστε να καλύψει τις ανάγκες και να επιτύχει τους στόχους, διαφυλάσσοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα και τις αξίες της Ενεργειακής Κοινότητας. Όλα αυτά θα πρέπει επίσης να γίνουν μέσα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον ελεύθερης οικονομίας, δηλαδή η διεύθυνση θα πρέπει να έχει κατά νου πως η Ενεργειακή Κοινότητα θα κληθεί να επιβιώσει και να αναπτυχθεί

⁵¹⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

στο ίδιο περιβάλλον με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις που ασχολούνται με τον ευρύτερο κλάδο της ενέργειας.

Ακόμη και αν, κατά καιρούς, υπάρξουν κάποιες ευνοϊκές συνθήκες, αυτές οι συνθήκες ενδέχεται να είναι πρόσκαιρες και σε περίπτωση που εκλείψουν θα πρέπει ο επιχειρηματικός σχεδιασμός να είναι τέτοιος, ώστε η Ενεργειακή Κοινότητα να μπορεί να επιβιώσει και να μπορεί να συνεχίσει να παρέχει οφέλη στα μέλη της.

3.6 Πλάνο επιχειρηματικής ανάπτυξης της ενεργειακής Κοινότητας.

Όπως σε κάθε επιχείρηση έτσι και η Ενεργειακή Κοινότητά, είναι σημαντικό να αναπτύσσει και να βελτιώνει συνεχώς το σχεδιασμό της για την επιχειρηματική της βιωσιμότητα και ανάπτυξη. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός μιας Ενεργειακής Κοινότητας πρέπει να αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, όπου σε όλη τη διάρκεια δράσης της συνεχώς ενσωματώνονται νέα δεδομένα και την βοηθούν να εξελίσσεται. Κατά τη διαδικασία αυτή, αξιολογούνται όλα τα στοιχεία που κάνουν μια οποιαδήποτε επιχείρηση βιώσιμη και τη βοηθούν να αναπτυχθεί. Ταυτόχρονα, όμως λαμβάνονται υπόψιν και όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τις Ενεργειακές Κοινότητες από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα. Επίσης, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός οφείλει να προφυλάσσει την Ενεργειακή Κοινότητα από τις πιθανές προκλήσεις και αδυναμίες που κατά καιρούς θα εντοπίζονται, αλλά και να αναδεικνύει και να εκμεταλλεύεται τις πολλαπλές προοπτικές και ευκαιρίες που έχει το συγκεκριμένο επιχειρηματικό μοντέλο.

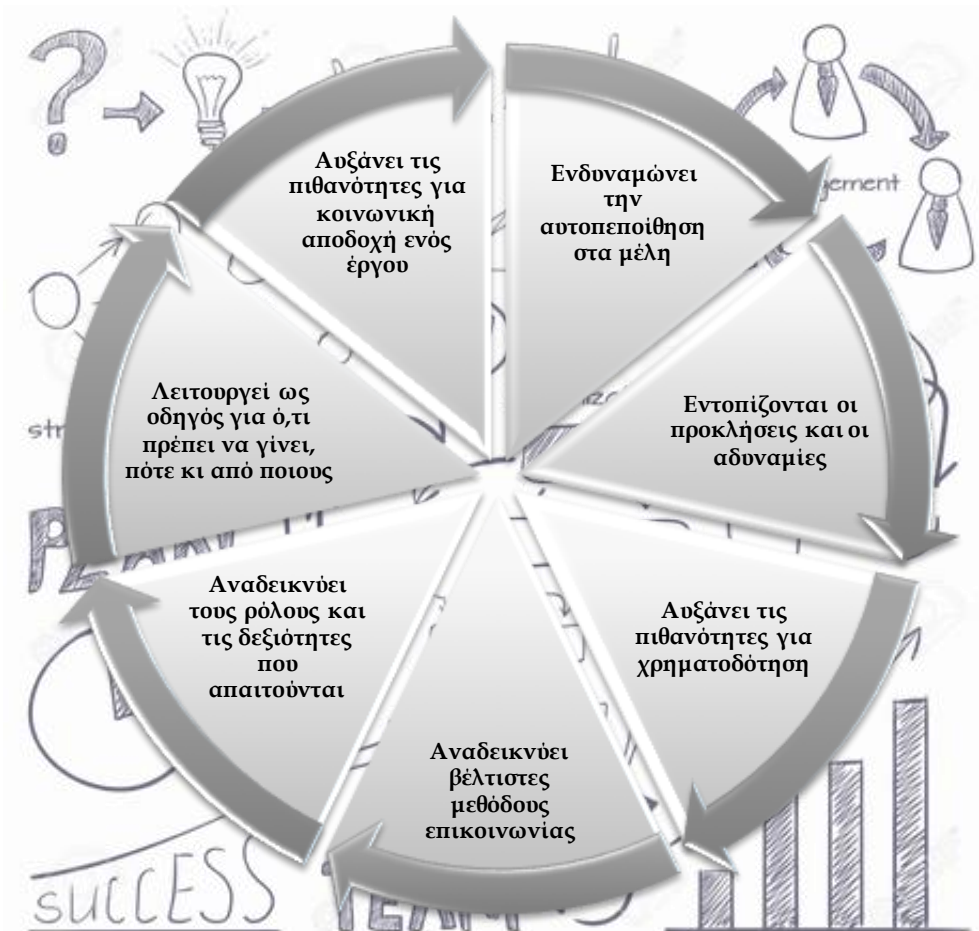
Ενδεικτικοί λόγοι, σύμφωνα με τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al , (2019) [12]⁵¹⁵, για τους οποίους συστήνεται μια Ενεργειακή Κοινότητα να διαθέτει ένα σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης είναι (Εικόνα 30):

- Η προσπάθεια κατάρτισης και εμπλουτισμού του σχεδίου λειτουργεί ως αποτελεσματικό εργαλείο το οποίο **ενδυναμώνει τα μέλη και τα στελέχη και αυξάνει την αυτοπεποίθησή** τους σχετικά με το εγχείρημα.
- Με την κατάρτιση του σχεδίου **εντοπίζονται οι προκλήσεις και οι αδυναμίες**, ώστε να μπορέσει η Ενεργειακή Κοινότητα να τις αντιμετωπίσει. Παράλληλα, αναδεικνύονται πλεονεκτήματα και ευκαιρίες προς εκμετάλλευση.
- Ένα σχέδιο **αυξάνει τις πιθανότητες για χρηματοδότηση**, καθώς είναι συχνά προαπαιτούμενο από όλους τους πιθανούς χρηματοδότες και υποστηρικτές, κι αποτελεί δείγμα ωριμότητας της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Αναδεικνύει **βέλτιστες μεθόδους επικοινωνίας** και συνεισφέρει στην

⁵¹⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

αποτελεσματική δικτύωση, στοιχεία απαραίτητα για τη λειτουργία της Ενεργειακής Κοινότητας.

- Αναδεικνύει **τους ρόλους και τις δεξιότητες που απαιτούνται**. Έτσι η Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί έγκαιρα να αποφασίσει ποιος θα εμπλακεί και σε ποια δραστηριότητα. Εντοπίζονται, επίσης, κενά που πρέπει να καλυφθούν μέσα από εξωτερικές συνεργασίες.

Εικόνα 30: Ενδεικτικοί λόγοι για τους οποίους μια Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να διαθέτει ένα σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης

- **Λειτουργεί ως οδηγός για ό,τι πρέπει να γίνει, πότε κι από ποιους.** Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των εμπλεκόμενων και της περιπλοκότητας του τομέα της ενέργειας, είναι σημαντικό να υπάρχει ένα σχέδιο, που θα συσπειρώσει τους εμπλεκόμενους και το οποίο θα υπηρετήσουν όλοι από κοινού, ώστε να αποφύγουν τη σπατάλη πόρων όπως χρόνο, χρήματα, ανθρώπινο δυναμικό κ.λπ..
- Αυξάνει τις πιθανότητες **για κοινωνική αποδοχή ενός έργου** Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Ένα οργανωμένο σχέδιο αποτελεί σημαντικό εργαλείο

κατανόησης του εγχειρήματος και συμβάλλει στην προσπάθεια να πειστούν οι πολίτες και οι φορείς, όχι μόνο για την επιχειρηματική επιτυχία και βιωσιμότητά του, αλλά και για τα ευρύτερα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη.

3.6.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ενεργειακών Επιχειρήσεων ως οικονομικοί φορείς στο πλαίσιο της επιχειρηματικότητας

Οι Ενεργειακές Κοινότητες είναι κοινωνικές συνεργατικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα της ενέργειας. Ο συνδυασμός της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας με τον τομέα της ενέργειας προσδίδει στις Ενεργειακές Κοινότητες κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά αυτά, καθώς και κάποιες ιδιαίτερες συνθήκες, είναι ωφέλιμο να ληφθούν υπ' όψιν από όσους αποφασίσουν να σχεδιάσουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί επιχειρηματικά μια Ενεργειακή Κοινότητα. Παρακάτω παραθέτουμε τα σημαντικότερα από τα χαρακτηριστικά όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al , 2019. [12]⁵¹⁶

Η διαφάνεια στις παρεχόμενες υπηρεσίες και τα προϊόντα που σχετίζονται με τον ενεργειακό τομέα είναι ένα από τα βασικότερα σημεία που καθορίζουν τις επιλογές των καταναλωτών. Στις Ενεργειακές Κοινότητες τα μέλη δεν είναι παθητικοί πελάτες ή καταναλωτές αλλά χρήστες και συνιδιοκτήτες με πρόσβαση σε δεδομένα και πληροφορίες, στοιχείο το οποίο μπορεί να δυναμώσει την εμπιστοσύνη, να βοηθήσει στην προσέλευση νέων μελών αλλά και να εδραιώσει την αφοσίωση των υφιστάμενων μελών. Το χαρακτηριστικό αυτό αποτελεί ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα, το οποίο η Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να διερευνήσει πώς μπορεί να το αξιοποιήσει και να το ενσωματώσει στον επιχειρηματικό σχεδιασμό της.

Η τάση για αύξηση της εμπλοκής των πολιτών οδηγεί πολλές επιχειρήσεις του κλάδου να προσπαθούν να σχεδιάσουν ανάλογα τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους. Οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα ως προς αυτό, καθώς τα μέλη ως ιδιοκτήτες και χρήστες μπορούν μέσω μιας «από κάτω προς τα πάνω» εσωτερικής διαδικασίας⁵¹⁷, να συμβάλλουν στο σχεδιασμό υπηρεσιών και προϊόντων και να **εμπλακούν άμεσα** σε οποιαδήποτε σχετική δραστηριότητα.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες αποτελούν εγχειρήματα ενεργειακής μετάβασης και **κοινωνικής και οργανωσιακής καινοτομίας** στον τομέα της ενέργειας. Ο

⁵¹⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

⁵¹⁷ Στην «από κάτω προς τα πάνω» - bottom up μέθοδο, οι εργαζόμενοι υποβάλλουν προτάσεις και οι καλύτερες ιδέες θα περάσουν από αξιολόγηση από την ανώτατη διοίκηση έως ότου κάποιες από αυτές να εγκριθούν.

επιχειρηματικός σχεδιασμός οφείλει να προβλέψει πώς η Ενεργειακή Κοινότητα θα επιτύχει να εισέλθει στο υφιστάμενο εμπορικό, οργανωτικό και νομικό περιβάλλον, ένα περιβάλλον το οποίο δεν είναι σχεδιασμένο για τέτοιου είδους μορφές επιχειρήσεων.

Ο ανταγωνισμός στο χώρο της ενέργειας είναι πολύ μεγάλος και τα μέλη, πέρα από τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη, θα απαιτήσουν ποιοτικές υπηρεσίες και ανταγωνιστικές τιμές. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να είναι προετοιμασμένος να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις που πιθανώς να δημιουργήσει αυτή η προσπάθεια ισορροπίας.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν επικοινωνιακές **συνέργειες** που θα τους επιτρέψουν πρόσβαση σε τεχνογνωσία, χρηματοδότηση κ.λπ. Είναι πολύ χρήσιμο ο επιχειρηματικός σχεδιασμός να περιλαμβάνει ένα πλάνο ανάπτυξης και ενδυνάμωσης των συνεργειών. Συνέργειες μεταξύ συνεταιριστικών επιχειρήσεων (αγροτικοί συνεταιρισμοί, άλλες Ενεργειακές Κοινότητες, φορείς εκπροσώπησης συνεταιριστικών επιχειρήσεων κ.λπ.), είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικές, όπως αποτυπώνεται και στην 6η συνεταιριστική αρχή.

Η κοινωνική αποδοχή έργων ΑΠΕ δεν είναι δεδομένη. Κυρίως αν τα έργα είναι μεγάλης κλίμακας και υλοποιούνται από εταιρείες οι οποίες παρέχουν περιορισμένα οφέλη στις τοπικές κοινότητες. Η εμπειρία έχει δείξει ότι η κοινωνική αποδοχή στα έργα με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα οποία συμμετέχουν οι τοπικές κοινότητες, είναι αυξημένη. Απαιτείται βέβαια κατάλληλος σχεδιασμός που αφορά και στην πληροφόρηση αλλά και στη δημιουργία ενός ουσιαστικά θετικού αντίκτυπου για την τοπική κοινωνία, την οικονομία και το περιβάλλον. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να προβλέπει το πώς η Ενεργειακή Κοινότητα θα αξιοποιήσει το συγκριτικό πλεονέκτημα που έχει μέσω της ουσιαστικής και ενεργής συμμετοχής των πολιτών.

Όπως όλες οι επιχειρήσεις, έτσι και οι Ενεργειακές Κοινότητες καλούνται να επιβιώσουν σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον ελεύθερης οικονομίας ακολουθώντας παράλληλα και όλες τις ισχύουσες φορολογικές και ασφαλιστικές διατάξεις. Στις επιχειρήσεις όμως αυτές ιδιοκτήτες είναι, συνήθως, πολίτες, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις **δεν έχουν εμπειρία διαχείρισης επιχειρήσεων**. Τα δεδομένα αυτά πρέπει να τα λαμβάνει υπ' όψιν του ο επιχειρηματικός σχεδιασμός ώστε να ανατεθεί η διαχείρισή του στα κατάλληλα στελέχη, χωρίς όμως να αποκόπτονται τα μέλη από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και ενεργούς συμμετοχής. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις συμμετέχουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις άτομα που διακατέχονται από σκεπτικισμό απέναντι στις λειτουργίες της ελεύθερης οικονομίας και της επιχειρηματικότητας. Είναι σημαντικό να αφιερωθεί χρόνος ώστε να επιτευχθεί συν-αντίληψη σε τέτοιου είδους ζητήματα για να μπορέσει, εν συνεχεία, να αναπτυχθεί ο κατάλληλος επιχειρηματικός σχεδιασμός.

Συνήθως οι ανάγκες για πρόσβαση σε κεφάλαια από τις Ενεργειακές Κοινότητες είναι μεγάλες, σε σχέση με άλλες συνεταιριστικές επιχειρήσεις. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να λάβει υπ' όψιν του ζητήματα που μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά ή θετικά τη πρόσβαση σε κατάλληλα **χρηματοδοτικά εργαλεία**. Κάποια τέτοια ζητήματα μπορεί να είναι, η ευελιξία στην οργάνωση και διαχείριση, η δημιουργία ταμείων και ο προσδιορισμός της ευθύνης των μελών. Η δυσκολία κατανόησης του μοντέλου από τους τραπεζικούς οργανισμούς και τους εν δυνάμει επενδυτές, σε συνδυασμό με μια πολύ περιορισμένη ευθύνη των μελών, μπορεί να κάνει δύσκολη την πρόσβαση στα απαραίτητα κεφάλαια. Η Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να λάβει υπ' όψιν της αυτές τις προκλήσεις και να κάνει τον ανάλογο επιχειρηματικό σχεδιασμό.

Οι Ενεργειακές Κοινότητες διαθέτουν την ευελιξία να προσφέρουν στα μέλη ένα μεγάλο εύρος προϊόντων και υπηρεσιών. Ταυτόχρονος, η σχέση με τα μέλη επιτρέπει την εύκολη και ακριβή καταγραφή των αναγκών και τη μετατροπή τους σε υπηρεσίες και λύσεις προς τα μέλη.

Όπως σε κάθε επιχείρηση, έτσι και στις Ενεργειακές Κοινότητες ο σημαντικότερος πόρος είναι οι **ανθρώπινοι πόροι**. Στις Ενεργειακές Κοινότητες η πρόκληση είναι ακόμη μεγαλύτερη καθώς το ανθρώπινο αυτό δυναμικό και οι δεξιότητες πρέπει να του επιτρέπουν να διακρίνει και να αξιοποιεί τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου μοντέλου, αλλά και τις προοπτικές και ευκαιρίες. Στην Ελλάδα τα στελέχη αυτά να είναι λίγα σε αριθμό, γεγονός που κάνει απαραίτητη την εσωτερική εκπαίδευση και ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

Η **τοπικότητα και η γεωγραφική** ποσόστωση των μελών είναι στοιχεία που πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για να διατηρούνται οι απαραίτητες ισορροπίες στον τόπο δράσης της Ενεργειακής Κοινότητας.

Σε πολλές περιπτώσεις οι Ενεργειακές Κοινότητες αποτελούνται **από πολλά μέλη**. Ίσως αυτό να θεωρείται ανασταλτικός παράγοντας, αλλά ένας έξυπνος επιχειρηματικός σχεδιασμός έχει τη δυνατότητα όχι μόνο να μην επιτρέψει αυτό το στοιχείο να αποτελεί τροχοπέδη, αλλά να μπορεί να το μετατρέψει σε ισχυρό πλεονέκτημα. Όσο περισσότερα είναι τα μέλη τόσο πιο ισχυρή μπορεί να είναι η Ενεργειακή Κοινότητα και τόσο μεγαλύτερη δυναμική μπορεί να έχει. Παράλληλα, με δεδομένο το γεγονός ότι τα μέλη είναι και ιδιοκτήτες μπορεί να δώσει μεγαλύτερη ευελιξία και μείωση κόστους πολλών υπηρεσιών. Για παράδειγμα, πολυέξοδες δομές εξυπηρέτησης πελατών που έχουν άλλου είδους επιχειρήσεις, ίσως να μην είναι απαραίτητες στις Ενεργειακές Κοινότητες, καθώς μπορούν να δημιουργηθούν άλλου είδους δομές, πιο ευέλικτες και με χαμηλό λειτουργικό κόστος. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός οφείλει να λάβει υπ' όψιν και να αναδείξει αυτές τις δυνατότητες μιας

ενεργειακής Κοινότητας.

Ένα άλλο στοιχείο που οφείλουμε να λάβουμε υπ' όψιν κατά τον επιχειρηματικό σχεδιασμό είναι ότι τα έργα ΑΠΕ απαιτούν μεγάλα χρονικά διαστήματα ωρίμανσης και υλοποίησης. Οι πιθανές καθυστερήσεις μπορεί να είναι μεγάλες και να αφορούν στην εύρεση της κατάλληλης γης, την καθυστέρηση σε διαδικασίες αδειοδότησης, σύνδεσης στο δίκτυο κ.λπ. Τα μέλη και τα στελέχη πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να διαχειριστούν καθυστερήσεις, απογοητεύσεις και πιθανές αποτυχίες επίτευξης στόχων. Αυτό δεν πρέπει να δημιουργήσει εσωστρέφεια και κλίμα απογοήτευσης. Πρέπει, λοιπόν, να τίθενται **ρεαλιστικοί στόχοι και χρονοδιαγράμματα**. Επίσης, για να αυξηθούν τα επίπεδα της συλλογικής αυτοπεποίθησης καλό θα ήταν στον επιχειρηματικό σχεδιασμό να τεθούν και κάποιοι εύκολοι, άμεσοι και προσιτοί στόχοι, οι οποίοι θα οδηγήσουν σε κάποιες πρώτες επιτυχίες.

Μια ιδιαιτερότητα των Ενεργειακών Κοινοτήτων, σε σχέση με άλλες συμβατικές και κοινωνικές επιχειρήσεις, είναι ότι **δεν έχουν τη δυνατότητα να δραστηριοποιούνται σε άλλο τομέα, πέρα από αυτόν της ενέργειας**. Το γεγονός αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν καθώς μπορεί σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο στάδιο να δημιουργήσει επιπλοκές.

Υπάρχουν κατηγορίες επιχειρήσεων οι οποίες έχουν ως στόχο τις υψηλές οικονομικές αποδόσεις και, για το λόγο αυτό, είναι δομημένες και προετοιμασμένες με τρόπο ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν υψηλό επιχειρηματικό ρίσκο. Οι Ενεργειακές Κοινότητες δεν ανήκουν συνήθως σε αυτή την κατηγορία και **δεν αναζητούν υψηλές οικονομικές αποδόσεις αλλά την ικανοποίηση αναγκών**. Επομένως, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να στοχεύει στην ελαχιστοποίηση του όποιου ρίσκου.

3.6.2 Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας

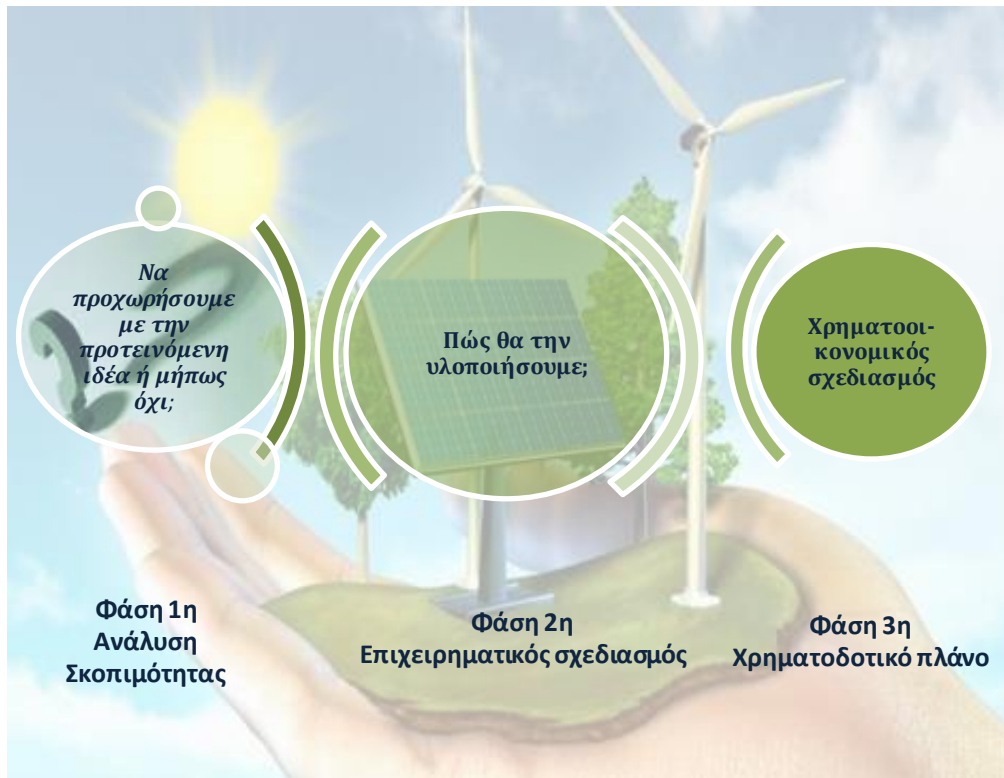
Ο ακριβής σχεδιασμός εξαρτάται από το βάθος και την έκταση στην οποία θέλει να φτάσει η κάθε ομάδα, αλλά επίσης διαφοροποιείται και ανάλογα με τις δραστηριότητες που σκοπεύει να αναπτύξει μια Ενεργειακή Κοινότητα. Ειδικά όπως αναφέρεται και από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al 2019, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να χωριστεί σε τρεις φάσεις (**Εικόνα 31**).

- Ανάλυση Σκοπιμότητας (να υλοποιήσουμε την ιδέα ή όχι;)
- Επιχειρηματικός σχεδιασμός (Πώς θα την υλοποιήσουμε;)

3.6.2.1 Φάση 1^η: Ανάλυση Σκοπιμότητας (Εικόνα 32)

Με τη δημιουργία της ομάδας δράσης και της σύλληψης της αρχικής ιδέα, η

πρώτη ουσιαστική φάση θα ήταν μια ανάλυση που θα αφορά τη σκοπιμότητα του εγχειρήματος, η οποία θα βοηθήσει την ομάδα να αναλύσει περισσότερο το κατά πόσο είναι βιώσιμη η αρχική ιδέα ή όχι και θα απαντήσει στην ουσία στο ερώτημα **“Να προχωρήσουμε με την προτεινόμενη ιδέα ή μήπως όχι;”**. [12]⁵¹⁸

Εικόνα 31: Σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης Ενεργειακής Κοινότητας
• Χρηματοδοτικό πλάνο

Η κατάτμηση του ερωτήματος σε επί μέρους ερωτήματα, ανά κατηγορίες, είναι μια απλή και εύκολη μέθοδος η οποία θα βοηθήσει την ομάδα να συζητήσει σε μεγαλύτερο βάθος και να αποκτήσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της ιδέας, ώστε τελικά να είναι σε θέση να αποφασίσει. Ενδεικτικά ερωτήματα προς συζήτηση κατά τη φάση της ανάλυσης σκοπιμότητας όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et all , 2019 είναι τα παρακάτω. [12]⁵¹⁹

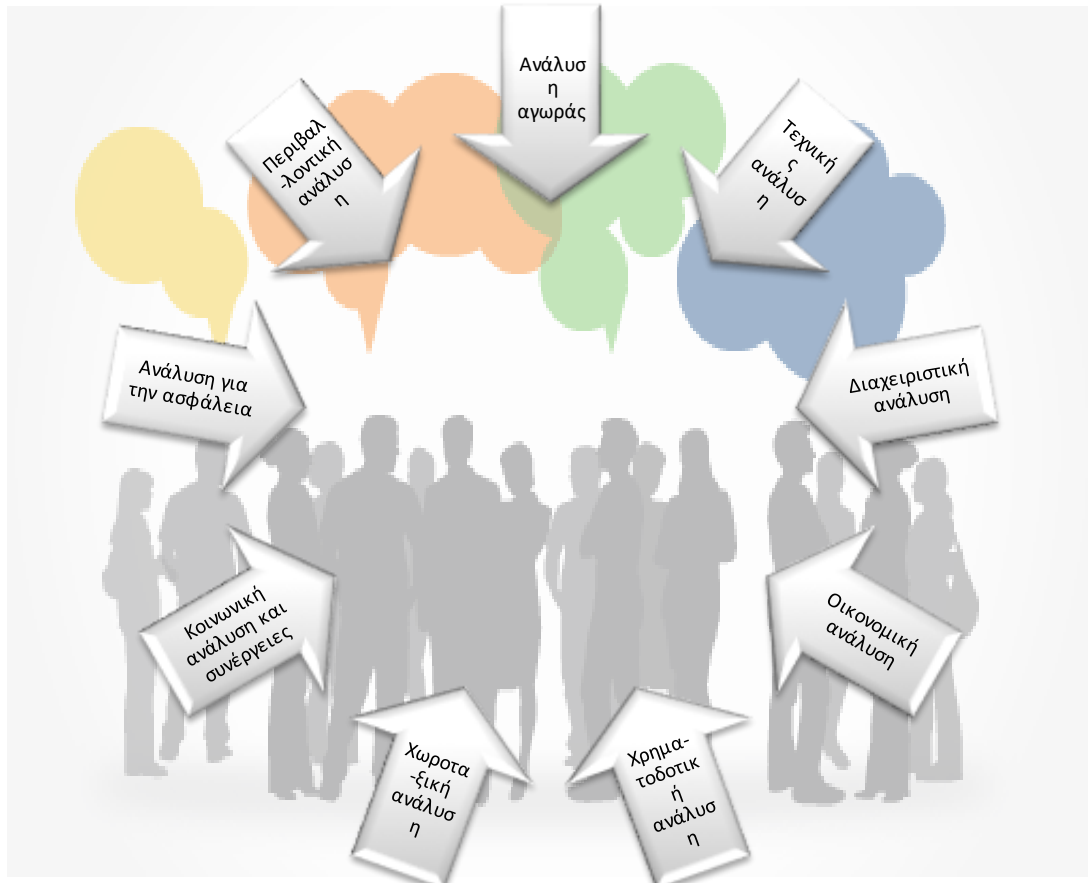
Για την ανάλυση της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών

- Τι ανάγκες υπάρχουν για κάτι τέτοιο;
- Καταγραφή των πιθανών προϊόντων και των υπηρεσιών

⁵¹⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵¹⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

- Σε τι τιμή θα παρέχονται;
- Τα πιθανά μέλη θα είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για αυτές τις υπηρεσίες και τα προϊόντα;
- Είναι αναγκαίο να λάβουμε κάποια γνώμη και από ειδικούς στο χώρο της ενέργειας;
- Τι γνωρίζουμε για τις ανάγκες που θεωρούμε ότι καλύπτονται με τη δημιουργία της Ενεργειακής Κοινότητας;
- Υπάρχει ανταγωνισμός, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;

Εικόνα 32: Ενδεικτικά ερωτήματα κατά τη φάση της ανάλυσης σκοπιμότητας όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al, 2019 είναι τα παρακάτω. [12]⁵²⁰

Για την τεχνική ανάλυση

- Ποιες είναι οι κατασκευές που πρέπει να γίνουν;
- Υπάρχει επάρκεια τεχνογνωσίας;
- Υπάρχει επάρκεια στα διαθέσιμα προσόντα και στις δεξιότητες;

⁵²⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

- Χρειάζεται να συνεργαστούμε με εξωτερικούς συνεργάτες;
- Μπορούμε να περιγράψουμε τι ζητάμε από αυτούς;
- Ποιες είναι οι απαιτούμενες μελέτες ;
- Τι άδειες θα απαιτηθούν;
- Ποιος θα συντονίσει τις διαδικασίες αυτές;
- Τι τεχνολογίες θα χρησιμοποιήσουμε;

Για τη διαχειριστική και διοικητική ανάλυση.

- Γνωρίζουμε πώς λειτουργεί και διοικείται μια Ενεργειακή Κοινότητα;
- Μπορούμε να το κάνουμε μόνοι μας;
- Θα χρειαστούμε εξωτερική υποστήριξη;
- Ποιες είναι οι λειτουργίες και οι εργασίες;
- Ποιοι θα τις αναλάβουν;
- Ποια είναι η διαθεσιμότητα; Θα βασιστούμε σε εθελοντές;
- Ποιος θα αναλάβει τα ζητήματα επικοινωνίας;

Για την Οικονομική ανάλυση

- Σύντομη οικονομική ανάλυση
- Ανάλυση νεκρού σημείου.
- Προϋπολογισμός

Για τη χρηματοδοτική ανάλυση

- Πόσα κεφάλαια περίπου θα απαιτηθούν;
- Πώς θα καλυφθούν, θα είναι ένα μείγμα χρηματοδότησης;
- Μπορεί να δημιουργηθεί ένα μικρό κοινό ταμείο από την ομάδα;
- Μπορεί να αναζητηθεί μια χορηγία ή δωρεά χωρίς να διακυβεύεται η ανεξαρτησία και αυτονομία του εγχειρήματος;
- Τι κεφάλαια απαιτούνται στη φάση της υλοποίησης;

Για τη χωροταξική ανάλυση

- Σε περίπτωση που απαιτείται κάποια εγκατάσταση, πού θα εγκατασταθεί;
- Η πρόσβαση είναι εφικτή;
- Αρχική ανάλυση για την ακαταλληλότητα και τις αναγκαίες μελέτες και αδειοδοτήσεις.

Για την κοινωνική ανάλυση και συνέργειες

- Η τοπική κοινωνία πώς επηρεάζεται από το έργο, θα υπάρξουν αντιδράσεις ή θα το αποδεχτούν;
- Ποια θα είναι η στρατηγική σε περίπτωση που παρουσιαστούν αντιδράσεις;
- Ποιοι είναι οι φορείς και οι άνθρωποι κλειδιά;

- Ποια θα είναι η στρατηγική προσέγγισής τους;
- Ποιες συνέργειες απαιτούνται και με ποιους;
- Πώς θα καταστούν εφικτές;

Για την ανάλυση της ασφάλειας

- Ανθρώπων
- Εγκαταστάσεων

Για την περιβαλλοντική ανάλυση

- Τι περιβαλλοντικές επιπτώσεις θα υπάρχουν;
- Πως θα αντιμετωπιστούν οι πιθανές αντιδράσεις;
- Τι μελέτες απαιτούνται;

3.6.2.2 Φάση 2^η: Εκπόνηση Επιχειρηματικού Σχεδίου

Σε αυτή τη δεύτερη φάση αναλύεται σε μεγαλύτερο βάθος το επιχειρηματικό σχέδιο που θα ακολουθήσει η Ενεργειακή Κοινότητα. Μερικά ενδεικτικά στοιχεία τα οποία μπορεί να περιλαμβάνει ο επιχειρηματικός σχεδιασμός, όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et all , 2019 είναι: [12]⁵²¹

Τη σύνοψη

Είναι ένα κείμενο περιεκτικό, κατανοητό το οποίο κεντρίζει το ενδιαφέρον και περιγράφει εν συντομία την επιχειρηματική ιδέα της Ενεργειακής Κοινότητας. Καλό θα ήταν η σύνοψη να μην ξεπερνά τη μία σελίδα και είναι ωφέλιμο να γραφτεί τελευταία, όταν όλα τα υπόλοιπα κεφάλαια του επιχειρηματικού σχεδίου έχουν ολοκληρωθεί και υπάρχει η βέλτιστη και πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του σχεδίου. Η σύνοψη μπορεί να περιλαμβάνει:

- Περιγραφή του οράματος και στοιχεία που αφορούν την ταυτότητα της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Περιγραφή της ιδέας.
- Για ποιο λόγο πιστεύουμε ότι η επιχειρηματική μας ιδέα θα πετύχει;
- Περιγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας η οποία, μεταξύ άλλων, θα περιλαμβάνει: Ονομασία, στόχοι, συμμετέχοντες, τοποθεσία, υπηρεσίες, στάδια που έχουν υλοποιηθεί έως τώρα.
- Η αγορά στην οποία θα δραστηριοποιηθεί.
- Ποιες είναι συνοπτικά οι κεφαλαιακές ανάγκες και πότε αναμένεται να γίνει απόσβεση του αρχικού κεφαλαίου.

Την περιγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας

Περιλαμβάνει βασικά στοιχεία της Ενεργειακής Κοινότητας, όπως:

⁵²¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

- Το ιστορικό, πότε ιδρύθηκε και ποια είναι η έδρα της.
- Το νομικό πλαίσιο στο οποίο βασίζεται.
- Τον κλάδο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης.
- Τα στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό.
- Τα στοιχεία για πιθανούς εξωτερικούς συνεργάτες και συνέργειες.
- Την οικονομική κατάσταση.

Την έρευνα αγοράς

Αφορά στην ανάλυση και κατανόηση της αγοράς στην οποία θα δραστηριοποιηθεί η Ενεργειακή Κοινότητα. Είτε πρόκειται για παραγωγή ενέργειας, εξοικονόμηση ενέργειας ή κάποια άλλη δραστηριότητα, είναι σημαντικό να συγκεντρωθούν και να αναλυθούν ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της αγοράς, στην οποία στοχεύει να δραστηριοποιηθεί η Ενεργειακή Κοινότητα.

Τις υπηρεσίες

Αφορά στην παρουσίαση και ανάλυση των προϊόντων και υπηρεσιών που θα προσφέρει η Ενεργειακή Κοινότητα καθώς και μια ανάλυση της τιμολογιακής πολιτικής που θα ακολουθήσει. Η τελευταία θα πρέπει να απαντά σε ερωτήματα όπως: Πόσο θα χρεώνονται οι υπηρεσίες και τα προϊόντα; Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες θα είναι διαθέσιμα και σε μη-μέλη; Θα υπάρχουν διαφορετικές τιμολογιακές πολιτικές για μέλη και μη-μέλη; Ποιες θα είναι αυτές;

Τον ανταγωνισμό

Με δεδομένο ότι ο ευρύτερος τομέας της ενέργειας είναι ανταγωνιστικός απαιτείται να γίνει μια έρευνα σχετικά με τον ανταγωνισμό που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Ενεργειακή Κοινότητα, ώστε να καταφέρει να βρει πρόσβαση σε ένα μερίδιο της αγοράς που θα την καταστήσει επιχειρηματικά βιώσιμη. [12]⁵²²

Καθώς επίσης είναι ωφέλιμη η τμηματοποίηση της αγοράς ώστε να μπορεί να μελετηθεί σε βάθος. Η τμηματοποίηση μπορεί να γίνει με διάφορα κριτήρια, π.χ. γεωγραφικά, δημογραφικά, κριτήρια που αφορούν τη συμπεριφορά αλλά και ψυχογραφικά κριτήρια. Η έρευνα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης στοιχεία για το ποιοι είναι οι βασικοί ανταγωνιστές, τι μερίδιο της αγοράς εξυπηρετούν, ποια είναι τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα κ.λπ. [12]⁵²³

Ανάλυση SWOT

Η Ανάλυση SWOT όπως σε κάθε επιχειρηματική δράση μπορεί να αποτελέσει

⁵²² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵²³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για μια Ενεργειακή Κοινότητα κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων ή και επιλογή των δραστηριοτήτων της, δεδομένου ότι καθιστά εφικτή:

Εικόνα 33: Ανάλυση SWOT Ενεργειακής κοινότητας [12]⁵²⁴

⁵²⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης,

- Τη μελέτη των Ισχυρών (Strengths) και Αδύναμων (Weaknesses) στοιχείων της, αλλά και των Ευκαιριών (Opportunities) και Απειλών (Threats) που ενδέχεται να προκύψουν από το περιβάλλον ένταξής της.
- Την αξιολόγηση των δεδομένων μιας υφισταμένης κατάστασης από τα στελέχη/μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας, ώστε να διαμορφωθεί κατάλληλα η μελλοντική στρατηγική της.

Ειδικότερα, μια ανάλυση SWOT χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη, την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντός της, ισχυρά και αδύναμα σημεία των διαθεσίμων εσωτερικών πόρων της και την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος δραστηριοποίησής της που είναι οι ευκαιρίες και οι απειλές.

Οι Ευκαιρίες και Απειλές χαρακτηρίζονται ως μεταβλητές του εξωτερικού περιβάλλοντος δραστηριοποίησης μιας Ενεργειακής Κοινότητας. Ενδεικτικά, εξωγενείς παράγοντες που δύνανται να επηρεάσουν τη λειτουργία μιας Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να είναι οι πολιτικοί παράγοντες, οικονομικοί, κοινωνικοί και τεχνολογικοί. Υπό τη μορφή Ανάλυσης SWOT, παρατίθενται συνοπτικά οι παράγοντες που ενδέχεται να επηρεάσουν τις φάσεις ανάπτυξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα.

Μερικά ενδεικτικά στοιχεία τα οποία μπορεί να περιλαμβάνει η ανάλυση SWOT για την Ενεργειακή Κοινότητας, όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al, 2019 παρουσιάζονται στην **Σφάλμα! Το αρχείο π ροέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.** [12]⁵²⁵

Εμπορική διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών

Αφορά στο σχεδιασμό των διαδικασιών εμπορικής διάθεσης των προϊόντων και των υπηρεσιών, ώστε η Ενεργειακή Κοινότητας να έχει έσοδα.

- Πώς θα προσεγγίσει εξωτερικούς πελάτες;
- Ποια κανάλια θα χρησιμοποιηθούν;
- Ποιος/ποιοι θα αναλάβουν αυτή τη διαδικασία;
- Ποιο είναι το κόστος;
- Πώς θα προσεγγίσει και πως θα προωθήσει τις υπηρεσίες σε νέα μέλη;
- Πώς θα διατηρήσει την εμπορική διάθεση των προϊόντων και των υπηρεσιών στα υφιστάμενα μέλη;

Λειτουργίες

Αφορά στην ανάλυση και περιγραφή των διαδικασιών και του μοντέλου λειτουργίας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵²⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Ειδικότερα:

- Λειτουργίες εργοστασίου ή άλλων παραγωγικών μονάδων (αιολικό πάρκο, φωτοβολταϊκό πάρκο κ.λπ.).
- Τεχνολογίες και εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται.
- Διαδικασίες και λειτουργίες σχετικές με το εργατικό δυναμικό.
- Διανομή και προμήθεια υπηρεσιών και προϊόντων. Μέσω ποιων λειτουργιών τα μέλη και οι εξωτερικοί πελάτες αποκτούν πρόσβαση στις υπηρεσίες και τα προϊόντα;
- Έρευνα και ανάπτυξη.
- Αξιολόγηση υπηρεσιών και προϊόντων και ποιοτικός έλεγχος.
- Υποστήριξη μελών και εξωτερικών πελατών.
- Πληροφοριακά συστήματα.

Οργάνωση και διοίκηση

Αφορά στην ανάλυση του τρόπου οργάνωσης, διαχείρισης, διοίκησης και μεθόδων λήψης αποφάσεων. Μεταξύ άλλων αναλύονται ζητήματα όπως:

- Δομή εσωτερικής λειτουργίας
- Οργανόγραμμα
- Προσωπικό και ανθρώπινο δυναμικό
- Μέθοδοι λήψης αποφάσεων
- Διοίκηση
- Διαχείριση (management)
- Εξωτερικοί σύμβουλοι
- Διαφάνεια και πληροφόρηση
- Στρατηγικές συνεργασίες

Οικονομική ανάλυση Προϋπολογισμός χρήσης και Προϋπολογισμός ταμειακής ροής

Προϋπολογισμός χρήσης: Δείχνει τα ετήσια πιθανά κέρδη ή ζημίες της Ενεργειακής Κοινότητας με την προϋπόθεση ότι έχουμε, υπολογίσει λεπτομερώς τα έσοδα και τα έξοδά της. Κατά την σύνταξη του Προϋπολογισμού Χρήσης εκφράζουμε ρητά τις υποθέσεις και συμπεριλάβουμε ακριβείς πληροφορίες παρουσιάζονται τα εναλλακτικά σενάρια στα οποία λαμβάνεται υπόψιν ο βαθμός «αισιοδοξίας – κινδύνου». [12]⁵²⁶

Ο Προϋπολογισμός Χρήσης χωρίζεται στο σταθερό και στο μεταβλητό τμήμα του. Στο σταθερό περιλαμβάνονται τα έξοδα που είναι απαραίτητα για την ίδρυση της

⁵²⁶ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Ενεργειακής Κοινότητας, και έσοδα τα οποία έχουμε ήδη εξασφαλίσει ανεξάρτητα από την πορεία των πωλήσεών μας π.χ. επιχορήγηση ίδρυσης. Στο μεταβλητό τμήμα περιλαμβάνονται έξοδα και έσοδα τα οποία σχετίζονται άμεσα με τον όγκο των πωλήσεων και εξαρτώνται περισσότερο από τις υποθέσεις εργασίας που έχουμε διατυπώσει. [12]⁵²⁷

Προϋπολογισμός Ταμειακής Ροής (cashflow): Ο Προϋπολογισμός Ταμειακής Ροής δεν συμπίπτει με τον Προϋπολογισμό Χρήσης, διότι τα έσοδα και τα έξοδα δεν πραγματοποιούνται με την ίδια περιοδικότητα. Για παράδειγμα, αν έχουμε πωλήσεις επί πιστώσει, πρέπει να υπολογίσουμε πότε θα πάρει η Ενεργειακή Κοινότητα τα χρήματα από τα μέλη και τους εξωτερικούς συνεργάτες. Αντίστοιχα, υπάρχουν περίοδοι κατά τις οποίες συγκεντρώνονται πολλά έξοδα τα οποία είναι απαιτητά. Αν δεν τα έχουμε προϋπολογίσει με όρους ταμείου, είναι πιθανό να βρεθούμε σε κατάσταση επείγουσας έλλειψης ρευστότητας, παρόλο που η Ενεργειακή Κοινότητα είναι εύρωστη. [12]⁵²⁸

Υπολογισμός χρηματοοικονομικών δεικτών αξιολόγησης: Αφορά στην εκτίμηση, πότε θα γίνει απόσβεση του αρχικού κεφαλαίου που θα επενδυθεί και αναλύεται στην παράγραφο 3.7.

Στρατηγικός σχεδιασμός προώθησης και προβολής

Όπως και σε άλλους τομείς, έτσι και στον τομέα της προβολής και προώθησης, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ενεργειακών Κοινοτήτων διαφοροποιούν την προσέγγιση σε σχέση με τις συμβατικές κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις του ενεργειακού κλάδου. Στην περίπτωση των Ενεργειακών Κοινοτήτων υπάρχουν δύο κατευθύνσεις οι οποίες επηρεάζουν τη στρατηγική Marketing, την προβολή, την προώθηση και την επικοινωνία. [12]⁵²⁹

Από τη μία μεριά, οι Ενεργειακές Κοινότητες βασίζονται κατά κύριο λόγο στα υφιστάμενα και στα δυνητικά νέα μέλη. Τα μέλη, υφιστάμενα και δυνητικά, είναι χρήστες-ιδιοκτήτες και όχι παθητικοί πελάτες-καταναλωτές. Έτσι, η επικοινωνία και προβολή των προϊόντων και των υπηρεσιών προς αυτή την κατηγορία δεν μπορεί να ακολουθεί την ίδια προσέγγιση με αυτή της προσέλκυσης παθητικών καταναλωτών από μια συμβατική εταιρεία παροχών υπηρεσιών ενέργειας. Στοχεύει, δηλαδή περισσότερο προς το εσωτερικό της. Από την άλλη, οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορεί

⁵²⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵²⁸ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵²⁹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοῦτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

να αναζητούν και εξωτερικούς πελάτες και συνεργάτες. Στην περίπτωση αυτή η προώθηση και επικοινωνία απευθύνεται προς τα έξω. Και σε αυτή την κατηγορία η προσέγγιση που θα ακολουθηθεί πρέπει να επικοινωνεί τις αξίες, το μοντέλο λειτουργίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που κάνουν τις ΕΚΟΙΝ να διαφέρουν από άλλες επιχειρήσεις του κλάδου. : [12]⁵³⁰

Σύμφωνα με τη Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία, οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις πρέπει να προωθούν το συνεταιριστικό τους μήνυμα και να διασφαλίζουν τη συνεταιριστική τους ταυτότητα. Με τον όρο ταυτότητα, αναφερόμαστε σε ό,τι σημαίνει η Ενεργειακή Κοινότητα για τα ίδια τα μέλη. Αντιθέτως, το μήνυμα αφορά στο πώς την αντιλαμβάνεται ο εξωτερικός κόσμος. Ο όρος που συνήθως χρησιμοποιείται από τις συμβατικές επιχειρήσεις είναι ο όρος “brand” και η διαδικασία ονομάζεται “branding”. Όμως οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους, επιλέγουν τον όρο μήνυμα. Το μήνυμα πρέπει να προωθηθεί, να προβληθεί και να διαφημιστεί ώστε να προωθηθεί η Ενεργειακή Κοινότητα, οι υπηρεσίες και τα προϊόντα της. Αυτή η διαδικασία πρέπει να σχεδιαστεί κατάλληλα και να υλοποιηθεί αποτελεσματικά. [12]⁵³¹

Εκτός από τις δύο κεντρικές έννοιες, Ταυτότητα, Μήνυμα, οι οποίες θα ήταν εξαιρετικά ωφέλιμο να περιλαμβάνονται στη στρατηγική προώθησης και επικοινωνίας μιας Ενεργειακής Κοινότητας, υπάρχουν αρκετά εργαλεία και μέθοδοι προώθησης που χρησιμοποιούνται ευρέως στην αγορά, τα οποία οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να αξιοποιήσουν αφού προηγουμένως τα αναδιαμορφώσουν σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. [12]⁵³²

Περιβαλλοντικός και Κοινωνικός αντίκτυπος

Ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος μιας Ενεργειακής Κοινότητας διαφοροποιείται ανάλογα με τη δραστηριότητά της. Μια Ενεργειακή Κοινότητα δύναται να παράγει ή να καταναλώνει πράσινη ενέργεια, να παρέχει υπηρεσίες ανακύκλωσης, να σχεδιάζει και να προωθεί λύσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας, να αναπτύσσει μοντέλα αιεφορικών μεταφορών, να υλοποιεί περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.

Το συνεταιριστικό μοντέλο λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων καθώς και η δραστηριοποίησή τους σε τομείς όπως η εξοικονόμηση και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θέτουν τις βάσεις ενός θετικού περιβαλλοντικού και

⁵³⁰ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

⁵³¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

⁵³² Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

κοινωνικού αντικτύπου. Σε αυτήν την κατεύθυνση συμβάλλει και το θεσμικό πλαίσιο που προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό τον τοπικό χαρακτήρα των Ενεργειακών Κοινοτήτων, θέτοντας γεωγραφικούς περιορισμούς, όπως και συγκεκριμένο εύρος επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αποκλειστικά στον τομέα της ενέργειας, με την πλειοψηφία τους να προδιαθέτουν για τη δημιουργία θετικού αντικτύπου. [12]⁵³³

Είναι ωφέλιμο για τις Ενεργειακές Κοινότητες να μεριμνήσουν ώστε να ενισχύσουν τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο, να τον καταγράψουν με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία και να τον αναδείξουν. Μερικά ενδεικτικά οφέλη που θα προκύψουν από τη διαδικασία ενίσχυσης, καταγραφής και ανάδειξης του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al, 2019 είναι: [12]⁵³⁴

- **Διαφοροποίηση από τον ανταγωνισμό:** Η διαδικασία θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία υλικού και εφοδίων, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο μιας στρατηγικής διαφοροποίησης από τους βασικούς ανταγωνιστές τους, κυρίως τυπικά κερδοσκοπικά σχήματα στο πεδίο της ενέργειας
- **Ενίσχυση της συμμετοχής των μελών και των εργαζομένων,** αλλά και των εξωτερικών συνεργατών
- **Δωρεάν διαφήμιση:** Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αναζητούν συνεχώς βέλτιστες πρακτικές για τον εμπλουτισμό της θεματολογίας τους με κοινωνικά και περιβαλλοντικά επιτυχημένα παραδείγματα και πρωτοβουλίες. Οι ΕΚΟΙΝ, οι οποίες είναι σε θέση να αποτυπώσουν τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο, μπορούν να εκμεταλλευτούν το γεγονός αυτό και να προωθήσουν το όραμα τους, τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους.
- Η ποσοτικοποίηση του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου μπορεί να **βοηθήσει τις Ενεργειακές Κοινότητες στην προσπάθεια τους να λάβουν άμεση οικονομική ενίσχυση.**
- **Προσέλκυση και διατήρηση επενδυτών και δωρητών:** Αφορά σε επενδυτές που στενευμένα αναζητούν επενδύσεις στις οποίες, εκτός από τον οικονομικό αντίκτυπο, ο κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος είναι ισχυρός, όπως και σε δωρεές από ιδιώτες και οργανισμούς. Τόσο οι επενδυτές, όσο και οι δωρητές, για να συνεχίζουν να υποστηρίζουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά

⁵³³ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵³⁴ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοτύσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

ωφέλιμες πρωτοβουλίες και έργα, αναζητούν συνήθως αναλυτικά ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα και στοιχεία για τα άμεσα και έμμεσα περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη.

- **Προσέλευση ταλέντου:** Αρκετές έρευνες καταδεικνύουν ότι οι ταλαντούχοι επιστήμονες προτιμούν να εργάζονται για επιχειρήσεις που παράγουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη.
- **Κοινωνική αποδοχή:** Επιχειρήσεις με ισχυρό κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο γίνονται συνήθως πιο εύκολα αποδεκτές από τις τοπικές κοινωνίες και τοπικές αρχές. Ειδικά για τις Ενεργειακές Κοινότητες, η αποδοχή από τους πολίτες, τις οργανώσεις, τους φορείς και τις αρχές είναι πολύ σημαντική.

Οι μέθοδοι και τα μοντέλα, τα οποία μπορούν να βοηθήσουν τις ενεργειακές Κοινότητες να καταγράψουν και να αναδείξουν τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό τους αντίκτυπο, όπως αυτά αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et al , 2019 είναι: [12]⁵³⁵

- Καινοτόμα λογιστικά μοντέλα όπως:
Triple Bottom Line (TBL),
Balanced Scorecard approach,
Social Return on Investment (SROI).
- Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης .
- Φωτογραφικό υλικό και βίντεο.
- Αναρτήσεις στην ιστοσελίδα αλλά και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Αρχείο σχετικών δραστηριοτήτων.
- Άρθρα και ενημερωτικά δελτία.

Πλάνο διαχείρισης κινδύνου και πλάνο εξόδου

Η διαχείριση κινδύνου θα επιτρέψει στην Ενεργειακή Κοινότητα να αναγνωρίσει δυνητικούς κινδύνους και απειλές, να τους αξιολογήσει και να καταστρώσει ένα σχέδιο αντιμετώπισης τους, σε περίπτωση που αυτοί επαληθευτούν. Η διαδικασία κατάρτισης ενός πλάνου διαχείρισης κινδύνων είναι συνεχής και δυναμική. Πολύτιμα δεδομένα που μπορούν να τροφοδοτήσουν ένα τέτοιο πλάνο μπορούμε να εξάγουμε από την ανάλυση SWOT⁵³⁶.

Οι κίνδυνοι μπορεί να είναι ενδογενείς και να σχετίζονται με ζητήματα ασφάλειας, οργάνωσης, μείωσης του αριθμού των μελών, χρηματοδοτική ανεπάρκεια κ.λπ. Μπορεί να είναι και εξωγενείς και να σχετίζονται με καθυστερήσεις στις

⁵³⁵ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσοούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

⁵³⁶ Η ανάλυση SWOT εκπονείται στη φάση του επιχειρηματικού σχεδιασμού και αναλύεται στην παράγραφο 3.6.2.2

πληρωμές, αλλαγές στο φορολογικό ή θεσμικό πλαίσιο κ.λπ. Η ανάλυση των δυνητικών κινδύνων θα βοηθήσει τα μέλη να καταρτίσουν εναλλακτικά σενάρια αντιμετώπισής τους, για να θωρακίσουν την Ενεργειακή Κοινότητα. Η ύπαρξη τους αυξάνει την εμπιστοσύνη όλων των καθώς αντιλαμβάνονται τον επαγγελματισμό και τη μεθοδικότητα με την οποία αντιμετωπίζει η Ενεργειακή Κοινότητα το ζήτημα της επιχειρηματικής της βιωσιμότητας.

Μια επιπλέον διαδικασία αφορά στο πλάνο εξόδου, που περιλαμβάνει ένα σχέδιο για την περίπτωση που η επιχειρηματική επιβίωση της Ενεργειακής Κοινότητας δεν είναι πλέον εφικτή και απαντά ουσιαστικά στο ερώτημα «Πώς θα ελαχιστοποιηθούν οι όποιες απώλειες;». Η νομοθεσία προβλέπει κάποιες συγκεκριμένες διαδικασίες για τις Ενεργειακές Κοινότητες οι οποίες αποτυπώνονται και στο καταστατικό. Από εκεί και πέρα, μια αναλυτικότερη συζήτηση και ένας σχεδιασμός ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε Ενεργειακή Κοινότητα είναι εξαιρετικά ωφέλιμος.

3.6.2.3 Φάση 3^η: Χρηματοοικονομικός σχεδιασμός

Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι, συνήθως, για τα συνεταιριστικά ενεργειακά έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια, σε σχέση με άλλους τομείς. Τα κεφάλαια αυτά είναι δύσκολο να καλυφθούν εξ' ολοκλήρου από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας. Για την εφικτή υλοποίηση των έργων και την μείωση του κινδύνου αυτό που συνήθως αναζητείτε είναι ένα μείγμα χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων τα οποία θα αποτελέσουν το μείγμα χρηματοδότησης της Ενεργειακής Κοινότητας.

Είτε η ομάδα απευθυνθεί στα μέλη είτε σε εξωτερικές πηγές, είναι σημαντικό να μπορεί να πείσει για το επίπεδο ωρίμανσης του έργου και για την επιχειρηματική του βιωσιμότητα. Για το λόγο αυτό λοιπόν, πριν αναζητηθούν κεφάλαια, θα ήταν ωφέλιμο να έχει γίνει η προεργασία που υποδείχθηκε παραπάνω και η Ενεργειακή Κοινότητα να είναι σε θέση να παρουσιάσει το σχέδιο της για την επιχειρηματική της ανάπτυξη. Είναι επίσης σημαντικό να παρουσιάσει και στοιχεία που σχετίζονται με την ωρίμανση του έργου,

- Σε τι στάδιο βρίσκεται το έργο;
- Υπάρχει κατάλληλος χώρος ή γη;
- Είναι διαθέσιμες πιθανές περιβαλλοντικές μελέτες και άλλες σχετικές άδειες που θα χρειαστούν κ.λπ.

Παρακάτω, παρουσιάζονται, ενδεικτικά, μερικές πηγές χρηματοδότησης για Ενεργειακές Κοινότητες όπως αυτές αναφέρονται από τους Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά et all , 2019 παρουσιάζονται στην **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της α**

ναφοράς δεν βρέθηκε. [12]⁵³⁷(Εικόνα 35)

- Χρηματοδότηση από τα μέλη.
- Έσοδα από επιχειρηματικές δραστηριότητες.
- Δανεισμός
- Επιχορηγήσεις, δωρεές
- Συνεταιριστικά ταμεία και ταμεία ενεργειακών συνεταιρισμών
- Επενδυτικοί άγγελοι
- Θεσμικοί επενδυτές
- Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία
- Υβριδικές πηγές έμμεσης χρηματοδότησης
- Διαγωνισμοί επιχειρηματικότητας
- Fintech χρηματοδοτική καινοτομία
- Θερμοκοιτίδες επιχειρηματικότητας

Είναι σημαντικό να ληφθεί υπ' όψιν ότι, ανάλογα με τη φάση στην οποία βρίσκεται η Ενεργειακή Κοινότητα, κάποιες πηγές μπορεί να είναι πιο κατάλληλες σε σχέση με κάποιες άλλες. Μερικές ενδεικτικές φάσεις είναι:

Φάση Start up

Η φάση αυτή περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται με μετακινήσεις, ωρίμανση του έργου, έξοδα λογιστή, δικηγόρου, συμβουλευτικής, ενημέρωσης κ.λπ. Τα έξοδα αυτά παρότι είναι μικρής κλίμακας, είναι δύσκολο να βρεθούν καθώς η φάση αυτή είναι πολύ πρώιμη και δεν μπορεί να παρέχει εγγυήσεις για την επιτυχία του εγχειρήματος. Μια ενδεικτική επιλογή για τη χρηματοδότηση του σταδίου αυτού είναι η δημιουργία ενός αρχικού ταμείου από τα μέλη, σε συνδυασμό με κάποια ενδεχόμενη δωρεά, χορηγία ή ακόμη και κάποιο μικρο-δάνειο. Η φάση αυτή είναι εξαιρετικά νευραλγική και έτσι κρίνεται σημαντικό να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξευρεθούν τα απαραίτητα κεφάλαια, ώστε οι διαδικασίες και ενέργειες της φάσης αυτής να πραγματοποιηθούν με επαγγελματισμό και ακολουθώντας ορθές πρακτικές.

Φάση κατασκευής

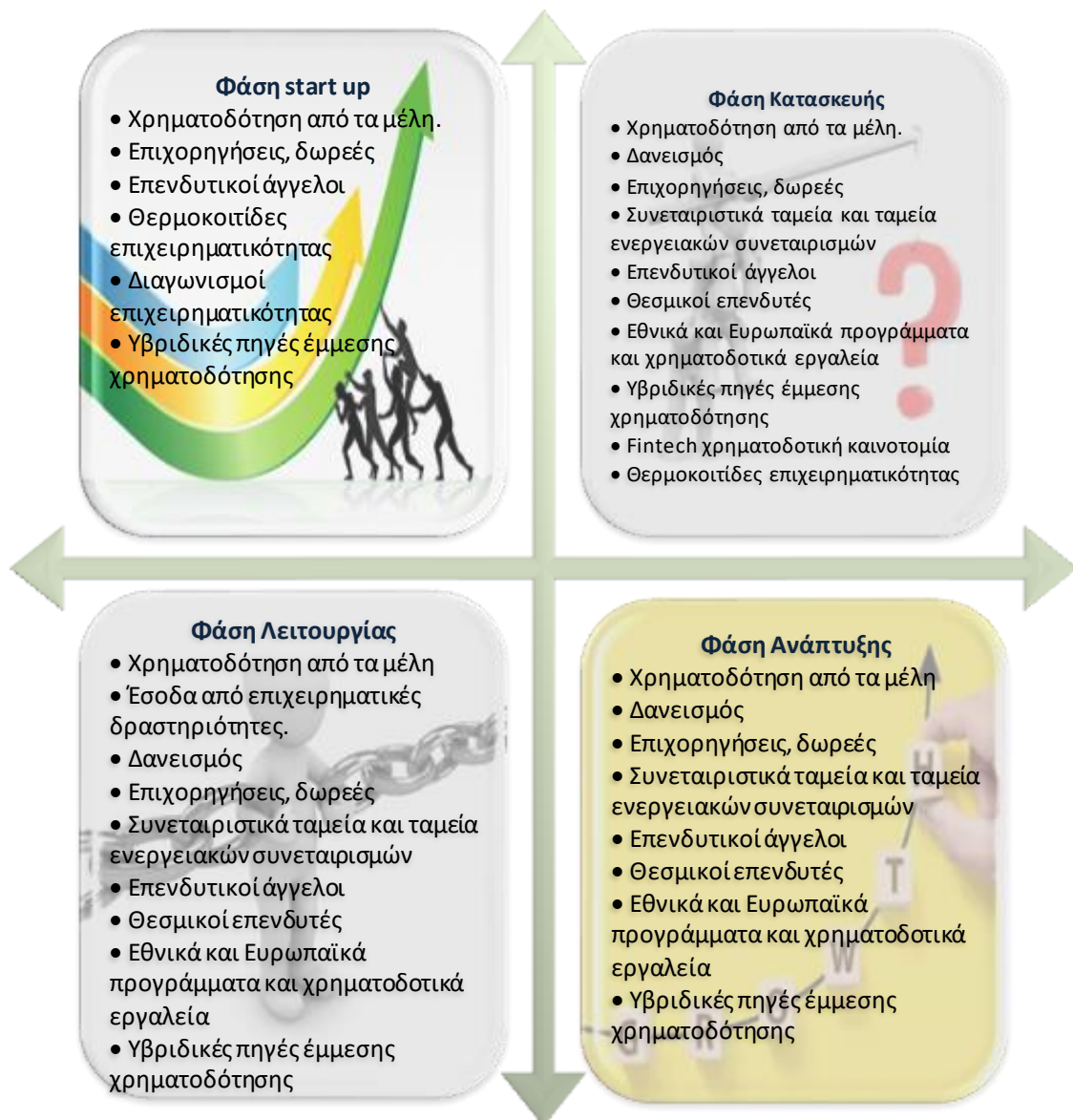
Στη φάση αυτή τα κεφάλαια που απαιτούνται είναι συνήθως μεγάλα. Εφόσον όμως έχει προηγηθεί σωστός σχεδιασμός, υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες τα οφέλη και τα έσοδα να είναι σημαντικά, γεγονός που διευκολύνει και την πρόσβαση σε κεφάλαια.

Φάση λειτουργίας

Η διασφάλιση της ρευστότητας της Ενεργειακής Κοινότητας είναι σημαντική για

⁵³⁷ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

την εύρυθμη λειτουργία της. Είναι πιθανό να υπάρχουν διαστήματα όπου τα αναμενόμενα έσοδα να μη συμπίπτουν χρονικά με τα έξοδα, δημιουργώντας έτσι χρηματοδοτικά κενά τα οποία θα πρέπει να καλυφθούν. Κατά τη φάση αυτή, μερικές ενδεικτικές ανελαστικές, και μη, δαπάνες μπορεί να σχετίζονται με: τη μισθοδοσία, την ασφάλιση του προσωπικού και των εγκαταστάσεων, την προώθηση και προβολή, την έρευνα, την εκπαίδευση, τη συντήρηση του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων, μετακινήσεις κ.λπ. Αλλά και δαπάνες σχετικές με έξοδα θέρμανσης, ύδρευσης, ρεύματος, τηλεφωνίας κ.λπ.

Εικόνα 34: Ενδεικτικές φάσεις στις οποίες μπορεί να βρίσκεται η Ενεργειακή Κοινότητα και οι πηγές χρηματοδότησης που μπορεί να χρησιμοποιήσει.

Φάση ανάπτυξης

Η φάση αυτή έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και τις ανάλογες επιλογές

χρηματοδότησης. Η αυτοχρηματοδότηση είναι σίγουρα μια από τις επιλογές που πρέπει να εξεταστούν.

3.7 Αξιολόγηση επενδύσεων

Η αξιολόγηση επενδύσεων, σύμφωνα με τον Σακκά Ν (2002) [38]⁵³⁸, είναι μια πολυσύνθετη διαδικασία η οποία εμπεριέχει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας και ρίσκου. Η αξιολόγηση των επενδύσεων μίας Ενεργειακής Κοινότητας διακρίνεται σε χρηματοοικονομική αξιολόγηση και σε κοινωνική οικονομική αξιολόγηση.

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση αποτελεί μέρος της όλης διαδικασίας του επενδυτικού σχεδιασμού της Ενεργειακής Κοινότητας και κινείται γύρω από την έννοια των ταμειακών ροών της. Είναι ένα χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο, το οποίο συμπληρώνεται αλλά και τεκμηριώνεται μέσα από τη διεξοδική εξέταση της χρηματοοικονομικής αποτελεσματικότητας της υπό εξέτασης επένδυσης. Ενώ η κοινωνική οικονομική αξιολόγηση στρέφεται προς την πλευρά της εθνικής οικονομίας ή του κοινωνικού συνόλου για να εξετάσει αν οι οικονομικοί πόροι που θα διατεθούν στην επικείμενη επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας θα χρησιμοποιηθούν κατά τον καλύτερο κοινωνικό τρόπο, θα αφήσουν θετικό οικονομικό αποτέλεσμα και θα ικανοποιούνται οι άλλοι αντικειμενικοί σκοποί του κοινωνικού συνόλου.

3.7.1 Χρηματοοικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση μίας επένδυσης σύμφωνα με τον Σακκά Ν (2002) [38]⁵³⁹, βασίζεται σε πάρα πολλές οικονομικές, εμπορικές και παραγωγικές παραδοχές ενώ τα συμπεράσματά της πρέπει με τη σειρά τους να αιτιολογούν με όρους χρηματοοικονομικούς τη σκοπιμότητα της επένδυσης. Περιλαμβάνει τις εξής δύο βασικές διαδικασίες:

- Τον υπολογισμό όλων των εσόδων (εισροών) και εξόδων (εκροών), που σχετίζονται με τη σχεδιαζόμενη επένδυση (cash flow analysis).
- Τη χρήση μεθόδων και κριτηρίων, με βάση τα οποία οι παραπάνω εισροές και εκροές να μπορούν να αξιολογούνται (capital budgeting decision methods).

Η διαδικασία, σύμφωνα με τον Σακκά Ν (2002) [38]⁵⁴⁰, του εντοπισμού των επικείμενων εσόδων και εξόδων της επένδυσης, είναι η δυσκολότερη και αυτή που ενέχει τη μεγαλύτερη αβεβαιότητα για τα συμπεράσματα της αξιολόγησης. Επίσης στη φάση αυτή καταγράφονται όλες οι παραδοχές για την επένδυση, διαδικασία η οποία

⁵³⁸ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

⁵³⁹ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

⁵⁴⁰ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

είναι επίσης δύσκολη και με μεγάλη αβεβαιότητα. Στη διαδικασία αυτή δύναται να εμπλέκονται άτομα ποικίλων ειδικοτήσεων, έτσι ώστε να σχεδιαστούν με το μεγαλύτερο δυνατό ρεαλισμό οι απαραίτητες, υποθέσεις εργασίας, της εξεταζόμενης επένδυσης.

Η δεύτερη διαδικασία, σύμφωνα με τον Σακκά Ν (2002) [38]⁵⁴¹, έχει ως σκοπό την επεξεργασία των δεδομένων και των παραδοχών της πρώτης φάσης ώστε η λήψη απόφασης για την επένδυση και κατ'έκταση και της Ενεργειακής Κοινότητας να βοηθιέται, βασιζόμενη εκτός των άλλων, σε διαφανείς και εύληπτους δείκτες. Ο υπολογισμός των δεικτών είναι κατά βάση μία απλή διαδικασία, ενώ τα συμπεράσματα τα οποία εξαγονται είναι τόσο αξιόπιστα όσο ακριβείς και οι υποθέσεις που καταστρώθηκαν στην πρώτη φάση της ανάλυσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι κυριότερη παραδοχή στη διαδικασία υπολογισμού των κριτηρίων και των δεικτών αυτών η οποία αυξάνει την αβεβαιότητά της επένδυσης είναι η εξέλιξη του κόστους κεφαλαίου μέσα στον χρόνο. [38]⁵⁴²

Οικονομικά μεγέθη	Χρονικές περιόδους				
	0	1	2	...	n
(1) Εκταμιεύσεις Κεφαλαίου					
(2) Έσοδα					
(3) Έξοδα					
(4) Μεικτά Κέρδη = (2)-(3)					
(5) Αποσβέσεις (συντελεστής απόσβεσης Χ%)					
(6) Τόκοι					
(7) Φορολογητέο εισόδημα = (4)-(5)-(6)					
(8) Φόροι = (7) Χ συντελεστής φορολόγησης					
(9) Καθαρά κέρδη μετά από φόρους = (7)-(8)					
(10) Χρεολύσια					
(11) Καθαρή Ταμειακή Ροή μετά από φόρους = (9)+(5)-(10)-(1)					

Πίνακας 6: Υπολογισμός Καθαρών Ταμειακών Ροών [41]⁵⁴³

Για την επεξεργασία δεδομένων ταμειακών ροών έχουν αναπτυχθεί οι παρακάτω μέθοδοι που η καθεμία από αυτές οδηγούν σε διαφορετικά συμπεράσματα, δεν πρόκειται δηλαδή για εναλλακτικές προσεγγίσεις του ίδιου τελικά δείκτη:

- Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων
- Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)

⁵⁴¹ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002. [38]

⁵⁴² Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002. [38]

⁵⁴³ Καλιαμπάκος Δ., Δαμίγος Δ., «Σημειώσεις μαθήματος Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Υδατικών Πόρων» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2008 [41]

- Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ)
- Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (ΕΒΑ)
- Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ)

Για τον υπολογισμό των οικονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της επένδυσης είναι προαπαιτούμενο να γίνει η εκτίμηση των Καθαρών Ταμειακών Ροών για κάθε περίοδο της ανάλυσης.

Ως ταμειακή ροή ορίζεται από η διαφορά της ταμειακής εισροής και της ταμειακής εκροής. Η διαφορά αυτή μπορεί να είναι θετική ή αρνητική. Η ταμειακή ροή αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο λειτουργίας η οποία συνήθως είναι ετήσια. Επομένως, για ένα επενδυτικό σχέδιο της Ενεργειακής Κοινότητας καταστρώνεται ο **Πίνακας 6** των ετήσιων ταμειακών ροών για την οικονομική διάρκεια ζωής της επένδυσης. (Καλιαμπάκος Δ. και Δαμίγος Δ. [41]⁵⁴⁴):

Η ταμειακή ροή του επενδυτικού σχεδίου ορίζεται (Καλιαμπάκος Δ. και Δαμίγος Δ. [41]⁵⁴⁵) ως το αλγεβρικό άθροισμα της ροής όλων των ετών της ζωής της επένδυσης. Για να υπολογιστεί η παρούσα αξία κάθε ταμειακής ροής και με δεδομένο ότι οι χρηματικές ροές πραγματοποιούνται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές είναι απαραίτητο πριν πραγματοποιηθεί το άθροισμα των ταμειακών ροών να γίνει η αναγωγή της αξίας τους στην συγκεκριμένη χρονική στιγμή της αξιολόγησης [41]⁵⁴⁶.

Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών χρειάζεται να γνωρίζουμε το συνολικό κεφάλαιο της επένδυσης ή κόστος της επένδυσης (K_0) και να εκτιμηθούν για κάθε έτος η τα εξής [42]⁵⁴⁷:

- Τα έσοδα από τις πωλήσεις (E)
- Οι λειτουργικές δαπάνες (Λ) σταθερές και μεταβλητές
- Οι αποσβέσεις για την επένδυση (A) .

Συνήθως η ως μέθοδος απόσβεσης στις ενεργειακές επενδύσεις όπως αυτές που δύναται να πραγματοποιηθούν από μία Ενεργειακή Κοινότητα είναι η γραμμική. Επομένως αν ο χρόνος απόσβεσης είναι n_A έτη, τότε οι ετήσιες αποσβέσεις δίνονται από την σχέση:

$$A = \frac{K_0}{n_A} \quad (1)$$

- Ο φορολογικός συντελεστής για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος ($\Phi\Sigma$)
- Ο φόρος που καταβάλλεται (Φ)

⁵⁴⁴ Καλιαμπάκος Δ., Δαμίγος Δ., «Σημειώσεις μαθήματος Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Υδατικών Πόρων» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2008 [41]

⁵⁴⁵ Καλιαμπάκος Δ., Δαμίγος Δ., «Σημειώσεις μαθήματος Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Υδατικών Πόρων» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2008 [41]

⁵⁴⁶ Καλιαμπάκος Δ., Δαμίγος Δ., «Σημειώσεις μαθήματος Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Υδατικών Πόρων» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2008 [41]

⁵⁴⁷ Παπαθανασίου Στ. «Σημειώσεις Οικονομικής Αξιολόγησης Επενδύσεων Ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2012 [42]

- Τα χρεολύσια κάθε της περιόδου (**X**)
- Οι τόκοι κάθε έτους (**T**)
- Η δανειακή δόση ή αλλιώς τοκοχρεολύσιο (Χρεολύσιο συν Τόκοι) (**ΔΔ**)
- χρόνος ζωής της επένδυσης (**n**)

Για τον υπολογισμό των ταμιακών ροών στις των επενδύσεων των Ενεργειακών Κοινοτήτων κάνουμε συνήθως τις παρακάτω παραδοχές:

Στην περίπτωση μηδενικών δανειακών κεφαλαίων στους παρακάτω υπολογισμούς θεωρείται μηδενική η δανειακή δόση (**ΔΔ**), τα χρεολύσια (**X**) και οι τόκοι (**T**) για κάθε έτος υπολογισμού των καθαρών ταμιακών ροών.

Στην περίπτωση ύπαρξης ιδίων και δανειακών κεφαλαίων η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου ενδέχεται να μη συμπίπτει με τη διάρκεια ζωής της επένδυσης οπότε γίνονται, με τις κατάλληλες τροποποιήσεις, οι υπολογισμοί των καθαρών ταμιακών ροών.

Για τον υπολογισμό των Καθαρών Ταμιακών Ροών (**KTP**) κάθε έτους γίνεται αφαίρεση όλων των εξόδων από τα ετήσια έσοδα, δηλαδή:

$$KTP = E - \Delta\Delta - \Phi - \Delta\Delta \quad (2)$$

Ο υπολογισμός των τόκων και των χρεολυσίων διαφοροποιείται ανάλογα με την εφαρμοζόμενη μέθοδο είσπραξης του δανείου, ωστόσο σε κάθε περίπτωση ισχύει:

$$\Delta\Delta = X + T \quad (3)^{548}$$

Τα χρεολύσια (**X**) κάθε έτους υπολογίζονται από τον τύπο:

$$X = \frac{K_d}{(1+K_d)^{n_d-1}} \times D \times (1 + K_d)^{t-1} \quad (4)$$

Όπου:

K_d: το επιτόκιο δανδισμού

N_d: ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου

D : το δανειακό κεφάλαιο

Τα τοκοχρεολύσια - δανειακές δόσεις (**ΔΔ**) είναι σταθερά για την περίοδο αποπληρωμής του δανείου και υπολογίζονται από της σχέσης :

$$\Delta\Delta = \left(K_d + \frac{K_d}{(1+K_d)^{n_d-1}} \right) \times D \quad (5)$$

Και οι τόκοι (**T**) είναι:

$$T = \Delta\Delta - X \quad (6)$$

Ο υπολογισμός των φόρων (**Φ**) γίνεται αφού από τα ακαθάριστα έσοδα

⁵⁴⁸ Ο λόγος για τον οποίο πρέπει να υπολογίζουμε τον τόκο που περιλαμβάνεται στη δανειακή δόση είναι επειδή για τις περισσότερες επενδύσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι τόκοι αφαιρούνται από το φορολογητέο εισόδημα. Ομοίως αφαιρούνται και οι αποσβέσεις από αυτό. Θεωρώντας εξόφληση με σταθερά τοκοχρεολύσια, στο τέλος κάθε έτους καταβάλλεται σταθερή δανειακή δόση και από έτος σε έτος ο τόκος μειώνεται ενώ το χρεολύσιο αυξάνεται.

επιχείρησης αφαιρεθούν οι λειτουργικές δαπάνες, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των δανείων. Επομένως, η σχέση υπολογισμού του φόρου που καταβάλλεται είναι:

$$\Phi = (E - \Lambda\Delta - T - A) \times \Phi\Sigma \quad (7)$$

Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής:

Το ακαθάριστο λειτουργικό κέρδος (**ΑΛΚ**):

$$ΑΛΚ = (E - \Lambda\Delta) \quad (8)$$

Το καθαρό λειτουργικό κέρδος (**ΚΛΚ**):

$$ΚΛΚ = ΑΛΚ - A \quad (9)$$

Το καθαρό κέρδος προ φόρων (**ΚΚΠΦ**):

$$ΚΚΠΦ = ΚΛΚ - T \quad (10)$$

Το καθαρό κέρδος μετά από φόρους (**ΚΚΜΦ**):

$$ΚΚΜΦ = ΚΚΠΦ - \Phi = ΚΚΠΦ \times (1 - \Phi\Sigma) \quad (11)$$

Ενσωματώνοντας πλέον και τα παραπάνω, η σχέση υπολογισμού των Καθαρών Ταμειακών Ροών (**ΚΤΡ**) μπορεί να γραφεί ως εξής:

$$ΚΤΡ = (E - \Lambda\Delta - T - A) \times (1 - \Phi\Sigma) + A + X \quad (12)$$

3.7.1.1 Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων

Ο χρόνος αυτός αντιπροσωπεύει το χρονικό διάστημα που θα χρειαστεί μέχρι η επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας να έχει αποσβέσει πλήρως το αρχικό κόστος της. Στις περισσότερες από τις ενεργειακές επενδύσεις που δίνετε να πραγματοποιήσει η Ενεργειακή Κοινότητα υπάρχει πάντα μια μεγάλη αρχική εκροή στο χρόνο t_0 , με αποτέλεσμα η συζήτηση για χρόνο επιστροφής να έχει νόημα.

Η μέθοδος του χρόνου επιστροφής όπως αναφέρει και ο Σακκάς Ν (2002) [38]⁵⁴⁹, παρουσιάζει ένα σοβαρότατο μειονέκτημα γιατί δεν συμπεριλαμβάνεται η έννοια του κόστους του κεφαλαίου, δεν αξιολογείται δηλαδή το γεγονός ότι το ίδιο αριθμητικά ποσό δεν έχει την ίδια πραγματική αξία μέσα στον χρόνο, ούτε ότι η αξία αυτή σχετίζεται πάντα με κάποιο ρίσκο το οποίο είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο επενδυτής. Η αναγωγή λοιπόν των χρηματοροών από μια μελλοντική στιγμή, που προβλέπουμε ότι θα πραγματοποιηθούν στη σημερινή χρονική στιγμή πρέπει να γίνει με κάποιο κριτήριο, με κάποιο δείκτη, που στη βιβλιογραφία αναφέρεται ως κόστος κεφαλαίου.

Το σοβαρό μειονέκτημα του κριτηρίου βάση τον Σακκάς Ν (2002) [38]⁵⁵⁰ είναι η μη αξιολόγηση των εισροών - εκροών που σημειώνονται μετά τη χρονική στιγμή που η επένδυση έχει πρακτικά αποσβέσει το αρχικό της κόστος. Η ταχύτητα όμως απόδοσης

⁵⁴⁹ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

⁵⁵⁰ Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

του αρχικού κεφαλαίου αποτελεί συχνά το βασικό κριτήριο αξιολόγησης της επένδυσης και μάλιστα σε βάρος του συνολικού αποτελέσματός της, σε όλη τη διάρκεια ζωής της. Πράγματι μια τέτοια επένδυση που δεσμεύει χρήματα για μικρότερο χρονικό διάστημα είναι μια επένδυση χαμηλού ρίσκου.

3.7.1.2 Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)

Ο δείκτης του λογιστικού ρυθμού απόδοσης (ΛΡΑ) εστιάζει στη συνολική απόδοση της επένδυσης, ανεξάρτητα από το πόσο γρήγορα ή αργά αυτή πραγματοποιείται. Ο δείκτης ARR συνήθως ορίζεται ως:

$$ΛΡΑ = \frac{\text{Μέσο Ετήσιο Αναμενόμενο Εισόδημα}}{\text{Μέσο κόστος της επένδυσης}}$$

Το μέσο ετήσιο εισόδημα προκύπτει από τη μέση ετήσια εισροή μείον τη μέση ετήσια εκροή. Η μέση ετήσια εισροή είναι η συνολική εισροή διαιρεμένη με το χρόνο ζωής της επένδυσης.

Η μέση ετήσια εκροή θεωρεί ομοιόμορφη απόσβεση του αρχικού ποσού στη διάρκεια ζωής της επένδυσης

Το μέσο κόστος της επένδυσης υπολογίζεται από το μέσο όρο της αρχικής επένδυσης και της τελικής τιμής πώλησης. Η τιμή αυτή αντιπροσωπεύει το ποσό που ενδέχεται να ανακτά η Ενεργειακή Κοινότητα μετά τη λήξη της ζωής της επένδυσής.

Στα πλεονεκτήματα της μεθόδου συμπεριλαμβάνονται: η απλότητα υπολογισμού, και το ότι αποτελεί αποδεκτό κριτήριο διοικητικής αποτελεσματικότητας. Από την άλλη, τα μειονεκτήματα του είναι το ότι αγνοεί τη χρονική αξία του χρήματος και το αρχικό μέγεθος της επένδυσης.

3.7.1.3 Κόστος κεφαλαίου

Η αναγωγή των χρηματοροών σε παρούσα αξία πρέπει να γίνεται με έναν δείκτη που να αντιπροσωπεύει το κόστος ευκαιρίας τους, το όφελος δηλαδή που θα είχε η Ενεργειακή Κοινότητα από την εναλλακτική επένδυση των κεφαλαίων της σε μια δραστηριότητα αντίστοιχου όμως ρίσκου (Σακκάς Ν (2002) [38]⁵⁵¹).

Το κόστος του κεφαλαίου είναι μια σύνθετη έννοια που επηρεάζεται τόσο από την απόδοση των κεφαλαίων όσο και από το ρίσκο που είναι ενσωματωμένο στην προσδοκώμενη απόδοσή τους. Οι Ενεργειακές Κοινότητες δεν αναζητούν υψηλές οικονομικές αποδόσεις αλλά την ικανοποίηση αναγκών. Κατ' επέκτασιν, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να στοχεύει συνεχώς στην ελαχιστοποίηση του όποιου ρίσκου.

⁵⁵¹Σακκά Νίκος, «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

Η μέθοδος που βρίσκεται σε ευρύτατη εφαρμογή για τον υπολογισμό του κόστους κεφαλαίου, που είναι το πλέον κατάλληλο για την αναγωγή των χρηματοροών σε σημερινές τιμές είναι η μέθοδος του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου (weighted average cost of capital, WACC) [40]⁵⁵².

$$WACC = \frac{E}{E+D} \times r_E + \frac{D}{E+D} \times r_D(1 - T_c) \quad (13)$$

Όπου :

E : τα ίδια κεφάλαια (equity capital)

D: ο δανεισμός ή δανειακά κεφάλαια (debt capital)

r_E : η απόδοση των ίδιων κεφαλαίων (return on equity)

r_D : το κόστος δανεισμού (return on debt)

T_c : ο συντελεστής φορολογίας (company tax rate)

3.7.1.4 Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ)

Η μέθοδος αυτή προτείνει μια εναλλακτική προσέγγιση, που έρχεται να καλύψει τις σοβαρές αδυναμίες των προηγούμενων. Όλα τα ποσά (εκροές και εισροές) ανάγονται τη χρονική στιγμή t_0 , με συνυπολογισμό του κόστους κεφαλαίου, βρίσκουμε δηλαδή την Παρούσα αξία των προβλεπόμενων Καθαρών Ταμειακών Ροών και αφαιρούμε την αξία της επένδυσης:

$$ΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_v} - K_0 = \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_1} + \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_2} + \dots + \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_n} - K_0 \quad (14)$$

Όπου :

ΚΠΑ : Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Ροή (ανά περίοδο).

K₀: το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)

i : το επιτόκιο αναγωγής το οποίο για της Επενδύσεις της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να υπολογιστεί με την μέθοδο του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου (παράγραφος 3.7.1.3) και να θεωρηθεί σταθερό για όλες τις περιόδους.

n: Το πλήθος των χρονικών περιόδων στη διάρκεια ζωής της επένδυσης.

Αν η ΚΠΑ είναι μεγαλύτερη από το όριο που έχει τεθεί από την Ενεργειακή Κοινότητα μπορεί να αποφασιστεί η υλοποίηση της επένδυσης. Διαφορετικά αυτή απορρίπτεται. Αν αξιολογούνται συγκριτικά δύο εναλλακτικές επενδύσεις (που η μια αποκλείει την άλλη) αποφασίζεται να υλοποιηθεί εκείνη με τη μεγαλύτερη καθαρή παρούσα αξία.

⁵⁵² Μαδυτινός Ι. Δημήτριος, «Χρηματοοικονομική Μοντελοποίηση», Εκδόσεις Δισίγμα, Θεσσαλονίκη 2013.[40]

3.7.1.5 Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (EBA)

Η μέθοδος αυτή αρχικά φαίνεται να είναι ισοδύναμη με την προσέγγιση της αναγωγής σε καθαρή παρούσα αξία. Αντί να θεωρείται δεδομένο το κόστος του κεφαλαίου (i) και να επιχειρείται η αναγωγή σε παρούσα αξία, αναζητείται εκείνο το κόστος κεφαλαίου που θα καθιστούσε μηδενική την παρούσα αξία της επένδυσης[38]⁵⁵³.

Η σχέση που μας δίδει τον εσωτερικό αυτό βαθμό απόδοσης (EBA) προκύπτει ως εξής[38]⁵⁵⁴:

$$ΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{ΚΤΡ}{(1+EBA)_v} - K_0 = 0 \quad (15)$$

Όπου :

ΚΠΑ : Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Ροή (ανά περίοδο).

K₀: το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)

EBA : Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης.

Με βάση το δείκτη του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (EBA) η επένδυση αξιολογείται θετικά αν ο δείκτης προκύπτει μεγαλύτερος από το κόστος του κεφαλαίου (i). Αντίστοιχα, προκειμένου για δυο επενδύσεις προτιμάται φυσικά η επένδυση με το μεγαλύτερο EBA. Ο δείκτης συσχετίζει δηλαδή την απόδοση της επένδυσης σε σχέση με το κόστος του κεφαλαίου. Είναι εύλογο μια επένδυση που έχει απόδοση μικρότερη από το κόστος του κεφαλαίου να είναι οικονομικά ασύμφορη και να απορρίπτεται[39]⁵⁵⁵.

Μία άλλη ερμηνεία του δείκτη EBA, είναι ότι αποτελεί το μεγαλύτερο δυνατό επιτόκιο με το οποίο θα μπορούσε ο επενδυτής να δανειστεί όλα τα κεφάλαια που αφιερώνονται στην επένδυση και να μην έχει ζημία. Με την υπόθεση φυσικά, ότι η εξυπηρέτηση του δανείου θα γίνεται από τις καθαρές χρηματικές ροές της επένδυσης. Ο EBA αποκτά νόημα αν συγκριθεί με το κόστος του χρήματος στην επιχείρηση ή το κόστος ευκαιρίας των κεφαλαίων του επενδυτή. Αν το κόστος του χρήματος και το κόστος ευκαιρίας είναι μικρότερα από τον εσωτερικό συντελεστή απόδοσης, τότε το έργο προκρίνεται. Σημαίνει ότι ακόμη και αν δανειστεί με επιτόκιο ίσο με τον IRR, η επένδυση μπορεί να καλύψει τα δάνεια, όμως δε θα έχει επιπλέον κέρδη[39]⁵⁵⁶.

⁵⁵³ Σακκά Νίκος , «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

⁵⁵⁴ Σακκά Νίκος , «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.[38]

⁵⁵⁵ Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.[39]

⁵⁵⁶ Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.[39]

Ένα από τα μειονεκτήματα του ΕΒΑ είναι ότι μπορεί να υπάρχουν περισσότεροι από έναν ΕΒΑ. Γενικότερα η λύση πολυωνύμου n βαθμού οδηγεί σε n λύσεις. Ένας αρκετά γνωστός κανόνας στην αξιολόγηση έργων, είναι ο κανόνας που λέει ότι το έργο έχει τόσους ΕΒΑ, όσες είναι οι αλλαγές στο πρόσημο της καθαρής ροής πόρων. Βέβαια, συνήθως η ροή που εμφανίζεται έχει να κάνει με μία αρχική δαπάνη που ακολουθείται χρονικά από θετικά αποτελέσματα [39]⁵⁵⁷.

Επίσης, ο ΕΒΑ δεν λαμβάνει υπόψη του το μέγεθος της επένδυσης και πολλές φορές προκρίνει έργα με χαμηλό σε απόλυτα μεγέθη αποτέλεσμα, δηλαδή έργα με μεγάλη απόδοση, αλλά που ως απόλυτα μεγέθη μπορεί να είναι λίγα τα οφέλη τους. Κάτι τέτοιο όμως είναι αντίθετο με αυτό που θέλουμε, ιδιαίτερα σε δημόσια έργα που μας ενδιαφέρει να αυξήσουμε την οικονομική ευημερία [39]⁵⁵⁸.

Επίσης θα πρέπει να τονίσουμε, ότι η αξιολόγηση με τον ΕΒΑ έχει νόημα εάν το προεξοφλητικό επιτόκιο είναι σταθερό στο χρόνο. Μεταξύ αμοιβαίως αποκλειόμενων επενδύσεων θα πρέπει να παράγουμε τη σειρά της διαφοράς και εκεί πάνω να υπολογίσουμε τον ΕΒΑ [39]⁵⁵⁹.

3.7.1.6 Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ)

Η έντοκη περίοδος αποπληρωμής (ΕΠΑ), εκφράζει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται μέχρι την αποπληρωμή της αρχικής επένδυσης και των τόκων οι οποίοι θα μπορούσαν να επιτευχθούν αν το κεφάλαιο είχε επενδυθεί σε μια καλύτερη εναλλακτική επένδυση. Ουσιαστικά ψάχνουμε την περίοδο N η οποία μηδενίζει τη ΚΠΑ ($KPA_N=0$). Η επένδυση χαρακτηρίζεται βιώσιμη στην περίπτωση που ο χρόνος αποπληρωμής είναι σαφώς μικρότερος από την διάρκεια της επένδυσης και κυρίως όταν ικανοποιεί τις εκτιμήσεις και τις προσδοκίες του επενδυτή.

Για τον υπολογισμό της έντοκης περιόδου αποπληρωμής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά κέρδη της επένδυσης ανοιγμένα στην παρούσα αξία. Αν τα ετήσια καθαρά κέρδη είναι σταθερά, τότε η ΕΠΑ δίνεται από τη σχέση:

$$ΕΠΑ = - \frac{\ln \left(1 + \frac{i \times K_0}{KTP} \right)}{\ln(1+i)} \quad (16)$$

Όπου :

ΚΠΑ : Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Ροή (ανά περίοδο).

⁵⁵⁷ Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.[39]

⁵⁵⁸ Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.[39]

⁵⁵⁹ Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.[39]

K₀: το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)
i : το επιτόκιο αναγωγής το οποίο για της Επενδύσεις της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να υπολογιστεί με την μέθοδο του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου (παράγραφος 3.7.1.3) και να θεωρηθεί σταθερό για όλες τις περιόδους.

3.7.1.7 Ανάλυση Ευαισθησίας

Ο υπολογισμός των δεικτών αξιολόγησης είναι κατά βάση μία απλή διαδικασία, ενώ τα συμπεράσματα τα οποία εξάγονται είναι τόσο αξιόπιστα όσο ακριβείς και οι υποθέσεις που καταστρώθηκαν στην πρώτη φάση της ανάλυσης. Μια από τις βασικότερες παραδοχές που διέπει τον υπολογισμό των δεικτών αξιολόγησης είναι ότι όλες οι παράμετροι που επηρεάζουν την τιμή του δείκτη είναι γνωστές και οι μεταβολές τους παραμένουν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της επένδυσης.

Στην πραγματικότητα όμως οι περισσότερες παράμετροι αποτελούν προβλέψεις και εκτιμήσεις οι οποίες δύναται να επηρεαστούν από το περιβάλλον δραστηριοποίησης της Ενεργειακής Κοινότητας, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν είναι στατικό καθ' όλη την διάρκεια της επένδυσης .

Ο υπολογισμός των δεικτών αξιολόγησης αποτελεί ουσιαστικά ένα μοντέλο γραμμικού προγραμματισμού και πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη το δυναμικό περιβάλλον των συνεχών αλλαγών μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η επιχειρηματική δράση της Ενεργειακής κοινότητας. Οι τιμές των πρώτων υλών αλλάζουν, οι απαιτήσεις της αγοράς κυμαίνονται, νέα μηχανήματα αντικαθιστούν παλιότερα, το κόστος της παραγωγής μεταβάλλεται κ.λπ.

Συνεπώς, μαζί με την εύρεση της βέλτιστης λύσης, κρίσιμης σημασίας είναι και η δυνατότητα διερεύνησης σεναρίων που αφορούν τη φύση και την έκταση των μεταβολών για εκείνες τις παραμέτρους του μοντέλου, οι οποίες μπορούν να ανατρέψουν την άριστη απόφαση. Η διαδικασία αυτή στο πλαίσιο της επιχειρησιακής ερευνάς αποτελεί της ανάλυση ευαισθησίας και μελετά τις συνέπειες που υφίσταται η βέλτιστη λύση ενός γραμμικού μοντέλου, ως συνέπεια αλλαγών στις τιμές των παραμέτρων του.

Η ανάλυση ευαισθησίας χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή όταν οι παράμετροι του μοντέλου δεν μπορούν να υπολογιστούν με ακρίβεια. Σε αυτές τις περιπτώσεις είναι σημαντικό να μελετήσουμε τη συμπεριφορά της λύσης σε ένα εύρος τιμών των παραμέτρων του μοντέλου. Το στάδιο αυτό είναι σημαντικό διότι παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση και μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά στην επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει η Ενεργειακή Κοινότητα.

3.7.2 Κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας

Η ανάλυση που ακολουθεί αποσκοπεί στον προσδιορισμό των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει η Ενεργειακή Κοινότητα ως Κοινωνική Επιχείρηση, προκειμένου να υλοποιήσει με επιτυχία τις προβλεπόμενες βασικές λειτουργίες για τη μέτρηση της κοινωνικής της απόδοσης,

Η παρούσα ανάλυση είναι βασισμένη στον οδηγό: «A guide to Social Return on Investment (SROI)»⁵⁶⁰ και προσαρμοσμένοι στις ανάγκες της Ενεργειακής Κοινότητας όπως αυτός περιγράφεται από τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶¹ στον αντίστοιχο Ελληνικό οδηγό με τίτλο «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ».

Εικόνα 35: Τα στάδια της διαδικασίας της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶²

Τα στάδια της διαδικασίας της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας, στο πλαίσιο της μεθόδου της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (ΚΕΤΕ) - Social Return on Investment (SROI), σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶³ είναι (**Εικόνα 35**):

- Στάδιο 1^ο : Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων.

⁵⁶⁰<http://www.thesroinetwork.org>

⁵⁶¹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

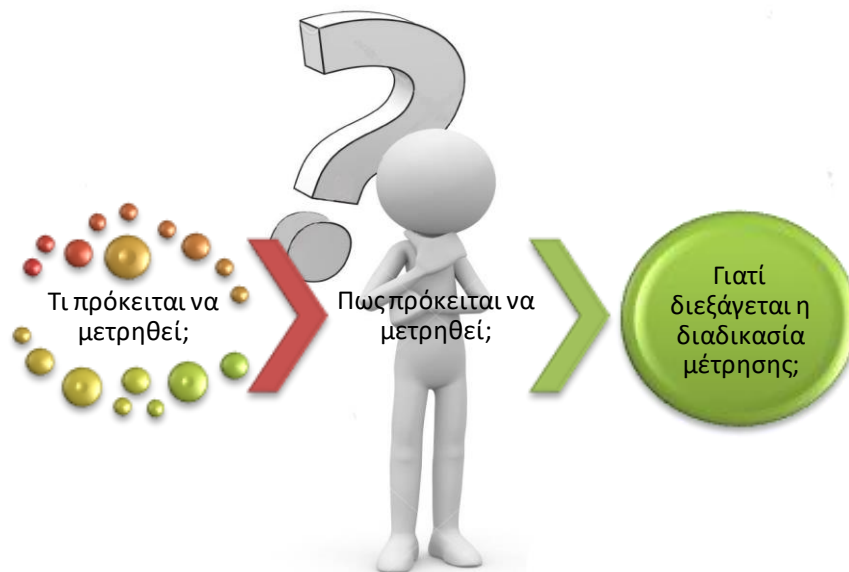
⁵⁶²Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁶³Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

- Στάδιο 2°: Χαρτογράφηση της επίπτωσης
- Στάδιο 3° :Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας
- Στάδιο 4° :Καθορισμός αντίκτυπου
- Στάδιο 5°:Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης
- Στάδιο 6° : Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση

3.7.2.1 Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκομένων (Στάδιο 1°)

Προτού ξεκινήσει η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας, πρέπει να είναι ξεκάθαρο τι πρόκειται να μετρηθεί και πώς, καθώς και γιατί διεξάγεται η διαδικασία μέτρησης. Σκοπός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι να οριοθετήσεται αυτό που εξετάζεται, το οποίο είναι συνήθως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων σχετικά με το τι είναι εφικτό να μετρηθεί και τι θα ήθελε η εκάστοτε Ενεργειακή Κοινότητα να βελτιώσει ή να επικοινωνήσει. Πρέπει να είναι απόλυτα σαφής ο λόγος διεξαγωγής της ανάλυσης, οι διαθέσιμοι πόροι, καθώς και οι προτεραιότητες που θα τεθούν για τη μέτρηση.

Εικόνα 36: Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκομένων της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (ΚΕΤΕ)

Προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶⁴, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη και να απαντηθούν τα

⁵⁶⁴Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

παρακάτω ζητήματα (**Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.**):

- Ποιος είναι ο σκοπός της Αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης και γιατί να αρχίσει τώρα η διαδικασία, υπάρχουν συγκεκριμένα κίνητρα, όπως κάποιο στρατηγικό σχέδιο ή χρηματοδοτικές απαιτήσεις;
- Για ποιον γίνεται η ανάλυση;
- Είναι κρίσιμο να γίνουν ξεκάθαροι οι στόχοι των δραστηριοτήτων της Ενεργειακής Κοινότητας στους οποίους εστιάζει Αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης σε σχέση με τις δράσεις της, το τι ακριβώς προσφέρουν και τι ελπίζει ότι θα επιτευχθεί μέσα από τις δράσεις (θεωρεία των αλλαγών).
- Ποιοι είναι οι πόροι, όπως χρόνος απασχόλησης προσωπικού ή χρήματα, που απαιτούνται, είναι διαθέσιμοι;
- Διαθέτουν τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας τις κατάλληλες δεξιότητες για να αναλάβει την αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης ή θα χρειαστεί εξωτερική βοήθεια;
- Θα αναλυθούν όλες οι δραστηριότητες ή επιλεκτικά κάποιες από αυτές; Είναι δυνατό να τεθούν προτεραιότητες ή να διαχωριστούν οι δραστηριότητες ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης. Επίσης, θα πρέπει να περιγράφεται σαφώς και με πολύ συγκεκριμένο τρόπο η δράση που πρόκειται να μετρηθεί.
- Ο χρονικός ορίζοντας της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης μπορεί να ποικίλει. Ωστόσο, συνήθως είναι ετήσια, έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοιχία με τις ετήσιες οικονομικές χρονικές κλίμακες.
- Αν πρόκειται για μία πρώτη προσπάθεια σύνταξης αναφοράς της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, ίσως θα ήταν λιγότερο χρονοβόρα η προετοιμασία μίας πρόβλεψης παρά η διεξαγωγή μιας αξιολογητικής αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, εκτός κι αν είναι διαθέσιμα τα ορθά δεδομένα αποτελεσμάτων. Η πρόβλεψη θα θέσει ένα πλαίσιο μέτρησης πάνω στο οποίο θα μπορεί να στηριχθεί μία μελλοντική αξιολογητική αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης.

Μετά την οριοθέτηση του αντικειμένου, το επόμενο βήμα που ακολουθεί είναι ο εντοπισμός και η συμβολή εμπλεκόμενων. **Εμπλεκόμενοι είναι τα άτομα ή οι ομάδες που βιώνουν κάποια αλλαγή, θετική ή αρνητική, ως αποτέλεσμα της υπό ανάλυση δράσης.** Πρωταρχικό μέλημα της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι να ανακαλύψει πόση κοινωνική αξία δημιουργείται ή καταστρέφεται και από ποιον.

Ο εντοπισμός των εμπλεκόμενων μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη δημιουργία

λίστας, η οποία θα εμπεριέχει εκείνους οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από τις δράσεις της Ενεργειακής Κοινότητας, ανεξάρτητα από το αν η αλλαγή ή το αποτέλεσμα είναι θετικό ή αρνητικό, εκούσιο ή ακούσιο. [4]⁵⁶⁵

	Ποιος είναι ο σκοπός της;
	Ποιος θα είναι ο αποδέκτης της ανάλυσης;
	Ποιο είναι οι στόχοι των δραστηριοτήτων στους οποίους εστιάζει, τι ακριβώς προσφέρουν και τι ελπίζει η Ενεργειακή Κοινότητα ότι θα επιτευχθεί μέσα από αυτές τις δράσεις.
	Ποιοι είναι οι πόροι , που απαιτούνται; Είναι διαθέσιμοι;
	Τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να την αναλάβουν ή θα χρειαστεί εξωτερική βοήθεια;
	Θα αναλυθούν όλες οι δραστηριότητες ή επιλεκτικά κάποιες από αυτές;
	Ποια θα είναι ο χρονικός ορίζοντας της;
	Η ανάλυση αποτελεί ή πρόβλεψη αξιολόγησης ;

***Εικόνα 37:** Ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, σύμφωνα με τους Μανώλη Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶⁶*

Σε αυτό το στάδιο χρειάζεται να γίνει κατανοητό ποιοι εμπλεκόμενοι βιώνουν ουσιαστικές αλλαγές ως αποτέλεσμα των δράσεων της Ενεργειακής Κοινότητας και με βάση αυτό να αποφασιστεί ποιοι από αυτούς σχετίζονται με το αντικείμενό της

⁵⁶⁵Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁶⁶Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης.

Συνήθως υπάρχει η τάση επικέντρωσης κυρίως σε εκούσια θετικά αποτελέσματα, είναι σημαντικό όμως να τονιστεί ότι η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης έχει να κάνει τόσο με εκούσια και ακούσια όσο και θετικά και αρνητικά αποτελέσματα. Είναι πολύ σημαντικό η αλλαγή που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι να σχετίζεται με τη δράση που έχει θέσει ως αντικείμενό αποτίμησης η Ενεργειακή Κοινότητα.. [4]⁵⁶⁷

Επίσης, όταν προσδιορίζονται ομάδες εμπλεκόμενων υπάρχει συνήθως η εντύπωση ότι έχουν τόσα κοινά χαρακτηριστικά ώστε να σχηματιστεί μια ομάδα. Ωστόσο, τα μέλη αυτών των ομάδων μπορεί να έχουν διαφορετικές ανάγκες και να βιώνουν διαφορετικά αποτελέσματα ανάλογα με την ηλικία, το εισόδημα ή άλλους παράγοντες. Αν οι διαφορές κρίνονται ουσιαστικές, καλό είναι να διακριθούν οι εμπλεκόμενοι σε υποομάδες. [4]⁵⁶⁸

Η συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους μπορεί να αποδειχθεί περίπλοκη υπόθεση. Πιθανές μέθοδοι σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁶⁹, αποτίμησης εμπλεκόμενων είναι οι εξής (**Εικόνα 38**):

- Η συγκέντρωση όλων των εμπλεκόμενων ρωτώντας τους απευθείας.
- Η οργάνωση συζητήσεων και η καταγραφή των απαντήσεων.
- Η συμπλήρωση από τους εμπλεκόμενους κάποιας φόρμας κατά τη διάρκεια τακτικών προγραμματισμένων συναντήσεων.
- Καλώντας εκπροσώπους από τις ομάδες εμπλεκόμενων-κλειδιά και θέτοντάς τους ερωτήσεις.
- Αποστέλλοντας μία σύντομη ηλεκτρονική φόρμα από τις ομάδες εμπλεκόμενων-κλειδιά προς τους εκπροσώπους.
- Η διοργάνωση κοινωνικής εκδήλωσης ζητώντας από μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας να περιπλανηθούν στο χώρο και να συνομιλήσουν με τους εμπλεκόμενους.
 - Οι συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο.

Ιδανικά, οι πληροφορίες θα έπρεπε να συγκεντρωθούν απευθείας από τους εμπλεκόμενους αλλά λόγω έλλειψης χρόνου ή πόρων, κάποιες από αυτές μπορεί να βασίζονται σε προϋπάρχουσα έρευνα. Όπου είναι εφικτό, αυτές οι προϋπάρχουσες

⁵⁶⁷Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁶⁸Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁶⁹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

πηγές μπορεί να προέρχονται από απαντήσεις των εμπλεκόμενων. Επίσης, υπάρχουν εμπλεκόμενοι των οποίων η συμβολή δεν είναι εφικτή, όπως είναι για παράδειγμα οι μελλοντικές γενιές. Σε αυτή την περίπτωση χρειάζεται να εντοπιστούν άτομα που θα μιλήσουν εκ μέρους τους.

Εικόνα 38: Πιθανές μέθοδοι για τη συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους

Σε αυτό το αρχικό στάδιο δεν υπάρχει λόγος χρήσης μεγάλου δείγματος που να είναι στατιστικά αντιπροσωπευτικό. Η έρευνα μπορεί να σταματήσει όταν εύλογα αναμένεται ότι έχουν καλυφθεί τα βασικά σημεία.

Τέλος, είναι απαραίτητος ο προνοητικός σχεδιασμός με τη συλλογή δεδομένων για αρκετά στάδια χωρίς να είναι αναγκαία η επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους για κάθε στάδιο ξεχωριστά.

3.7.2.2 Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2^ο)

Το στάδιο αυτό εστιάζει στην κατασκευή ενός χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**), ο οποίος ενημερώνεται με τη συμβολή των εμπλεκόμενων και έχει κεντρική σημασία για την αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης. Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι υπό ανάλυση δραστηριότητες χρησιμοποιούν συγκεκριμένους πόρους (εισροές) για να παραδώσουν δραστηριότητες (εκροές), οι οποίες καταλήγουν σε αποτελέσματα για τους εμπλεκόμενους. Η σχέση ανάμεσα σε εισροές, εκροές και αποτελέσματα αναφέρεται ως «θεωρία αλλαγής» ή λογικό μοντέλο. Με τη συμβολή των εμπλεκόμενων στην κατασκευή του χάρτη επίπτωσης εξασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα που αφορούν όσους επηρεάζονται άμεσα θα μετρηθούν και θα εκτιμηθούν. [4]⁵⁷⁰

Η δημιουργία του χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση των προγραμμάτων Excel ή Word. Στο πρώτο τμήμα του χάρτη καταγράφονται οι πληροφορίες της Ενεργειακής Κοινότητας και το αντικείμενο της ανάλυσης. Αναλυτικότερα, συμπεριλαμβάνονται η επωνυμία της Ενεργειακής Κοινότητας, ο σκοπός της, καθώς και το αντικείμενό της, που αναφέρεται στις δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση. Ακριβώς από κάτω, οι δύο πρώτες στήλες τιτλοφορούνται ως «εμπλεκόμενοι» και «εκούσιες ή ακούσιες αλλαγές» αντίστοιχα και βασίζονται στην ανάλυση που προηγήθηκε σχετικά με τους τρόπους συμβολής των εμπλεκόμενων. Η τελευταία στήλη του χάρτη επίπτωσης χρησιμοποιείται για την καταγραφή ζητημάτων που θα ακολουθήσουν στην πορεία και γενικά ο χάρτης συμπληρώνεται βήμα-βήμα. [4]⁵⁷¹

Η επόμενη στήλη του χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) αφορά στις εισροές. Η επένδυση, στη αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, αναφέρεται στην οικονομική αξία των εισροών. Η εκάστοτε Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσει τη συμβολή των εμπλεκόμενων προκειμένου να γίνει εφικτή η δραστηριότητα και αυτή είναι η εισροή τους. [4]⁵⁷²

Κατά τη συμπλήρωση του χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) μπορεί να χρειαστεί να

⁵⁷⁰Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷¹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷²Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

προσδιοριστούν μη νομισματικές εισροές. Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι μη νομισματικών εισροών που σχετίζονται γενικά με την αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης : ο χρόνος εθελοντικής εργασίας και οι συνεισφορές σε αγαθά και υπηρεσίες σε είδος. [4]⁵⁷³

Η πρώτη περίπτωση μπορεί για παράδειγμα θα μπορούσε να υπολογιστεί ακολουθώντας την παρακάτω συλλογιστική.

Οι ώρες που διαθέτουν οι εθελοντές έχουν συνήθως αξία που ισοδυναμεί με τη μέση ωριαία αμοιβή για τον τύπο εργασίας τους. Αυτή η αξία είναι ανεξάρτητη με το αν παρέχονται χρήματα στον εθελοντή και απλώς προσδίδεται στην εισροή, η οποία μπορεί να προστεθεί με άλλες εισροές. Οι εισροές των εθελοντών μπορεί να περιλαμβάνουν μια κατανομή των γενικών εξόδων, η οποία θα προέκυπτε αν υπήρχε πρόσληψη. [4]⁵⁷⁴

Αν η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης πραγματοποιείται με πρόβλεψη, σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁷⁵, η ποσότητα των εισροών που απαιτούνται θα βασίζεται στα ακόλουθα:

- Την εμπειρία της Ενεργειακής Κοινότητας
- Δεδομένα από προηγούμενα έτη (αν υπάρχουν) ή/και
- Έρευνα βασισμένη στην εμπειρία άλλων ατόμων για τα επίπεδα εισροών που μπορεί να χρειάζονται.

Αν η ανάλυση γίνεται με αξιολόγηση, οι πληροφορίες θα ληφθούν από το σύστημα διαχείρισης της Ενεργειακής Κοινότητας, όπως είναι η καταγραφή για το πόσες ώρες ή μέρες αφιέρωσαν τα μέλη της. Αν αυτή η πληροφορία δεν είναι διαθέσιμη, τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί μία εκτίμηση, η οποία θα αποτελέσει σημείο δράσης για το μέλλον. [4]⁵⁷⁶

Οι εκροές είναι η ποσοτική σύνοψη μιας δραστηριότητας δηλαδή η δράση της. Οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να εξετάσουν τη λίστα των εμπλεκόμενων περιγράφοντας τα αποτελέσματα στα οποία καταλήγει η εκάστοτε δραστηριότητα. Μερικές φορές το ίδιο αποτέλεσμα επαναλαμβάνεται για αρκετούς εμπλεκόμενους αλλά δεν υπολογίζεται στις εκτιμήσεις, ώστε να αποφεύγεται το ρίσκο διπλού υπολογισμού. Στις περιπτώσεις που οι εμπλεκόμενοι διαθέτουν το χρόνο τους, το αποτέλεσμα μπορεί να περιγραφεί με τον ίδιο τρόπο που περιγράφονται οι εισροές, με

⁵⁷³Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷⁴Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷⁵Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷⁶Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

την καταγραφή δηλαδή του αριθμού των ωρών. [4]⁵⁷⁷

Η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι ένα εργαλείο μέτρησης που βασίζεται σε αποτελέσματα. Η μέτρηση των αποτελεσμάτων είναι ο μοναδικός τρόπος επιβεβαίωσης του ότι υφίστανται αλλαγές οι εμπλεκόμενοι. Χρειάζεται, όμως, προσοχή ώστε να μη συγχέονται οι έννοιες εκροή και αποτέλεσμα. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να έχουν οροθετηθεί τα αναμενόμενα εκούσια ή ακούσια αποτελέσματα, τα οποία θα επιβεβαιωθούν με τη βοήθεια των εμπλεκομένων. [4]⁵⁷⁸

Η περιγραφή των επιδράσεων μπορεί να γίνει με διαφορετικό τρόπο και παράλληλα να χρειαστεί να προστεθούν κι άλλοι εμπλεκόμενοι. Επομένως, η στήλη όπου περιγράφονται τα αποτελέσματα μπορεί να συμπληρωθεί αφού ολοκληρωθεί η συνομιλία με τους εμπλεκόμενους. Είναι σημαντικό να μην καταγραφούν αποτελέσματα για κάποιον εμπλεκόμενο, που σχετίζονται παράλληλα με αλλαγές που συνέβησαν σε κάποιον άλλο. [4]⁵⁷⁹

Για να ληφθεί απόφαση σχετικά με τα αποτελέσματα, είναι αναγκαίο να εξεταστούν κι άλλοι παράγοντες, όπως είναι οι στόχοι της Ενεργειακής Κοινότητας, αλλά και οι απόψεις των εμπλεκομένων. Η τελευταία είναι κρίσιμη αλλά δεν αρκεί για την τελική απόφαση γύρω από τα σημαντικότερα αποτελέσματα. Σε μερικές περιπτώσεις χρειάζονται χρόνια προκειμένου να λάβει χώρα ένα αποτέλεσμα. Ωστόσο, είναι πιθανό να παρατηρούνται αισθητές αλλαγές κατά τη διάρκεια. Αυτές οι αλλαγές χαρακτηρίζονται ως ενδιάμεσα αποτελέσματα ή αλυσίδα γεγονότων. Όταν εντοπίζεται ένα αποτέλεσμα, πρέπει να αποφασιστεί αν είναι εντελώς καινούριο ή μέρος μιας προϋπάρχουσας αλυσίδας γεγονότων. [4]⁵⁸⁰

Στην εξερεύνηση μιας αλυσίδας γεγονότων, μπορεί να παρατηρηθούν διαφορετικές αλυσίδες για διαφορετικές ομάδες ατόμων μέσα στην ίδια ομάδα εμπλεκομένων. Στις περιπτώσεις που συμβαίνει αυτό, οι διαφορές μπορεί να είναι ουσιαστικές και να χρειάζεται να διαχωριστεί η ομάδα σε περισσότερα τμήματα. [4]⁵⁸¹

Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να γίνει ένας έλεγχος του χάρτη επίπτωσης ώστε να επιβεβαιωθεί ότι περιλαμβάνει μόνο απτά αποτελέσματα και παράλληλα να γίνουν οι κατάλληλες αναθεωρήσεις ώστε να προστεθούν ουσιαστικά στοιχεία που ίσως έχουν παραλειφθεί ή να αφαιρεθούν όσα είναι περιττά. Αν αποκλειστούν κάποια

⁵⁷⁷Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷⁸Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁷⁹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁸⁰Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁸¹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

αποτελέσματα, θα πρέπει να τεκμηριωθεί στην αναφορά της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης ο λόγος που αποκλείστηκαν και στη συνέχεια να ακολουθήσει η μέτρηση. [4]⁵⁸²

⁵⁸²Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

Πίνακας 7: Χάρτη επίπτωσης για την αποτίμηση της κοινωνικής επιστροφής της επένδυσης όπως αυτός περιγράφεται από τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁸³

Ενεργειακή Κοινότητα :					
Στόχοι					
Αντικείμενο	Δραστηριότητα				
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Ενεργειακής Κοινότητας				
Χρονική Περίοδος					
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση					
Στάδιο 1^ο			Στάδιο 2^ο		
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
Ποιος επηρεάζει την Ενεργειακή Κοινότητα ; Ποιος επηρεάζεται από την Ενεργειακή Κοινότητα ;	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Περιγραφή	Αξία €		Περιγραφή
		Τι επενδύουν;		Σύνοψη της δράστης σε αριθμούς	Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής
Σύνολο					

⁵⁸³Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

Στάδιο 3 ^ο							
	Αποτελέσματα (τι αλλάζει)					Μικτό Σύνολο	
Δείκτες	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία	Πηγή	
Πως θα μετρηθεί;	Από που προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από που παρήλθαν οι πληροφορίες	
Σύνολο							
Στάδιο 4 ^ο							
	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων	Αντίκτυπος		
	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δράση μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών		
Σύνολο							
Στάδιο 5							

Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής					
Προεξοφλητικό επιτόκιο %					
	1^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2^ο έτος	3^ο έτος	4^ο έτος	5^ο έτος
Σύνολο					
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)					
Καθαρή Παρούσα Αξία					
Κοινωνική Επιστροφή € ανά €					

3.7.2.3 Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας (Στάδιο 3^ο)

Το επόμενο στάδιο στην ανάπτυξη του χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) είναι η αποσαφήνιση ενός ή περισσότερων δεικτών για κάθε αποτέλεσμα. Η πιο χρήσιμη βοήθεια για τον εντοπισμό δεικτών προέρχεται συνήθως από τους εμπλεκόμενους, αν ερωτηθούν πώς γνωρίζουν ότι έχει επέλθει αλλαγή για αυτούς. Μερικές φορές χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν περισσότεροι από έναν δείκτες. Καλό είναι να γίνει μια μίξη υποκειμενικών και αντικειμενικών δεικτών που θα αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς και να ακολουθήσει έλεγχος μαζί με τους εμπλεκόμενους. Οι δείκτες δεν πρέπει απλώς να είναι μετρήσιμοι αλλά να μπορούν να μετρηθούν μέσα στα όρια του αντικειμένου και των πόρων που έχει θέσει η εκάστοτε Ενεργειακή Κοινότητα. [4]⁵⁸⁴

Στην προβλεπτική αναφορά της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης, απαιτείται έλεγχος για το ότι μπορούν να μετρηθούν λογικά οι δείκτες στο μέλλον. Δυνατότητα μέτρησης σημαίνει περισσότερο το να εκφράζεται ο δείκτης αποτελέσματος με όρους που είναι μετρήσιμοι, παρά να είναι εύκολα μετρήσιμος. Αν το αποτέλεσμα είναι σημαντικό, πρέπει να βρεθεί τρόπος να μετρηθεί.

Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να συγκεντρωθούν δεδομένα σχετικά με τους δείκτες, τα οποία μπορεί να προέρχονται από ήδη υπάρχουσες πηγές (εσωτερικές ή εξωτερικές) ή να χρειάζονται νέα. Σε μια προβλεπτική ανάλυση αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης χρησιμοποιούνται προϋπάρχοντα δεδομένα, όπου είναι διαθέσιμα. Αν αυτή η δραστηριότητα έχει επαναληφθεί στο παρελθόν, η εκτίμηση μπορεί να βασιστεί σε προηγούμενη εμπειρία αλλά αν πρόκειται για πρώτη φορά, θα βασιστεί σε έρευνα ή την εμπειρία άλλων ατόμων σε αντίστοιχες δραστηριότητες. [4]⁵⁸⁵

Η αναζήτηση πληροφοριών μπορεί να γίνει από:

- Οργανώσεις, κυβερνητικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις έρευνας αγοράς, συμβουλευτικές εταιρίες, οργανισμούς - εταίρους και
- Δημοσιευμένες έρευνες από πανεπιστήμια, κυβερνητικές υπηρεσίες και ερευνητικούς οργανισμούς.

Σημαντικό μέρος της προβλεπτικής ανάλυσης της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης είναι η αλλαγή του τρόπου συλλογής πληροφοριών, έτσι ώστε να υπάρχουν ουσιαστικές πληροφορίες για να διεξαχθεί αργότερα μία αξιολογητική μελέτη.

⁵⁸⁴Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁸⁵Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

Στην περίπτωση της αξιολογητικής ανάλυσης, γίνεται χρήση και ανασκόπηση δεδομένων που η Ενεργειακή Κοινότητα ήδη συλλέγει και ό,τι υπάρχει διαθέσιμο από άλλες πηγές. Νέα δεδομένα προέρχονται κυρίως από άτομα που εμπλέκονται άμεσα στη δημιουργία κοινωνικής αξίας (για παράδειγμα συμμετέχοντες στο έργο ή υπάλληλοι) και τα οποία θα συγκεντρωθούν από την Ενεργειακή Κοινότητα. [4]⁵⁸⁶

Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται περισσότερο, σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁸⁷, στην πρωτογενή συλλογή δεδομένων περιλαμβάνουν:

- Συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο
- Τήρηση αρχείου
- Ομάδες εστίασης
- Σεμινάρια
- Ερωτηματολόγια

Μια συνήθης ερώτηση που τίθεται είναι πόσο μεγάλο πρέπει να είναι το δείγμα των μελών. Ωστόσο, δεν υπάρχει συγκεκριμένος κανόνας. Για παράδειγμα, αν υπάρχει συνεργασία με είκοσι νέα άτομα, θα πρέπει να γίνει συζήτηση με όλους. Αν υπάρχει συνεργασία με χίλια άτομα, τότε χρειάζεται αντιπροσωπευτικό δείγμα και στατιστικοί έλεγχοι για να στηριχθούν τα επιχειρήματα. Αν κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό, συνιστάται ένα μέγεθος δείγματος το οποίο φαίνεται βάσιμο και μέσα στα όρια του προϋπολογισμού.

Ανάλογα με τη δραστηριότητα, η επίδραση κάποιων αποτελεσμάτων έχει μεγαλύτερη διάρκεια από κάποια άλλα. Το χρονοδιάγραμμα που χρησιμοποιείται είναι ο αριθμός των ετών που αναμένεται να διαρκέσει το όφελος μετά την παρέμβαση. Αυτό αναφέρεται ως διάρκεια του αποτελέσματος ή περίοδος του οφέλους. Χρειάζεται να γίνεται μία εκτίμηση για τη διάρκεια κάθε αποτελέσματος, κάτι τέτοιο μπορεί να καθοριστεί ρωτώντας τους αποδέκτες της δραστηριότητας σχετικά με το πόσο διήρκεσε η παρέμβαση για αυτούς. Τέλος είναι απαραίτητη η καταγραφή της λογικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να καθοριστεί η περίοδος του οφέλους για κάθε αποτέλεσμα και η πληροφορία αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην αναφορά της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης. [4]⁵⁸⁸

Όπου υπάρχουν ποσοτικά δεδομένα για τους δείκτες αποτελέσματος, το επόμενο βήμα είναι να δοθεί σε κάθε αποτέλεσμα μια οικονομική αξία. Η προσδιοριζόμενη αξία

⁵⁸⁶Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁸⁷Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

⁵⁸⁸Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

αναφέρεται στο αποτέλεσμα και όχι στο δείκτη. Μετά από αυτό θα είναι δυνατόν να συμπληρωθούν οι στήλες του χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά υποκατάστατα, καταγράφοντας πληροφορίες για την αξία και τις πηγές τους. [4]⁵⁸⁹

Η διαδικασία της εκτίμησης αναφέρεται συχνά ως νομισματοποίηση, καθώς απονέμεται μια νομισματική αξία σε πράγματα που δεν έχουν εμπορεύσιμη τιμή. Η αξία, είναι υποκειμενική και μεταβάλλεται ανάλογα με τους διαφορετικούς ανθρώπους σε διαφορετικές καταστάσεις. Οι αγορές έχουν αναπτυχθεί, σε μεγάλο βαθμό, με σκοπό να μεσολαβούν στις διαφορετικές υποκειμενικές αντιλήψεις των ανθρώπων σχετικά με την αξία των πραγμάτων. Αυτό που κάνει η αγορά είναι να φέρνει σε επαφή ανθρώπους των οποίων οι εκτιμήσεις συμπίπτουν. Αυτή η «σύμπτωση» λέγεται «ανακάλυψη τιμών», η οποία δεν αποκαλύπτει κάποια «πραγματική» ή «βασική» αξία, αλλά συνταιριάζει ανθρώπους που μπορεί να συμφωνούν σε γενικές γραμμές πάνω στην αξία κάποιου πράγματος. Η εκτίμηση της κοινωνικής αξίας είναι περίπου το ίδιο, με τη διαφορά ότι τα αγαθά δεν είναι εμπορικά ανταλλάξιμα και συνεπώς δεν υπάρχει διαδικασία «ανακάλυψης τιμών». Βέβαια, αυτό δε σημαίνει ότι αυτά τα κοινωνικά «αγαθά» δεν έχουν κάποια αξία για τους ανθρώπους. [4]⁵⁹⁰

Στην ανάλυση της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης χρησιμοποιούνται οικονομικά υποκατάστατα προκειμένου να υπολογιστεί η κοινωνική αξία των μη εμπορικά ανταλλάξιμων αγαθών για τους διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Όπως δύο άτομα θα διαφωνούσαν πάνω στην αξία ενός εμπορεύσιμου αγαθού, έτσι διαφορετικοί εμπλεκόμενοι θα έχουν διαφορετικές αντιλήψεις γύρω από την αξία διαφορετικών πραγμάτων. Με τον υπολογισμό της αξίας μέσω οικονομικών υποκατάστατων και συνδυάζοντας αυτές τις εκτιμήσεις, υπολογίζεται η συνολική κοινωνική αξία που δημιουργείται από την παρέμβαση. [4]⁵⁹¹

3.7.2.4 Καθορισμός αντίκτυπου (Στάδιο 4^ο)

Αυτό το στάδιο παρέχει μια σειρά από τρόπους αξιολόγησης του αν τα αποτελέσματα που έχουν αναλυθεί προκύπτουν πραγματικά από τις δραστηριότητες της Ενεργειακής Κοινότητας. Μέσα από αυτές τις μεθόδους διακρίνεται η ποσότητα του αποτελέσματος που θα συνέβαινε ούτως ή αλλιώς και η ποσότητα που μπορεί να απομονωθεί ως προστιθέμενη από τις δραστηριότητες.

⁵⁸⁹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁹⁰Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁹¹Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ»,Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

Αυτή είναι και η σημασία του όρου αντίκτυπος. Ο καθορισμός του αντίκτυπου είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς μειώνει το ρίσκο υπερεκτίμησης και αυξάνει την αξιοπιστία της ιστορία της Ενεργειακής Κοινότητας. Επιπλέον, ο καθορισμός του αντίκτυπου μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό σημαντικών εμπλεκόμενων που ίσως έχουν παραλειφθεί.

Η **αδράνεια** είναι το μέτρο της ποσότητας του αποτελέσματος που θα γινόταν ακόμα κι αν η δραστηριότητα δεν είχε λάβει χώρα και υπολογίζεται σαν ποσοστό. Για τον υπολογισμό της αδράνειας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ομάδες σύγκρισης ή δείκτες αναφοράς. Η τέλεια σύγκριση θα βασιζόταν στην ίδια ομάδα ανθρώπων που έχει επηρεαστεί από την Ενεργειακή κοινότητα, εξετάζοντας τι θα συνέβαινε σε αυτούς αν δεν είχαν επωφεληθεί από την παρέμβαση.

Επομένως, η μέτρηση της αδράνειας αποτελεί μια εκτίμηση όταν η τέλεια σύγκριση δεν είναι εφικτή. Σε μια αξιολογητική αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, οι πληροφορίες γύρω από την αδράνεια μπορούν να συγκεντρωθούν κατά τη διάρκεια του σταδίου συλλογής δεδομένων. Ωστόσο, συχνά η αναζήτηση των απαραίτητων πληροφοριών πρέπει να γίνεται από άλλες πηγές. Δεδομένα για κάποιους δείκτες θα είναι διαθέσιμα από κυβερνητικές πηγές, τόσο από επιμέρους τομείς όσο και από οργανισμούς όπως είναι η Στατιστική Υπηρεσία.

Ο ευκολότερος τρόπος εκτίμησης της αδράνειας είναι η παρατήρηση της τάσης σε έναν δείκτη μέσα στην πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχουν διαφορές πριν και μετά την έναρξη της δραστηριότητας. Οποιαδήποτε αύξηση στην τάση, παρέχει έναν δείκτη της ποσότητας του αποτελέσματος που προήλθε από τη δραστηριότητα. Υπάρχει το ρίσκο να συμβαίνει η ίδια αλλαγή στην τάση και σε ευρύτερο πληθυσμό, μέρος του οποίου αποτελεί κάποιος εμπλεκόμενος. Για αυτό το λόγο είναι καλύτερο να συγκρίνεται η τάση μέσα σε έναν δείκτη με τις τάσεις μέσα σε έναν ευρύτερο πληθυσμό.

Είτε επιθυμεί να κατανοήσει τον αντίκτυπό της είτε θέλει να είναι πιο αξιόπιστη στις συζητήσεις της με τους εμπλεκόμενους, ένα πλεονέκτημα του υπολογισμού της αδράνειας είναι ότι ζυγίζει την κοινωνική αξία απέναντι στα αποτελέσματα για τους εμπλεκόμενους, όπου η αδράνεια είναι χαμηλή.

Όσο αυξάνεται η αδράνεια, τόσο μειώνεται η συμβολή στο αποτέλεσμα. Όταν η αδράνεια είναι υψηλή σημαίνει ότι το αποτέλεσμα δεν είναι πια σημαντικό για την ανάλυση. Η αδράνεια θα μετρηθεί σαν ποσοστό επί του αποτελέσματος και στη συνέχεια το ποσοστό αυτό θα αφαιρεθεί από το συνολικό αποτέλεσμα.

Άλλο μέρος του αντίκτυπου είναι η **μετατόπιση**, η οποία αποτελεί την εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που μετατοπίζει άλλα αποτελέσματα. Αυτό δεν εφαρμόζεται σε κάθε ανάλυση αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης

αλλά είναι σημαντικό να γνωστοποιηθεί η πιθανότητα.

Απόδοση αιτιών είναι η εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που προκλήθηκε από τη συμβολή άλλων οργανισμών ή ανθρώπων και υπολογίζεται σαν ποσοστό (η αναλογία του αποτελέσματος που αποδίδεται στην Ενεργειακή Κοινότητα). Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια απόλυτα ακριβής εκτίμηση της απόδοσης αιτιών. Αυτό το στάδιο στοχεύει πιο πολύ στην επίγνωση του ότι μια δραστηριότητα μπορεί να μην είναι η μόνη που συμβάλλει στην παρατηρούμενη αλλαγή και έχει να κάνει με τον έλεγχο του ότι έχουν συμπεριληφθεί όλοι οι σχετικοί εμπλεκόμενοι.

Υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις στον υπολογισμό της απόδοσης αιτιών και μπορεί να γίνει και ένας συνδυασμός τους:

1. Να βασιστεί η εκτίμηση στην εμπειρία. Για παράδειγμα, να έχει συνεργαστεί η Ενεργειακή Κοινότητα με άλλους οργανισμούς και να έχει μια καλή εικόνα για το πώς συμβάλλει ο καθένας στα αποτελέσματα.
2. Να ερωτηθούν οι εμπλεκόμενοι για το ποσοστό του αποτελέσματος που αποδίδεται στη δραστηριότητα της Ενεργειακής Κοινότητας. Σε μια αξιολογητική ανάλυση αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης, αυτό μπορεί να διεξαχθεί κατά τη φάση συλλογής δεδομένων, μέσω ερευνών, ομάδων εστίασης ή συνεντεύξεις.
3. Να γίνει διάλογος με άλλους οργανισμούς, όπου θεωρείται ότι υπάρχει απόδοση αιτιών. Μπορεί να βρεθεί το ποσό που δαπάνησαν όλοι για την επίτευξη του στόχου και να αποδοθούν αιτίες ανάλογα με το ποσό που δόθηκε σε μία μονάδα αποτελέσματος. Αυτό προϋποθέτει ότι όλες οι δαπάνες είναι εξίσου αποτελεσματικές. Διαφορετικά, μπορούν να πραγματοποιηθούν συζητήσεις με αυτούς τους οργανισμούς ώστε να κατανοηθεί το πόσο έχουν συμβάλλει και πάνω σε αυτή τη βάση να εξεταστούν τα ποσοστά για τα οποία μπορούν να διεκδικήσουν τα εύσημα.

Υπάρχουν τρία συνήθη λάθη που παρατηρούνται στην απόδοση αιτιών:

4. Ο σκοπός της εκτίμησης της απόδοσης αιτιών είναι να βοηθήσει τον οργανισμό να διαχειριστεί την αλλαγή. Βέβαια, επειδή παραμένει μια εκτίμηση, δεν θα πρέπει να αφιερωθεί πολύς χρόνος πάνω σε αυτό αλλά στην επεξήγηση του πώς έγινε αυτή η εκτίμηση.
5. Δεν πρέπει να αποδοθούν αποτελέσματα σε οργανισμούς ή ανθρώπους που πληρώνονται από τις εισροές (επένδυση), οι οποίες καταγράφηκαν στο 2ο στάδιο, καθώς η επένδυση λαμβάνει υπόψη τη συμβολή τους.
6. Αν η απόδοση αιτιών έχει συμπεριληφθεί σαν μέρος της εκτίμησης της αδράνειας, χρειάζεται προσοχή ώστε να μην αφαιρεθούν περισσότερα από αυτά που πρέπει από τα αποτελέσματα. Κάτι τέτοιο θα εξαρτηθεί από την ποιότητα των σημείων

αναφοράς που χρησιμοποιούνται. Πρέπει να υπάρχει περιγραφή των οργανισμών και των ανθρώπων που σχετίζονται με την απόδοση αιτιών και της σχέσης τους με τη δουλειά της Ενεργειακής Κοινότητας. Αυτές οι πληροφορίες θα διαμορφώσουν μέρος της αναφοράς.

Σε προηγούμενο στάδιο εξετάστηκε ο χρόνος διάρκειας των αποτελεσμάτων. Στο μέλλον, η ποσότητα του αποτελέσματος μπορεί να είναι λιγότερη ή η ίδια και περισσότερο πιθανό να επηρεάζεται από άλλους παράγοντες, έτσι ώστε η απόδοση αιτιών στην Ενεργειακή Κοινότητα να είναι χαμηλότερη. Για την **απόσβεση** αποτελεσμάτων λαμβάνεται υπόψη η τελευταία πληροφορία και υπολογίζεται μόνο για αποτελέσματα που διαρκούν περισσότερο από ένα έτος.

Για παράδειγμα, μια πρωτοβουλία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης έχει βραχυχρόνια επιτυχία στη μείωση των λογαριασμών ρεύματος και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Όσο περνάει ο καιρός, όμως, τα συστήματα φθείρονται και είναι λιγότερο αποδοτικά. Αν δεν υπάρχουν προγενέστερα δεδομένα σχετικά με το βαθμό μείωσης του αποτελέσματος μέσα στο χρόνο, χρειάζεται να υπολογιστεί το ποσό απόσβεσης αποτελεσμάτων.

Αυτή η εκτίμηση μπορεί να βασιστεί σε έρευνα, όπως είναι οι ακαδημαϊκές πηγές ή σε συνομιλία με άτομα που συμμετείχαν σε αντίστοιχες δραστηριότητες στο παρελθόν. Η απόσβεση αποτελεσμάτων υπολογίζεται συνήθως με την αφαίρεση ενός σταθερού ποσοστού από το υπόλοιπο επίπεδο αποτελέσματος στο τέλος κάθε έτους.

Μακροπρόθεσμα χρειάζεται η ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης, το οποίο θα μετρά με μεγαλύτερη ακρίβεια την παραμένουσα αξία. Ωστόσο, είναι πιθανό να χρειαστεί ούτως ή αλλιώς να εντοπιστούν οι συμμετέχοντες ως μέρος της συλλογής δεδομένων, προκειμένου να συμπεριληφθούν ερωτήσεις που να αποδεικνύουν την απόσβεση.

Υπολογισμός αντίκτυπου. Όλες οι πτυχές του αντίκτυπου εκφράζονται κανονικά σαν ποσοστά. Είναι αποδεκτό να στρογγυλοποιούνται οι εκτιμήσεις στο κοντινότερο 10% εκτός κι αν υπάρχουν πιο ακριβείς πληροφορίες. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχει αύξηση παρά μείωση στην αξία. Ωστόσο, δε συνιστάται η αύξηση του αντίκτυπου σαν αποτέλεσμα εξέτασης αυτών των ζητημάτων. Σε αυτή την περίπτωση η Ενεργειακή Κοινότητα απλώς δε θα κάνει μείωση.

Στον χάρτη επίπτωσης (**Πίνακας 7**) θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί τα ποσοστά για την αδράνεια, την απόδοση αιτιών, την απόσβεση αποτελεσμάτων και (αν είναι εφικτή) τη μετατόπιση.

Ο αντίκτυπος για κάθε αποτέλεσμα μπορεί να υπολογιστεί από τα παρακάτω:

- Τα οικονομικά υποκατάστατα πολλαπλασιασμένα με την ποσότητα του

αποτελέσματος δίνουν τη συνολική αξία. Από αυτό το σύνολο αφαιρείται οποιοδήποτε ποσοστό για την αδράνεια ή την απόδοση αιτιών.

- Επανάληψη της διαδικασίας για κάθε αποτέλεσμα (για να υπολογιστεί ο αντίκτυπος για το καθένα)
- Πρόσθεση των παραπάνω (για να υπολογιστεί ο συνολικός αντίκτυπος των αποτελεσμάτων)

3.7.2.5 Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Στάδιο 5^ο) [4]⁵⁹²

Σε αυτό το στάδιο ορίζεται ο τρόπος σύνοψης των οικονομικών πληροφοριών που έχουν καταγραφεί στα προηγούμενα στάδια. Η βασική ιδέα στηρίζεται στο να υπολογιστεί η οικονομική αξία της επένδυσης και η οικονομική αξία του κοινωνικού κόστους και οφέλους. Υπολογίζονται δύο αριθμοί, η σχέση των οποίων μπορεί να εκφραστεί με ποικίλους τρόπους.

Αν διεξάγεται αξιολογητική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης, η αξιολόγηση πρέπει ιδανικά να λαμβάνει χώρα μετά την αναμενόμενη περίοδο διάρκειας του αποτελέσματος. Ωστόσο, οι προσωρινές αξιολογήσεις εξακολουθούν να είναι χρήσιμες για την εκτίμηση της λειτουργίας της παρέμβασης και την παροχή πληροφοριών για την υποστήριξη κάθε αλλαγής. Αν διεξάγεται προβλεπτική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης, θα χρειαστούν πληροφορίες μέσα στο όριο της περιόδου διάρκειας του αποτελέσματος.

Προβολή στο μέλλον

Το πρώτο βήμα στον υπολογισμό της αναλογίας είναι η προβολή της αξίας όλων των αποτελεσμάτων, που έχουν επιτευχθεί, στο μέλλον. Με βάση τις αποφάσεις σχετικά με το βήμα στο οποίο καθορίστηκε ο χρόνος διάρκειας των αποτελεσμάτων, θα χρειαστεί:

- Να οριστεί η αξία του αντίκτυπου για κάθε αποτέλεσμα για μία χρονική περίοδο (συνήθως 1 έτος),
- Να αντιγραφεί η αξία του κάθε αποτελέσματος σε όλες τις χρονικές περιόδους της διάρκειάς του (όπως καταγράφηκε στη στήλη για τη διάρκεια στο χάρτη επίπτωσης) και μετά
- Να αφαιρεθεί οποιαδήποτε απόσβεση εντοπίζεται για κάθε μελλοντική χρονική περίοδο μετά τον πρώτο χρόνο.

⁵⁹²Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΚΠΑ)- Social Net Present Value (SNPV)

Η Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία θεωρεί ότι μια κοινωνική επένδυση αξίζει όσο το άθροισμα όλων των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από την ανάληψή της, προεξοφλημένες με ένα κατάλληλο κοινωνικό επιτόκιο. Προκειμένου να υπολογιστεί, πρέπει να προστεθούν οι δαπάνες και τα οφέλη που πληρώνονται ή λαμβάνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Προκειμένου αυτές οι δαπάνες και τα οφέλη να είναι συγκρίσιμα χρησιμοποιείται μια διαδικασία που λέγεται προεξόφληση. Η προεξόφληση αναγνωρίζει ότι γενικά οι άνθρωποι προτιμούν να λαμβάνουν χρήματα σήμερα παρά αύριο επειδή υπάρχει ρίσκο (π.χ. ότι δε θα δοθούν τα χρήματα) ή επειδή υπάρχει κάποιο κόστος ευκαιρίας (π.χ. πιθανά κέρδη από την επένδυση των χρημάτων κάπου αλλού). Αυτό είναι γνωστό ως η «χρονική αξία του χρήματος». [4]⁵⁹³

Η διαδικασία έγκειται στην προεξόφληση των προβλεπόμενων αξιών στην πάροδο του χρόνου. Αυτό μπορεί να γίνει εύκολα με τη χρήση του Excel, που διαθέτει συναρτήσεις για τον υπολογισμό της Παρούσας Αξίας και της Καθαρής Παρούσας Αξίας.

$$ΚΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{Αξία \text{ στο έτος } v}{(1+r)^v} - \sum_{v=1}^n \frac{Κόστος \text{ στο έτος } v}{(1+r)^v} \quad (17)$$

Όπου :

ΚΚΠΑ : Κοινωνική Καθαρή Παρούσα αξία

r : το κοινωνικό προεξοφλητικό επιτόκιο

n : η χρονική περίοδος της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης
Κοινωνικά προγράμματα και επενδύσεις είναι αποδεκτά αν η Κοινωνική Καθαρή παρούσα Αξία δεν είναι αρνητική. Θετική ΚΚΠΑ σημαίνει παραγωγική χρήση των κοινωνικών πόρων.

Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης – Social Internal Rate of Return (SIRR)

Το Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης είναι η πραγματική κοινωνικοοικονομική απόδοση που η κοινωνική επένδυση θα αποδώσει καθ' όλη τη διάρκειά της ή αλλιώς το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* που μηδενίζει την Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία.

$$\sum_{v=1}^n \frac{Αξία \text{ στο έτος } v}{(1+r^*)^v} - \sum_{v=1}^n \frac{Κόστος \text{ στο έτος } v}{(1+r^*)^v} = 0 \quad (18)$$

Όπου :

r^* : το κοινωνικό προεξοφλητικό επιτόκιο που μηδενίζει την Κοινωνική Καθαρή

⁵⁹³Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

Παρούσα Αξία

n: η χρονική περίοδος της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης

Στην παραπάνω σχέση έχουμε άγνωστο το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* που παράγει καθαρή παρούσα αξία ίση με μηδέν θέτοντας τα προεξοφλημένα μελλοντικά οριακά κοινωνικά οφέλη ίσα με τις οριακές κοινωνικές δαπάνες. Αυτό το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* είναι το κοινωνικό εσωτερικό ποσοστό της απόδοσης που κερδίζει η κοινωνική επένδυση.

Για την επίλυση της (18), χρησιμοποιείται η μέθοδος των διαδοχικών δοκιμών σε ένα υπολογιστικό φύλλο ξεκινώντας με μία αυθαίρετη τιμή υπολογίζεται η ΚΠΑ, και αλλάζει η τιμή μέχρι να επιτευχθεί μηδενισμός της ΚΠΑ. Η τελική τιμή r^* θα είναι το Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης της επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας.

Υπολογισμός αναλογίας.

Σε αυτό το στάδιο μπορεί να υπολογιστεί η αρχική αναλογία SROI, διαιρώντας την προεξοφλημένη αξία των παροχών με τη συνολική επένδυση.

$$\text{Καθαρή Αναλογία SROI} = \frac{\text{Καθαρή Παρούσα Αξία}}{\text{Αξία εισροών}} \quad (19)$$

Περίοδος απόσβεσης

Η περίοδος απόσβεσης περιγράφει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται για να αποπληρωθεί μια επένδυση. Πολλοί χρηματοδότες και επενδυτές βασίζονται σε αυτό τον υπολογισμό για να καθορίσουν το ρίσκο ενός έργου.

Είναι συχνό το φαινόμενο η επένδυση να έχει αποσβεστεί με την πάροδο κάποιων μηνών παρά ετών, για αυτό το λόγο η αναφορά γίνεται σε μήνες. Υποθέτοντας ότι ο ετήσιος αντίκτυπος είναι ο ίδιος κάθε έτος, το πρώτο βήμα είναι να διαιρεθεί ο ετήσιος αντίκτυπος για όλους τους συμμετέχοντες με το 12 για να ληφθεί ο αντίκτυπος κάθε μήνα. Στη συνέχεια διαιρείται η επένδυση με τον αντίκτυπο κάθε μήνα για να βρεθεί η περίοδος απόσβεσης σε μήνες.

Ο βασικός τύπος είναι:

$$\text{Περίοδος Απόσβεσης σε μήνες} = \frac{\text{Επένδυση}}{\frac{\text{Ετήσιος αντίκτυπος}}{12}} \quad (20)$$

Ανάλυση βαθμού ευαισθησίας

Μετά τον υπολογισμό της αναλογίας, είναι σημαντικό να εκτιμηθεί σε ποιο βαθμό θα άλλαζαν τα αποτελέσματα αν παραλλάσσονταν κάποιες από τις υποθέσεις που έγιναν στα προηγούμενα στάδια. Ο σκοπός μια τέτοιας ανάλυσης είναι να ελέγξει ποιες υποθέσεις έχουν μεγαλύτερη επιρροή στο μοντέλο. Είναι απαραίτητο να

ελεγχθούν αλλαγές γύρω από τα ακόλουθα ζητήματα:

- εκτιμήσεις αδράνειας, απόδοσης αιτιών και απόσβεσης αποτελεσμάτων,
- οικονομικά υποκατάστατα
- την ποσότητα του αποτελέσματος και
- την αξία των εισροών, όπου έχουν εκτιμηθεί μη-οικονομικές εισροές.

Η συνιστώμενη προσέγγιση είναι να υπολογιστεί πόσο χρειάζεται να αλλάξει κάθε εκτίμηση, έτσι ώστε η κοινωνική επιστροφή να γίνει κοινωνική επιστροφή με αναλογία 1 ευρώ αξίας για 1 ευρώ επένδυσης. Αυτό επιτρέπει να γίνει αναφορά για την απαραίτητη ποσότητα της αλλαγής ώστε να γίνει η αναλογία από θετική σε αρνητική και αντίστροφα.

Είναι σημαντικό να εντοπιστούν οι αλλαγές που έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στη συνολική αναλογία. Αυτές θα θεωρηθούν ως πιθανοί τομείς προτεραιότητας στη διαχείριση της αξίας που δημιουργείται. Για παράδειγμα, αν το αποτέλεσμα είναι ευαίσθητο σε αλλαγές πάνω σε έναν συγκεκριμένο δείκτη, μπορεί να δοθεί προτεραιότητα επένδυσης σε συστήματα για τη διαχείριση αυτού του δείκτη.

Γενικά, όσο μεγαλύτερη αλλαγή χρειάζεται προκειμένου να γίνει η SROI 1 ευρώ για κάθε επενδύσιμο ευρώ, τόσο πιθανότερο είναι να μην είναι ευαίσθητο το αποτέλεσμα. Είναι, επίσης, πιθανό η επιλογή που έγινε νωρίτερα ανάμεσα σε δύο υποκατάστατα να έχει επιλυθεί πλέον επειδή δεν επηρεάζει τη συνολική αναλογία. Όλα αυτά τα ευρήματα θα πρέπει να συζητηθούν στην τελική αναφορά SROI.

3.7.2.6 Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση (Στάδιο 6^ο)

Είναι αναγκαίο να βεβαιωθεί η Ενεργειακή Κοινότητα ότι ο τρόπος που ανακοινώνει τα αποτελέσματα σχετίζεται με τους αποδέκτες που προσδιόρισε όταν έθετε το αντικείμενό της. Τα ευρήματα μπορεί να προσφέρονται για εσωτερική χρήση, δημόσια διανομή ή ως βάση για συζητήσεις με διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Η προετοιμασία μίας αναφοράς είναι χρήσιμη ώστε να γίνουν συστάσεις που θα επηρεάσουν την μετέπειτα εξέλιξη της Ενεργειακής Κοινότητας ή του έργου.

Η αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης αποσκοπεί στο να δημιουργήσει αίσθημα υπευθυνότητας στους εμπλεκόμενους. Για αυτό το λόγο είναι κρίσιμο να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα με ουσιαστικό τρόπο. Αυτό σημαίνει κάτι περισσότερο από τη δημοσίευσή τους στην ιστοσελίδα της Ενεργειακής Κοινότητας. Επίσης, μπορεί να εκφραστεί ενδιαφέρον από εξωτερικούς εμπλεκόμενους σχετικά με τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης.

Η τελική αναφορά πρέπει να περιλαμβάνει περισσότερα στοιχεία από τον υπολογισμό των κοινωνικών επιστροφών. Να συνδυάζει ποιοτικές, ποσοτικές και

οικονομικές πτυχές ώστε να παρέχει στον χρήστη τις απαραίτητες πληροφορίες πάνω στην κοινωνική αξία που δημιουργείται από μια δραστηριότητα και να διαβεβαιώνει ότι οι υπολογισμοί είναι αδιαμφισβήτητοι και ακριβείς. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν όλες οι αποφάσεις και υποθέσεις που έγιναν στην πορεία και όλες οι πληροφορίες που κατάφεραν να συγκεντρωθούν για την επίδοση της Ενεργειακής Κοινότητας κάτι που μπορεί να φανεί χρήσιμο στον στρατηγικό σχεδιασμό και τον τρόπο διεξαγωγής των δραστηριοτήτων της.

Η αναφορά θα πρέπει να είναι σύντομη και να συνάδει με τις αρχές της διαφάνειας και της ουσιαστικότητας. Παράλληλα, θα πρέπει να διαπνέεται από συνέπεια και να βασίζεται σε ένα δομημένο πλαίσιο το οποίο να επιτρέπει τη σύγκριση ανάμεσα σε αναφορές.

Οι παρακάτω ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες αποτελούν μέρος μίας κατανοητής και μελετημένης αναφοράς αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης:

- Πληροφορίες σχετικά με την Ενεργειακή Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων για τη δουλειά της, τους εμπλεκόμενους-κλειδιά και τις δραστηριότητες,
- Περιγραφή του αντικειμένου της ανάλυσης, λεπτομέρειες για τη συμβολή εμπλεκόμενων, μέθοδοι για τη συλλογή δεδομένων και οποιαδήποτε υπόθεση ή περιορισμό θέτει η ανάλυση.
- Χάρτης επίπτωσης, με σχετικούς δείκτες και υποκατάστατα.
- Μελέτες περιπτώσεων ή φράσεις συμμετεχόντων που διευκρινίζουν συγκεκριμένα ευρήματα.
- Λεπτομέρειες για τους υπολογισμούς και συζήτηση για οποιαδήποτε εκτίμηση και υπόθεση.
- Μια διαδρομή ελέγχου για τη λήψη αποφάσεων, που να περιλαμβάνει ποιοι εμπλεκόμενοι, αποτελέσματα ή δείκτες συμπεριλήφθηκαν και ποιοι όχι, καθώς και η λογική στην οποία βασίστηκε καθεμία από αυτές τις αποφάσεις.
- Μια σύνοψη που να στοχεύει σε ένα ευρύτερο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων. Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση ανάμεσα σε οφέλη που δεν πραγματοποιούνται και οφέλη που μπορεί να πραγματοποιούνται αλλά δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία.

Είναι απαραίτητο να παρέχονται συστάσεις για τρόπους βελτίωσης της συλλογής δεδομένων και απόδειξης των αποτελεσμάτων.

3.7.2.7 Αξιοποίηση αποτελεσμάτων

Για να είναι χρήσιμη η αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης χρειάζεται να καταλήγει σε μία αλλαγή. Τέτοια αλλαγή μπορεί να είναι ο τρόπος που εκείνοι οι οποίοι επενδύουν στις δραστηριότητες της Ενεργειακής Κοινότητας κατανοούν και υποστηρίζουν την προσπάθεια ή ο τρόπος που αυτοί οι οποίοι ανέθεσαν τις υπηρεσίες της περιγράφουν, προσδιορίζουν και διαχειρίζονται το συμβόλαιο με την Ενεργειακή Κοινότητα. Βέβαια, θα υπάρξουν παράλληλα και επιπτώσεις για τον οργανισμό, είτε διεξάγεται αξιολογητική είτε διεξάγεται προβλεπτική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης. Αλλαγές ακολουθώντας μία προβλεπτική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης . [4]⁵⁹⁴

Τα αποτελέσματα μίας προβλεπτικής αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης μπορεί να οδηγήσουν σε επανεξέταση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων έτσι ώστε να αυξηθεί η κοινωνική αξία που αναμένεται να δημιουργηθεί. Τα ευρήματα μπορεί, επίσης, να απαιτούν επανεξέταση των σχεδιαζόμενων συστημάτων για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το αποτέλεσμα, την αδράνεια, την απόδοση αιτιών και τη μετατόπιση.

Ακολουθώντας μια προβλεπτική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης σύμφωνα με τους Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) [4]⁵⁹⁵, μπορεί να χρειάζεται να αναπτυχθούν τρόποι για:

- συστηματική επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους σχετικά με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και την αξία τους και
- συνεργασία με άλλους για τη διερεύνηση της απόδοσης αιτιών.

3.7.2.8 Αλλαγές ακολουθώντας μία αξιολογητική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης

Μία αξιολογητική αποτίμηση, της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης πρέπει να φέρει αλλαγές στην Ενεργειακή Κοινότητα. Η τελευταία θα πρέπει να ανταποκριθεί στα ευρήματα και να αναλογιστεί τις επιπτώσεις για τους οργανωτικούς στόχους, τη διοίκηση, τα συστήματα και τις πρακτικές εργασίας.

Οι αναλογίες θα είναι πολύ χρήσιμες για την επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους. Ωστόσο, η μεγαλύτερη αξία της αναλογίας έγκειται στο πώς μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται κατανοητό κατά πόσο βελτιώνονται ή όχι οι δραστηριότητες της Ενεργειακής κοινότητας. Δίνει, παράλληλα, πληροφορίες για τις αλλαγές που πρέπει να επέλθουν στις υπηρεσίες προκειμένου να αυξηθεί η

⁵⁹⁴Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

⁵⁹⁵Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα[4]

κοινωνική αξία στο μέλλον.

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η δέσμευση για περαιτέρω αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης. Ο τρόπος προσέγγισης ποικίλει ανάλογα με τον ρόλο του κάθε ατόμου μέσα στα πλαίσια της Ενεργειακής. Ένα σημείο εκκίνησης μπορεί να είναι η παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας στο προσωπικό, το διοικητικό συμβούλιο και τους εμπλεκόμενους, τονίζοντας τόσο τα οφέλη όσο και τις προκλήσεις της διαδικασίας. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα να παρουσιαστεί ένα σχέδιο ώστε να γίνει η αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης ένα τακτικό και σταθερό τμήμα της αναφοράς του οργανισμού. Ένα τέτοιο σχέδιο θα πρέπει να ορίζει:

- Μια διαδικασία τακτικής συλλογής δεδομένων, ειδικά για αποτελέσματα,
- Μια διαδικασία εκπαίδευσης προσωπικού για να διασφαλιστεί η διατήρηση της γνώσης και της εξειδίκευσης μέσα στην Ενεργειακή Κοινότητα ακόμα και σε περίπτωση εναλλαγής,
- Ένα ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα για την επόμενη αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης,
- Μια περιγραφή των πόρων που απαιτούνται για τη συνεχή παρακολούθηση της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης και
- τον τρόπο εξασφάλισης της ασφάλειας δεδομένων.

3.7.2.9 Εγγύηση

Εγγύηση είναι η διαδικασία με την οποία επαληθεύονται οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στην αναφορά (ανεξάρτητη επαλήθευση των αποτελεσμάτων). Υπάρχουν δύο επίπεδα ασφάλειας:

- 1^ο τύπος: Εγγύηση που επικεντρώνεται στην εξασφάλιση ότι η ανάλυση συμμορφώνεται με τις αρχές καλής πρακτικής της αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης .
- 2^ο τύπος: Εγγύηση που καλύπτει εγγύηση και για τις αρχές καθώς και για τα δεδομένα.

3.7.3 Το Σύστημα κατάταξης του Παγκόσμιου Επενδυτικού Αντίκτυπου - Global Impact Investing Rating System (GIIRS) [4]⁵⁹⁶

Το GIIRS (Global Impact Investing Rating System – Σύστημα κατάταξης του Παγκόσμιου Επενδυτικού Αντίκτυπου) είναι ένα κατανοητό και διαφανές σύστημα εκτίμησης του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου . Παρουσιάζει ένα εργαλείο που επιχειρεί να αλλάξει τη συμπεριφορά του επενδυτή και να ξεκλειδώσει το

⁵⁹⁶Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα [4]

περιθωροποιημένο επενδυτικό κεφάλαιο μέσα από συγκρίσιμα και επαληθευμένα δεδομένα κοινωνικής και περιβαλλοντικής επίδοσης, τα οποία βασίζονται σε κεφάλαια υψηλού αντίκτυπου και εταιρίες που αναζητούν επενδυτικό κεφάλαιο.

Διαδικασία κατάταξης GIIRS

Βήμα 1: Συμπλήρωση μίας αξιολόγησης GIIRS:

Επικεντρώνεται στον αντίκτυπο σε όλους τους εμπλεκόμενους με την Επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας. Τα πρότυπα αλλάζουν ανάλογα με το μέγεθος (αριθμός υπαλλήλων), τη γεωγραφική περιοχή και το είδος της επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας.

Βήμα 2: Επαλήθευση:

Ακολουθεί ανασκόπηση της αξιολόγησης με ένα μέλος του προσωπικού του GIIRS. Το μέλος αυτό επιβεβαιώνει ότι όλες οι ερωτήσεις έχουν απαντηθεί με ακρίβεια. Η ανασκόπηση βοηθάει, επίσης, το GIIRS να κατανοήσει περισσότερα για την Ενεργειακή Κοινότητα και τις μοναδικές περιστάσεις και καλύτερες πρακτικές που σχετίζονται με αυτή. Οι Ενεργειακές Κοινότητες καλούνται να ανεβάζουν στο διαδίκτυο έγγραφα που σχετίζονται με τις απαντήσεις σε ερωτήσεις που κρίνει σημαντικές το GIIRS μέσα στο σύστημα κατάταξης. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται μια επιτόπια εξέταση των επιλεγμένων εγγράφων, η οποία συμπεριλαμβάνει μία εκτίμηση του κατά πόσο τα έγγραφα αυτά συνάδουν με τα κριτήρια που έχει θέσει το GIIRS, με τη βοήθεια τρίτου.

Βήμα 3: Αναφορά κατάταξης GIIRS

Το GIIRS παρέχει μία βαθμολογία μέσα από την εκτίμηση της επίδοσης σε σχέση με έναν αριθμό από τομείς αντίκτυπου.

4° Κεφάλαιο

Συμπεράσματα

Η **Ενεργειακή Κοινότητα** είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για την πραγματοποίηση του ενεργειακού εκδημοκρατισμού και την ενθάρρυνση των απλών πολιτών να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ως οικονομικός οργανισμός, η Ενεργειακή Κοινότητα ανήκει στον **Τρίτο τομέα της Οικονομίας**, δηλαδή στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, ο οποίος δραστηριοποιείται μεταξύ του δημόσιου τομέα και της οικονομίας της αγοράς. Από πολιτική άποψη, οι οργανισμοί αυτοί αποτελούν εκούσιες, αδέσμευτες, συμμετοχικές, εθελοντικές συσπειρώσεις πολιτών που συγκροτούν ανεξάρτητες δομές.

Ο όρος της **Κοινωνικής Οικονομίας** κάνει την εμφάνιση του στη βιβλιογραφία, γύρω στο 1830 από τον Γάλλο φιλελεύθερο οικονομολόγο Charles Dunoyer, στο έργο του με τίτλο «*Πραγματεία περί της κοινωνικής οικονομίας*», στο οποίο ήταν υπέρμαχος μίας ηθικής προσέγγισης της οικονομίας. Τον Ιούνιο του 1980, η Εθνική Επιτροπή Σύνδεσης των Αλληλασφαλιστικών, Συνεταιριστικών και Συλλογικών Δραστηριοτήτων (CNLAMCA) εξέδωσε τον Χάρτη της Κοινωνικής Οικονομίας, στον οποίο ορίζεται η κοινωνική οικονομία ως:

«Το σύνολο των οργανισμών που δεν ανήκουν στον δημόσιο τομέα, λειτουργούν με δημοκρατικό τρόπο, κατανέμουν στα μέλη τους ίσα δικαιώματα και καθήκοντα και διέπονται από ειδικό καθεστώς ιδιοκτησίας και διανομής των κερδών, αξιοποιώντας τα πλεονάσματα για την επέκταση των οργανισμών και τη βελτίωση των υπηρεσιών τους προς τα μέλη τους και την κοινωνία»

Η **Κοινωνική Επιχειρηματικότητα** αποτελεί μια μοναδική μορφή επιχειρηματικότητας η οποία στοχεύει στην επίτευξη ενός κοινωνικού σκοπού δημιουργώντας **κοινωνική αξία** και στοχεύει στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων όπως, η εκπαίδευση, η προστασία του περιβάλλοντος, η παροχή υπηρεσιών υγείας και προνοίας, η φτώχεια, η παραγωγή και διανομή ενέργειας, η διαχείριση των υδάτινων πόρων κ.α..

Στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, **οι επιχειρηματίες μέλη**, συνειδητοποιούν τη σημασία της αποτελεσματικής χρήσης όλων των πόρων που μπορεί να διαθέσει η επιχείρηση, ώστε να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες τους, εξισορροπώντας τις, με τις προσδοκίες του κοινωνικού συνόλου για **τη βελτίωση της ποιότητας ζωής**.

Ένα βασικό στοιχείο που διαφοροποιεί τις κοινωνικές από τις παραδοσιακές επιχειρήσεις είναι το γεγονός ότι οι κοινωνικές **δεν στοχεύουν στην επίτευξη οικονομικού αποτελέσματος**, το οποίο χρησιμοποιούν μόνο ως μέσο για την επίτευξη του σκοπού τους, αλλά στην **επίλυση συγκεκριμένων κοινωνικών προβλημάτων**. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα μπορεί να έχει είτε κερδοσκοπική είτε μη κερδοσκοπική μορφή, χωρίς να αλλάζει ο τελικός σκοπός της, δηλαδή η επίτευξη ενός κοινωνικού σκοπού.

Η **Ενεργειακές κοινότητες** ως ένα τμήμα της Κοινωνικής επιχειρηματικότητας, **δραστηριοποιούνται στους τομείς** : των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), της Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), της ορθολογικής χρήσης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεταφορών και της διαχείρισης της ζήτησης, της παραγωγής, της διανομής και προμήθειας ενέργειας.

Ωστόσο ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων είναι καινούργιος για τη χώρα μας και **οι πολίτες δεν είναι εξοικειωμένοι** με τις καινούργιες έννοιες και πρακτικές που τον συνοδεύουν, όλες οι Ενεργειακές Κοινότητες που βρίσκονται στην Ελληνική επικράτεια δημιουργήθηκαν μετά το 2018. **Η παρούσα εργασία επιχειρεί να καλύψει μέσω του «Οδηγού Δημιουργίας και Λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων», πρακτικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσουν όσοι και όσες επιθυμούν να δημιουργήσουν μια Ενεργειακή Κοινότητα.**

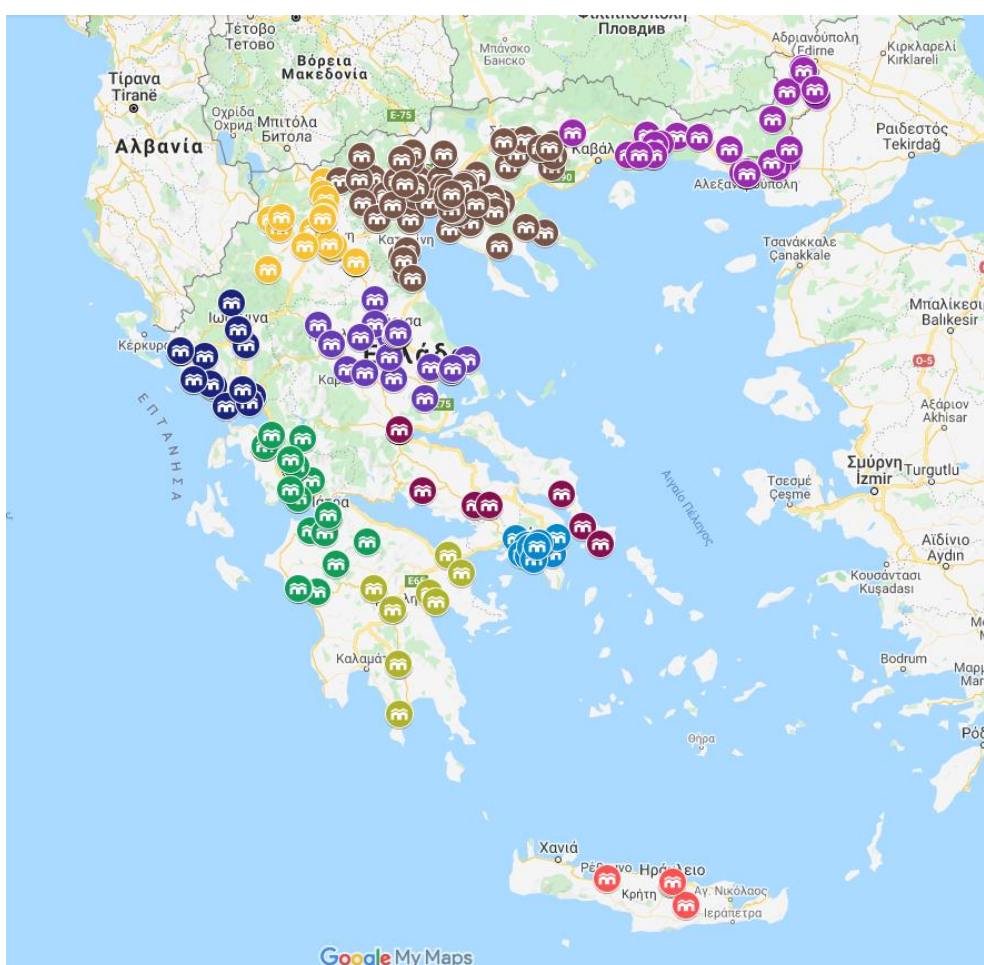
Η Ελλάδα είναι από τις πρώτες χώρες της Ευρώπης που ενσωματώνει στο θεσμικό της πλαίσιο την έννοια της «Ενεργειακής Κοινότητας». Ο **νόμος 4513/2018[21]⁵⁹⁷** με τίτλο «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις», δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες, τους τοπικούς φορείς και σε μικρές και μεσαίες τοπικές επιχειρήσεις να συμβάλουν στον ενεργειακό σχεδιασμό, μέσω της άμεσης εμπλοκής τους σε ενεργειακές επενδύσεις. Με αυτό τον τρόπο οι πολίτες και οι υπόλοιποι τοπικοί φορείς αποκτούν διττό ρόλο, τόσο ως καταναλωτές όσο και ως παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας.

Η εξέλιξη του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων στην Ελλάδα καταγράφηκε πρόσφατα μετά από έρευνα που εκπονήθηκε από την Electra Energy Cooperative, σε συνεργασία με την ερευνητική ομάδα SmartRue του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, εκ μέρους του γραφείου της Greenpeace με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για το Κλίμα και φέρει τον τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». Ο στόχος της ερευνάς ήταν η **καταγραφή όλων των ενεργειακών κοινοτήτων της χώρας μέχρι**

⁵⁹⁷ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

των Αύγουστο του 2020 και παρουσιάζεται στο χάρτη της Εικόνα 5. [28]⁵⁹⁸.

Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα» (2020) η **περίοδος επώασης μεταξύ της σύστασης της Ενεργειακής Κοινότητας και του πρώτου προβλεπόμενου σχεδίου κυμαίνεται από 6 μέχρι 30 μήνες με μέσο όρο τους 14 μήνες**. Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020, μόνο **τρεις** από τις ενεργειακές κοινότητες της έρευνας (9,3%) έχουν ήδη λειτουργικά έργα που **παράγουν ενέργεια**. Γι' αυτές τις τρεις η περίοδος επώασης κυμαινόταν μεταξύ ενός και τεσσάρων μηνών από τον αρχικό σχεδιασμό.

Εικόνα 39: Χάρτης καταγραφής ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελληνική επικράτεια [28]⁵⁹⁹
https://www.google.com/maps/d/u/2/edit?mid=1lb0zwm5fOACnQbmlUU_nPxjd2YwEMIVN&sp=sharing

Ο θεσμός της Ενεργειακής Κοινότητας αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την

⁵⁹⁸ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

⁵⁹⁹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

επίτευξη της ενεργειακής μετάβασης της χώρα στην παραγωγή καθαρής ενέργειας, με δεδομένο ότι οι ανανεώσιμες πηγές και η εξοικονόμηση ενέργειας προαπαιτούν τη γεωγραφική διασπορά των επενδύσεων, την συμμετοχή των πολλών σε αυτές και την ορθή εκμετάλλευσή τους. Επιπλέον, αντιμετωπίζει ευνοϊκότερα τις μικρές νησιωτικές περιοχές με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες τις οποίες απορρέουν από το μέγεθος τους και την μη διασύνδεσης τους με το ηπειρωτικό ενεργειακό σύστημα. Και επίσης χρησιμοποιεί εργαλεία όπως, ο ενεργειακός συμψηφισμός και ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός, για να θωρακίσει τους ευάλωτους καταναλωτές που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και να αντιμετωπίσει την ενεργειακή ένδεια.

Στην Ελλάδα όπως φαίνεται και στο χάρτη της **Εικόνα 39** η **μεγαλύτερη συγκέντρωση Ενεργειακών Κοινοτήτων εμφανίζεται στο βόρειο τμήμα της ενδοχώρας** με την περιφέρεια της κεντρική Μακεδονία να έχει 143 Ενεργειακές Κοινοότητες. Επίσης η ανάπτυξη των Ενεργειακών Κοινοτήτων **στα νησιά είναι περιορισμένη με εξαίρεση στην Κρήτη**, όπου είναι ήδη ενεργές πέντε Ενεργειακές Κοινοότητες. Ο αριθμός των Ενεργειακών Κοινοτήτων ανά Περιφέρεια αποτυπώνεται επίσης και στο **Πίνακας 8** [28]⁶⁰⁰.

Περιφέρεια	Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων
Νοτίου Αιγαίου	0
Ιόνιων Νήσων	0
Βορείου Αιγαίου	0
Κρήτης	5
Κεντρικής Ελλάδας	14
Πελοποννήσου	14
Ηπείρου	23
Αττικής	31
Θεσσαλίας	35
Δυτικής Μακεδονίας	44
Δυτικής Ελλάδας	47
Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης	52
Κεντρικής Μακεδονίας	143

Πίνακας 8: Πλήθος Ενεργειακών Κοινοτήτων έως τον Αύγουστο του 2020 στην Ελληνική επικράτεια Ελλάδα (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]⁶⁰¹

⁶⁰⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

⁶⁰¹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

❖ Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας είναι βάση το νόμο 4513/2018[21]602:

- Η δημιουργία της ιδρυτικής ομάδας
- Η σύνταξη και υπογραφή καταστατικού
- Η Καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο

❖ Σύσταση νέας Ενεργειακής Κοινότητας.

Για να αποκτήσει νομική υπόσταση η Ενεργειακή Κοινότητα, η προσωρινή διοικητική επιτροπή της προσκομίζει στο τμήμα Υ.Γ.Ε.ΜΗ.⁶⁰³ του Επιμελητηρίου της περιφερειακής ενότητας της έδρας⁶⁰⁴:

1. Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων
2. Το καταστατικό της ενεργειακής κοινότητας υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη.
3. Πρακτικό ίδρυσης της ενεργειακής Κοινότητας με την προσωρινή επωνυμία της Ενεργειακής και στο οποίο αναφέρονται τα ονόματα του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου
4. Βεβαίωση προκατοχύρωσης - προέγκρισης του δικαιώματος χρήσης του ονόματος και του διακριτικού τίτλου.
5. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα ή οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) **για τα φυσικά πρόσωπα-μέλη** που να αποδεικνύουν την πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας ή τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης των φυσικών προσώπων-μελών τους που είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας, εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας
6. Αντίγραφα ταυτότητας ή διαβατηρίων για όλα τα μέλη.
7. Τα καταστατικά των νομικών προσώπων-μελών της Ενεργειακής Κοινότητας.
8. Στην περίπτωση που η κατάθεση γίνει από δικηγόρο και όχι από τον νόμιμο εκπρόσωπο της Ενεργειακής Κοινότητας απαιτείται και η εξουσιοδότηση προς τον δικηγόρο υπογεγραμμένη από όλα τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Δύο ή περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να συγχωνευθούν αρκεί να εφαρμόζουν όμοιο τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης⁶⁰⁵ και να έχουν

⁶⁰² Νόμος 4513/23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

⁶⁰³ Ο νόμος 4513/2018 ορίζει ότι η κατάθεση των δικαιολογητικών για την σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας γίνεται στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα όμως με την παρ. 3 του άρθρου 116 του ν.4635/2019: Όπου γίνεται αναφορά στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικών σχετικά με την καταχώριση ή μη των καταστατικών των Αστικών Συνεταιρισμών, καταργείται και στο εξής αρμόδια είναι η Υ.Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία ανήκει ο υπόχρεος.

⁶⁰⁴ Σε περίπτωση που στην έδρα ή την εγκατάσταση της επιχείρησης υπάρχουν περισσότερα από ένα αμιγή Επιμελητήρια, η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. ορίζεται με βάση τον κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ) κατόπιν έκδοσης σχετικής Υπουργικής Απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία θα καθορίζει την αποκλειστική αρμοδιότητα της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. κατά κύριο κωδικό αριθμό δραστηριότητας (ΚΑΔ).

⁶⁰⁵ Η διάθεση του πλεονάσματος χρήσης γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 4 του νόμου υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις», και περιγράφεται και στην παράγραφο 2.7 της παρούσας εργασίας.

έδρα εντός της ίδιας Περιφέρειας. Από την καταχώριση στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων και μετά, η νέα Ενεργειακή Κοινότητα αποκτά τη δική της νομική υπόσταση και αποκτά όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων που συγχωνεύτηκαν.

Επίσης επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου συνεταιρισμού σε Ενεργειακή Κοινότητα. Επιπλέον, κάθε τύπου εταιρεία, κερδοσκοπική ή μη, μπορεί να μετατραπεί σε Ενεργειακή Κοινότητα⁶⁰⁶. Από την καταχώριση στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων και μετά, η νέα Ενεργειακή Κοινότητα αποκτά τη δική της νομική υπόσταση και αποκτά όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ενεργειακών Κοινοτήτων που συγχωνεύτηκαν.

❖ Τα μέλη της ενεργειακής κοινότητας

Η συγκρότηση της **ιδρυτικής ομάδας** μιας Ενεργειακής Κοινότητας, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία και την ανάπτυξη της και έχει κομβική σημασία για την πορεία του όλου εγχειρήματος. **Τα μέλη** που συμμετέχουν σε μία Ενεργειακή Κοινότητα **αποτελούν το πολυτιμότερο κεφάλαιο** της και το κυριότερο συστατικό για την επιτυχία της, καθώς λειτουργούν συλλογικά στηριζόμενοι στη συνεργασία και την ισοτιμία. Τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας ως συνεταιριστική επιχείρηση **έχουν διττό ρόλο**, είναι ταυτόχρονα και **ιδιοκτήτες και πελάτες** και αποτελούν το μοναδικό λόγο ύπαρξης της.

Τα ιδρυτικά μέλη είναι θεμιτό να έχουν:

Κοινές αξίες: Να έχουν ξεκαθαρίσει τις αξίες τους αναφορικά με το εγχείρημα και να είναι κοινά αποδέκτες από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Κοινές προσδοκίες: Να έχουν αποσαφηνίσει τις προσωπικές τους προσδοκίες από την συμμετοχή τους στο εγχείρημα και να έχουν καταλήξει σε μια συλλογική συμφωνία, ώστε να αποφευχθούν τριβές στην πορεία.

Δέσμευση στο συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας: Να δεσμευτούν σε ένα συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας όπου η συμμετοχή συνεπάγεται και αυξημένη ευθύνη.

Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις: Να έχουν εντοπίσει τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη της οικονομικής τους δραστηριότητας, καθώς και τα εξίσου σημαντικά περιφερειακά καθήκοντα και να έχουν συμφωνήσει σε μια κατανομή αρμοδιοτήτων. Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα ή και γνώση δεν καλύπτεται από τα μέλη, τότε θα πρέπει να συμφωνηθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καλυφθεί

⁶⁰⁶ Άρθρο 16 παράγραφος 1, του νόμου υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».

Είσοδος νέων μελών : Να έχουν θέσει συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες για την είσοδο νέων μελών στην ομάδα.

Επιλογή εργαζομένων: Να έχουν ορίσει κριτήρια για την επιλογή εργαζομένων, διαδικασίες αλληλοελέγχου και αποχώρησης.

Εμπλοκή άλλων εταίρων ή της τοπικής κοινότητας: Να έχουν συμφωνήσει τον βαθμό εμπλοκής άλλων εταίρων ή της τοπικής κοινότητας ώστε να εισακούεται η γνώμη όλων των μερών.

Κατανομή εργασιών για την ίδρυση της επιχείρησης: Να καταναείμουν τις εργασίες για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας με τρόπο ισότιμο, ώστε να μη δημιουργηθούν, από την αρχή ακόμα, μέλη «δύο ταχυτήτων»

Ιδανικά τα μέλη της ιδρυτικής ομάδας έχοντας σκιαγραφήσει το κοινό όραμα για την Ενεργειακή Κοινότητα που σκοπεύουν να δημιουργήσουν μπορούν να αναλάβουν μια σειρά από δράσεις και προκαταρκτικά βήματα που αφορούν στη λειτουργία της και τη βιώσιμη ανάπτυξή της.

Η φύση των μελών είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της και μπορεί να συνδυαστεί δημιουργικά **η παρουσία φυσικών και νομικών προσώπων μεταξύ των μελών της**. Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό με δεδομένο ότι η συμμετοχή νομικών προσώπων σε άλλα είδη συνεταιρισμών αντιμετωπίζεται γενικά με επιφυλακτικότητα από τον νομοθέτη. Βάση το νόμο 4513/2018[21]⁶⁰⁷ μέλη μιας ενεργειακής κοινότητας μπορεί να είναι, φυσικά πρόσωπα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της ενεργειακής κοινότητας ή επιχειρήσεις αυτών και οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.

Μια **συμμαχία με ισχυρούς φορείς** μπορεί να καθορίσει την επιτυχία μιας Ενεργειακής Κοινότητας, καθότι η Ενεργειακή Κοινότητα στηρίζεται στην **υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας** για να διασφαλίσει την πρόσβαση σε μέλη, σε ανθρώπινο δυναμικό, σε γνώσεις, σε οργανωσιακή υποστήριξη και υλικοτεχνικές παροχές και βασικά, **τους απαιτούμενους τοπικούς ενεργειακούς πόρους**. Ελλοχεύει όμως ο κίνδυνος κάποιοι φορείς να επιθυμήσουν να εμπλακούν **μόνο επιφανειακά** στην Ενεργειακή κοινότητα, με αποτέλεσμα να **μειώσουν την ριζοσπαστικότητά της**. Γι' αυτό τα μέλη της κοινότητας θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η διεύρυνση της Ενεργειακής Κοινότητας και του δικτύου υποστήριξής της, **δε θα αλλοιώσει το χαρακτήρα και τις βασικές αξίες της κοινότητας**.

Ο **ελάχιστος αριθμός** μελών της ενεργειακής κοινότητας μπορεί να είναι: **πέντε**,

⁶⁰⁷ Νόμος 4513/ 23-01-2018, Τεύχος Α, ΦΕΚ 9 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

αν τα μέλη είναι **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά** πρόσωπα, **τρία**, αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, **από τα οποία τα δύο τουλάχιστον είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δύο, αν τα μέλη είναι μόνο Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού νησιωτικών περιοχών** με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.

Η **εντοπιότητα των μελών** της ενεργειακής κοινότητας αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την δημιουργία της, τουλάχιστον το **πενήντα τοις εκατό συν ένα** των μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας.

❖ Τα όργανα της Ενεργειακής Κοινότητας

Η **γενική συνέλευση** είναι το ανώτατο όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας και έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για συγκεκριμένα θέματα, δηλαδή κανένα άλλο όργανο δεν μπορεί να λάβει αποφάσεις για τα θέματα αυτά. Η γενική συνέλευση δεν μπορεί να μεταβιβάσει την αποκλειστική της αρμοδιότητα σε άλλο όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας, ακόμα κι αν η εξουσιοδότηση είναι απολύτως συγκεκριμένη.

Στη γενική συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη που έχουν εξοφλήσει πλήρως τη συνεταιριστική τους μερίδα. Στη γενική συνέλευση κάθε μέλος συμμετέχει με μία μόνο ψήφο, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει. Τα μέλη που είναι νομικά πρόσωπα συμμετέχουν στη γενική συνέλευση μέσω φυσικού προσώπου που τα εκπροσωπεί και έχουν και αυτά μόνο μία ψήφο.

Το **διοικητικό συμβούλιο** είναι το κατ' εξοχήν όργανο διοίκησης της Ενεργειακής Κοινότητας και αποτελεί τον κινητήριο μοχλό της. Είναι το όργανο που υλοποιεί τις πολιτικές που αποφάσισε η γενική συνέλευση, που κατευθύνει την Ενεργειακή Κοινότητα και ελέγχει την καθημερινή λειτουργία της σε συνεργασία με τους υπαλλήλους της και ταυτόχρονα μεριμνά για την πρόοδό της. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι άμισθο και η εκλογή του γίνεται με μυστική ψηφοφορία από την Γενική Συνέλευση.

Σχετικά με την παρουσία των γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) των Ενεργειακών Κοινοτήτων της Ελληνικής επικράτειας, **βρέθηκε ότι υπάρχει έλλειψη γυναικείας εκπροσώπησης**, καθώς στο 93% των Ενεργειακών Κοινοτήτων λιγότερες από 2 γυναίκες συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο ενώ το 42% των Ενεργειακών Κοινοτήτων δεν έχει θηλυκό μέλος. Σημειώνεται ότι οι πληροφορίες για το συγκεκριμένο αυτό χαρακτηριστικό συλλέχθηκαν από 329 Ενεργειακές Κοινότητες στο σύνολο 409 που ήταν εγγεγραμμένες στο Μητρώο των ενεργειακών κοινοτήτων

τον Σεπτέμβριο του 2020. [28]⁶⁰⁸

Ξεχωριστό όργανο της Ενεργειακής Κοινότητας αποτελεί **το εποπτικό συμβούλιο** που αποτελείται από **τρία τουλάχιστον εκλεγμένα** μέλη από τη **γενική συνέλευση**. Το έργο του είναι να ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Για τον λόγο αυτό, το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και ταυτόχρονα υποχρέωση να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείου της Ενεργειακής Κοινότητας, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Ο **εξωτερικός έλεγχος** στις Ενεργειακής Κοινότητας, ο οποίος πιστοποιεί την ορθότητα και ακρίβεια της λογιστικής απεικόνισης της επιχείρησης και των οικονομικών αποτελεσμάτων της **δεν είναι απαίτηση αλλά επιθυμία**. Ο νόμιμος ελεγκτής ή το ελεγκτικό γραφείο διορίζονται από την τακτική γενική συνέλευση των μελών. Ο ελεγκτής οφείλει να παρακολουθεί τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της Ενεργειακής Κοινότητας. Έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε λογιστικού αρχείου καθώς και κάθε εταιρικού βιβλίου που προβλέπεται από τον νόμο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η **προώθηση της συμμετοχής των μελών** στη διαχείριση και στη διακυβέρνηση μιας Ενεργειακής Κοινότητας είναι ζωτικής σημασίας, όχι μόνο μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και μέσω της εφαρμογής διαδικασιών λήψης αποφάσεων από την βάση προς τα πάνω και δίνοντας χώρο στη συλλογική σκέψη. Καλό θα ήταν να συσταθεί μια ομάδα δράσης δύο επιπέδων βάσει της φύσης και της φάσης ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας, με ευρεία συμμετοχή στο στάδιο ίδρυσης της, και επιλεγμένη συμμετοχή σε σχέση με τις δεξιότητες των μελών κατά την ανάπτυξη και υλοποίηση των έργων της Ενεργειακής Κοινότητας.

Κατά περίπτωση, μπορεί να αποφασιστεί μια ευρύτερη διαδικασία διαβούλευσης ανάλογα με τις ειδικές απαιτήσεις συγκεκριμένων σχεδίων, έργων και δραστηριοτήτων. Επισημαίνεται ότι η άμεση συμμετοχή των μελών σε διοικητικά ζητήματα της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολίες και αποδυνάμωση της δημοκρατικής λειτουργίας της στην πράξη.

❖ **Το Καταστατικό Ενεργειακής Κοινότητας.**

Για τη σύσταση Ενεργειακής Κοινότητας απαιτείται η **σύνταξη καταστατικού**. Το καταστατικό είναι τυπική πολυμερής σύμβαση, ο δε τύπος που τηρείται είναι το

⁶⁰⁸ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

ιδιωτικό έγγραφο. Το ιδιωτικό έγγραφο του καταστατικού χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη και αποκτά βεβαία χρονολογία από την καταχώρισή του. Δεν απαιτεί ξεχωριστή σύμβαση ίδρυσης της Ενεργειακής Κοινότητας μεταξύ των μελών της το καταστατικό στην ουσία ενσωματώνει δύο έγγραφα, την «**πράξη ίδρυσης**», τη σύμβαση, δηλαδή, μεταξύ των μελών που συμφωνούν να ιδρύσουν την Ενεργειακή Κοινότητα και την «**πράξη οργάνωσης**», που περιγράφει όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία που θα εξασφαλίσουν την ομαλή και σωστή λειτουργία της.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η σύνταξη του καταστατικού **ενδέχεται να αποδειχτεί ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία**, προτείνεται η κατάρτισή του μέσα από συνδυασμό φυσικών συναντήσεων και χρήσης διαδικτυακών εργαλείων που δίνουν τη δυνατότητα από κοινού επεξεργασίας, με υψηλό βαθμό διαφάνειας, μέχρις ότου οριστικοποιηθεί και περάσει στη φάση της υπογραφής δια χειρός.

Στο Γ.Ε.ΜΗ., δια των αρμόδιων υπηρεσιών (Υ.Γ.Ε.ΜΗ.) των κατά τόπους επιμελητηρίων, τηρείται το **Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων**, το οποίο είναι δημόσιο βιβλίο σε ηλεκτρονική μορφή και σε αυτό γίνεται η καταχώρηση των καταστατικών και των στοιχείων των Ενεργειακών Κοινοτήτων.

❖ Το κεφάλαιο της Ενεργειακής Κοινότητας

Οι περισσότερες Ενεργειακές Κοινότητες της **Ελληνικής επικράτειας έχουν συνεταιριστικό κεφάλαιο μικρότερο των 10.000 ευρώ**, ενώ ένα μικρό ποσοστό έχει συνεταιριστικό κεφάλαιο που υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ. Καθώς επίσης όσον αφορά τα μέλη η συντριπτική πλειονότητα έχουν αριθμό μελών μεταξύ 10 και 20 ατόμων και το εύρος τους είναι από 5 έως 150. [28]⁶⁰⁹

Κάθε μέλος μπορεί να κατέχει πέραν της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας και μία ή περισσότερες προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες, με ανώτατο όριο συμμετοχής στο **συνεταιριστικό κεφάλαιο για τα φυσικά πρόσωπα το 20%**, τους Ο.Τ.Α α' βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό κατοίκους 50% για τους Ο.Τ.Α. και τους λοιπούς Ο.Τ.Α. το 40%.

Το ποσοστό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει το κάθε μέλος δεν μεταβάλλει κατά αντιστοιχία τις ψήφους του στην γενική συνέλευση. Όλα τα μέλη, ανεξάρτητα τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει, συμμετέχει στη **γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο**.

Το **πλεόνασμα της χρήσης** δεν διανέμεται στα μέλη, αλλά διατίθενται για τους σκοπούς της της Ενεργειακής Κοινότητας με απόφαση της γενικής συνέλευσης Από

⁶⁰⁹ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

τα πλεονάσματα χρήσης παρακρατείτε τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό του **τακτικού αποθεματικού**, εκτός αν το ύψος του αποθεματικού είναι τουλάχιστον ίσο με το ύψος του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Ενεργειακής Κοινότητας.

Ειδικά, για Ενεργειακές Κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν αποκλειστικά Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού της Περιφέρειας στην οποία έχει την έδρα της η Ενεργειακή Κοινότητα και για Ενεργειακή Κοινότητα που έχουν την έδρα τους σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, **μετά από την παρακράτηση του τακτικού αποθεματικού, μπορεί μέρος ή το σύνολο των πλεονασμάτων χρήσης της Ενεργειακής Κοινότητας να το διαθέτουν σε δράσεις κοινής ωφέλειας τοπικού χαρακτήρα.**

Ενεργειακή Κοινότητα στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δεκαπέντε μέλη ή δέκα προκειμένου για Ενεργειακή Κοινότητα με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και το 50% συν ένα εξ αυτών είναι φυσικά πρόσωπα, **μπορούν να διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό.** Η προϋπόθεση της πλειοψηφικής συμμετοχής φυσικών προσώπων, πρέπει να πληρούνται κατά τη σύσταση της Ενεργειακής Κοινότητας και καθ' όλη τη διάρκειά της.

Παρόλο που το πλεόνασμα χρήσης δεν διανέμεται παρά μόνο σε λίγες περιπτώσεις στα μέλη της ενεργειακής Κοινότητας για την πλειονότητα των Ενεργειακών Κοινοτήτων της Ελληνικής επικράτειας η πιθανότητα κερδοφορίας από την επένδυση σε ΑΠΕ υπήρξε το βασικό κίνητρο. [28]⁶¹⁰

❖ Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των Ενεργειακών Κοινοτήτων

Αναγνωρίζοντας την συμβολή των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και της κλιματικής αλλαγής οι Ενεργειακές Κοινότητες λαμβάνουν τα παρακάτω μέτρα στήριξης:

- Τα επενδυτικά σχέδια των Ενεργειακών Κοινοτήτων τυγχάνουν των προβλεπόμενων ενισχύσεων και **εντάσσονται στο νόμο 4399/2016[31]⁶¹¹.**
- Έχουν **σταθερό συντελεστή φορολογίας** εισοδήματος για όλο το ύψος των καθαρών κερδών τους.
- Τυγχάνουν **φορολογικής απαλλαγής**, το ποσό της οποίας υπολογίζεται ως

⁶¹⁰ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

⁶¹¹ Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας». [31]

ποσοστό επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας του καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που αποκτάται μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης.

- Λαμβάνουν επιχορήγηση, η οποία συνίσταται στη **δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού** ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.
- Λαμβάνουν επιδότηση από το Δημόσιο μέρους κόστους της χρηματοδοτικής μίσθωσης για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού .
- Λαμβάνουν **επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης**, η οποία συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο .
- Λαμβάνουν χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μέσω ταμείου συμμετοχών.
- Μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ειδικές προϋποθέσεις και **όροι προνομιακής συμμετοχής ή εξαίρεσης από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες** υποβολής προσφορών για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που πρόκειται να λειτουργήσουν από Ενεργειακή Κοινότητα.
- Ο **Κανονισμός Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας** με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπααραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης **μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς που αδειοδοτούνται από Ενεργειακή Κοινότητα.**
- Οι Ενεργειακές Κοινότητες **απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπεται για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς.**
- Οι αιτήσεις που υποβάλλονται από την Ενεργειακή Κοινότητα για χορήγηση άδειας παραγωγής στη Ρ.Α.Ε. για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς καθώς και οι αιτήσεις των για έγκριση περιβαλλοντικών όρων και για τη χορήγηση προσφοράς σύνδεσης από σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής εξετάζονται κατά προτεραιότητα σε σχέση με αιτήσεις άλλων οργανισμών **εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων** [23]⁶¹².
- Το ύψος της **εγγυητικής επιστολής** για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και

⁶¹² Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπααραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις».[23]

Υβριδικούς Σταθμούς, οι οποίοι ανήκουν σε Ενεργειακή Κοινότητα, **μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%)**.

- Για τις Ενεργειακές Κοινότητες προβλέπεται για τη χορήγηση **άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας συνεταιριστικό κεφάλαιο τουλάχιστον 60.000 ευρώ**, ενώ για τις ΑΕ και τις ΕΠΕ προβλέπεται εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον **600.000 ευρώ**.
- Με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση των λειτουργών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των αρμόδιων διαχειριστών, μπορεί να ορίζονται **μειωμένα ποσά εγγυήσεων για την εγγραφή των Ενεργειακής Κοινότητας στα μητρώα συμμετεχόντων στο πλαίσιο των συμβάσεων Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού** και διαχείρισης των ηλεκτρικών δικτύων, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια, όπως ο πληθυσμός ή η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας.
- Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικών Σταθμών από Ενεργειακή Κοινότητα για την **κάλυψη ενεργειακών αναγκών των μελών της και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ενεργειακής Κοινότητας, με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού**, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 [23]⁶¹³.
- Μετά από απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να προβλέπει **ειδικούς όρους για τις Ενεργειακής Κοινότητας που λειτουργούν ως φορείς εκμετάλλευσης υποδομών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων**.
- Ο **Κανονισμός Αδειών** μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για τις άδειες που χορηγούνται στην Ενεργειακή Κοινότητα.

❖ Το όραμα της Ενεργειακής Κοινότητας

Το όραμα της Ενεργειακής Κοινότητας είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένο με την ταυτότητά της και αποτελεί αδιάρρηκτο στοιχείο του επιχειρηματικού της σχεδίου. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί, κατά την διαμόρφωση του οράματος, στη διατήρηση της απαραίτητης ισορροπίας μεταξύ της **στόχευσης** της Ενεργειακής Κοινότητας, να επιδράσει μετασχηματιστικά **στον τομέα της ενέργειας και της οικονομικής της βιωσιμότητας**, ώστε η μία να μην υποσκελίζει την άλλη.

Ένα κοινό όραμα, αποδεκτό από όλους, βοηθά στο συντονισμό των δράσεων

⁶¹³ Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

της Ενεργειακής Κοινότητας. Όσο πιο συγκεκριμένο, ποιοτικά και ποσοτικά, το όραμα της, τόσο περισσότερο βοηθά στην ευθυγράμμιση των προσδοκιών όλων των μελών.

Επίσης, διευκολύνει την τοπική κοινωνία να αντιληφθεί τα οφέλη που προκύπτουν για τον τόπο, μέσα από την δράση της Ενεργειακής Κοινότητας με αποτέλεσμα να μετριαστούν οι αντιδράσεις και ο σκεπτικισμός και να διευκολυνθούν η συνεργασία μεταξύ της τοπικής κοινωνίας και της Ενεργειακής Κοινότητας, η άντληση χρηματικών πόρων, καθώς και η διεύρυνση του δικτύου συνεργατών.

Καθοριστικά συστατικά της ταυτότητας και του οράματος μιας Ενεργειακής Κοινότητας, ως συνεταιριστικής επιχείρησης, έκτος από τις επτά συνεταιριστικές αρχές είναι οι αξίες :

- **Της Αλληλεγγύης:** Υπάρχει η κοινή αντίληψη ότι το συμφέρον και η ευημερία των μελών της επηρεάζει και επηρεάζεται από την ευημερία των συνεταίρων και της ευρύτερης κοινωνίας.
- **Της Δημοκρατίας:** Οι διαδικασίες είναι δημοκρατικές και ανοιχτές σε όλους.
- **Της Ισότητας:** Κάθε μέλος έχει δικαίωμα για μια ψήφο ανεξάρτητα από το ποσοστό εμπλοκής τους στις δράσεις και τα οφέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.
- **Της Δικαιοσύνης:** Όλα τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες της ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- **Της Αυτοβοήθειας:** Τα μέλη των ενεργειακών κοινοτήτων είναι σε θέση να καλύπτουν μόνα τους τις ενεργειακές ανάγκες, να καταπολεμούν την ενεργειακή φτώχεια και να δημιουργούν θέσεις εργασίας, χωρίς να περιμένουν από το κράτος ή από ιδιώτες επενδυτές να το κάνουν για αυτούς.
- **Της Αυτοευθύνης:** Τα μέλη, ως ιδιοκτήτες, διαχειριστές και χρήστες των υπηρεσιών της Ενεργειακής Κοινότητας, είναι, πρώτα από όλα, τα ίδια υπεύθυνα, ώστε να λειτουργήσει και να αναπτυχθεί ορθά η Ενεργειακή Κοινότητα.

Τα μέλη της ενεργειακής Κοινότητας μπορούν να **οραματιστούν το επιθυμητό μέλλον** ορίζοντας ταυτόχρονα και τον χρονικό ορίζοντα στον οποίο θέλουν να υλοποιήσουν το όραμα τους και κατόπιν να καθορίσουν **τα «βήματα» τα οποία θα ακολουθήσουν για να οδηγηθούν στο επιθυμητό μέλλον (Backcasting)**⁶¹⁴. Η διαδικασία σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον μέσω βημάτων (Backcasting) είναι μια διαδικασία σχεδιασμού που απαιτεί από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας να

⁶¹⁴ Ο όρος έχει επινοηθεί για να δείξει την αντίθεση του «Backcasting» με τη έννοια του «forecasting». Στα ελληνικά θα μπορούσαν αντίστοιχα να αποδοθούν ως σενάρια που «προδιαγράφουν» σε αντίθεση με αυτά που «προβλέπουν». Το πρώτο βήμα είναι να οραματιστούμε μια μελλοντική κατάσταση στο χρονικό ορίζοντα. Μπορεί να είναι αληθοφανής ή φανταστική, επιθυμητή ή καταστροφική. Έχοντας δεδομένη την κατάληξη των γεγονότων είναι ευκολότερο να φανταστούμε την αλληλουχία που θα οδηγήσει στο άγνωστο κατά τ' άλλα μέλλον. J.B. Robinson, Futures under glass: A recipe for people who hate to predict. Futures 1990, 22, 820-842. (Ο ελληνικός όρος: βήματα σχεδιασμού προς το επιθυμητό μέλλον.).

αποφασίσουν πρώτα **ποιο θα είναι το «επιθυμητό μέλλον»** και στη συνέχεια να λειτουργούν και να βοηθούν στη διατήρηση της στρατηγικής κατεύθυνσης σε όλα τα βήματα προς την εκπλήρωση του οράματος, αλλάζοντας και τροποποιώντας τις ενέργειες τους όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Σε αντίθεση με τη διαδικασία προσέγγισης «Backcasting» στη διαδικασία προσέγγισης πρόβλεψης «**Forecasting**», οι άξονες δράσης (pathways) προς μια **μελλοντική κατάσταση αναπτύσσονται διαδοχικά**, ξεκινώντας από το παρόν. Η «Forecasting» είναι η διαδικασία εκτίμησης μιας πραγματικής τιμής ενός μεγέθους σε μελλοντικό χρόνο ή ενός συμβάντος ή γεγονότος. Στενά συνδεδεμένη με την πρόγνωση είναι και η έννοια της αβεβαιότητας η οποία συνήθως την συνοδεύει. Αποτελεί μια μεθοδολογία η οποία δίνει την δυνατότητα στις Ενεργειακές Κοινότητες να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις χρησιμοποιώντας πραγματικά δεδομένα.

❖ Επιλέγοντας δραστηριότητα

Τα βασικά βήματα και σημεία εστίασης πριν την επιλογή του έργου της Ενεργειακής Κοινότητας για τη μεγιστοποίηση της συμβολής στην κοινωνία και στο περιβάλλον είναι:

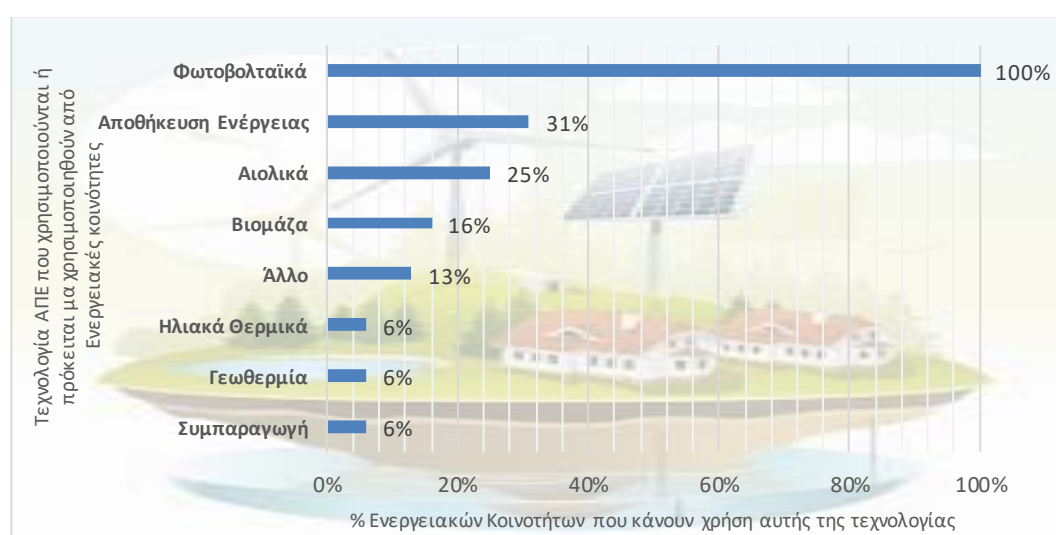
- **Ανάλυση των ενεργειακών αναγκών**, των ενεργειακών πόρων και των τεχνολογικών επιλογών του χώρου δραστηριοποίησής της Ενεργειακής Κοινότητας
- **Ανάλυση του ενεργειακού δυναμικού** της περιοχής στην οποία πρόκειται να υλοποιηθούν τα έργα της Ενεργειακής Κοινότητας
- **Ελαχιστοποίηση μιας υφιστάμενης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης** ή την μετατροπή της σε περιβαλλοντικό όφελος
- **Ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας** με στόχο την ισορροπία μεταξύ κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων
- Λαμβάνεται υπ' όψη, κατά το σχεδιασμό ενός νέου έργου, **ο αναμενόμενος αντίκτυπος** στην τοπική οικονομία
- Η **διάδοση στο ευρύ κοινό των αποτελεσμάτων**, που επιτυγχάνονται μέσα από έργα.

Τα πεδία δραστηριοποίησης των Ενεργειακών Κοινοτήτων είναι:

- Παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ
- Συμπαράγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ)
- Παραγωγή ενέργειας από Υβριδικούς Σταθμούς
- Μεταφορά και διανομή ενέργειας
- Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας
- Αποθήκευση Ενέργειας
- Μετακινήσεις και μεταφορές

- Εξοικονόμηση ενέργειας (ΕΕ)

Όσον αφορά την τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ελληνική επικράτεια έως τον Αύγουστο του 2020 είναι οι εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών ή οποία φαίνεται να είναι η κύρια μορφή και η τεχνολογία εισόδου στην αγορά ενέργειας για όλες τις Ενεργειακές Κοινότητες του δείγματος. Επιπλέον, η αποθήκευση ενέργειας, η αιολική ενέργεια και η βιομάζα αποτελούν επίσης τεχνολογίες που φαίνεται να προσελκύουν ορισμένες ενεργειακές κοινότητες. Τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται ή υπάρχει σχεδιασμός να χρησιμοποιηθούν από Ενεργειακές Κοινότητες όπου έχει γίνει έρευνα⁶¹⁵. [28]⁶¹⁶

Εικόνα 40: Τεχνολογία ΑΠΕ που χρησιμοποιούν ή πρόκειται να χρησιμοποιήσουν οι ενεργειακές Κοινότητες. (στοιχεία από τη μελέτη με τίτλο «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα». [28]⁶¹⁷)

❖ Πλάνο επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός μιας Ενεργειακής Κοινότητας αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, όπου σε όλη τη διάρκεια δράσης της συνεχώς ενσωματώνονται νέα δεδομένα και την βοηθούν να εξελίσσεται. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός να προφυλάσσει την Ενεργειακή Κοινότητα από τις πιθανές προκλήσεις και αδυναμίες που κατά καιρούς θα εντοπίζονται, αλλά και αναδεικνύει και

⁶¹⁵ Η έρευνα έλαβε χώρα στην Ελλάδα κατά το διάστημα από 05/07/2020 έως 30/09/2020, κατά τη διάρκεια του οποίου συλλέχθηκαν 32 ερωτηματολόγια από τα 116.

⁶¹⁶ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

⁶¹⁷ Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020

εκμεταλλεύεται τις πολλαπλές προοπτικές και ευκαιρίες που έχει το συγκεκριμένο επιχειρηματικό μοντέλο. Ενδεικτικοί λόγοι, για τους οποίους συστήνεται μια Ενεργειακή Κοινότητα να διαθέτει ένα σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης είναι

- Η κατάρτιση του **ενδυναμώνει τα μέλη και τα στελέχη και αυξάνει την αυτοπεποίθησή** τους σχετικά με το εγχείρημα ενώ ταυτόχρονα **εντοπίζονται οι προκλήσεις και οι αδυναμίες**, ώστε να μπορέσει η Ενεργειακή Κοινότητα να τις αντιμετωπίσει. Παράλληλα, αναδεικνύονται πλεονεκτήματα και ευκαιρίες προς εκμετάλλευση.
- **Αυξάνει τις πιθανότητες για χρηματοδότηση**, καθώς είναι συχνά προαπαιτούμενο από όλους τους πιθανούς χρηματοδότες.
- Αναδεικνύει **βέλτιστες μεθόδους επικοινωνίας** και συνεισφέρει στην αποτελεσματική δικτύωση της.
- Αναδεικνύει **τους ρόλους και τις δεξιότητες που απαιτούνται** και μπορεί έγκαιρα να αποφασίσει ποιος θα εμπλακεί και σε ποια δραστηριότητα. Καθώς επίσης εντοπίζει τι κενά που πρέπει να καλυφθούν μέσα από εξωτερικές συνεργασίες.
- **Λειτουργεί ως οδηγός για ό,τι πρέπει να γίνει, πότε κι από ποιους.**
- Αυξάνει τις πιθανότητες **για κοινωνική αποδοχή ενός έργου** Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

❖ Αξιολόγηση επενδύσεων

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση αποτελεί μέρος της όλης διαδικασίας του επενδυτικού σχεδιασμού της Ενεργειακής Κοινότητας και κινείται γύρω από την έννοια των ταμειακών ροών της. Είναι ένα χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο, το οποίο συμπληρώνεται αλλά και τεκμηριώνεται μέσα από τη διεξοδική εξέταση της χρηματοοικονομικής αποτελεσματικότητας της υπό εξέτασης επένδυσης. Ενώ η κοινωνική οικονομική αξιολόγηση στρέφεται προς την πλευράς της εθνικής οικονομίας ή του κοινωνικού συνόλου για να εξετάσει αν οι οικονομικοί πόροι που θα διατεθούν στην επικείμενη επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας θα χρησιμοποιηθούν κατά τον καλύτερο κοινωνικό τρόπο, θα αφήσουν θετικό οικονομικό αποτέλεσμα και θα ικανοποιούνται οι άλλοι αντικειμενικοί σκοποί του κοινωνικού συνόλου.

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση μίας επένδυσης βασίζεται σε πολλές οικονομικές, εμπορικές και παραγωγικές παραδοχές ενώ τα συμπεράσματά της πρέπει με τη σειρά τους να αιτιολογούν με όρους χρηματοοικονομικούς τη σκοπιμότητα της επένδυσης. Περιλαμβάνει τις εξής δύο βασικές διαδικασίες:

- Τον υπολογισμό όλων των εσόδων (εισροών) και εξόδων (εκροών), που

σχετίζονται με τη σχεδιαζόμενη επένδυση.

- Τη χρήση μεθόδων και κριτηρίων, με βάση τα οποία οι παραπάνω εισροές και εκροές να μπορούν να αξιολογούνται.

Για την επεξεργασία δεδομένων ταμειακών ροών προτείνονται οι παρακάτω μέθοδοι:

- Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων
- Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)
- Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ)
- Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (ΕΒΑ)
- Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ)

Για τον υπολογισμό των οικονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της επένδυσης είναι προαπαιτούμενο να γίνει η εκτίμηση των Καθαρών Ταμειακών Ροών για κάθε περίοδο της ανάλυσης. Ως ταμειακή ροή ορίζεται η διαφορά της ταμειακής εισροής και της ταμειακής εκροής. Η διαφορά αυτή μπορεί να είναι θετική ή αρνητική. Η ταμειακή ροή αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο λειτουργίας η οποία συνήθως είναι ετήσια.

Ο υπολογισμός των δεικτών αξιολόγησης αποτελεί ουσιαστικά ένα μοντέλο γραμμικού προγραμματισμού και πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη το δυναμικό περιβάλλον των συνεχών αλλαγών μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η επιχειρηματική δράση της Ενεργειακής Κοινότητας. Συνεπώς, μαζί με την εύρεση της βέλτιστης λύσης, κρίσιμης σημασίας είναι και η δυνατότητα διερεύνησης σεναρίων που αφορούν τη φύση και την έκταση των μεταβολών για εκείνες τις παραμέτρους του μοντέλου, οι οποίες μπορούν να ανατρέψουν την άριστη απόφαση. Η διαδικασία αυτή στο πλαίσιο της επιχειρησιακής έρευνας αποτελεί της ανάλυση ευαισθησίας και μελετά τις συνέπειες που υφίσταται η βέλτιστη λύση ενός γραμμικού μοντέλου, ως συνέπεια αλλαγών στις τιμές των παραμέτρων του.

❖ Κοινωνική αξιολόγηση των επενδύσεων

Ο σκοπός της κοινωνικής αξιολόγησης των επενδύσεων είναι να διερευνήσει την απόδοση της επένδυσης της Ενεργειακής Κοινότητας από τη σκοπιά των συνολικών συμφερόντων της κοινωνίας και να μετρήσει τον κοινωνικό αντίκτυπο της επένδυσης.

Ως κοινωνικός αντίκτυπος **ορίζεται το μέτρο των κοινωνικών αλλαγών που προκύπτουν και επηρεάζουν την κοινωνική ευημερία, τόσο βραχυπρόθεσμά όσο και μακροπρόθεσμα και είναι αποκλειστικά αποτέλεσμα των δράσεων της Ενεργειακής Κοινότητας.**

Ιστορικά, δεν υπάρχει οργανωμένο σύστημα για τη μέτρηση του κοινωνικού

αντίκτυπου των επενδύσεων που δύναται να πραγματοποιήσει μία Ενεργειακή Κοινότητα όπως η παραγωγή και την διάθεση της ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο σήμερα δίνεται έμφαση στα μετρήσιμα αποτελέσματα και είναι διαδεδομένη η πεποίθηση πως ό,τι μπορεί να μετρηθεί μπορεί να οργανωθεί και να σχεδιαστεί καλύτερα.

Σε κάθε περίπτωση η δυσκολία της μέτρησης δεν είναι απαγορευτική για την προσπάθεια συστηματικής αποτύπωσης των δράσεων και του αντίκτυπου των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας. Αντίθετα δεδομένου ότι κάθε οικονομική δραστηριότητα αποσκοπεί στην επίτευξη κάποιου στόχου στο μέλλον, το ζητούμενο είναι να βρεθεί ο τρόπος με τον οποίο θα ικανοποιηθούν οι ανάγκες για πρόβλεψη και μέτρηση.

Σε μία Ενεργειακή Κοινότητα ο επενδυτής είναι στις περισσότερες περιπτώσεις και πελάτης και το επιχειρηματικό όφελος προκύπτει από την χρήση των αγαθών που παράγονται και αυτό δεν μπορεί να περιοριστεί μονοσήμαντα στο οικονομικό όφελος. Η συνήθης περίπτωση επένδυσης είναι ένα πλαίσιο στο οποίο αυτός που επενδύει το κεφάλαιο και αυτός που αναμένει το όφελος ταυτίζονται και ταυτόχρονα υπάρχει ένας πελάτης που πληρώνει τα αγαθά που παράγει η επιχειρηματική δράση.

Στην ανάλυση της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας η σχέση των παραγωγών δεν είναι ανταγωνιστική ως προς τον κοινωνικό αντίκτυπο, παρόλα αυτά η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από μία Ενεργειακή Κοινότητα δεν είναι απαλλαγμένη από προβλήματα περιορισμένων πόρων και των περιορισμών της νομοθεσίας σε σχέση με την κατανομή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην περιοχή δράσης τους.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι έχουν γίνει κατά καιρούς διάφορες προσπάθειες ανάπτυξης μεθόδων μέτρησης του κοινωνικού αντικτύπου, η ομάδα των Εμπειρογνομώνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα έχει συλλέξει τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται πιο συχνά και τις παρουσιάζει κατά καιρούς στις ετήσιες εκθέσεις της.

Στην παρούσα εργασία η **κύρια μέθοδος που χρησιμοποιείται** είναι η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)**- Social Return on Investment (SROI) κάτω από το πρίσμα της **Κοινωνικής Λογιστικής** και χρησιμοποιώντας την βιβλιοθήκη **Δεικτών αναφορά αντίκτυπου και Προτύπων Επενδύσεων** - Impact Reporting and Investment Standards (IRIS).

Το βασικό πρόβλημα στη χρήση της προεξόφλησης στην αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης είναι ότι ενθαρρύνει τη βραχυπρόθεσμη προσέγγιση με την προεξόφληση του μέλλοντος. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο στα

περιβαλλοντικά αποτελέσματα, όπου η αξία μπορεί ακόμη να αυξηθεί. Κάτι τέτοιο προδίδει το βαθμό στον οποίο οι άνθρωποι δίνουν πραγματικά αξία στο μέλλον τους και στο μέλλον των παιδιών τους.

Η **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)** δεν προκαθορίζει ούτε τους εμπλεκόμενους προκειμένου να αναγνωρίσει υποομάδες που μπορεί να βιώνουν ουσιαστικά αποτελέσματα, ούτε σχετικούς συντελεστές. Αυτό σημαίνει ότι οι αναλογίες **Αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Κ.Επ.Επ.)** δεν έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμες. Από την άλλη πλευρά, η αξιολόγηση όπως αυτή πλαισιώνεται από το Σύστημα κατάταξης του Παγκόσμιου Επενδυτικού Αντίκτυπου (GIIRS) έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμη τυποποιημένη και ως προσέγγιση περιορίζει την ανάγκη να διατυπωθούν κρίσεις όταν υπολογίζεται.

❖ Προτάσεις για το μέλλον των Ενεργειακών Κοινοτήτων

Ο θεσμός των Ενεργειακών Κοινοτήτων δεν έχει αναπτυχθεί στο βαθμό που θα μπορούσε, μέσω της συμμετοχής των πολλών στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελληνική επικράτεια. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι περισσότερες ενεργειακές κοινότητες που έχουν εγγραφεί στο ΓΕΜΗ δεν αποτελούν γνήσιες πρωτοβουλίες πολιτών και τοπικών κοινωνιών αλλά κεκαλυμμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Είναι επομένως επιτακτική ανάγκη, ο θεσμός των Ενεργειακών Κοινοτήτων να αποκτήσει την πραγματική του διάσταση και να δοθούν πραγματικά κίνητρα στον απλό καταναλωτή και εν δύναμη μέλος μίας Ενεργειακής Κοινότητας και αντκίνητρα στους πολυπληθείς και με σχέδια ανάπτυξης μεγάλων ενεργειακών έργων σχηματισμούς.

Τα δυνητικά μέλη των Ενεργειακών Κοινοτήτων συνήθως δεν έχουν τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις για την ανάπτυξη έργων παραγωγής και διαχείρισης ηλεκτρικής ενέργειας με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται δυσκολίες στη λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων και στην επίτευξη των στόχων τους. Η δημιουργία ενός μηχανισμού παροχής τεχνικής βοήθειας στις Ενεργειακές Κοινότητες θα είχε ως αποτέλεσμα την ταχύτερη ωρίμανση τους προς υλοποίηση έργων καθώς και την καλύτερη απόδοσή τους.

Η χρηματοδότηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων θα αποτελέσει σημαντικό κίνητρο για την ίδρυσή και τη λειτουργία τους, θα ήταν λοιπόν σκόπιμη η δημιουργία ενός ειδικού χρηματοδοτικού εργαλείου, με στόχο την δυνατότητα χρηματοδότησης των Ενεργειακών Κοινοτήτων.

❖ Προτάσεις για την προοπτική της εργασίας.

Ο «Οδηγός δημιουργίας και λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων» για να μπορέσει να αποτελέσει ένα εργαλείο για την ανάπτυξη του θεσμού των Ενεργειακών

Κοινοτήτων θα πρέπει να αξιολογηθεί από τις ίδιες τις Ενεργειακές Κοινότητες που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επικράτεια. Θα μπορούσε σε μία μελλοντική εργασία να προσδιοριστεί η μέθοδος και τα κριτήρια αξιολόγησης του οδηγού.

Βιβλιογραφία

- [1] Α. Νέλλας, 2017 «Οι ενεργειακές κοινότητες του Ν. 4513/2018[21]: Εγειρόμενα ζητήματα εφαρμογής και προκλήσεις», *Ενέργεια και Δίκαιο*, τεύχος 26, σ. 44.
- [2] Μιχάλης Φεφές, 2020 «Ενεργειακές Κοινότητες», *Νομική Βιβλιοθήκη*, Αθήνα
- [3] Clamp, C. A., & Alhamis, I. (2010). «Social entrepreneurship in the Mondragon Cooperative Corporation and the challenges of successful replication», *The Journal of Entrepreneurship*, 19(2), 149-177
- [4] Μανώλης Χρυσάκης, Αναστασία Χαραλάμπη (2015) «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ.», Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα
- [5] Stokes, D., N. Wilson, et al. (2010). *Entrepreneurship*, CENGAGE Learning.
- [6] Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»
- [7] Rogers, J.C. 2008. «Public perceptions of opportunities for community-based renewable energy projects» *Energy Policy* 36 4217–4226.
- [8] Πρότασης Οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ενέργειας, Βρυξέλλες COM (2016) 864 τελικό, Άρθρο 16
- [9] Πρότασης Οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, Βρυξέλλες, 23.2.2017, COM(2016)767 τελικό, Άρθρο 22.
- [10] Οδηγίας 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.
- [11] Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.
- [12] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη
- [13] Σοφία Αδάμ, 2015 «Οδηγός Δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μπελ, Θεσσαλονίκη.
- [14] Αλίκη Κοροβέση, Σοφία-Ναταλία Μποέμη, Θεοχάρης Τσούτσος, Μαρία

- Αρυμπλιά, Ελευθερία Τουλουπάκη, 2019 «Ενεργειακή φτώχεια στην Ελλάδα. Πολιτικές εξελίξεις και προτάσεις κοινωνικής καινοτομίας για την αντιμετώπιση της 2.0», Θεσσαλονίκη
- [15] Johnson, Mark. 2017. «Controlling and optimizing resilient distributed energy resources and microgrids with a demand-side operation platform. » The Electricity Journal, Vol. 30 12-15.
- [16] Δ.Γ. Χρηστάκης – Δ. Κατσαπρακάκης, «Σημειώσεις για το μάθημα :Σύνθεσης ενεργειακών συστημάτων» Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηρακλείου, 2002
- [17] Νόμος υπ' αριθ. 3468/27-07-2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»
- [18] Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».
- [19] Νόμος υπ' αριθ. 4555/19-7-2018 τεύχος Πρώτο ΦΕΚ 133 με τίτλο «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Εμβάθυνση της Δημοκρατίας-Ενίσχυση της Συμμετοχής-Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]-Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ-Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.»
- [20] Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».
- [21] Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις».
- [22] Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.»
- [23] Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις».
- [24] Νόμος υπ' αριθ. 4602/09-03-2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού της Χώρας, σύσταση Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και μεταλλευτικών Ερευνών, ιδιοκτησιακός διαχωρισμός δικτύων διανομής φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις».

- [25] Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»
- [26] Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»
- [27] Νόμος υπ' αριθ. 3419/06-12-2005 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 297 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας»
- [28] Βασιλάκης Αθανάσιος, Βρεττός Χρήστος, Κιτσικόπουλος Δημήτρης, Κοντολάτη Αθηνά, Κουκουφίκης Γεώργιος, Μαργώση Μαρία, Παλαιογιάννης, «Χαρτογράφηση των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα», ELECTRA ENERGY, Αθήνα 2020
- [29] Aura Caramizaru, Andreas Uihlein «Energy communities: an overview of energy and social innovation», Technical Report Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020
- [30] Ανδρέας Π. Ανδρικόπουλος (2019, «Κοινωνική Χρηματοοικονομική», Εκδόσεις Προπομπός Αθήνα,
- [31] Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας».
- [32] Νόμος υπ' αριθ. 4152/09-05-2013 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 107 « Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013».
- [33] Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις».
- [34] Απόφαση Αρ.4/31-12-2019 τεύχος δεύτερο ΦΕΚ 4893 «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)».
- [35] Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
- [36] Νόμος υπ' αριθ. 4384/26-04-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 78 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις».

- [37] Νόμος υπ' αριθ. 4423/27-09-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 182 «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις».
- [38] Σακκά Νίκος , «Αξιολόγηση επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Ι: Βασική Θεωρία», Laboratory of Environmental Informatics 2002.
- [39] Στέφανος Παπαδάμου , Κωσταντίνος Συριόπουλος, «Βασικές Αρχές Αξιολόγησης Επενδύσεων: χρηματοοικονομική & Κοινωνικοοικονομική προσέγγιση», Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα Αθήνα 2015.
- [40] Μαδυτίνος Ι. Δημήτριος , «Χρηματοοικονομική Μοντελοποίηση», Εκδόσεις Δισίγμα, Θεσσαλονίκη 2013.
- [41] Καλιαμπάκος Δ., Δαμίγος Δ., «Σημειώσεις μαθήματος Οικονομικά του Περιβάλλοντος και των Υδατικών Πόρων» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2008
- [42] Παπαθανασίου Στ. «Σημειώσεις Οικονομικής Αξιολόγησης Επενδύσεων Ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ» Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα 2012
- [43] Φώτης Σπυρόπουλος, Ζωή Διαμαντάκου & Ταγαράκη Θεανώ Μαρία. «Μέτρηση Κοινωνικής Απόδοσης Επενδύσεων Μεθοδολογία SROI (Social Return on Investment).» Equal Society 2016
- [44] <https://www.socialeconomy.eu.org/annual-reports/>
- [45] <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/climate-change>

Παράρτηματα

Παράρτημα Ι: Νομοθεσία

- Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, (2012). «Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Σύνοψη της έκθεσης που εκπονήθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης για τη Δημόσια, Κοινωνική και Συνεταιριστική Οικονομία.»
- Πρότασης Οδηγίας σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ενέργειας, Βρυξέλλες COM (2016) 864 τελικό, Άρθρο 16
- Πρότασης Οδηγίας σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, Βρυξέλλες, 23.2.2017, COM(2016)767 τελικό) Άρθρο 22.
- Οδηγίας 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.
- Οδηγία 2003/54/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ.
- Νόμος υπ' αριθ. 3468/27-07-2006 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»
- Νόμος υπ' αριθ. 1667/6-12-1986 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 196 με τίτλο «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις».
- Νόμος υπ' αριθ. 4555/19-7-2018 τεύχος Πρώτο ΦΕΚ 133 με τίτλο «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Εμβάθυνση της Δημοκρατίας-Ενίσχυση της Συμμετοχής-Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]-Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ-Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις.»
- Νόμος υπ' αριθ. 4430/31-10-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 με τίτλο «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις».
- Νόμος υπ' αριθ. 4513/23-01-2018 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 205 «Ενεργειακές

Κοινότητες και άλλες διατάξεις».

- Νόμος υπ' αριθ. 4635/2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 167 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις.»
- Νόμος υπ' αριθ. 3468 /27-06-2006 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις».
- Νόμος υπ' αριθ. 4602/09-03-2019 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 129 «Έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού της Χώρας, σύσταση Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και μεταλλευτικών Ερευνών, ιδιοκτησιακός διαχωρισμός δικτύων διανομής φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις».
- Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»
- Νόμος υπ' αριθ. 4414 /9-08-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 149 «Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης - Διατάξεις για το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των κλάδων προμήθειας και διανομής στην αγορά του φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.»
- Νόμος υπ' αριθ. 3419/06-12-2005 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 297 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας»
- Νόμος υπ' αριθ. 4399/22-06-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 117 «Θεσμικό πλαίσιο για τη σύσταση καθεστώτων Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας».
- Νόμος υπ' αριθ. 4152/09-05-2013 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 107 « Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012,4093/2012 και 4127/2013».
- Νόμος υπ' αριθ. 4001/22-08-2011 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 179 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις».
- Απόφαση Αρ.4/31-12-2019 τεύχος δεύτερο ΦΕΚ 4893 «Κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)».
- Νόμος υπ' αριθ. 3852/07-06-2010 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 87 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης».
- Νόμος υπ' αριθ. 4384/26-04-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 78 «Αγροτικοί

Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις».

- Νόμος υπ' αριθ. 4423/27-09-2016 τεύχος πρώτο ΦΕΚ 182 «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις».

Παράρτημα ΙΙ: Πρότυπο καταστατικό

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

«Ενεργειακή κοινότητα»

«Energy Community»

ΠΡΟΟΙΜΙΟ:

Στο, σήμερα την του έτουςοι
κάτωθι:

1) Ο Δήμος, που εδρεύει στον, Τ.Κ.
....., με ΑΦΜ υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ.
....., όπως νομίμως εκπροσωπείται από το Δήμαρχο αυτού .

2) Το «.....» που εδρεύει
..... ΤΚ, ΑΦΜ
..... υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ., όπως νομίμως
εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού.

3) Η «Κοινωφελής Επιχείρηση» που εδρεύει στον
..... ΤΚ με ΑΦΜ υπαγόμενο
στην Δ.Ο.Υ. όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού
Συμβουλίου αυτού .

4) Η «.....» Δήμου που
εδρεύει ΤΚ, ΑΦΜ υπαγόμενο στην
Δ.Ο.Υ., όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του
Διοικητικού Συμβουλίου αυτού.

5)

Β. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες αναμένεται ότι θα επιτρέψουν την μετάβαση σε
αποκεντρωμένες, αποδοτικότερες και καινοτόμες λύσεις παραγωγής και χρήσεις ενέργειας που θα
βασίζονται στην τοπική συμμετοχή και πρωτοβουλία.

Γ. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η εξωτερική δραστηριότητα των Ενεργειακών Κοινοτήτων, ενώ
αναντίρρητα αποβλέπει στην οικονομική βιωσιμότητα, στοχεύει κυρίως στην κάλυψη κοινωνικών
αναγκών, μέσω της προαγωγής της ενεργειακής αειφορίας.

Δ. ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες, μαζί με άλλες μορφές συμμετοχικής οργάνωσης και
εκπροσώπησης, αποτελούν ισχυρό παράγοντα ανάδειξης αναγκών, όπως ιδίως την ανάγκη
αντιμετώπισης της ενεργειακής ένδειας και δυνατοτήτων, όπως ιδίως την δυνατότητα ενίσχυσης

της ενεργειακής αυτάρκειας, από την ίδια την κοινωνία.

Ε. **ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΥΧΗ** τις διατάξεις(α) του Ν. 4513/2018 "Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 9), (β) του Ν. 1667/1986 "Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 196), όπως τροποποιημένος ισχύει σήμερα, και (γ) την Οδηγία 2009/28/ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ, συμφώνησαν και συναποδέχθηκαν την ίδρυση Ενεργειακής Κοινότητας, το Καταστατικό της οποίας έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1: ΕΠΩΝΥΜΙΑ-ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

Ιδρύεται Ενεργειακή κοινότητα περιορισμένης ευθύνης των μελών της, με την επωνυμία «.....» και διακριτικό τίτλο στην Ελληνική «.....» Για τυχόν συναλλαγές με την αλλοδαπή, η επωνυμία της αποδίδεται ως «.....» και ο διακριτικός τίτλος αποδίδεται ως «.....».

ΑΡΘΡΟ 2: ΙΔΡΥΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Ιδρυτικά μέλη και συνεταίροι της «Ενεργειακή κοινότητα.....» είναι:

- 1) Ο Δήμος, που εδρεύει στον, Τ.Κ., με ΑΦΜ υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ., όπως νομίμως εκπροσωπείται από το Δήμαρχο αυτού .
- 2) Το «.....» που εδρεύει ΤΚ, ΑΦΜ υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ., όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού.
- 3) Η «Κοινοφελής Επιχείρηση» που εδρεύει στον ΤΚμε ΑΦΜ υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ. όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού .
- 4) Η «.....» Δήμου που εδρεύει ΤΚ, ΑΦΜ υπαγόμενο στην Δ.Ο.Υ., όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού.
- 5)

ΑΡΘΡΟ 3: ΕΔΡΑ

3.1. Έδρα της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ορίζεται ο Δήμος της Περιφερειακής Ενότητας, της Περιφέρειας

3.2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιτρέπεται η μίσθωση ακινήτου για τη στέγαση των υπηρεσιών της «.....» καθώς και η ίδρυση υποκαταστημάτων ή παραρτημάτων σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών της, χωρίς μεταβολή της έδρας.

3.3. Η δραστηριότητα της «.....» εκτείνεται σε όλη την εδαφική επικράτεια της Περιφέρειας, ήτοι στην Περιφέρεια που εμπίπτει η έδρα της, όπως έχει καθοριστεί με τον Ν. και προβλέπεται με τον Ν.

ΑΡΘΡΟ 4: ΣΚΟΠΟΣ

4.1. Η «.....» είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού, δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4513/2018 και τις διατάξεις του ν. 1667/1986.

Ο σκοπός της «.....» και το αντικείμενο της δραστηριότητας της περιλαμβάνει;

I.Την εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ για την παραγωγή, αυτοπαραγωγή, εικονική αυτοπαραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ή πώληση ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας ΑΠΕ, εγκατεστημένους εντός της Περιφέρειας..... ή/και εντός όμορων Περιφερειών.

II.Την προμήθεια για τα μέλη της ενεργειακών προϊόντων, συσκευών και εγκαταστάσεων, με στόχο τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και της χρήσης συμβατικών καυσίμων, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

III.Την διανομή ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Περιφέρειας.....

IV.Την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας προς τελικούς πελάτες, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), εντός της Περιφέρειας.....

V.Την διαχείριση της ζήτησης για τη μείωση της τελικής χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας και εκπροσώπηση παραγωγών και καταναλωτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

VI.Την παροχή ενεργειακών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 10 της Δ6/13280/7.6.2011 (Β'1228) απόφασης της Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

4.2. Επιπλέον, η «Ενεργειακή κοινότητα.....» έχει τη δυνατότητα να

προβαίνει αυτοδύναμα ή να συμμετέχει σε δράσεις που αποβλέπουν:

- VII. Στην προσέλκυση κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης εντός της Περιφέρειας
- VIII. Στη σύνταξη μελετών αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή υλοποίησης παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ή παροχή στα μέλη της τεχνικής υποστήριξης στους ανωτέρω τομείς.
- IX. Στη διαχείριση ή συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της.
- X. Στην παροχή συμβουλών για τη διαχείριση ή συμμετοχή των μελών της σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της.
- XI. Στην ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για 1 θέματα ενεργειακής αειφορίας,
- XII. Σε δράσεις για την υποστήριξη ευάλωτων καταναλωτών και την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας εντός της Περιφέρειας..... ανεξάρτητα αν είναι μέλη της «Ενεργειακή κοινότητα.....»», όπως παροχή ή συμψηφισμός ενέργειας, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών ή άλλες δράσεις που μειώνουν την κατανάλωση της ενέργειας στις κατοικίες των ανωτέρω.

ΑΡΘΡΟ 5: ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της «Ενεργειακή κοινότητα.....» είναι αορίστου χρόνου.

ΑΡΘΡΟ 6: ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ο συνεταιρισμός διέπεται από τις ακόλουθες 7 βασικές αρχές των συνεταιρισμών, όπως έχουν κωδικοποιηθεί στην ευρωπαϊκή και διεθνή πρακτική:

1. Εθελοντική και ανοικτή συμμετοχή: Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές ενώσεις, ανοικτές σε όλα τα πρόσωπα, τα οποία είναι ικανά να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και να αποδεχτούν με προθυμία τις ευθύνες που συνεπάγεται η ιδιότητα του μέλους, χωρίς έμφυλες, κοινωνικές, φυλετικές, πολιτικές και θρησκευτικές διακρίσεις.
2. Αιτιοκρατικός έλεγχος από τα μέλη: Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις οι οποίες ελέγχονται από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της στρατηγικής και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι άνδρες και γυναίκες που εκλέγονται ως αιρετοί αντιπρόσωποι λογοδοτούν στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς, τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (ένα μέλος, μία ψήφος) και οι συνεταιρισμοί σε ανώτερα επίπεδα επίσης οργανώνονται με δημοκρατικό τρόπο.

- 3. Οικονομική συμμετοχή μελών:** Τα μέλη συμμετέχουν ισότιμα και ελέγχουν δημοκρατικά το κεφάλαιο του συνεταιρισμού.
- 4. Αυτονομία και ανεξαρτησία:** Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτοβοήθειας, οι οποίες ελέγχονται από τα μέλη τους. Σε περίπτωση που συνάψουν συμφωνίες με άλλους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, ή αν αυξήσουν το κεφάλαιό τους από εξωτερικές πηγές, το πράττουν με τρόπο που να διασφαλίζει το δημοκρατικό έλεγχο των μελών και τη διατήρηση της αυτονομίας του συνεταιρισμού.
- 5. Εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση:** Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση στα μέλη τους, τους αιρετούς αντιπροσώπους, τα διοικητικά στελέχη και τους/τις εργαζόμενους/ες ώστε να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη της επιχείρησης. Επίσης ενημερώνουν το ευρύ κοινό και ιδιαίτερα τους/τις νέους/νέες και τα πρόσωπα που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη, για τη φύση και τα οφέλη του συνεργατισμού.
- 6. Συνεργασία με άλλους συνεταιρισμούς:** Οι συνεταιρισμοί υπηρετούν τα μέλη τους περισσότερο αποτελεσματικά και ενδυναμώνουν το συνεταιριστικό κίνημα όταν συνεργάζονται σε τοπικά, περιφερειακά και διεθνή δίκτυα.
- 7. Ενδιαφέρον για την κοινότητα:** Οι συνεταιρισμοί δραστηριοποιούνται με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της κοινότητας στην οποία εδράζονται μέσα από στρατηγικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΜΕΛΗ

ΑΡΘΡΟ 7: ΠΡΟΣΩΝΤΑ ΜΕΛΩΝ

- 7.1. Μέλος της «Ενεργειακή κοινότητα.....» μπορεί να είναι κάθε φυσικό πρόσωπο και κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, καθώς και ΟΤΑ της Περιφέρειας..... ή επιχειρήσεις αυτών, κατ' εξαίρεση του άρθρου 107 του ν. 3852/2010.
- 7.2. Ο ελάχιστον αριθμός μελών της «Ενεργειακή κοινότητα.....» είναι πέντε (5) προ κειμένου για Ενεργειακή κοινότητα αποτελούμενη από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εκτός των Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με το αρ. 2 παρ. 2 του Ν. 4513/2018.
- 7.3. Τουλάχιστον το 50% συν ένα των μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. και συγκεκριμένα τα φυσικά πρόσωπα- μέλη να έχουν πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο το οποίο βρίσκεται εντός της Περιφέρειας..... ή να είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας....., ενώ τα νομικά πρόσωπα μέλη να έχουν την έδρα τους εντός της Περιφέρειας.....

ΑΡΘΡΟ 8: ΕΙΣΟΔΟΣ ΜΕΛΟΥΣ

8.1 Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικα άτομα, που δεν τελούν υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και συγκεντρώνουν τις, λοιπές, προϋποθέσεις του παρόντος καταστατικού. Τα φυσικά πρόσωπα να έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. Μέλη της Ε.Κοιν μπορούν να γίνουν και Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

8.2 Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος συμμετέχει σε άλλη ομοειδή Ε.Κοιν που έχει την έδρα του στην ίδια δημοτική ενότητα και έχει τον ίδιο σκοπό. Για την εγγραφή του μέλους στο συνεταιρισμό, μετά τη σύστασή του, απαιτείται γραπτή αίτηση στην οποία θα δηλώνεται, υπεύθυνα, ότι ο αιτών δεν αποτελεί μέλος άλλης ομοειδούς Ενεργειακής Κοινότητας με έδρα την ίδια δημοτική ενότητα που έχει τον ίδιο σκοπό ή ότι έχει εξέλθει από αυτήν έχοντας εκπληρώσει όλες του τις υποχρεώσεις ή ότι διαγράφηκε από αυτήν και ακόμα ότι αποδέχεται, ανεπιφύλακτα, τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού.

Για την εγγραφή νομικών προσώπων απαιτείται αίτηση η οποία θα υπογράφεται από το νόμιμο εκπρόσωπο ή εκπροσώπους του, και στην οποία θα επισυνάπτεται κυρωμένο αντίγραφο του εταιρικού συμβολαίου ή καταστατικού.

Η αίτηση εγγραφής, εφ' όσον γίνει δεκτή, επέχει θέση σύμβασης μεταξύ συνεταιρισμού και μέλους και φυλάσσεται στο αρχείο του συνεταιρισμού.

8.3 Επί των αιτήσεων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού αποφαινεται, καταφατικά ή αρνητικά, στην πρώτη συνεδρίαση του μετά την υποβολή των αιτήσεων.

Στην περίπτωση αποδοχής της αίτησης, ο αιτών εγγράφεται την ίδια μέρα ως μέλος του συνεταιρισμού και καταχωρίζονται τα στοιχεία, στο από το άρθρο 9 παρ. α του Ν. 1667/1986 προβλεπόμενο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, μητρώου συνεταιρίων, αφού προηγουμένα, καταβάλλει το δικαίωμα εγγραφής και την αξία της συνεταιριστικής του μερίδας που ορίζεται με άλλες διατάξεις του παρόντος καταστατικού.

Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται με την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η εγγραφή των νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη Γενική Συνέλευση.

Τα νέα μέλη συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στα όργανα του συνεταιρισμού μετά την έγκριση της εγγραφής αυτών από τη Γενική Συνέλευση (άρθρο 2 § 5 Ν. 1667/1986).

Στην περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο απορρίπτει αίτηση εγγραφής νέου μέλους, υποχρεούται να εισαγάγει την απορριφθείσα αίτηση στην πρώτη, μετά την απόρριψη, Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού η οποία και αποφασίζει.

Αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν περιλάβει την απορριφθείσα αίτηση στην ημερήσια διάταξη της

Γενικής Συνέλευσης μπορεί να προσφύγει σ' αυτήν ο αιτήσας την εγγραφή, οπότε η Γενική Συνέλευση αποφαινεται πριν από κάθε άλλο θέμα.

Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε είκοσι (20) μέρες από την λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο.

Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίησή της.

Η απόφαση του Ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των Ασφαλιστικών μέτρων.

Η απόφαση του Πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο (άρθρο 2 του Ν. 1667/1986). Όλα τα μέλη του συνεταιρισμού τα οποία υπογράφουν την πράξη ίδρυσης του συνεταιρισμού και θα καταβάλλουν την αξία της συνεταιριστικής μερίδας και το δικαίωμα εγγραφής τους θεωρούνται, αυτοδίκαια, μέλη του συνεταιρισμού και δεν απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης εγγραφής.

ΑΡΘΡΟ 9: ΑΠΩΛΕΙΑ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕΛΟΥΣ

Απώλεια της ιδιότητας του μέλους της «Ενεργειακής Κοινότητας» επέρχεται με αποχώρηση, αποκλεισμό ή θάνατο ή θέση σε δικαστική συμπάρσταση του φυσικού προσώπου του συνταίρου ή λύση του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.

ΑΡΘΡΟ 10: ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΜΕΛΟΥΣ

10.1. Μέλος της «Ενεργειακή κοινότητα.....» μπορεί να παραιτηθεί και να αποχωρήσει οποτεδήποτε μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από την εγγραφής του, αλλά μόνο στο τέλος της οικονομικής χρήσης και αφού τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου ά, 2 παρ. 7 του Ν. 1667/1986, δηλαδή κατόπιν σχετικής έγγραφης δήλωσής του, η οποία θα υποβληθεί προ τριών (3) τουλάχιστον μηνών πριν το τέλος της οικονομικής χρήσης στο ΔΣ.

10.2. Μέλος μπορεί να αποχωρήσει στο τέλος της οικονομικής χρήσης, μη τηρουμένων των παραπάνω προθεσμιών, αν μεταβληθεί ο κύριος σκοπός του συνεταιρισμού ή η ευθύνη από περιορισμένη μεταβληθεί σε απεριόριστη και υπό την προϋπόθεση ότι δεν ενέκρινε τη σχετική απόφαση της ΓΣ. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να υποβάλλει αίτηση εντός τριών (3) μηνών.

ΑΡΘΡΟ 11: ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΥ - ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

11.1. Σε περίπτωση θανάτου συνταίρου αυτός διαγράφεται στο τέλος της χρήσης κατά την οποία επήλθε ο θάνατος. Έως τότε οι κληρονόμοι του υπεισέρχονται στα δικαιώματα και υποχρεώσεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 4 του Ν. 1667/1986. Σε περίπτωση ύπαρξης πολλών κληρονόμων ή ανηλίκων, το δικαίωμα ψήφου στις ΓΣ ασκείται για το διάστημα που απομένει ως τη διαγραφή του

κληρονομούμενου από τον αντιπρόσωπο των κληρονόμων, κατόπιν συμβολαιογραφικής δήλωσης αντιπροσώπευσης. Εάν οι κληρονόμοι αδρανούν ή δεν συμφωνούν, υποχρεωτικά και αυτοδικαίως αντιπρόσωπός τους θα είναι ο μεγαλύτερος σε ηλικία αυτών εφόσον έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και είναι μόνιμος κάτοικος Ελλάδας, άλλως ο επόμενος σε ηλικία κλπ.

11.2. Η συνεταιριστική ιδιότητα και η συνεταιριστική μερίδα του θανάτου συνεταιρίου δύναται να κληρονομούνται και κληροδοτούνται με έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των συνταίρων κατόπιν, αιτήματος των κληρονόμων προς το ΔΣ.

11.3. Σε περίπτωση θέσης μέλους σε στερητική δικαστική συμπαραστάση, αυτό διαγράφεται στο τέλος της οικονομικής χρήσης κατά την οποία τέθηκε σε αυτήν. Έως τότε στα δικαιώματα και υποχρεώσεις του υπεισέρχεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των ανωτέρω, ο συμπαραστάτης. Ως προς τις εξουσίες του συμπαραστάτη εφαρμόζονται οι διατάξεις του Α.Κ.

ΑΡΘΡΟ 12: ΛΥΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

12.1. Νομικό πρόσωπο που λύεται κατά τις διατάξεις του Α.Κ. ή του Εμπορικού Νόμου ή της νομοθεσίας που τα διέπει, διαγράφεται και εξέρχεται από μέλος από το χρόνο της λύσης του και δικαιούται καταρχήν να λάβει τη συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε στην «Ενεργειακή κοινότητα.....» εντός τριμήνου από του χρόνου έγκρισης του ισολογισμού της οικονομικής χρήσης εντός της οποίας επήλθε η λύση του Ν.Π. Σε περίπτωση πτώχευσης του Ν.Π., το ποσόν που αντιστοιχεί στην συνεταιριστική μερίδα, αποδίδεται σύμφωνα με τους ορισμούς του πτωχευτικού δικαίου. Σε περίπτωση κατά την οποία το πτωχεύσαν Ν.Π. αναβιώσει, η ΓΣ μπορεί με απόφασή της να επιτρέψει την παραμονή του ή την εκ νέου εισδοχή του.

12.2. Νομικό πρόσωπο που λύεται, καταργείται, αντικαθίσταται με διάταξη νόμου ή διοικητικής πράξης ή του επιβάλλεται διοικητική κύρωση, η οποία συνεπάγεται την αδυναμία πλήρους λειτουργίας του και ισχύος της δήλωσης βουλήσεώς του, διαγράφεται, ομοίως και εξέρχεται από μέλος από το χρόνο έκδοσης της διοικητικής πράξης ή δημοσίευσης της νομοθετικής διάταξης ή από το χρόνο που ορίζεται η επέλευση των έννομων συνεπειών της. Αν όμως προ βλέπεται καθεστώς ειδικής διαδοχής του καταργούμενου Ν.Π. από νέο, η ΓΣ της «Ενεργειακή κοινότητα.....» μπορεί να λάβει απόφαση παραμονής του στην «Ενεργειακή κοινότητα.....» η εκ νέου εισδοχής του χωρίς νέα αίτηση.

ΑΡΘΡΟ 13: ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ - ΕΚΠΤΩΣΗ ΜΕΛΩΝ

13.1. Ύστερα από εισήγηση του ΔΣ και με απόφαση της ΓΣ, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία κα πλειοψηφία των παρ. 4 και 6 του άρθρου 5 Ν. 1667/1986, όπως ισχύει, μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας διαγράφεται και εξέρχεται της «Ενεργειακή κοινότητα.....» εφόσον:

I.Βλάπτει τα συμφέροντα του συνεταιρισμού κατά παράβαση των υποχρεώσεων του, όπως προβλέπονται από τον νόμο και το Καταστατικό,

II.Καθυστερεί την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του προς την «Ενεργειακή κοινότητα.....» περισσότερο από τρεις (3) μήνες,

III.Καταδικαστεί, με τελεσίδικη απόφαση, για αδικήματα σε βάρος της περιουσίας της «Ενεργειακή κοινότητα.....».

Η διαγραφή γνωστοποιείται με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της ΓΣ που περιέχει και την αιτιολογία,

13.2. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης, το διαγραφέν μέλος μπορεί να προσφύγει στο Ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η Ενεργειακή κοινότητα, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 8 του Ν.1667/1986. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους, επέρχεται από την μέρα που δημοσιεύεται η τελεσίδικη δικαστική απόφαση που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία.

13.3. Στη ΓΣ που θα ληφθεί απόφαση περί διαγραφής των, δικαιούνται να παραστούν οι διαγραφέντες για να εκθέσουν τις απόψεις τους, προφορικά, αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου.

13.4. Στην περίπτωση μη έγκρισης της εισήγησης του ΔΣ από τη ΓΣ, η διαγραφή θεωρείται ως μηδέποτε γενόμενη.

13.5. Οι αποφάσεις περί διαγραφής γνωστοποιούνται στους διαγραφέντες συνεταίρους με συστημένη επιστολή ή με δικαστικό επιμελητή μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη τους.

13.6. Οι διαγραφόμενοι συνεταίροι δεν μπορούν να ζητήσουν την εκκαθάριση της περιουσίας της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ούτε μπορούν να έχουν οποιαδήποτε απαίτηση επί της περιουσίας της. Μπορούν μόνο να ζητήσουν την καταβολή της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων υπολογιζόμενης σε πραγματικούς όρους. Εάν κατά την έξοδο κάποιου συνεταίρου ή περιουσία της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....», συνυπολογιζόμενων και των αποθεματικών, δεν επαρκεί για την κάλυψη των τυχόν υπαρχόντων χρεών της, ο εξερχόμενος συνεταίρος υποχρεούται να καταβάλλει στο συνεταιρισμό την αναλογία του στα χρέη η οποία υπολογίζεται ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων, τις οποίες είχε κατά το χρόνο της εξόδου του, ως προς το σύνολο των συνεταιριστικών μεριδίων. Το ΔΣ μπορεί να συμψηφίσει την αναλογία των χρεών του με την αξία της συνεταιριστικής μερίδας που δικαιούται ο εξερχόμενος συνεταίρος.

ΑΡΘΡΟ 14: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ

Τα μέλη έχουν δικαίωμα:

I.Να μετέχουν και επωφελούνται των πλεονεκτημάτων τα οποία δημιουργούν οι δραστηριότητες της

«Ενεργειακή κοινότητα.....».

II.Να μετέχουν αυτοπροσώπως στη ΓΣ με φυσική παρουσία, να εκλέγουν και να εκλέγονται, να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους και να υποβοηθούν στη λήψη ορθότερων αποφάσεων.

III.Να λαμβάνουν γνώση των πρακτικών της ΓΣ οποτεδήποτε και να παίρνουν με δαπάνες τους αντίγραφα του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και της έκθεσης του εποπτικού συμβουλίου δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την υποβολή τους στη ΓΣ.

IV.Να προμηθεύονται κατά προτεραιότητα και σε ειδικές τιμές προϊόντα, υπηρεσίες και ενέργεια σε διάφορες μορφές (ηλεκτρισμός, θερμότητα) παραγόμενα από την Ενεργειακή κοινότητα.....», σύμφωνα με τις ανάγκες τους, τη δυνατότητα παραγωγής του συνεταιρισμού και τους ισχύοντες νόμους.

ΑΡΘΡΟ 15: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΩΝ

Τα μέλη της «Ενεργειακή κοινότητα.....» έχουν πλέον των έκτου νόμου τις εξής πρόσθετες υποχρεώσεις:

I.Να υποστηρίζουν ενεργά το έργο και τα συμφέροντα της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και να μετέχουν σε όλες τις συλλογικές συνεταιριστικές δραστηριότητες.

II.Να συμβάλλουν στην ανάπτυξη των εργασιών της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....».

III.Να γνωστοποιούν έγκαιρα τα στοιχεία επικοινωνίας τους, τις νέες διευθύνσεις κατοικίας ή έδρας τους, την αλλαγή της εκλογικής τους περιφέρειας καθώς και τυχόν μεταβολές στα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις απαιτήσεις του Αρ. 2 παρ. 3 του Ν.4351/2018 στην «Ενεργειακή Κοινότητα.....».

IV.Να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του καταστατικού, τις αποφάσεις των οργάνων του συνεταιρισμού και προς τις διατάξεις των εσωτερικών κανονισμών που αφορούν στις εργασίες της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».

V.Να καταβάλλουν εμπρόθεσμα στο ταμείο της «Ενεργειακή κοινότητα.....» τις οφειλές τους από συνδρομές, εισφορές, δικαιώμα εγγραφής και συνεταιριστικές μερίδες και να εξοφλούν τις οποιοσδήποτε και από οποιαδήποτε αιτία ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

VI.Κάθε νέος συνεταιίρος υποχρεούται να καταβάλει εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό {Αρ. 4 παρ. 3 του Ν.1667/1986}.

Η ευθύνη των μελών ορίζεται στις κατωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του κεφαλαίου Δ του καταστατικού:

- I.ι. Ευθύνονται απέναντι της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και των πιστωτών της αλληλέγγυα, μέχρι του ποσού της ευθύνης των όπως αυτή καθορίζεται από το καταστατικό.
- II. Ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της «Ενεργειακή Κοινότητας.....», που αναλήφθηκαν πριν από την εγγραφή τους, ως μελών της, μη ισχυούσης αντιθέτου συμφωνίας καθώς και για τις αποφάσεις της ΓΣ που πάρθηκαν νόμιμα, έστω και αν πάρθηκαν όταν απουσίαζαν ή διαφωνούσαν. Δεν ευθύνονται όμως για τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδό τους. Η τυχόν αξίωση κατ' αυτών παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνεταίρου ή από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης.
- III. Ο συνεταίρος συμμετέχει στη ΓΣ με μια μόνο ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταριστικών μεριδίων που διαθέτει. Κάθε νέος συνεταίρος υποχρεούται να καταβάλει, εκτός από το ποσόν της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό.
- IV. Ο συνεταίρος ευθύνεται ολόκληρο για τα χρέη της «Ενεργειακής Κοινότητας» έναντι τρίτων ως το χρηματικό ποσό που είναι ίσο της αξίας κάθε συνεταριστικής μερίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 16: ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Όργανα διοίκησης της «Ενεργειακή κοινότητα.....» είναι η Γενική Συνέλευση (ΓΣ), το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) και το Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΣ).

ΑΡΘΡΟ 17: ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η ΓΣ αποτελεί το ανώτατο όργανο της «Ενεργειακής Κοινότητας.....». Τα δικαιώματα των μελών για τις υποθέσεις και τις δραστηριότητες της Ενεργειακής Κοινότητας ασκούνται δια της ΓΣ των μελών που έχουν εγγράφει στο μητρώο της και διατηρούν την ιδιότητά τους. Τα φυσικά πρόσωπα παρίστανται αυτοπροσώπως ή εκπροσωπούνται από άλλα μέλη, τα οποία πρέπει να καταθέτουν πριν τη συνεδρίαση στη Γραμματεία της ΓΣ τη σχετική εξουσιοδότηση με επικύρωση του γνησίου της υπογραφής. Τα νομικά πρόσωπα εκπροσωπούνται από το νόμιμο εκπρόσωπό τους, όπως αυτός ορίζεται στο καταστατικό ή στον οργανισμό τους ή όπως έχει προκύψει από απόφαση αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα κατατίθενται στη Γραμματεία της ΓΣ πριν από την έναρξη των εργασιών της.

ΑΡΘΡΟ 18: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Η ΓΣ αποφασίζει για όλα τα θέματα της «Ενεργειακή κοινότητα.....» που δεν ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων οργάνων και φέρει το τεκμήριο αρμοδιότητας.

Ειδικότερα:

- I. Ασκει την ανώτατη εποπτεία επί των υποθέσεων της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και εγκρίνει τις δραστηριότητες και δράσεις της σύμφωνα με τους καταστατικούς σκοπούς της.
- II. Εκλέγει τα μέλη του ΔΣ και ΕΣ, τα ανακαλεί προ της λήξης της θητείας τους, αν συντρέξουν ειδικοί λόγοι, ελέγχει τη δράση τους καθώς και τα απαλλάσσει από τις ευθύνες τους.
- III. Εγείρει αξιώσεις κατά των μελών του ΔΣ και ΕΣ ενώπιον διοικητικών και ανεξάρτητων αρχών και δικαστηρίων και εκλέγει πληρεξούσιους για την διεξαγωγή δικαστικών, ενδικοφανών ή άλλων διοικητικών ενεργειών και μέτρων κατά των μελών του ΕΣ.
- IV. Εγκρίνει ή απορρίπτει τη απόφαση ΔΣ περί εγγραφής και εισόδου νέου μέλους.
- V. Εγκρίνει τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσης του παρελθόντος έτους.
- VI. Κατανέμει τα κέρδη και τις ζημιές και αποφασίζει για το σχηματισμό αποθεματικών κεφαλαίων.
- VII. Εγκρίνει τροποποιήσεις του καταστατικού.
- VIII. Εγκρίνει τους ειδικούς κανονισμούς εργασιών και προσωπικού. Εκλέγει αντιπροσώπους της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σε δίκτυα και δευτεροβάθμιες ενώσεις.
- IX. Αποφασίζει για τη συγχώνευση, παράταση της διάρκειας, διάλυση και αναβίωση του συνεταιρισμού.
- X. Αποφασίζει για τη συμμετοχή σε συλλογικότητα ή ίδρυση και συμμετοχή σε άλλη Ενεργειακή κοινότητα ή την αποχώρηση από αυτήν
- XI. Εγκρίνει την επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.

ΑΡΘΡΟ 19: ΙΣΟΤΗΤΑ ΜΕΛΩΝ

Στη ΓΣ κάθε μέλος συμμετέχει με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μεριδίων που κατέχει.

ΑΡΘΡΟ 20: ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

20.1. Η ΓΣ συγκαλείτε τακτικά ή έκτακτα. Τακτικά συνέρχεται μέχρι τέλους Ιουνίου κάθε χρόνου, έκτακτα δε όταν παρίσταται ανάγκη κατά την κρίση του ΔΣ ή αν το ζητήσει το ΕΣ ή το ένα δέκατο (1/10) των μελών της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, διά εγγράφου απευθυνόμενου στον Πρόεδρο του ΔΣ στο οποίο ορίζονται τα θέματα που θα συζητηθούν.

20.2. Το ΔΣ είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει τη ΓΣ εντός δεκαπέντε (15) ημερών από της

παραλαβής του εγγράφου του ΕΣ ή των συνεταίρων και με θέματα που αναφέρονται σε αυτό. Αν παρόλα αυτά δε συγκληθεί ΓΣ, τότε τα μέλη που ζήτησαν τη σύγκλησή της μπορούν να απευθυνθούν στον αρμόδιο Ειρηνοδίκη με αίτησή τους, οποίος διατάσσει τη σύγκληση, εκτός αν κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος.

20.3. Η πρόσκληση μελών στη ΓΣ τακτική ή έκτακτη περιέχει τον τόπο, την ημέρα, την ώρα συνεδρίασης και τα θέματα ημερησίας διάταξης και γνωστοποιείται στους συνεταίρους επτά (7) τουλάχιστον ημέρες προ τη ημερομηνίας συγκλήσεων της Συνέλευσης. Προκειμένου περί διάλυσης της «Ενεργειακή κοινότητα.....» η πρόσκληση αποστέλλεται τουλάχιστον προ τριάντα (30) ημερών. Οι προσκλήσεις γνωστοποιούνται με προσωπική συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο και τηρείται σχετική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που τηρείται προς τούτο, προκειμένου να αποδεικνύεται η αποστολή τους.

Τα μέλη του ΔΣ και του ΕΣ δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους. Επίσης, δεν δικαιούται ψήφου μέλος του συνεταιρισμού στην περίπτωση κατά την οποία η απόφαση που θα ληφθεί αφορά δικαιοπραξία ή έγερση ή κατάργηση δικής μεταξύ του συνεταιρισμού αφενός και του μέλους, αφετέρου ή της συζύγου και συγγενών αυτού πρώτου βαθμού.

Την τήρηση των πρακτικών της ΓΣ επιμελείται ο γραμματέας της Συνέλευσης. Τα πρακτικά όπως θα διατυπωθούν τελικά από τον γραμματέα, καταχωρίζονται στο οικείο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία πρακτικών υπογραφόμενα από τον ίδιο και από τον Πρόεδρο ή Αντιπρόεδρο, εάν ο τελευταίος διηύθυνε τις εργασίες της ΓΣ.

ΑΡΘΡΟ 21: ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Απόφαση της ΓΣ αντίθετη στο νόμο ή στο παρόν καταστατικό είναι άκυρη. Μέλος που δεν συμφώνησε με απόφαση ΓΣ ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον δύναται να ασκήσει αγωγή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, το οποίο έχει την εξουσία να κηρύξει την ακυρότητα. Η αγωγή ασκείται εντός αποσβεστικής προθεσμίας ενός μήνα από τη λήψη της απόφασης. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

ΑΡΘΡΟ 22: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

22.1. Το ΔΣ αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη και συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο τον Γραμματέα τον Ταμία και ένα ακόμη Μέλος.

22.2. Το ΔΣ μπορεί να καθορίσει με απόφασή του αρμοδιότητες των μελών που κρίνει σκόπιμα για την καλύτερη προώθηση των δραστηριοτήτων του.

ΑΡΘΡΟ 23: ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οι εκλογές για την ανάδειξη του ΔΣ γίνονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Η εκλογή του ΔΣ από τη ΓΣ ενεργείται με μυστική ψηφοφορία και με ψηφοδέλτιο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, στο οποίο καταχωρίζονται τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων μελών του ΔΣ κατά αλφαβητική σειρά. Κατά την εκλογή των τακτικών μελών του ΔΣ εκλέγονται επίσης και ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, εάν επαρκούν οι υποψήφιοι του καταλόγου. Το ΔΣ συνέρχεται εντός δέκα (10) ημερών από την εκλογή του, ύστερα από πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε, σε ειδική συνεδρίαση και εκλέγει, με μυστική ψηφοφορία τους αξιωματούχους. Η εκλογή των αξιωματούχων γίνεται κατά πλειοψηφία των παριστάμενων μελών και δεν μπορεί να είναι λιγότερα των τριών (3). Σε περίπτωση ισοψηφίας για οποιοδήποτε από τα αξιώματα ενεργείται κλήρωση. Το πρακτικό της ΓΣ για την εκλογή του ΔΣ και το πρακτικό του ΔΣ για τη συγκρότηση του σε σώμα, καθώς και την κατανομή αρμοδιοτήτων εκπροσώπησης υποβάλλονται μέσα σε ένα μήνα για καταχώρηση στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γ.Ε.Μ.Η. και δεν απαιτείται καταχώρηση στο μητρώο συνεταφισμών του Ειρηνοδικείου.

ΑΡΘΡΟ 24: ΘΗΤΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η θητεία του ΔΣ είναι τριετής.

ΑΡΘΡΟ 25: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Μετά τη συγκρότηση του ΔΣ σε σώμα πραγματοποιείται κοινή συνεδρίαση των δύο Συμβουλίων απερχόμενου και νεοεκλεγέντος, κατά την οποία ενεργείται η παράδοση και παραλαβή των διοικητικών και διαχειριστικών στοιχείων της ενεργειακής κοινότητας, για την οποία υπογράφεται πρακτικό από τα μέλη των δύο ΔΣ. Το πρακτικό αυτό καταχωρίζεται στο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία των πρακτικών συνεδρίασης του ΔΣ και υπογράφεται από τα παριστάμενα μέλη.

ΑΡΘΡΟ 26: ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ - ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Το ΔΣ συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του στην οποία αναγράφονται τα προς συζήτηση θέματα, τακτικά κάθε μήνα και έκτακτα όταν υπάρχει ανάγκη και το συγκαλέσει ή το ζητήσει το 1/3 τουλάχιστον των μελών του με έγγραφη αίτηση στην οποία πρέπει να αναγράφονται οι λόγοι σύγκλησης. Μέλος του ΔΣ όταν απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις συνεχείς συνεδριάσεις εκπίπτει του αξιώματος και για την αντικατάστασή του εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί αντικατάστασης μέλους του ΔΣ. Το ΔΣ βρίσκεται σε απαρτία στις τακτικές ή έκτακτες συνεδριάσεις και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Εκπροσώπηση των μελών επιτρέπεται μόνο με έγγραφο εξουσιοδότησης – με βεβαίωση γνησίου υπογραφής. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων, διατυπώνονται δε με σαφήνεια και καταχωρίζονται στο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε

ισχύουσα νομοθεσία πρακτικών του ΔΣ. Περιληπτικά καταχωρίζονται επίσης και εντεθείσες απόψεις του κάθε μέλους για κάθε θέμα. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του Προέδρου. Μέλος του ΔΣ δεν μετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου όταν πρόκειται να συζητηθούν θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, ή συγγενή πρώτου βαθμού.

ΑΡΘΡΟ 27: ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΟΥΣ

Σε περίπτωση παραίτησης μέλους του ΔΣ ή εξόδου του από αυτό για οποιοδήποτε λόγο καλείται το κατά σειρά επιτυχίας αναπληρωματικό μέλος του οποίου η θητεία ταυτίζεται με το υπόλοιπο της θητείας των λοιπών μελών του ΔΣ. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 23 του καταστατικού,

ΑΡΘΡΟ 28: ΕΥΘΥΝΕΣ, ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

28.1. Τα μέλη του ΔΣ οφείλουν να καταβάλλουν την επιμέλεια που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και είναι αλληλέγγυα υπεύθυνα για τις ζημιές που προήλθαν από πράξεις ή παραλείψεις τους καθώς και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους οι οποίες πηγάζουν από το καταστατικό και τις αποφάσεις των ΓΣ.

28.2. Το ΔΣ είναι υποχρεωμένο να παρακολουθεί τις ειδικές επιτροπές ή ομάδες εργασίας οι οποίες έχουν τυχόν συσταθεί από αυτό ή από τη ΓΣ για την εκπλήρωση ορισμένου σκοπού ή ορισμένης εργασίας. Η παρακολούθηση του ΔΣ αφορά την έγκαιρη παράδοση της δοθείσας σε κάθε περίπτωση εργασίας, εντολής ή έργου.

28.3. Τα αξιώματα των μελών του ΔΣ είναι τιμητικά και οι υπηρεσίες τους παρέχονται χωρίς αμοιβή. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του ΔΣ μπορεί με απόφαση ΓΣ να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησής τους, η οποία δεν δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας.

28.4. Κάθε αποζημίωση ή/και πρόσθετη παροχή που χορηγείται για οποιονδήποτε λόγο στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρείται ότι βαρύνει την Ενεργειακή Κοινότητα, μόνο αν εγκριθεί κατά ποσό για κάθε μέλος από την τακτική Γενική Συνέλευση με ειδική απόφασή της.

ΑΡΘΡΟ 29: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

29.1. Το ΔΣ διοικεί την «Ενεργειακής Κοινότητας.....», διαχειρίζεται την περιουσία της και προωθεί τους καταστατικούς της σκοπούς, Οι δραστηριότητες που συνιστούν καταστατικούς σκοπούς της «Ενεργειακή κοινότητα.....» κατά το αρ. 5 του καταστατικού, αναλαμβάνονται νομικώς η/και υλικώς, κατά κανόνα από το ΔΣ εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό.

29.2. Ειδικότερα:

- I. Συγκαλεί τη ΓΣ καθορίζει την ημερήσια διάταξη και αποστέλλει και δημοσιεύει τις προσκλήσεις στα μέλη.
- II. Εκπροσωπεί την «Ενεργειακή κοινότητα.....» στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ενώπιον των διοικητικών αρχών και των οργάνων του Κράτους και της αυτοδιοίκησης ενώπιον αλλοδαπών κρατών και διοικητικών αρχών και οργάνων, καθώς και οργανισμών φυσικών ή/και νομικών προσώπων ημεδαπών και αλλοδαπών. Επίσης εκπροσωπεί ενώπιον δικαστικών αρχών την «Ενεργειακή κοινότητα.....» ενώπιον όλων των δικαστηρίων, διοικητικών και εισαγγελικών αρχών στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, κάθε βαθμού και δικαιοδοσίας και ενώπιον του Αρείου Πάγου και του ΣΤΕ και του Ελεγκτικού Συνεδρίου,
- III. Κανονίζει τα της εσωτερικής λειτουργίας της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», συντάσσει τον εσωτερικό κανονισμό και προσδιορίζει κάθε δαπάνη,
- IV. Αποφασίζει την ίδρυση και επέκταση υποκαταστημάτων και γραφείων όπου κρίνει σκόπιμο.
- V. Προσδιορίζει τον τρόπο χρησιμοποίησης των διαθέσιμων κεφαλαίων της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».
- VI. Εγείρει αγωγές, υποβάλλει μηνύσεις, ασκεί ένδικα μέσα, τακτικά ή έκτακτα, παραιτείται από τέτοιες αγωγές, μηνύσεις και ένδικα μέσα, επάγει και αντεπάγει όρκους, προσβάλλει έγγραφα πλαστά, καταργεί δίκες, συνάπτει συμβιβασμούς δικαστικούς και εξώδικους με οποιουδήποτε οφειλέτες ή πιστωτές του συνεταιρισμού και με οποιουδήποτε όρους, συνομολογεί διαιτησίες και διορίζει διαιτητές, ενεργεί και αίρει κατασχέσεις σε κινητά και ακίνητα και έγγραφές και εξαλείφεις υποθηκών και προσημειώσεων,
- VII. Αγοράζει και πωλεί για λογαριασμό της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ηλεκτρονικά ή άλλα μηχανήματα, αυτοκίνητα, ανταλλακτικά, καύσιμα και οποιαδήποτε άλλα υλικά.
- VIII. Αγοράζει και πωλεί για λογαριασμό της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ακίνητα ή κινητά και μισθώνει ή εκμισθώνει ακίνητα ή κινητά πράγματα,
- IX. Χορηγεί εμπράγματα ασφάλειες κάθε φύσεως επί ακινήτων και κινητών (υποθήκες, προσημειώσεις υποθηκών, ενέχυρα κτλ).
- X. Εκχωρεί και ενεχυριάζει με οποιουδήποτε όρους, εγκρίνει φορτωτικές, συναλλαγματικές γραμμάτια, χρεωστικές αποδείξεις κατά τρίτων, απαιτήσεις κατά τρίτων από παροχή υπηρεσιών ή από άλλη αιτία.
- XI. Συνάπτει συμβάσεις με τις τράπεζες για το άνοιγμα πιστώσεων, έκδοση εγγυητικών Επιστολών ή πιστώσεων με ανοικτό λογαριασμό, με οποιουδήποτε όρους εγκρίνει
- XII. Εκδίδει και οπισθογράφει επιταγές.

- XIII. Εκδίδει αποδέχεται και οπισθογραφεί και προεξοφλεί συναλλαγματικές και γραμμάτια σε διαταγή.
- XIV. Αναλαμβάνει και εισπράττει χρήματα, μερισματαποδείξεις και τοκομερίδια,
- XV. Λαμβάνει δάνεια για λογαριασμό της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», παρέχει εντολές πληρωμής και αναγνωρίζει υποχρεώσεις, παρέχει εξοφλήσεις και οποιεσδήποτε απαλλαγές.
- XVI. Παραλαμβάνει φορτωτικές και συνάπτει κάθε είδους συμβάσεις και συμφωνίες με τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά για την επίτευξη του καταστατικού σκοπού,
- XVII. Αποφασίζει στα πλαίσια της υλοποίησης του σκοπού της, τη συμμετοχή της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σε υπάρχουσες ή νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις και την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων μέσα στα πλαίσια του νόμου, καθώς και τη συμμετοχή σε ενώσεις και ομοσπονδίες του Αρ.10 του Ν.4513/2018. Η απόφαση αυτή τελεί υπό την έγκριση της ΓΣ.
- XVIII. Προσλαμβάνει και απολύει τους διευθυντές και το εν γένει υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό και προσδιορίζει τα καθήκοντα και τις αποδοχές τους (εφόσον δεν είναι μέλη του ΔΣ οπότε αρμόδια είναι η ΓΣ).
- XIX. Διορίζει δικηγόρους και άλλους πληρεξούσιους για την εκπροσώπηση της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ενώπιον των Δικαστικών και λοιπών αρχών και οργανισμών για τη διενέργεια οποιασδήποτε από τις παραπάνω πράξεις, προσλαμβάνει νομικούς, τεχνικούς και οικονομικούς συμβούλους, διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....».
- XX. Παρέχει πιστώσεις και εγγυήσεις σε τρίτους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα με τα οποία συναλλάσσεται η «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....», εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο για την ευόδωση του σκοπού της.
- XXI. Αποφασίζει τη συμμετοχή της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σε διαγωνισμούς του Δημοσίου και κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου, ιδιωτικού, δημοσίου δικαίου, καθώς και διφυούς για θέματα που ανάγονται στους σκοπούς και την εν γένει δραστηριότητά της.
- XXII. Κλείνει τα βιβλία της «Ενεργειακή κοινότητα.....» στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης, καταρτίζει τον ισολογισμό και προτείνει τα μερίσματα που πρέπει να διανεμηθούν στους συνεταίρους, καθώς και τα ποσά που πρέπει να κρατηθούν για το σχηματισμό αποθεματικών κεφαλαίων.
- XXIII. Στην αρχή κάθε χρόνου καθορίζει το ποσοστό υπεραξίας που θα καταβάλλουν οι νέοι συνεταίροι.
- XXIV. Έχει τη δυνατότητα να αναθέσει σε ειδικούς εξωτερικούς συνεργάτες την οργάνωση και τη διοίκηση της «Ενεργειακής Κοινότητας.....». Έχει τη δυνατότητα επίσης να αναθέτει τη σύνταξη ειδικών μελετών για την καλύτερη οργάνωση του συνεταρισμού σε ειδικά

γραφεία ή πρόσωπα.

XXV.Εγγράφει νέα μέλη και παραπέμπει την εγγραφή στη ΓΣ για έγκριση.

Η παρακάτω απαρίθμηση των δικαιωμάτων του ΔΣ είναι απλώς ενδεικτική και όχι περιοριστική και κατά συνέπεια το ΔΣ έχει όλες εν γένει τις δραστηριότητες διοικήσεως και εκπροσωπήσεως της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», καθώς και της διαχείρισης της περιουσίας του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην αρχή του παρόντος άρθρου.

29.3. Το ΔΣ στα πλαίσια οργάνωσης της εσωτερικής λειτουργίας της «Ενεργειακή κοινότητα.....» είναι επίσης αρμόδιο για:

- ✓ Να καθορίζει την οργανωτική διάρθρωση των υπηρεσιών
- ✓ Να επιλέγει τα μέλη των επιτροπών και των διοικητικών οργάνων που θα επιλαμβάνονται των επί μέρους θεμάτων
- ✓ Να εγκρίνει τους κανονισμούς λειτουργίας των υπηρεσιών
- ✓ Να ρυθμίζει με κανονισμό ή με εγκυκλίους και διατάξεις κάθε άλλη διαδικασία για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της «Ενεργειακής κοινότητας.....»
- ✓ Να τροποποιεί, όταν υπάρχει ανάγκη, όσα προηγουμένως έχουν θεσμοθετηθεί από το ίδιο

29.4. Το ΔΣ δικαιούται με απόφασή του η οποία πρέπει να καταχωριστεί στα πρακτικά του και να λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του, που δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3), να μεταβιβάζει τις αρμοδιότητές του εν όλω ή εν μέρει, ή να αναθέτει τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων της αρμοδιότητάς του σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή σε Διευθυντή ή σε άλλο υπάλληλο της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», ορίζοντας συγχρόνως, αν το κρίνει απαραίτητο και τους αναπληρωτές τους, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος τους.

29.5. Οι παραιτήσεις των μελών του ΔΣ, των Διευθυντών ή εντεταλμένων συμβούλων υποβάλλονται προς έγκριση στο ΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 30: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

30.1. Ο Πρόεδρος του ΔΣ:

Ι.Είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος της «Ενεργειακή κοινότητα.....» έναντι κάθε διοικητικής ή δικαστικής αρχής, καθώς και κάθε τρίτου, υπογράφει τις συμβάσεις της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....», συνυπογράφει με τον ταμία τις προς πληρωμή ή προς είσπραξη εντολές και επιβλέπει την ταμειακή – λογιστική υπηρεσία καθώς και προΐσταται της διοικητικής υπηρεσίας. Προεδρεύει των συνεδριάσεων του ΔΣ, διευθύνει τις εργασίες και εκθέτει την κατάσταση της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και την δράση του ΔΣ σας ΓΣ.

ΙΙ. Συγκαλεί σε συνεδριάσεις το ΔΣ και προεδρεύει αυτών, και ύστερα από απόφασή του, τη ΓΣ και στέλνει τις σχετικές προσκλήσεις.

ΙΙΙ. Εισηγείται τα θέματα της ημερησίας διάταξης στο ΔΣ ή ορίζει τους ειδικούς εισηγητές

ΙV. Εποπτεύει την καλή εκτέλεση των αποφάσεων του ΔΣ και της ΓΣ, την πιστή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος καταστατικού και την τήρηση του νόμου.

V. Υπογράφει μετά του Γραμματέα τα εξερχόμενα έγγραφα και τα γραμμάτια εισπραχής καθώς και τα εντάλματα πληρωμών. Ο Πρόεδρος μπορεί να αναθέτει την υπογραφή ορισμένων εγγράφων ή παραστατικών σε άλλο μέλος του ΔΣ εκτός του Ταμία ή στον εκτελεστικό Διευθυντή της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».

30.2. Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ο Γραμματέας του ΔΣ.

30.3. Ο Γραμματέας τηρεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων του ΔΣ τα οποία καταχωρίζει στο οικείο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, διεξάγει την αλληλογραφία και επιμελείται της καλής λειτουργίας των υπηρεσιών, υπογράφει δε μετά του Προέδρου τα εξερχόμενα έγγραφα. Επίσης, υπογράφει με τον Πρόεδρο τις εντολές πληρωμής και εισπραχής και όλα τα έγγραφα της «Ενεργειακής Κοινότητας». το ΔΣ, με απόφασή του, μπορεί να αναθέσει τη τήρηση των πρακτικών των συνεδριάσεων σε υπάλληλο της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».

Ο Ταμίας επιμελείται των εισπράξεων και διενεργεί τις πληρωμές και εισπράξεις σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΔΣ με βάση διπλότυπες αποδείξεις εισπραχής και πληρωμής, οι οποίες υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα ή τους νόμιμους αναπληρωτές του. Τα τραπεζικά παραστατικά κατάθεσης προς λογαριασμούς τρίτων, ενέχουν θέση αποδείξεων πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων και των παραστατικών για πληρωμές που διενεργούνται με ηλεκτρονική μεταφορά χρημάτων μέσω τραπεζής (web banking). Αν η διεξαγωγή της ταμιακής υπηρεσίας, λόγω του εύρους της, ανατεθεί από το ΔΣ σε υπαλληλικό προσωπικό του συνεταιρισμού, ο Ταμίας έχει την ευθύνη της παρακολούθησης αυτών και τη συμμόρφωση τους με τα οριζόμενα από το παρόν καταστατικό, τις αποφάσεις της ΓΣ, τον κανονισμό εργασιών και τις εντολές του ΔΣ. Το υπαλληλικό προσωπικό, το εντεταλμένο για τη διεξαγωγή της ταμιακής υπηρεσίας είναι συνυπόλογο και συνυπεύθυνο με τον Ταμία για κάθε ταμιακή ανωμαλία. Ο Ταμίας επιμελείται της τήρησης του βιβλίου Ταμείου, της διαφύλαξης των χρηματογράφων, των δικαιολογητικών των εισπράξεων και πληρωμών καθώς και της σύνταξης μηνιαίων καταστάσεων ενημέρωσης του ΔΣ και του ΕΣ επί της οικονομικής κατάστασης του συνεταιρισμού. Εισπράξεις του συνεταιρισμού πέραν από τις απαιτούμενες για την πληρωμή των τρεχουσών υποχρεώσεων

του, με μέριμνα του Ταμία, κατατίθενται στο όνομα του συνεταιρισμού σε μια ή περισσότερες Τράπεζες ή υποκαταστήματά τους με τις οποίες συναλλάσσεται ο συνεταιρισμός ή επενδύονται σε χρεόγραφα με απόφαση του ΔΣ. Η ανάληψη καταθέσεων από τις Τράπεζες γίνεται είτε με έκδοση επιταγών σε διαταγή οποιουδήποτε, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Ταμία, είτε από ειδικά εξουσιοδοτημένο, με απόφαση του ΔΣ, πρόσωπο. Για την ανάληψη χρημάτων εκχορηγούμενων δανείων προς το συνεταιρισμό, απαιτείται απόφαση του ΔΣ στην οποία πρέπει να καθορίζεται το αναλαμβανόμενο ποσό και να εξουσιοδοτούνται οι εκπρόσωποι του συνεταιρισμού να υπογράφουν κάθε σχετικό έγγραφο. Η είσπραξη στο όνομα της «Ενεργειακή κοινότητα.....» εμβασμάτων, εντολών, ταχυδρομικών επιταγών κτλ, γίνεται με υπογραφή του Προέδρου και του Ταμία ή με υπογραφή του ειδικά εξουσιοδοτημένου προσώπου από αυτούς. Καταρτίζει στην αρχή κάθε χρόνου τον ισολογισμό του παρελθόντος έτους, το λογαριασμό κερδών και ζημιών κι τον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, τους οποίους και εισηγείται στο ΔΣ και τη ΓΣ. Σε περίπτωση που τα καθήκοντα του Ταμία ανατεθούν σε υπάλληλο της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», το ΔΣ με απόφασή του, καθορίζει το ποσόν της εγγύησης που πρέπει να καταθέσει ο υπάλληλος για την εξασφάλιση της «Ενεργειακή κοινότητα.....» ως προς τη διαχείριση των οικονομικών της.

ΑΡΘΡΟ 31: ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΣ) αποτελείται από τρία (3) μέλη και συγκροτείται από τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα και ένα Σύμβουλο.

ΑΡΘΡΟ 32: ΕΚΛΟΓΗ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η εκλογή του ΕΣ από τη ΓΣ ενεργείται ταυτόχρονα με την εκλογή του ΔΣ, με μυστική ψηφοφορία με ενιαίο ψηφοδέλτιο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, στο οποίο καταχωρίζονται τα ονοματεπώνυμα των υποψήφιων μελών του. Κατά την εκλογή των τριών (3) τακτικών μελών του ΕΣ εκλέγονται ισάριθμά αναπληρωματικά μέλη. Το ΕΣ εκ των τακτικών μελών αναλαμβάνει τα καθήκοντά του μετά την εκλογή του, και στην πρώτη συνεδρίαση εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Πρόεδρο και το Γραμματέα. Απαγορεύεται να εκλέγουν μέλη του ΕΣ πρόσωπα τα οποία είναι συγγενείς εξ αίματος ή αγχιστείας μέχρι Β' βαθμού με μέλη του ΔΣ. Το ίδιο ισχύει αναλογικά και για τα μέλη του ΔΣ. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο ΔΣ και στο ΕΣ. Αν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε (25) δεν απαιτείται η εκλογή εποπτικού συμβουλίου.

ΑΡΘΡΟ 33: ΘΗΤΕΙΑ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η θητεία του ΕΣ συμπίπτει χρονικά με τη θητεία του ΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 34: ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

34.1. Το ΕΣ συνέρχεται σε συνεδρίαση ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή όταν αυτός κωλύεται από τον αναπληρωτή του, τακτικά μεν μία φορά το μήνα, έκτακτα δε, όταν παρίσταται ανάγκη.

34.2. Ο Πρόεδρος του ΕΣ, με απόφαση του Συμβουλίου του, μπορεί να το καλέσει το ΔΣ σε κοινή μετά του ΕΣ συνεδρίαση για λήψη αποφάσεων επί ζητημάτων τα οποία κρίνονται ως ιδιαίτερης βαρύτητας.

34.3. Την κοινή συνεδρίαση των Συμβουλίων, Εποπτικού και Διοικητικού, μπορεί να επιδιώξει και το ΔΣ. Των κοινών συνεδριάσεων των δύο Συμβουλίων προεδρεύει ο Πρόεδρος του ΕΣ, τηρούνται πρακτικά με φροντίδα ενός εκ των μελών του ΔΣ ή ΕΣ που ορίζεται από αυτόν και τα οποία καταχωρίζονται στο βιβλίο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, πρακτικών του ΕΣ. Τα πρακτικά υπογράφονται από τα μέλη του Συμβουλίων, Διοικητικού και Εποπτικού, που πήραν μέρος στην κοινή συνεδρίαση.

ΑΡΘΡΟ 35: ΑΠΑΡΤΙΑ, ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1. Το ΕΣ βρίσκεται σε απαρτία, κατά τις τακτικές ή έκτακτες συνεδριάσεις του, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται διατυπώνονται με σαφήνεια και καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του ΕΣ. Περιληπτικά επίσης καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του ΕΣ. Περιληπτικά επίσης καταχωρίζονται και οι εκτεθείσες απόψεις των μελών για κάθε θέμα,

2. Οι αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών που παρίστανται (*άρθρο 7 ηαρ. 2 εδ. δ' του Ν. 1667/1986*). Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του Προέδρου (*άρθρο 7 ηαρ. 2 εδ. ε' του Ν. 1667/1986*).

ΑΡΘΡΟ 36: ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σε περίπτωση παραίτησης αξιωματούχου ή μέλους του ΕΣ ή εξόδου αυτού για οποιοδήποτε λόγο από αυτό, καλείται το εκλεγμένο αναπληρωματικό μέλος του οποίου η θητεία ταυτίζεται με το υπόλοιπο της θητείας των μελών του ΕΣ. Σε περίπτωση παραίτησης ή εξόδου αξιωματούχου εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 32 του καταστατικού.

ΑΡΘΡΟ 37: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ - ΕΥΘΥΝΗ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

37.1. Το ΕΣ ευθύνεται για την παρακολούθηση και επιτήρηση των πράξεων του ΔΣ και είναι υποχρεωμένο όπως υποβάλλει κάθε φορά έκθεση στη ΓΣ ή να προτείνει κατά την κρίση του ενδεικνυόμενο μέτρα προώθησης των σκοπών και δραστηριοτήτων της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».

37.2. Ευθύνεται για τον έλεγχο του επίσημου ισολογισμού, του λογαριασμού κερδών και ζημιών

και της απογραφής, επιθεωρεί τα βιβλία και έγγραφα, ελέγχει τις δαπάνες του συνεταιρισμού και τα παραστατικά τους στοιχεία και ενεργεί κάθε πράξη η οποία, κατά την κρίση του, επιβάλλεται για την περιφρούρηση των συμφερόντων της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».....». Επί του ετησίου ισολογισμού και του διαχειριστικού ελέγχου τον οποίο διενεργεί, υποχρεούται να καταρτίσει έκθεση για τη ΓΣ.

37.3. Τα μέλη του ΕΣ ευθύνονται για κάθε πταίσμα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

37.4. Για τη διενέργεια του λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις (3) συμβούλους ή εμπειρογνώμονες. Το ΕΣ αν διαπιστώσει παραβάσεις του Νόμου, του παρόντος καταστατικού και των αποφάσεων της ΓΣ ή παρατυπίες ως προς την διαχείριση υποδεικνύει στο ΔΣ την άρση ή θεραπεία τους και συγκαλεί ΓΣ όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα της «Ενεργειακής Κοινότητας.....».....».

ΑΡΘΡΟ 38: ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το ΕΣ εκπροσωπεί την «Ενεργειακής Κοινότητας.....» στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ΔΣ ή τα μέλη αυτού είναι συμβαλλόμενοι ή διάδικοι απέναντι στην «Ενεργειακής Κοινότητας.....» ή αν συντρέχουν, σε περίπτωση συζήτησης συγκεκριμένου θέματος ή σε κάποια συγκεκριμένη συνεδρίαση, λόγοι ασυμβίβαστου και κωλύματα μελών του ΔΣ που αποκλείουν την νόμιμη σύνθεσή του. Επίσης, σε περιπτώσεις συνδρομής απόλυτης ανάγκης επιτρέπεται η υποκατάσταση του ΕΣ στις αρμοδιότητες του ΔΣ. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει της διάταξης αυτής διέπονται από το δίκαιο της ανάγκης και τελούν υπό την αίρεση της έγκρισής τους εντός σαράντα (40) ημερών από τη λήψη τους από τη ΓΣ.

ΑΡΘΡΟ 39: ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

39.1. Οι εκλογές για την ανάδειξη μελών του ΔΣ, τακτικών και αναπληρωματικών και των μελών του ΕΣ, τακτικών και αναπληρωματικών, ενεργούνται από τριμελή Εφορευτική Επιτροπή η οποία εκλέγεται από τη ΓΣ.

39.2. Όσοι επιθυμούν να εκλεγούν ως μέλη του ΔΣ ή ΕΣ υποχρεούνται να υποβάλλουν έγγραφη αίτηση τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες προ της πρώτης ΓΣ. Δε μπορεί να θέσει υποψηφιότητα όποιος κατέστη υπερήμερος στις υποχρεώσεις του απέναντι στο συνεταιρισμό από οποιαδήποτε οφειλή ή όποιος διώκεται δικαστικώς ή έχει εναχθεί για παράνομες και επιζήμιες ενέργειες εις βάρος της «Ενεργειακής Κοινότητας».....».

39.3. Τα ονόματα όλων των υποψηφίων συμβούλων συμπεριλαμβάνονται σε ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο, έντυπο ή ηλεκτρονικό σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, με αλφαβητική

σειρά, χωριστά για το ΔΣ και χωριστά για το ΕΣ. Το ψηφοδέλτιο κατά τον τρόπο αυτό, συντάσσεται έγκαιρα από το ΔΣ και διανέμεται, προ της ψηφοφορίας στους εκλογείς συνεταίρους οι οποίοι δια του σταυρού προτίμησης θα προκρίνουν μεταξύ των υποψηφίων τρία (3) ως τακτικά μέλη του ΔΣ και ισάριθμα αναπληρωματικά, και για το ΕΣ τρία (3) ως τακτικά μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά. Άλλο ψηφοδέλτιο δε γίνεται δεκτό από την Εφορευτική Επιτροπή.

39.4. Κάθε μέλος ψηφίζει μέχρι δύο (2) υποψήφιους της προτίμησής του για το ΔΣ και έναν (1) υποψήφιο για το ΕΣ με σταυρό που σημειώνεται δίπλα στο όνομα κάθε υποψηφίου.

39.5. Από το ψηφοδέλτιο αναδεικνύονται ως τακτικά και αναπληρωματικά μέλη και των δύο Συμβουλίων αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Ως τακτικά μέλη αναδεικνύονται οι εκ των εκλεγέντων που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης. Σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση και εκλέγεται αυτός που ευνοήθηκε από τον κλήρο.

39.6. Με το ίδιο ψηφοδέλτιο και κατά τον ίδιο τρόπο εκλέγονται και οι τακτικοί και αναπληρωματικοί αντιπρόσωποι της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σε ενώσεις και ομοσπονδίες Ενεργειακών Κοινοτήτων ανώτερου βαθμού των οποίων η «Ενεργειακή κοινότητα.....» θα αποτελέσει μέλος.

39.7. Για τα θέματα τα οποία αφορούν την εκλογή προς ανάδειξη μελών του ΔΣ και του ΕΣ καθώς και αντιπροσώπων του συνεταρισμού για οργανώσεις ανώτερου βαθμού, η Εφορευτική Επιτροπή συντάσσει και υποβάλλει σχετικό πρακτικό, το οποίο καταχωρίζεται στο πρακτικό της ΓΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

ΑΡΘΡΟ 40: ΚΕΦΑΛΑΙΑ

40.1 Τα κεφάλαια της «Ενεργειακή Κοινότητα.....» απαρτίζονται από:

- I.Τις συνεταριστικές μερίδες
- II.Το τακτικό αποθεματικό κεφάλαιο
- III.Το έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο
- IV.Το ειδικό αποθεματικό κεφάλαιο
- V.Το δικαίωμα εγγραφής, τις συνδρομές και τις εισφορές
- VI.Τις δωρεές και τα έσοδα από οποιαδήποτε άλλη αιτία που αποκτήθηκαν νόμιμα
- VII.Τα δάνεια που λαμβάνει η «Ενεργειακή κοινότητα.....» υπό οποιαδήποτε μορφή ή ονομασία

ΑΡΘΡΟ 41: ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ

Κάθε μέλος συμμετέχει υποχρεωτικά στο κεφάλαιο του συνεταρισμού.

Η αξία της συνεταριστικής μερίδας ορίζεται στο ποσό των εκατό (.....) ευρώ και ο συνεταίρος

υποχρεούται να καταβάλλει την αξία της από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εγγραφής στο συνεταιρισμό.

Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταιίρους.

Η συνεταιριστική μερίδα δεν υπόκειται σε κατάσχεση για χρέη των συνεταιίρων προς τρίτους.

Κάθε μέλος του συνεταιρισμού υποχρεούται μόλις εγγράφει να αποκτήσει μια συνεταιριστική μερίδα. Επιτρέπεται όμως ο κάθε συνεταιίρος να αποκτήσει μέχρι πέντε (.....) προαιρετικές μερίδες, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με ανώτατο όριο συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο το 20% σύμφωνα με το άρθρο 3 §1 του ν. 4513/2018. Και ο συνεταιίρος, όμως που θα αποκτήσει προαιρετικές μερίδες εξακολουθεί να διαθέτει ΜΙΑ ΜΟΝΟ ψήφο, σύμφωνα με το άρθρο 3 § 2 του ν. 4513/2018, ως ισχύει.

Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.

Σε περίπτωση κατά την οποία αυξηθεί το ποσό της συνεταιριστικής μερίδας, οι κάτοχοι προαιρετικών μερίδων, οι οποίοι δεν επιθυμούν να καταβάλλουν την αύξηση των προαιρετικών μερίδων, δικαιούνται να ζητήσουν τη μείωση του αριθμού των μερίδων αυτών. Η αξία όμως του συνόλου των προαιρετικών μερίδων πρέπει να είναι πολλαπλάσια της αξίας της υποχρεωτικής μερίδας.

Τίτλος της συνεταιριστικής μερίδας αποτελεί η υπογραμμένη διπλότυπη απόδειξη είσπραξης από το συνεταιρισμό της αξίας της.

Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταιίρους. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτους, επιτρέπεται μόνο κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον στο πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την είσοδο του συνεταιίρου (άρθρο 2 Ν. 1667/86 και σχετικές διατάξεις του ν. 4513/2018). Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας καταχωρείται στο Μητρώο Ε.Κοιν. του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) του άρθρου 8 του ν. 4513/2018, ως ισχύει.

4. Σε περίπτωση θανάτου συνεταιίρου ισχύει το άρθρο 10 του παρόντος καταστατικού.

Δεν επιτρέπεται η καταβολή των συνεταιριστικών μερίδων στους κληρονόμους του αποθανόντος συνεταιίρου αν δεν εξοφληθούν όλα τα χρέη του, από οποιαδήποτε αιτία, προς το συνεταιρισμό, ο οποίος δικαιούται να προβαίνει σε συμψηφισμό των χρεών με τις οφειλόμενες συνεταιριστικές μερίδες.

5. Απαγορεύεται, επίσης, στο συνεταιρισμό να αγοράζει ή να/δέχεται ως ενέχυρο τις συνεταιριστικές μερίδες των μελών του.

6. Κάθε νέος συνεταιίρος, εκτός από το ποσό των συνεταιριστικών μερίδων, υποχρεούται να καταβάλλει

στο συνεταιρισμό :

α. Το δικαίωμα εγγραφής του άρθρου 46 του παρόντος, το οποίο φέρεται σε ειδικό αποθεματικό.

β. Εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, με βάση τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης (υπεραξία). Στην αρχή κάθε χρόνου το Δ.Σ. θα καθορίζει το ποσό της υπεραξίας που θα ισχύει για ολόκληρο το χρόνο, με βάση τις οικονομικές συνθήκες και την υπάρχουσα, κάθε φορά, καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού. Την υπεραξία υποχρεούνται να καταβάλλουν και παλαιοί συνεταίροι, εφ' όσον θελήσουν να αποκτήσουν προαιρετικές μερίδες.

ΑΡΘΡΟ 42: ΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΩΝ

Κάθε συνεταίρος ευθύνεται απέναντι του συνεταιρισμού και των πιστωτών αυτού αλληλέγγυα και εις ολόκληρο για ποσό ίσο προς την αξία των μερίδων του (Συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης, άρθρο 4 παρ. 4 Ν. 1667/86).

ΑΡΘΡΟ 43: ΤΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ

Από τα πλεονάσματα της «Ενεργειακή κοινότητα.....» παρακρατείτε το 10% για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Επιπλέον ποσά για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού κεφαλαίου είναι οι συνδρομές, μηνιαίες και ετήσιες και τα εκ χαριστικής αιτίας έσοδα εφόσον δεν ορίσθηκε ειδικότερος προορισμός αυτών. Το τακτικό αποθεματικό κεφάλαιο χρησιμοποιείται για τις εργασίες της «Ενεργειακή κοινότητα.....» και για την κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών.

Τα πλεονάσματα της χρήσης δεν διανέμονται στα μέλη αλλά παραμένουν στην Ε.ΚΟΙΝ υπο τη μορφή αποθεματικών και διατίθενται για τους σκοπούς της με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

ΑΡΘΡΟ 44: ΕΚΤΑΚΤΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ

Το έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο σχηματίζεται:

I. Από το 10% των ετήσιων καθαρών κερδών κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας του συνεταιρισμού, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο και μέχρις ότου το έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο φθάσει το ποσό του συνόλου των συνεταιριστικών μεριδίων,

II. Από τα έσοδα που αποκτώνται από δωρεές ή από χαριστικές αιτίες υπέρ ειδικότερων σκοπών του συνεταιρισμού.

Το έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο χρησιμοποιείται για την εύδωση των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού ή την ανάπτυξη των εργασιών του.

ΑΡΘΡΟ 45: ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ

Αυτό σχηματίζεται από τα δικαιώματα εγγραφής των συνεταίρων και από την εισφορά των νέων εισερχόμενων συνεταίρων. Το αποθεματικό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη των εργασιών της Ενεργειακή κοινότητας ή για οποιοδήποτε σκοπό ήθελε κρίνει το ΔΣ.

ΑΡΘΡΟ 46: ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Το δικαίωμα εγγραφής καθορίζεται με απόφαση του ΔΣ. Μέχρι την εκλογή του πρώτου ΔΣ, το δικαίωμα εγγραφής ορίζεται σε δέκα ευρώ (10€).

ΑΡΘΡΟ 47: ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Με απόφαση του ΔΣ καθορίζεται η καταβολή και το ύψος μηνιαίας, εξαμηνιαίας ή ετήσιας συνδρομής των εταίρων προς την «Ενεργειακή Κοινότητα.....».

ΑΡΘΡΟ 48: ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Με απόφαση της ΓΣ και για την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών ή κάλυψη ζημιών καθορίζεται το ποσό της έκτακτης εισφοράς των συνεταίρων προς την «Ενεργειακή κοινότητα.....» και ο τρόπος καταβολής της.

ΑΡΘΡΟ 49: ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ

Η διαχειριστική χρήση αρχίζει την 1^η Ιανουάριου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου.

ΑΡΘΡΟ 50: ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τους υποβάλλει στην τακτική Γενική Συνέλευση για έγκριση (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. γ' του Ν. 1667/1986).

1. Στη Γενική Συνέλευση υποβάλλεται η έκθεση των Ελεγκτών του Άρθρου 42 του παρόντος και η έκθεση του Εποπτικού Συμβουλίου του Άρθρου 44.3 του παρόντος (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. δ' του Ν. 1667/1986).
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στο Εποπτικό Συμβούλιο για έλεγχο τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής Γενικής Συνέλευσης (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. ε' του Ν. 1667/1986). Το Εποπτικό Συμβούλιο συντάσσει έκθεση μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή των παραπάνω στοιχείων (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. στ Ν. 1667/1986).
3. Ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης και η έκθεση του Εποπτικού Συμβουλίου πρέπει να είναι στη διάθεση των μελών δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. ζ' του Ν. 1667/1986).
4. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης δημοσιεύονται μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση σε εφημερίδα του νόμου όπου η Ε.Κοιν. έχει την έδρα της (άρθρο 9 παρ. 3 εδ. η' του Ν. 1667/1986).
5. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης μαζί με την έκθεση του Διοικητικού, καθώς και των ελεγκτών δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ. μέσα σε ένα (1) μήνα από

την έγκρισή τους από την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση (άρθρο 8 παρ, 7 του Ν. 4513/2018),

ΑΡΘΡΟ 51: ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΒΙΒΛΙΑ

52.1. Η «Ενεργειακή κοινότητα.....» τηρεί τα βιβλία που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία και επίπλέον:

- I. Βιβλίο μητρώου των μελών στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, στοιχεία επικοινωνίας, το δηλωθέν περιουσιακό στοιχείο που συνδέει το μέλος με την Περιφέρεια της έδρας της «Ενεργειακής Κοινότητας.....», ο αριθμός μεριδίων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής των μελών,
- II. Βιβλίο πρακτικών της ΓΣ
- III. Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του ΔΣ Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του ΕΣ

52.2. Τα άνωθεν βιβλία, έντυπα ή ηλεκτρονικά σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία θεωρούνται πριν τη χρήση τους από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο.

52.3. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης, μαζί με την έκθεση του ΔΣ και των ελεγκτών δημοσιεύονται στο Γ.Ε.Μ.Η. εντός μηνός από την έγκρισή τους, από την ετήσια τακτική ΓΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΛΥΣΗ - ΕΚΚΑΘΑΡΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 52: ΛΥΣΗ

53.1. Η «Ενεργειακή κοινότητα.....» λύεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

A. αν μειωθεί ο αριθμός των μελών της :

- I.κάτω από τα όρια όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 4513/2018 όπως εκάστοτε έχει τροποποιηθεί και ισχύει ή/και
- II.αν πάψουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 4513/2018, όπως εκάστοτε έχει τροποποιηθεί και ισχύει ή/και
- III.αν πάψουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις του του άρθρου 6 παρ. 4 του ν. 4513/2018 όπως εκάστοτε έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Και εφόσον δεν αντικατασταθούν ή συμπληρωθούν τα μέλη σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις εντός τριμήνου (άρθρο 9 παρ. 1 παρ α του Ν. 4513/2018),

B. Όταν λήξει η χρονική της διάρκεια Γ. Αν το αποφασίσει η ΓΣ.

Δ. Αν κηρυχθεί σε πτώχευση.

53.2. Η διάλυση καταχωρίζεται στο μητρώο Εν. Κοιν. του Γ.Ε.Μ.Η.

ΑΡΘΡΟ 53: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ - ΑΝΑΒΙΩΣΗ

54.1. Την λύση ακολουθεί η εκκαθάριση.

54.2. Αν η «Ενεργειακή κοινότητα.....» κηρυχθεί σε πτώχευση ακολουθείται η διαδικασία του πτωχευτικού κώδικα.

54.3. Την εκκαθάριση διενεργούν δύο (2) εκκαθαριστές που ορίζονται από τη γενική συνέλευση. Η «Ενεργειακή κοινότητα.....» λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη λύση της για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη της «Ενεργειακής Κοινότητας.....». Από το τυχόν θετικό υπόλοιπο της εκκαθάρισης, επιστρέφονται στα μέλη οι δοθείσες συνεταιριστικές μερίδες και εισφορές τους.

Το υπόλοιπο που απομένει διανέμεται σε κοινότητες παραγωγών ή σωματεία ή συλλόγους ή φορείς ή ενώσεις προσώπων ή οργανώσεις ή άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δραστηριοποιούνται στους τομείς ενέργειας και προστασίας περιβάλλοντος εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητα.....

54.4. Αν η «Ενεργειακή κοινότητα.....» διαλύθηκε λόγω πτώχευσης της, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωση της με απόφαση της ΓΣ που καταχωρίζεται στο μητρώο Εν. Κοιν. Του Γ.Ε.Μ.Η. Σε περίπτωση διάλυσης λόγω μεταβολής των προϋποθέσεων του Ν.4513/2018, η αναβίωση είναι δυνατή αν μέσα σε τρεις (3) μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ακολουθήσει μέσα σε ένα (1) μήνα απόφαση της ΓΣ που συγκαλείται εκτάκτων για να αποφασίσει για την αναβίωση του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση αναβίωσης λογίζεται ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση αποκλείεται όταν έχει αρχίσει η διανομή του υπολοίπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ: ΕΙΔΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 54: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ορίζεται προσωρινή διοικητική επιτροπή, η οποία θα μεριμνήσει για την έγκριση και καταχώρηση του καταστατικού, μετά την οποία θα συγκαλέσει εντός εκατό (100) ημερών από την καταχώρηση του καταστατικού στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων του Γ.Ε.Μ.Η. του Ν.3419/2005, την πρώτη ΓΣ για την ανάδειξη των οργάνων Διοίκησης. Η προσωρινή διοικητική επιτροπή είναι τριμελής και απαρτίζεται από τα ακόλουθα πρόσωπα:

- 1
- 2
- 3
- 4

ΑΡΘΡΟ 55: ΛΗΞΗ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Εξαιρετικά η πρώτη διαχειριστική χρήση αρχίζει από την ημέρα της νόμιμης σύστασης της Ε.Κοιν. και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

ΑΡΘΡΟ 56: ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Αν μέχρι τη σύγκληση της πρώτης ΓΣ κριθεί αναγκαία η τροποποίηση του παρόντος καταστατικού, η τροποποίηση θα γίνει από τη ΓΣ των ιδρυτικών μελών.

ΑΡΘΡΟ 57: ΣΦΡΑΓΙΔΑ

Ο συνεταιρισμός έχει σφραγίδα με την επωνυμία του και το χρόνο ίδρυσής του.

ΑΡΘΡΟ 58: ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΑΡΜΟΔΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Για κάθε περίπτωση που δεν προ βλέπεται από το παρόν καταστατικό έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των νόμων περί αστικών συνεταιρισμών, του νόμου 4513/2018, του Αστικού Κώδικα και εν γένει της ελληνικής νομοθεσίας. Αρμόδια για την επίλυση των διαφορών ορίζονται τα δικαστήρια των Αθηνών.

ΑΡΘΡΟ 59: ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Για διαφορές που απορρέουν από τη συνεταιριστική σύμβαση απαγορεύεται επί ποινή απαράδεκτου αυτών η άσκηση και λήψη πάσης φύσεως ασφαλιστικών μέτρων μεταξύ των συνεταίρων της «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.....».

ΑΡΘΡΟ 60: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΝΩΣΕΙΣ - ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Επιτρέπεται η συμμετοχή της «Ενεργειακή κοινότητα.....» σε ένωση ενεργειακών συνεταιρισμών ή/και σε Ομοσπονδία Ενεργειακών Συνεταιρισμών Ελλάδας, σύμφωνα με τη διάταξη του αρ. 10 του Ν.4513/2018. Τη σχετική απόφαση λαμβάνει η ΓΣ.

ΑΡΘΡΟ 61: ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Για τον έλεγχο της πρώτης διαχειριστικής χρήσης ορίζεται ορκωτός ελεγκτής λογιστής ο Χρήστος Ε. Πουλής (Α.Μ. ΣΟΕΛ 39541) και σε περίπτωση κωλύματος αυτού ορίζεται ως αναπληρωματικός ο Ανδρέας Αλαμάνος (Α.Μ. ΣΟΕΛ 49351).

Το παρόν καταστατικό αποτελείται από εξήντα ένα (61) άρθρα, συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 περί Αστικών Συνεταιρισμών όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα καθώς και του Ν. 4513/2018. Το περιεχόμενό του συμφωνήθηκε και βεβαιώθηκε από τα ιδρυτικά μέλη και υπογράφεται κατωτέρω.

...../...../.....

Υπογραφές

Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας

Τα βήματα για την ίδρυση μίας Ενεργειακής Κοινότητας είναι :

- ✓ Δημιουργία της ιδρυτικής ομάδας
- ✓ Σύνταξη και υπογραφή καταστατικού
- ✓ Καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο

Η ενεργειακή κοινότητα αποκτά υπόσταση

Καταχώρηση στο Γενικό
Εμπορικό Μητρώο

Σύνταξη και υπογραφή
καταστατικού

Δημιουργία της ιδρυτικής ομάδας

Βήμα 1^ο : Η Συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας της Ενεργειακής Κοινότητας

Η συγκρότηση της *ιδρυτικής ομάδας* μιας Ενεργειακής Κοινότητας, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία και την ανάπτυξη της και έχει κομβική σημασία για την πορεία του όλου εγχειρήματος.

Τα μέλη που συμμετέχουν σε μία Ενεργειακή Κοινότητα *αποτελούν το πολυτιμότερο κεφάλαιο* της και το κυριότερο συστατικό για την επιτυχία της, καθώς λειτουργούν συλλογικά στηριζόμενοι στη συνεργασία και την ισοτιμία. Τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας ως συνεταιριστική επιχείρηση *έχουν διπλό ρόλο*, είναι ταυτόχρονα και *ιδιοκτήτες και πελάτες* και αποτελούν το μοναδικό λόγο ύπαρξης της.

Βήμα 1^ο : Ο ελάχιστος αριθμός μελών σε μία Ενεργειακή Κοινότητα

Ο ελάχιστος αριθμός μελών της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να είναι

Εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι για συμμετοχή σε μία Ενεργειακή Κοινότητα^[1]

Τελικοί χρήστες και Τοπική Κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ιδιώτες ή και νοικοκυριά ✓ Εκπρόσωποι από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) ✓ Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις & άλλοι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών ✓ Διαχειριστές κτιριακών εγκαταστάσεων ✓ Τοπικές επιχειρήσεις ✓ Τοπικές ενώσεις αγροτών ✓ Τουριστικές επιχειρήσεις
Φορείς ή και Οργανισμοί	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ΟΤΑ ✓ Τοπικοί/περιφερειακοί φορείς χάραξης πολιτικής ✓ Δημοτικές υπηρεσίες και σχετικές εταιρείες ✓ Θεσμικοί φορείς ✓ Εκπαιδευτικοί φορείς ✓ Τεχνικοί Εμπειρογνώμονες

^[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιταικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz. 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαίνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Προσπαιτούμε χαρακτηριστικά μέλλων για τη συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μιας Ενεργειακής Κοινότητας^[1]

- ✓ **Κοινές αξίες:** Να έχουν ξεκαθαρίσει τις αξίες τους αναφορικά με το εγχείρημα και να είναι κοινά αποδέκτες από τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας.
- ✓ **Κοινές προσδοκίες:** Να έχουν αποσαφηνίσει τις προσωπικές τους προσδοκίες από την συμμετοχή τους στο εγχείρημα και να έχουν καταλήξει σε μια συλλογική συμφωνία, ώστε να αποφευχθούν τριβές στην πορεία.
- ✓ **Δέσμευση στο συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας:** Να δεσμευτούν σε ένα συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας όπου η συμμετοχή συνεπάγεται και αυξημένη ευθύνη.
- ✓ **Δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις:** Να έχουν εντοπίσει τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη της οικονομικής τους δραστηριότητας, καθώς και να έχουν συμφωνήσει σε μια κατανομή αρμοδιοτήτων. Σε περίπτωση που κάποια δεξιότητα ή και γνώση δεν καλύπτεται από τα μέλη, τότε θα πρέπει να συμφωνηθεί ο τρόπος με τον οποίο θα καλυφθεί
- ✓ **Είσοδος νέων μελών :** Να έχουν θέσει συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες για την είσοδο νέων μελών
- ✓ **Επιλογή εργαζομένων:** Να έχουν ορίσει κριτήρια για την επιλογή εργαζομένων
- ✓ **Εμπλοκή άλλων εταιρών ή της τοπικής κοινότητας:** Να έχουν συμφωνήσει τον βαθμό εμπλοκής άλλων εταιρών ή της τοπικής κοινότητας ώστε να εισακούεται η γνώμη όλων των μερών.
- ✓ **Κατανομή εργασιών για την ίδρυση της επιχείρησης:** Να κατανεύμουν τις εργασίες για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας με τρόπο ισότιμο, ώστε να μη δημιουργηθούν, από την αρχή ακόμα, μέλη «δύο ταχυτήτων». Η ανατροφοδότηση της πορείας των εργασιών μέσα από συναντήσεις είναι ένα χρήσιμο εργαλείο, υπό την προϋπόθεση πως αυτές θα είναι καλά οργανωμένες και με ορισμένη χρονική διάρκεια.

[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάσης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Βήμα 2^ο : Καταχώρηση Ενεργειακής Κοινότητας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο

1. Αίτηση εγγραφής στο Μητρώο Ενεργειακών Κοινοτήτων

3. Πρακτικό ίδρυσης της ενεργειακής Κοινότητας με την προσωρινή επωνυμία της Ενεργειακής και στο οποίο αναφέρονται τα ονόματα του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου

5. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα ή οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) **για τα φυσικά πρόσωπα-μέλη** που να αποδεικνύουν την πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ενεργειακής Κοινότητας

7. Τα καταστατικά των νομικών προσώπων-μελών της Ενεργειακής Κοινότητας.

2. Το καταστατικό της ενεργειακής κοινότητας υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη.

4. Βεβαίωση προκατοχύρωσης - προέγκρισης του δικαιώματος χρήσης του ονόματος και του διακριτικού τίτλου.

6. Αντίγραφα ταυτότητας ή διαβατηρίων για όλα τα μέλη.

8. Στην περίπτωση που η κατάθεση γίνει από δικηγόρο και όχι από τον νόμιμο εκπρόσωπο της Ενεργειακής Κοινότητας απαιτείται και η εξουσιοδότηση προς τον δικηγόρο υπογεγραμμένη από όλα τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας

Βήμα 2^ο: Ελάχιστα στοιχεία που καθορίζονται στο καταστατικό της Ενεργειακής Κοινότητας

2. Το καταστατικό της ενεργειακής κοινότητας υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη.

Το καταστατικό είναι τυπική πολυμερής σύμβαση, ο δε τύπος που τηρείται είναι το **ιδιωτικό έγγραφο**. Το ιδιωτικό έγγραφο του καταστατικού χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη και αποκτά βεβαία χρονολογία από την καταχώρισή του. Δεν απαιτεί ξεχωριστή σύμβαση ίδρυσης της Ενεργειακής Κοινότητας μεταξύ των μελών της

Το καταστατικό στην ουσία ενσωματώνει δύο έγγραφα, την **«πράξη ίδρυσης»**, τη σύμβαση, δηλαδή, μεταξύ των μελών που συμφωνούν να ιδρύσουν την Ενεργειακή Κοινότητα και την **«πράξη οργάνωσης»**, που περιγράφει όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία που θα εξασφαλίσουν την ομαλή και σωστή λειτουργία της.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η σύνταξη του καταστατικού **ενδέχεται να αποδειχτεί ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία**, προτείνεται η κατάρτισή του μέσα από συνδυασμό φυσικών συναντήσεων και χρήσης διαδικτυακών εργαλείων που δίνουν τη δυνατότητα από κοινού επεξεργασίας, με υψηλό βαθμό διαφάνειας, μέχρις ότου οριστικοποιηθεί και περάσει στη φάση της υπογραφής δια χειρός.

- Την επωνυμία της
- Την έδρα της
- Το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου των φυσικών προσώπων μελών της
- Την επωνυμία, την έδρα, το ΑΦΜ και εφόσον υφίσταται υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών προσώπων που είναι μέλη της
- Το σκοπό και τις δραστηριότητές της
- Τις προϋποθέσεις εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών
- Τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους προς την Ενεργειακή Κοινότητα.
- Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής της, καθώς και τη διαδικασία απόδοσής της
- Την έκταση ευθύνης των μελών της
- Τη διάρκειά της
- Τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου
- Την τύχη της συνεταιριστικής μερίδας σε περίπτωση θανάτου μέλους.
- Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής
- Τον τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης
- Τη λήξη και τους ελεγκτές της πρώτης διαχειριστικής χρήσης

Διαμορφώνοντας ένα κοινό όραμα^[1]

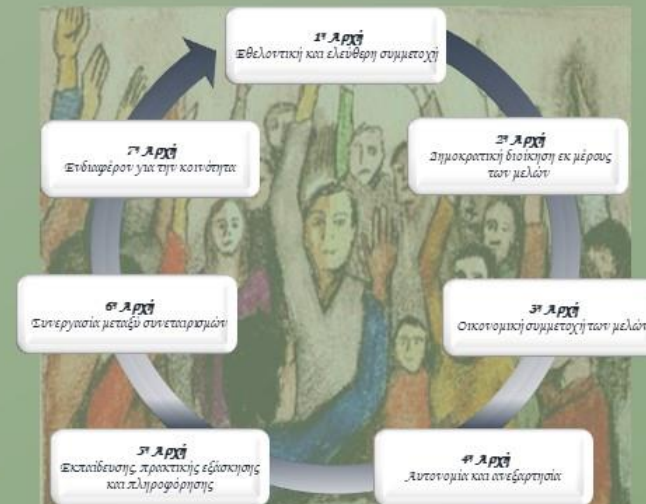
Το όραμα της Ενεργειακής Κοινότητας είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένο με την ταυτότητά της και αποτελεί αδιάρρηκτο στοιχείο του επιχειρηματικού της σχεδίου. Το όραμά της πρέπει να περιγράφει, με τρόπο ξεκάθαρο και σαφή την αλλαγή που επιδιώκει να φέρει καθώς και τα μέσα που προτίθεται να χρησιμοποιήσει για να το πραγματοποιήσει. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί, κατά την διαμόρφωση του οράματος, στη διατήρηση της απαραίτητης ισορροπίας μεταξύ της στόχευσης της Ενεργειακής Κοινότητας, να επιδράσει μετασχηματιστικά στον τομέα της ενέργειας και της οικονομικής της βιωσιμότητας, ώστε η μία να μην υποσκελίζει την άλλη.

Ένα κοινό όραμα, αποδεκτό από όλους, βοηθά στον συντονισμό των δράσεων που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία, λειτουργία καθώς και την εξέλιξη της Ενεργειακής Κοινότητας.

Όσο πιο συγκεκριμένο, ποιοτικά και ποσοτικά, το όραμα μιας Ενεργειακής Κοινότητας, τόσο περισσότερο βοηθά στην ευθυγράμμιση των προσδοκιών όλων των εμπλεκόμενων φορέων, και στην προσέλκυση και διατήρηση νέων μελών. Ταυτόχρονα, διευκολύνει την τοπική κοινωνία να αντληφθεί τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που, πιθανώς, προκύψουν για τον τόπο, μέσα από την δράση της Ενεργειακής Κοινότητας. Επίσης μπορεί να συμβάλει στην κάμψη πιθανών αντιδράσεων και σκεπτικισμού, να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ της τοπικής κοινωνίας και της Ενεργειακής Κοινότητας, να διευκολύνει την άντληση χρηματικών πόρων, καθώς και η διευρύνει το δίκτυο συνεργατών

Καθοριστικά συστατικά της ταυτότητας και του οράματος μιας Ενεργειακής Κοινότητας, ως συνεταιριστικής επιχείρησης, είναι συγκεκριμένες αξίες, οι οποίες αποτελούν το ηθικό της υπόβαθρο και επιδρούν καθοριστικά στον τρόπο σχεδιασμού, επικοινωνίας, στις μεθόδους λήψης αποφάσεων και το κυριότερο, στη βιωσιμότητα της.

^[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρούτα, Δημήτρης Κιτακόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz. 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χάινριχ Μιμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Επιλέγοντας δραστηριότητα.

Τα Βασικά βήματα και σημεία εστίασης πριν την επιλογή του έργου της Ενεργειακής Κοινότητας είναι:^[1]

θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη, κατά το σχεδιασμό ενός νέου έργου, ο αναμενόμενος αντίκτυπος στην τοπική οικονομία δηλαδή οι κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Κατά την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων πρέπει να συνυπολογιστούν τόσο οι τεχνολογικές παράμετροι, όσο και οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις στο τοπικό περιβάλλον.

Η ανάλυση των ενεργειακών αναγκών του τόπου δραστηριοποίησης καθώς και των διαθέσιμων ενεργειακών πόρων και τεχνολογικών επιλογών συνιστά βασική διαδικασία για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων του σχεδιασμού.

Προϋπόθεση για την ορθολογική και αποτελεσματική ανάπτυξη ενός ενεργειακού έργου σε τοπικό επίπεδο, αποτελεί η ανάλυση του ενεργειακού δυναμικού της περιοχής στην οποία πρόκειται να υλοποιηθεί.

Συνιστάται η αξιολόγηση των διαθέσιμων πόρων να προηγείται της διαδικασίας σχεδιασμού, ώστε τα μέλη, που θα επιφορτιστούν με την υλοποίηση αυτού του αρχικού σταδίου ή οι συνεργαζόμενοι μελετητές να είναι σε θέση να προσδιορίσουν τα ενεργειακά συστήματα που είναι οι πλέον κατάλληλα για την παραγωγή ενέργειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις ανάγκες της τοπικής κοινότητας και προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες του τοπίου.

Η διάδοση στο ευρύ κοινό των αποτελεσμάτων, που επιτυγχάνονται μέσα από έργα, αναμένεται να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την προσέλκυση νέων μελών.

[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Εφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάσης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignacio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες: Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαίρη στα Χέρια των Πολιτών», Ίδρυμα Χαίρη Μιελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη

Η εσωτερική δομή μιας Ένεργειακής Κοινότητας

Η προώθηση της συμμετοχής των μελών στη διαχείριση και στη διακυβέρνηση μιας Ένεργειακής Κοινότητας είναι ζωτικής σημασίας, όχι μόνο μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών της γενική συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και μέσω της εφαρμογής διαδικασιών λήψης αποφάσεων από την βάση προς τα πάνω και δίνοντας χώρο στη συλλογική σκέψη. Ωστόσο, συνιστάται να υπάρχει διαβάθμιση στα περιθώρια εμπλοκής των ενδιαφερόμενων μερών ανά φάση, από την «ενημέρωση και συμμετοχή ως μέλος» μέχρι την «εξουσιοδότηση και την ανάληψη ευθύνης», για να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή ευελιξία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.^[1]

Κατά συνέπεια, μπορεί να συσταθεί μια ομάδα δράσης δύο επιπέδων βάσει της φύσης και της φάσης ανάπτυξης της Ένεργειακής Κοινότητας, με ευρεία συμμετοχή στο στάδιο ίδρυσης της, και επιλεγμένη συμμετοχή σε σχέση με τις δεξιότητες των μελών κατά την ανάπτυξη και υλοποίηση των έργων της Ένεργειακής Κοινότητας.

Κατά περίπτωση, μπορεί να αποφασιστεί μια ευρύτερη διαδικασία διαβούλευσης ανάλογα με τις ειδικές απαιτήσεις συγκεκριμένων σχεδίων, έργων και δραστηριοτήτων. Επισημαίνεται ότι η άμεση συμμετοχή των μελών σε διοικητικά ζητήματα της Ένεργειακής Κοινότητας μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολίες και αποδυνάμωση της δημοκρατικής λειτουργίας της στην πράξη.^[1]

Η εσωτερική δομή μιας Ένεργειακής Κοινότητας αποτελείται από:

- ✓ Τη Γενική Συνέλευση
- ✓ Το Διοικητικό Συμβούλιο
- ✓ Το Έποπτικό Συμβούλιο
- ✓ Τη Διεύθυνση

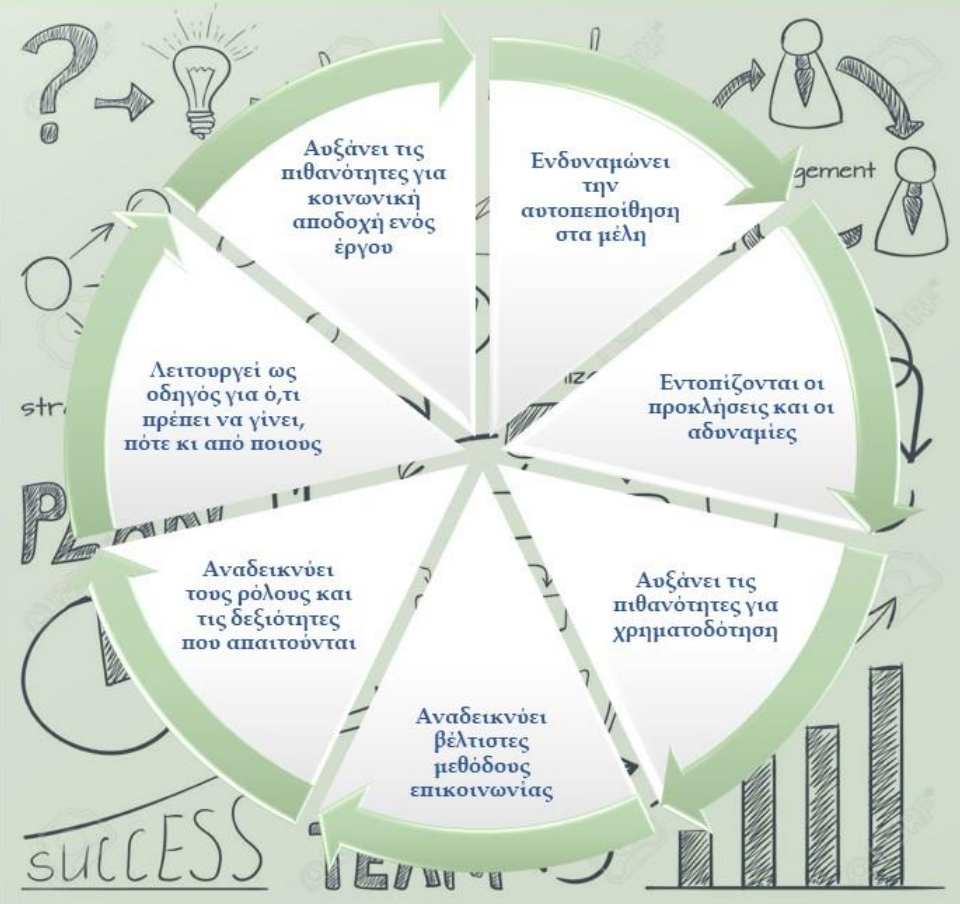
Η συμμετοχής των μελών στη διαχείριση και στη διοίκηση μιας Ένεργειακής Κοινότητας είναι ζωτικής σημασίας, όχι μόνο μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών της γενική συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου, αλλά και μέσω της εφαρμογής διαδικασιών λήψης αποφάσεων από την βάση προς τα πάνω και δίνοντας χώρο στη συλλογική σκέψη.

^[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκαύτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάσης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μπελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη [12]

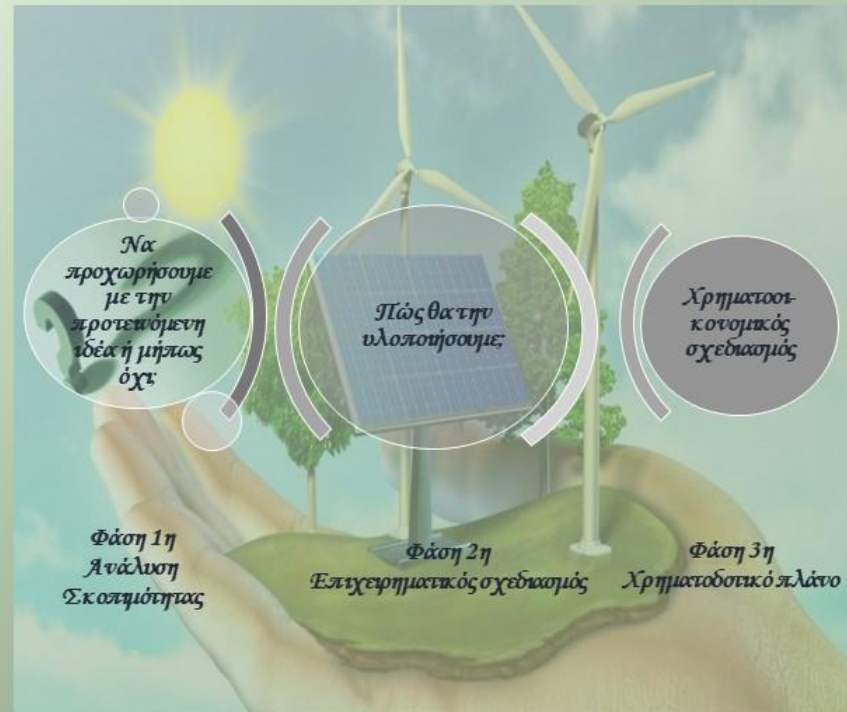
Πλάνο επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Όπως σε κάθε επιχείρηση έτσι και η Ένεργειακή Κοινότητά, είναι σημαντικό να αναπτύσσει και να βελτιώνει συνεχώς το σχεδιασμό της για την επιχειρηματική της βιωσιμότητα και ανάπτυξη. Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός μιας Ένεργειακής Κοινότητας πρέπει να αποτελεί μια δυναμική διαδικασία, όπου σε όλη τη διάρκεια δράσης της συνεχώς ενσωματώνονται νέα δεδομένα και την βοηθούν να εξελίσσεται. Κατά τη διαδικασία αυτή, αξιολογούνται όλα τα στοιχεία που κάνουν μια οποιαδήποτε επιχείρηση βιώσιμη και τη βοηθούν να αναπτυχθεί. Ταυτόχρονα, όμως λαμβάνονται υπόψη και όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν τις Ένεργειακές Κοινότητες από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα. Επίσης, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός οφείλει να προφυλάσσει την Ένεργειακή Κοινότητα από τις πιθανές προκλήσεις και αδυναμίες που κατά καιρούς θα εντοπίζονται, αλλά και να αναδεικνύει και να εκμεταλλεύεται τις πολλαπλές προοπτικές και ευκαιρίες που έχει το συγκεκριμένο επιχειρηματικό μοντέλο. [1]

[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσουτσός, Ignatio Navaro, Miriam Rodríguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνριχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ένεργειακής Κοινότητας^[1]

Ο ακριβής σχεδιασμός εξαρτάται από το βάθος και την έκταση στην οποία θέλει να φτάσει η κάθε ομάδα, αλλά επίσης διαφοροποιείται και ανάλογα με τις δραστηριότητες που σκοπεύει να αναπτύξει μια Ένεργειακή Κοινότητα, ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της Ένεργειακής Κοινότητας μπορεί να χωριστεί σε τρεις φάσεις .

- Ανάλυση Σκοπιμότητας (να υλοποιήσουμε την ιδέα ή όχι;)
- Επιχειρηματικός σχεδιασμός (Πώς θα την υλοποιήσουμε;)

Φάση 1^η: Ανάλυση Σκοπιμότητας

Με τη δημιουργία της ομάδας δράσης και της σύλληψης της αρχικής ιδέα, η πρώτη ουσιαστική φάση θα ήταν μια ανάλυση που θα αφορά τη σκοπιμότητα του εγχειρήματος, η οποία θα βοηθήσει την ομάδα να αναλύσει περισσότερο το κατά πόσο είναι βιώσιμη η αρχική ιδέα ή όχι και θα απαντήσει στην ουσία στο ερώτημα ¹

“Να προχωρήσουμε με την προτεινόμενη ιδέα ή μήπως όχι;”

¹ Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κοριά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη[12]

Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ένεργειακής Κοινότητας^[1]

Η κατάκτηση του ερωτήματος σε επί μέρους ερωτήματα, ανά κατηγορίες, είναι μια απλή και εύκολη μέθοδος η οποία θα βοηθήσει την ομάδα να συζητήσει σε μεγαλύτερο βάθος και να αποκτήσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα της ιδέας, ώστε τελικά να είναι σε θέση να αποφασίσει.

Ενδεικτικά ερωτήματα προς συζήτηση κατά τη φάση της ανάλυσης σκοπιμότητας

Για την ανάλυση της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών

- Τι ανάγκες υπάρχουν για κάτι τέτοιο;
- Καταγραφή των πιθανών προϊόντων και των υπηρεσιών
- Σε τι τιμή θα παρέχονται;
- Τα πιθανά μέλη θα είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για αυτές τις υπηρεσίες και τα προϊόντα;
- Είναι αναγκαίο να λάβουμε κάποια γνώμη και από ειδικούς στο χώρο της ενέργειας;
- Τι γνωρίζουμε για τις ανάγκες που θεωρούμε ότι καλύπτονται με τη δημιουργία της Ένεργειακής Κοινότητας;
- Υπάρχει ανταγωνισμός, ποια είναι τα χαρακτηριστικά του;

^[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοῦτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Τόρμα Χαίρινχ Μμελ. 1η έκδοση Θεσσαλονίκη

Ενδεικτικά ερωτήματα προς συζήτηση κατά τη φάση της ανάλυσης σκοπιμότητας ^[1]

Για την τεχνική ανάλυση

- Ποιες είναι οι κατασκευές που πρέπει να γίνουν;
- Υπάρχει επάρκεια τεχνογνωσίας;
- Υπάρχει επάρκεια στα διαθέσιμα προσόντα και στις δεξιότητες;
- Χρειάζεται να συνεργαστούμε με εξωτερικούς συνεργάτες;
- Μπορούμε να περιγράψουμε τι ζητάμε από αυτούς;
- Ποιες είναι οι απαιτούμενες μελέτες;
- Τι άδειες θα απαιτηθούν;
- Ποιος θα συντονίσει τις διαδικασίες αυτές;
- Τι τεχνολογίες θα χρησιμοποιήσουμε;

Για τη διαχειριστική και διοικητική ανάλυση.

- Γνωρίζουμε πώς λειτουργεί και διοικείται μια Ενεργειακή Κοινότητα;
- Μπορούμε να το κάνουμε μόνοι μας;
- Θα χρειαστούμε εξωτερική υποστήριξη;
- Ποιες είναι οι λειτουργίες και οι εργασίες;
- Ποιοι θα τις αναλάβουν;
- Ποια είναι η διαθεσιμότητα; Θα βασιστούμε σε εθελοντές;
- Ποιος θα αναλάβει τα ζητήματα επικοινωνίας;

Για την Οικονομική ανάλυση

- Σύντομη οικονομική ανάλυση
- Ανάλυση νεκρού σημείου.
- Προϋπολογισμός

Για τη χρηματοδοτική ανάλυση

- Πόσα κεφάλαια περίπου θα απαιτηθούν;
- Πώς θα καλυφθούν, θα είναι ένα μείγμα χρηματοδότησης;
- Μπορεί να δημιουργηθεί ένα μικρό κοινό ταμείο από την ομάδα;
- Μπορεί να αναζητηθεί μια χορηγία ή δωρεά χωρίς να διακυβεύεται η ανεξαρτησία και αυτονομία του εγχειρήματος;
- Τι κεφάλαια απαιτούνται στη φάση της υλοποίησης;

Για τη χωροταξική ανάλυση

- Σε περίπτωση που απαιτείται κάποια εγκατάσταση, πού θα εγκατασταθεί;
- Η πρόσβαση είναι εφικτή;
- Αρχική ανάλυση για την ακαταλληλότητα και τις αναγκαίες μελέτες και αδειοδοτήσεις.

Για την κοινωνική ανάλυση και συνέργειες

- Η τοπική κοινωνία πώς επηρεάζεται από το έργο, θα υπάρξουν αντιδράσεις ή θα το αποδεχτούν;
- Ποια θα είναι η στρατηγική σε περίπτωση που παρουσιαστούν αντιδράσεις;
- Ποιοι είναι οι φορείς και οι άνθρωποι κλειδιά;
- Ποια θα είναι η στρατηγική προσέγγισής τους;
- Ποιες συνέργειες απαιτούνται και με ποιους;
- Πώς θα καταστούν εφικτές;

Για την ανάλυση της ασφάλειας

- Ανθρώπων
- Εγκαταστάσεων

Για την περιβαλλοντική ανάλυση

- Τι περιβαλλοντικές επιπτώσεις θα υπάρχουν;
- Πως θα αντιμετωπιστούν οι πιθανές αντιδράσεις;
- Τι μελέτες απαιτούνται;

Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκοΐτα, Δημήτρης Κιτακόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσουτσός, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Τόρμα Χαϊνρίχ Μμελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη

Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας

Φάση 2^η: Εκπόνηση Επιχειρηματικού Σχεδίου

Σε αυτή τη δεύτερη φάση αναλύεται σε μεγαλύτερο βάθος το επιχειρηματικό σχέδιο που θα ακολουθήσει η Ενεργειακή Κοινότητα. Μερικά ενδεικτικά στοιχεία τα οποία μπορεί να περιλαμβάνει ο επιχειρηματικός σχεδιασμός, :

Τη σύνοψη

Είναι ένα κείμενο περιεκτικό, κατανοητό το οποίο κεντρίζει το ενδιαφέρον και περιγράφει εν συντομία την επιχειρηματική ιδέα της Ενεργειακής Κοινότητας.

Την περιγραφή της Ενεργειακής Κοινότητας

Περιλαμβάνει βασικά στοιχεία της Ενεργειακής Κοινότητας, όπως το ιστορικό, πότε ιδρύθηκε και ποια είναι η έδρα της. Το νομικό πλαίσιο στο οποίο βασίζεται. Τον κλάδο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης. Τα στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό. Τα στοιχεία για πιθανούς εξωτερικούς συνεργάτες και συντέργους. Την οικονομική κατάσταση.

Την έρευνα αγοράς

Αφορά στην ανάλυση και κατανόηση της αγοράς στην οποία θα δραστηριοποιηθεί η Ενεργειακή Κοινότητα.

Τις υπηρεσίες

Αφορά στην παρουσίαση και ανάλυση των προϊόντων και υπηρεσιών που θα προσφέρει η Ενεργειακή Κοινότητα καθώς και μια ανάλυση της τιμολογιακής πολιτικής που θα ακολουθήσει.

Τον ανταγωνισμό

Με δεδομένο ότι ο ευρύτερος τομέας της ενέργειας είναι ανταγωνιστικός απαιτείται να γίνει μια έρευνα σχετικά με τον ανταγωνισμό που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η Ενεργειακή Κοινότητα, ώστε να καταφέρει να βρει πρόσβαση σε ένα μερίδιο της αγοράς που θα την καταστήσει επιχειρηματικά βιώσιμη. Καθώς επίσης είναι ωφέλιμη η τμηματοποίηση της αγοράς ώστε να μπορεί να μελετηθεί σε βάθος.

Ανάλυση SWOT

Η Ανάλυση SWOT όπως σε κάθε επιχειρηματική δράση μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για μια Ενεργειακή Κοινότητα κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων ή και επιλογή των δραστηριοτήτων της, δεδομένου ότι καθιστά εφικτή:

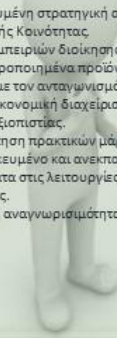
Ισχυρά Σημεία

Καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες.
Δράσεις υποστήριξης των μελών της.
Διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας
Τεχνογνωσία και εμπειρία του αντικείμενου δραστηριοποίησης.
Οικονομικοί πόροι.
Γεωγραφική θέση.
Ισχυρό δίκτυο συνεργασιών.
Χρονοδιάγραμμα-Οργανόγραμμα.

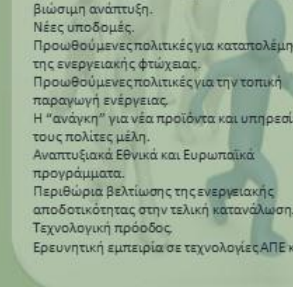
Αδυναμίες

Μη στοχευμένη στρατηγική ανάπτυξης της Ενεργειακής Κοινότητας.
Έλλειψη εμπειριών διοίκησης και οργάνωσης.
Μη διαφοροποιημένα προϊόντα ή και υπηρεσίες σε σχέση με τον ανταγωνισμό.
Έλλιπης οικονομική διαχείριση.
Έλλειψη αξιοπιστίας.
Μη υιοθέτηση πρακτικών μάρκετινγκ.
Μη εξειδικευμένο και ανεκπαίδευτο προσωπικό.
Προβλήματα στις λειτουργίες της Ενεργειακής Κοινότητας.
Μειωμένη αναγνωρισιμότητα.

Ευκαιρίες

Νέο θεσμικό πλαίσιο για τις Ενεργειακές Κοινότητες.
Θεσμικό πλαίσιο ανάπτυξης των ΑΠΕ.
Προωθούμενες πολιτικές για την ΕΕ και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
Νέες υποδομές.
Προωθούμενες πολιτικές για καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας.
Προωθούμενες πολιτικές για την τοπική παραγωγή ενέργειας.
Η "ανάγκη" για νέα προϊόντα και υπηρεσίες από τους πολίτες μέλη.
Αναπτυξιακά Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα.
Περιθώρια βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική κατανάλωση.
Τεχνολογική πρόοδος.
Ερευνητική εμπειρία σε τεχνολογίες ΑΠΕ και ΕΕ.

Κίνδυνοι

Αρνητικές οικονομικές συνθήκες.
Αντιδράσεις μελών της κοινωνίας και η έλλειψη καθολικής κοινωνικής αποδοχής των ΑΠΕ.
Αυξημένος ανταγωνισμός με ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ενεργειακών υπηρεσιών.
Αλλαγές στη νομοθεσία.

Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ένεργειακής Κοινότητας^[1]

Εμπορική διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών

Αφορά στο σχεδιασμό των διαδικασιών εμπορικής διάθεσης των προϊόντων και των υπηρεσιών, ώστε η Ένεργειακή Κοινότητα να έχει έσοδα.

Λειτουργίες

Αφορά στην ανάλυση και περιγραφή των διαδικασιών και του μοντέλου λειτουργίας της Ένεργειακής Κοινότητας.

Οργάνωση και διοίκηση

Αφορά στην ανάλυση του τρόπου οργάνωσης, διαχείρισης, διοίκησης και μεθόδων λήψης αποφάσεων. Μεταξύ άλλων απαντούνται ζητήματα όπως:

Οικονομική ανάλυση Προϋπολογισμός χρήσης και Προϋπολογισμός ταμειακής ροής

Προϋπολογισμός χρήσης Δείχνει τα ετήσια πιθανά κέρδη ή ζημιές της Ένεργειακής Κοινότητας με την προϋπόθεση ότι έχουμε υπολογίσει λεπτομερώς τα έσοδα και τα έξοδά της. Κατά την σύνταξη του Προϋπολογισμού Χρήσης εκφράζουμε ρητά τις υποθέσεις και συμπεριλάβουμε ακριβείς πληροφορίες παρουσιάζονται τα εναλλακτικά σενάρια στα οποία λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός «αυσιοδοξίας – κινδύνου».

Προϋπολογισμός Ταμειακής Ροής (cashflow): Ο Προϋπολογισμός Ταμειακής Ροής δεν συμπίπτει με τον Προϋπολογισμό Χρήσης, διότι τα έσοδα και τα έξοδα δεν πραγματοποιούνται με την ίδια περιοδικότητα. Για παράδειγμα, αν έχουμε πωλήσεις επί πιστώσει, πρέπει να υπολογίσουμε πότε θα πάρει η Ένεργειακή Κοινότητα τα χρήματα από τα μέλη και τους εξωτερικούς συνεργάτες. Αντίστοιχα, υπάρχουν περίοδοι κατά τις οποίες συγκεντρώνονται πολλά έξοδα τα οποία είναι απαιτητά. Αν δεν τα έχουμε προϋπολογίσει με όρους ταμείου, είναι πιθανό να βρεθούμε σε κατάσταση επείγουσας έλλειψης ρευστότητας, παρόλο που η Ένεργειακή Κοινότητα είναι εύρωστη.

Υπολογισμός χρηματοοικονομικών δεικτών αξιολόγησης. Αφορά στην εκτίμηση, πότε θα γίνει απόσβεση του αρχικού κεφαλαίου που θα επενδυθεί.

Στρατηγικός σχεδιασμός προώθησης και προβολής

Όπως και σε άλλους τομείς, έτσι και στον τομέα της προβολής και προώθησης, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των Ένεργειακών Κοινοτήτων διαφοροποιούν την προσέγγιση σε σχέση με τις συμβατικές κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις του ενεργειακού κλάδου. Στην περίπτωση των Ένεργειακών Κοινοτήτων υπάρχουν δύο κατευθύνσεις οι οποίες επηρεάζουν τη στρατηγική Marketing, την προβολή, την προώθηση και την ελικοπανία.

Περιβαλλοντικός και Κοινωνικός αντίκτυπος

Ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος μιας Ένεργειακής Κοινότητας διαφοροποιείται ανάλογα με τη δραστηριότητά της. Μια Ένεργειακή Κοινότητα δύναται να παράγει ή να καταναλώνει πράσινη ενέργεια, να παρέχει υπηρεσίες ανακύκλωσης, να σχεδιάζει και να προωθεί λύσεις Ξεοικονόμησης Ενέργειας, να αναπτύσσει μοντέλα αειφορικών μεταφορών, να υλοποιεί περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.

Πλάνο διαχείρισης κινδύνου και πλάνο εξόδου

Η διαχείριση κινδύνου θα επιτρέπει στην Ένεργειακή Κοινότητα να αναγνωρίσει δυνητικούς κινδύνους και απειλές, να τους αξιολογήσει και να καταστρώσει ένα σχέδιο αντιμετώπισης τους, σε περίπτωση που αυτοί επαληθευτούν. Η διαδικασία κατάρτισης ενός πλάνου διαχείρισης κινδύνων είναι συνεχής και δυναμική. Πολύτιμα δεδομένα που μπορούν να τροφοδοτήσουν ένα τέτοιο πλάνο μπορούμε να εξάγουμε από την ανάλυση SWOT.

[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δημήτρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτακόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignacio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες: Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μπελ, 1η έκδοση Θεσσαλονίκη

Το σχέδιο επιχειρηματικής ανάπτυξης της Ένεργειακής Κοινότητας^[1]

Φάση 3^η: Χρηματοοικονομικός σχεδιασμός

Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι, συνήθως, για τα συνεταιριστικά ενεργειακά έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ένεργειας απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια, σε σχέση με άλλους τομείς. Τα κεφάλαια αυτά είναι δύσκολο να καλυφθούν εξ' ολοκλήρου από τα μέλη της Ένεργειακής Κοινότητας. Για την εφικτή υλοποίηση των έργων και την μείωση του κινδύνου αυτό που συνήθως αναζητείτε είναι ένα μείγμα χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων τα οποία θα αποτελέσουν το μείγμα χρηματοδότησης της Ένεργειακής Κοινότητας. Έιτε η ομάδα απευθυνθεί στα μέλη είτε σε εξωτερικές πηγές, είναι σημαντικό να μπορεί να πείσει για το επίπεδο ωριμότητας του έργου και για την επιχειρηματική του βιωσιμότητα. Είναι επίσης σημαντικό να παρουσιάσει και στοιχεία που σχετίζονται με την ωρίμανση του έργου.

✓ Σε τι στάδιο βρίσκεται το έργο;

✓ Υπάρχει κατάλληλος χώρος ή γη;

Φάση Start up

Η φάση αυτή περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται με μετακινήσεις, ωρίμανση του έργου, έξοδα λογιστή, δικηγόρου, συμβουλευτικής, ενημέρωσης κ.λπ. Τα έξοδα αυτά παρότι είναι μικρής κλίμακας, είναι δύσκολο να βρεθούν καθώς η φάση αυτή είναι πολύ πρώιμη και δεν μπορεί να παρέχει εγγυήσεις για την επιτυχία του εγχειρήματος. Μια ενδεικτική επιλογή για τη χρηματοδότηση του σταδίου αυτού είναι η δημιουργία ενός αρχικού ταμείου από τα μέλη, σε συνδυασμό με κάποια ενδεχόμενη δαρεία, χορηγία ή ακόμη και κάποιο μικρο-δάνειο. Η φάση αυτή είναι εξαιρετικά νευραλγική και έτσι κρίνεται σημαντικό να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξερευνηθούν τα απαραίτητα κεφάλαια, ώστε οι διαδικασίες και ενέργειες της φάσης αυτής να πραγματοποιηθούν με επαγγελματισμό και ακολουθώντας ορθές πρακτικές.

Φάση κατασκευής

Στη φάση αυτή τα κεφάλαια που απαιτούνται είναι συνήθως μεγάλα. Εφόσον όμως έχει προηγηθεί σωστός σχεδιασμός, υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες τα οφέλη και τα έσοδα να είναι σημαντικά, γεγονός που διευκολύνει και την πρόσβαση σε κεφάλαια.

Φάση λειτουργίας

Η διασφάλιση της ρευστότητας της Ένεργειακής Κοινότητας είναι σημαντική για την εύρυθμη λειτουργία της. Είναι πιθανό να υπάρχουν διαστήματα όπου τα αναμενόμενα έσοδα να μη συμπίπτουν χρονικά με τα έξοδα δημιουργώντας έτσι χρηματοδοτικά κενά τα οποία θα πρέπει να καλυφθούν. Κατά τη φάση αυτή, μερικές ενδεικτικές ανελαστικές, και μη, δαπάνες μπορεί να σχετίζονται με: τη μισθοδοσία, την ασφάλιση του προσωπικού και των εγκαταστάσεων, την προώθηση και προβολή, την έρευνα, την εκπαίδευση, τη συντήρηση του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων, μετακινήσεις κ.λπ. Αλλά και δαπάνες σχετικές με έξοδα θέρμανσης, ύδρευσης, ρεύματος, τηλεφωνίας κ.λπ.

Φάση ανάπτυξης

Η φάση αυτή έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και τις αντίλογες επιλογές χρηματοδότησης. Η αυτοχρηματοδότηση είναι σίγουρα μια από τις επιλογές που πρέπει να εξεταστούν.

^[1] Μάρκος Δαμασιώτης, Έφη Κορμά, Δήμητρα Μπαρκούτα, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Αντωνία Πρόκα, Νικόλαος Σαββάκης, Θεοχάρης Τσούτσος, Ignatio Navaro, Miriam Rodriguez Ruiz, 2019 «Χτίζοντας ενεργειακές κοινότητες. Η ενέργεια στα χέρια των πολιτών», Ίδρυμα Χαϊνρίχ Μμελ 1η έκδοση Θεσσαλονίκη

Αξιολόγηση επενδύσεων

Η αξιολόγηση επενδύσεων, είναι μια πολυσύνθετη διαδικασία η οποία εμπεριέχει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας και ρίσκου. Η αξιολόγηση των επενδύσεων μίας Ενεργειακής Κοινότητας διακρίνεται σε **χρηματοοικονομική** αξιολόγηση και σε **κοινωνική οικονομική αξιολόγηση**.

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση αποτελεί μέρος της όλης διαδικασίας του επενδυτικού σχεδιασμού της Ενεργειακής Κοινότητας και κινείται γύρω από την έννοια των ταμειακών ροών της. Είναι ένα χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο, το οποίο συμπληρώνεται αλλά και τεκμηριώνεται μέσα από τη διεξοδική εξέταση της χρηματοοικονομικής αποτελεσματικότητας της υπό εξέταση επένδυσης. Ενώ η κοινωνική οικονομική αξιολόγηση στρέφεται προς την πλευράς της εθνικής οικονομίας ή του κοινωνικού συνόλου για να εξετάσει αν οι οικονομικοί πόροι που θα διατεθούν στην επικείμενη επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας θα χρησιμοποιηθούν κατά τον καλύτερο κοινωνικό τρόπο, θα αφήσουν θετικό οικονομικό αποτέλεσμα και θα ικανοποιούνται οι άλλοι αντικειμενικοί σκοποί του κοινωνικού συνόλου.

Χρηματοοικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας

Η χρηματοοικονομική αξιολόγηση μίας επένδυσης, βασίζεται σε πάρα πολλές οικονομικές, εμπορικές και παραγωγικές παραδοχές ενώ τα συμπεράσματά της πρέπει με τη σειρά τους να αιτιολογούν με όρους χρηματοοικονομικούς τη σκοπιμότητα της επένδυσης. Περιλαμβάνει τις εξής δύο βασικές διαδικασίες:

- ✓ Τον υπολογισμό όλων των εσόδων (εισορών) και εξόδων (εκροών), που σχετίζονται με τη σχεδιαζόμενη επένδυση (cash flow analysis).
- ✓ Τη χρήση μεθόδων και κριτηρίων, με βάση τα οποία οι παραπάνω εισροές και εκροές να μπορούν να αξιολογούνται (capital budgeting decision methods).

Η διαδικασία, του εντοπισμού των επικείμενων εσόδων και εξόδων της επένδυσης, είναι η δυσκολότερη και αυτή που ενέχει τη μεγαλύτερη αβεβαιότητα για τα συμπεράσματα της αξιολόγησης.

Στη φάση αυτή καταγράφονται όλες οι παραδοχές για την επένδυση, διαδικασία η οποία είναι επίσης δύσκολη και με μεγάλη αβεβαιότητα.

Στη διαδικασία αυτή δύναται να εμπλέκονται άτομα ποικίλων ειδικεύσεων, έτσι ώστε να σχεδιαστούν με το μεγαλύτερο δυνατό ρεαλισμό οι απαραίτητες, υποθέσεις εργασίας, της εξεταζόμενης επένδυσης.

Η δεύτερη διαδικασία, έχει ως σκοπό την επεξεργασία των δεδομένων και των παραδοχών της πρώτης φάσης ώστε η λήψη απόφασης για την επένδυση και κατ'έκταση και της Ενεργειακής Κοινότητας να βοηθιέται, βασιζόμενη εκτός των άλλων, σε διαφανείς και εύληπτους δείκτες.

Ο υπολογισμός των δεικτών είναι κατά βάση μία απλή διαδικασία, ενώ τα συμπεράσματα τα οποία εξαγονται είναι τόσο αξιόπιστα όσο ακριβείς και οι υποθέσεις που καταστρώθηκαν στην πρώτη φάση της ανάλυσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι κυριότερη παραδοχή στη διαδικασία υπολογισμού των κριτηρίων και των δεικτών αυτών η οποία αυξάνει την αβεβαιότητά της επένδυσης είναι η εξέλιξη του κόστους κεφαλαίου μέσα στον χρόνο.

Για την επεξεργασία δεδομένων ταμειακών ροών έχουν αναπτυχθεί οι παρακάτω μέθοδοι που η καθεμία από αυτές οδηγούν σε διαφορετικά συμπεράσματα, δεν πρόκειται δηλαδή για εναλλακτικές προσεγγίσεις του ίδιου τελικά δείκτη:

- ✓ Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων
- ✓ Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)
- ✓ Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ)
- ✓ Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (ΕΒΑ)
- ✓ Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ)

Υπολογισμός Ταμιακών Ροών

Για τον υπολογισμό των οικονομικών δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της επένδυσης είναι προαπαιτούμενο να γίνει η εκτίμηση των Καθαρών Ταμιακών Ροών για κάθε περίοδο της ανάλυσης.

Ως ταμειακή ροή ορίζεται από τη διαφορά της ταμειακής εισροής και της ταμειακής εκροής. Η διαφορά αυτή μπορεί να είναι θετική ή αρνητική. Η ταμειακή ροή αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο λειτουργίας η οποία συνήθως είναι ετήσια. Επομένως, για ένα επενδυτικό σχέδιο της Ενεργειακής Κοινότητας καταστρώνεται ο Πίνακας των ετήσιων ταμιακών ροών για την οικονομική διάρκεια ζωής της επένδυσης):

Η ταμειακή ροή του επενδυτικού σχεδίου ορίζεται ως το αλγεβρικό άθροισμα της ροής όλων των ετών της ζωής της επένδυσης. Για να υπολογιστεί η παρούσα αξία κάθε ταμιακής ροής και με δεδομένο ότι οι χρηματικές ροές πραγματοποιούνται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές είναι απαραίτητο πριν πραγματοποιηθεί το άθροισμα των ταμιακών ροών να γίνει η αναγωγή της αξίας τους στην συγκεκριμένη χρονική στιγμή της αξιολόγησης.

Οικονομικά μεγέθη	Χρονικές περιόδους				
	0	1	2	...	n
(1) Εκταμιεύσεις Κεφαλαίου					
(2) Έσοδα					
(3) Έξοδα					
(4) Μικτά Κέρδη= (2)-(3)					
(5) Αποσβέσεις (συντελεστής απόσβεσης X%)					
(6) Τόκοι					
(7) Φορολογητέο εισόδημα= (4)-(5)-(6)					
(8) Φόροι=(7) X συντελεστής φορολόγησης					
(9) Καθαρά κέρδη μετά από φόρους = (7)-(8)					
(10) Χρεολύσια					
(11) Καθαρή Ταμιακή Ροή μετά από φόρους = (9)+(5)-(10)-(1)					

Πίνακας : Υπολογισμός Καθαρών Ταμιακών Ροών

Για τον υπολογισμό των ταμιακών ροών χρειάζεται να γνωρίζουμε το συνολικό κεφάλαιο της επένδυσης ή κόστος της επένδυσης (K_0) και να εκτιμηθούν για κάθε έτος n τα εξής:

- ✓ Τα έσοδα από τις πωλήσεις (E)
- ✓ Οι λειτουργικές δαπάνες ($\Lambda\Delta$) σταθερές και μεταβλητές
- ✓ Οι αποσβέσεις για την επένδυση (A).

Συνήθως η ως μέθοδος απόσβεσης στις ενεργειακές επενδύσεις όπως αυτές που δύναται να πραγματοποιηθούν από μία Ενεργειακή Κοινότητα είναι η γραμμική. Επομένως αν ο χρόνος απόσβεσης είναι n_A έτη, οι ετήσιες αποσβέσεις δίνονται από την σχέση:

$$A = \frac{K_0}{n_A} \quad (1)$$

- ✓ Ο φορολογικός συντελεστής για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος ($\Phi\Xi$)
- ✓ Ο φόρος που καταβάλλεται (Φ) Τα χρεολύσια κάθε της περιόδου (X)
- ✓ Οι τόκοι κάθε έτους (T)
- ✓ Η δανειακή δόση ή αλλιώς τοκοχρεολύσιο (Χρεολύσιο συν Τόκοι) ($\Delta\Delta$)
- ✓ χρόνος ζωής της επένδυσης (n)

Για τον υπολογισμό των ταμιακών ροών στις των επενδύσεων των Ενεργειακών Κοινοτήτων κάνουμε συνήθως τις παρακάτω παραδοχές:

Στην περίπτωση μηδενικών δανειακών κεφαλαίων στους παρακάτω υπολογισμούς θεωρείται μηδενική η δανειακή δόση ($\Delta\Delta$), τα χρεολύσια (X) και οι τόκοι (T) για κάθε έτος υπολογισμού των καθαρών ταμιακών ροών.

Στην περίπτωση ύπαρξης ιδίων και δανειακών κεφαλαίων η διάρκεια αποπληρωμής του δανείου ενδέχεται να μη συμπίπτει με τη διάρκεια ζωής της επένδυσης οπότε γίνονται, με τις κατάλληλες τροποποιήσεις, οι υπολογισμοί των καθαρών ταμιακών ροών.

Για τον υπολογισμό των Καθαρών Ταμιακών Ροών (KTP) κάθε έτους γίνεται αφαίρεση όλων των εξόδων από τα ετήσια έσοδα, δηλαδή:

$$KTP = E - \Lambda\Delta - \Phi - \Delta\Delta \quad (2)$$

Υπολογισμός Ταμιακών Ροών

Ο υπολογισμός των τόκων και των χρεολυσίων διαφοροποιείται ανάλογα με την εφαρμοζόμενη μέθοδο εισπραξης του δανείου, ωστόσο σε κάθε περίπτωση ισχύει:

$$\Delta\Delta = X + T \quad (3)$$

Τα χρεολύσια (X) κάθε έτους υπολογίζονται από τον τύπο:

$$X = \frac{K_d}{(1+K_d)^{n_d-1}} \times D \times (1+K_d)^{t-1} \quad (4)$$

Όπου:

K_d : το επιτόκιο δανδισμού

N_d : ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου

D: το δανειακό κεφάλαιο

Οικονομικά μεγέθη	Χρονικές περιόδους				
	0	1	2	...	n
(1) Εκταμιεύσεις Κεφαλαίου					
(2) Έσοδα					
(3) Έξοδα					
(4) Μεικτά Κέρδη= (2)-(3)					
(5) Αποσβέσεις (συντελεστής απόσβεσης X%)					
(6) Τόκοι					
(7) Φορολογητέο εισόδημα= (4)-(5)-(6)					
(8) Φόροι=(7) X συντελεστής φορολόγησης					
(9) Καθαρά κέρδη μετά από φόρους = (7)-(8)					
(10) Χρεολύσια					
(11) Καθαρή Ταμειακή Ροή μετά από φόρους = (9)+(5)-(10)-(1)					

Πίνακας : Υπολογισμός Καθαρών Ταμειακών Ροών

Τα τοκοχρεολύσια - δανειακές δόσεις ($\Delta\Delta$) είναι σταθερά για την περίοδο αποπληρωμής του δανείου και υπολογίζονται από της σχέσης :

$$\Delta\Delta = \left(K_d + \frac{K_d}{(1+K_d)^{n_d-1}} \right) \times D \quad (5)$$

Και οι τόκοι (T) είναι:

$$T = \Delta\Delta - X \quad (6)$$

Ο υπολογισμός των φόρων (Φ) γίνεται αφού από τα ακαθάριστα έσοδα επιχείρησης αφαιρεθούν οι λειτουργικές δαπάνες, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των δανείων. Επομένως, η σχέση υπολογισμού του φόρου που καταβάλλεται είναι:

$$\Phi = (E - \Delta\Delta - T - A) \times \Phi\sigma \quad (7)$$

Με βάση τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής:

Το ακαθάριστο λειτουργικό κέρδος (ΑΛΚ) :

$$ΑΛΚ = (E - \Delta\Delta) \quad (8)$$

Το καθαρό λειτουργικό κέρδος (ΚΛΚ) :

$$ΚΛΚ = ΑΛΚ - A \quad (9)$$

Το καθαρό κέρδος προ φόρων (ΚΚΠΦ):

$$ΚΚΠΦ = ΚΛΚ - T \quad (10)$$

Το καθαρό κέρδος μετά από φόρους (ΚΚΜΦ):

$$ΚΚΜΦ = ΚΚΠΦ - \Phi = ΚΚΠΦ \times (1 - \Phi\sigma) \quad (11)$$

Ενσωματώνοντας πλέον και τα παραπάνω, η σχέση υπολογισμού των Καθαρών Ταμειακών Ροών (ΚΤΡ) μπορεί να γραφεί ως εξής:

$$ΚΤΡ = (E - \Delta\Delta - T - A) \times (1 - \Phi\sigma) + A + X \quad (12)$$

Ο λόγος για τον οποίο πρέπει να υπολογίζουμε τον τόκο που περιλαμβάνεται στη δανειακή δόση είναι επειδή για τις περισσότερες επενδύσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι τόκοι αφαιρούνται από το φορολογητέο εισόδημα. Ομοίως αφαιρούνται και οι αποσβέσεις από αυτό. Θεωρώντας εξόφληση με σταθερά τοκοχρεολύσια, στο τέλος κάθε έτους καταβάλλεται σταθερή δανειακή δόση και από έτος σε έτος ο τόκος μειώνεται ενώ το χρεολύσιο αυξάνεται.

Κριτήρια οικονομικής αξιολόγησης

Ο χρόνος επιστροφής των επενδυμένων χρημάτων

Ο χρόνος αυτός αντιπροσωπεύει το χρονικό διάστημα που θα χρειαστεί μέχρι η επένδυση της Ενεργειακής Κοινότητας να έχει αποσβέσει πλήρως το αρχικό κόστος της. Στις περισσότερες από τις ενεργειακές επενδύσεις που δίνετε να πραγματοποιήσει η Ενεργειακή Κοινότητα υπάρχει πάντα μια μεγάλη αρχική εκροή στο χρόνο t_0 , με αποτέλεσμα η συζήτηση για χρόνο επιστροφής να έχει νόημα.

Η μέθοδος του χρόνου επιστροφής, παρουσιάζει ένα σοβαρότατο μειονέκτημα γιατί δεν συμπεριλαμβάνεται η έννοια του κόστους του κεφαλαίου, δεν αξιολογείται δηλαδή το γεγονός ότι το ίδιο αριθμητικά ποσό δεν έχει την ίδια πραγματική αξία μέσα στον χρόνο, ούτε ότι η αξία αυτή σχετίζεται πάντα με κάποιο ρίσκο το οποίο είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο επενδυτής.

Το σοβαρό μειονέκτημα του είναι η μη αξιολόγηση των εισροών - εκροών που σημειώνονται μετά τη χρονική στιγμή που η επένδυση έχει πρακτικά αποσβέσει το αρχικό της κόστος.

Η ταχύτητα όμως απόδοσης του αρχικού κεφαλαίου αποτελεί συχνά το βασικό κριτήριο αξιολόγησης της επένδυσης και μάλιστα σε βάρος του συνολικού αποτελέσματός της, σε όλη τη διάρκεια ζωής της. Πράγματι μια τέτοια επένδυση που δεσμεύει χρήματα για μικρότερο χρονικό διάστημα είναι μια επένδυση χαμηλού ρίσκου.

Ο Λογιστικός Λόγος Απόδοσης (ΛΡΑ)

Ο δείκτης του λογιστικού ρυθμού απόδοσης (ΛΡΑ) εστιάζει στη συνολική απόδοση της επένδυσης, ανεξάρτητα από το πόσο γρήγορα ή αργά αυτή πραγματοποιείται. Ο δείκτης ARR συνήθως ορίζεται ως:

$$ΛΡΑ = \frac{\text{Μέσο Ετήσιο Αναμενόμενο Εισόδημα}}{\text{Μέσο κόστος της επένδυσης}}$$

Το μέσο ετήσιο εισόδημα προκύπτει από τη μέση ετήσια εισροή μείον τη μέση ετήσια εκροή. Η μέση ετήσια εισροή είναι η συνολική εισροή διατεταγμένη με το χρόνο ζωής της επένδυσης.

Η μέση ετήσια εκροή θεωρεί ομοιόμορφη απόσβεση του αρχικού ποσού στη διάρκεια ζωής της επένδυσης. Το μέσο κόστος της επένδυσης υπολογίζεται από το μέσο όρο της αρχικής επένδυσης και της τελικής τιμής πώλησης. Η τιμή αυτή αντιπροσωπεύει το ποσό που ενδέχεται να ανακάτσει η Ενεργειακή Κοινότητα μετά τη λήξη της ζωής της επένδυσης.

Στα πλεονεκτήματά της μεθόδου συμπεριλαμβάνονται: η απλότητα υπολογισμού, και το ότι αποτελεί αποδεκτό κριτήριο διοικητικής αποτελεσματικότητας. Από την άλλη, τα μειονεκτήματά του είναι το ότι αγνοεί τη χρονική αξία του χρήματος και το αρχικό μέγεθος της επένδυσης.

Κόστος κεφαλαίου

Η αναγωγή των χρηματοορών σε παρούσα αξία πρέπει να γίνεται με έναν δείκτη που να αντιπροσωπεύει το κόστος ευκαιρίας τους, το όφελος δηλαδή που θα είχε η Ενεργειακή Κοινότητα από την εναλλακτική επένδυση των κεφαλαίων της σε μια δραστηριότητα αντίστοιχου όμως ρίσκου.

Το κόστος του κεφαλαίου είναι μια σύνθετη έννοια που επηρεάζεται τόσο από την απόδοση των κεφαλαίων όσο και από το ρίσκο που είναι ενσωματωμένο στην προσδοκώμενη απόδοσή τους. Οι Ενεργειακές Κοινότητες δεν αναζητούν υψηλές οικονομικές αποδόσεις αλλά την ικανοποίηση αναγκών. Κατ'επέκταση, ο επιχειρηματικός σχεδιασμός πρέπει να στοχεύει συνεχώς στην ελαχιστοποίηση του όποιου ρίσκου.

Η μέθοδος που βρίσκεται σε ευρύτερη εφαρμογή για τον υπολογισμό του κόστους κεφαλαίου, που είναι το πλέον κατάλληλο για την αναγωγή των χρηματοορών σε σημερινές τιμές είναι η μέθοδος του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου (*weighted average cost of capita (WACC)*)

$$WACC = \frac{E}{E+D} \times r_E + \frac{D}{E+D} \times r_D (1 - T_c) \quad (13)$$

Όπου :

E : τα ίδια κεφάλαια (*equity capital*)

D : ο δανεισμός ή δανειακά κεφάλαια (*debt capital*)

r_E : η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων (*return on equity*)

r_D : το κόστος δανεισμού (*return on debt*)

T_c : ο συντελεστής φορολογίας (*company tax rate*)

Κριτήρια οικονομικής αξιολόγησης

Η καθαρή παρούσα αξία (ΚΠΑ)

Η μέθοδος αυτή προτείνει μια εναλλακτική προσέγγιση, που έρχεται να καλύψει τις σοβαρές αδυναμίες των προηγούμενων. Όλα τα ποσά (εκροές και εισροές) ανάγονται τη χρονική στιγμή t_0 με συνυπολογισμό του κόστους κεφαλαίου, βρίσκουμε δηλαδή την Παρούσα αξία των προβλεπόμενων Καθαρών Ταμειακών Ροών και αφαιρούμε την αξία της επένδυσης:

$$ΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_v} - K_0 = \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_1} + \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_2} + \dots + \frac{ΚΤΡ}{(1+i)_n} - K_0 \quad (14)$$

Όπου :

ΚΠΑ : Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Ροή (ανά περίοδο).

K_0 : το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)

i : το επιτόκιο απαγωγής το οποίο για της Επειδύσεις της Ξεργειακής Κοινότητας μπορεί να υπολογιστεί με την μέθοδο του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου και να θεωρηθεί σταθερό για όλες τις περιόδους.

n : Το πλήθος των χρονικών περιόδων στη διάρκεια ζωής της επένδυσης.

Αν η ΚΠΑ είναι μεγαλύτερη από το όριο που έχει τεθεί από την Ξεργειακή Κοινότητα μπορεί να αποφασιστεί η υλοποίηση της επένδυσης. Διαφορετικά αυτή απορρίπτεται. Αν αξιολογούνται συγκριτικά δύο εναλλακτικές επενδύσεις (που η μια αποκλείει την άλλη) αποφασίζεται να υλοποιηθεί εκείνη με τη μεγαλύτερη καθαρή παρούσα αξία.

Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης κεφαλαίου (ΕΒΑ)

Η σχέση που μας δίνει τον εσωτερικό αυτό βαθμό απόδοσης (ΕΒΑ) προκύπτει ως εξής:

$$ΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{ΚΤΡ}{(1+ΕΒΑ)_v} - K_0 = 0 \quad (15)$$

Όπου :

ΚΠΑ : Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Ροή (ανά περίοδο).

K_0 : το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)

ΕΒΑ: Ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης.

Με βάση το δείκτη του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (ΕΒΑ) η επένδυση αξιολογείται θετικά αν ο δείκτης προκύπτει μεγαλύτερος από το κόστος του κεφαλαίου (i).

Αντίστοιχα, προκειμένου για δυο επενδύσεις προτιμάται φυσικά η επένδυση με το μεγαλύτερο ΕΒΑ. Ο δείκτης συσχετίζει δηλαδή την απόδοση της επένδυσης σε σχέση με το κόστος του κεφαλαίου. Είναι εύλογο μια επένδυση που έχει απόδοση μικρότερη από το κόστος του κεφαλαίου να είναι οικονομικά ασύμφορη και να απορρίπτεται.

Ένα από τα μειονεκτήματα του ΕΒΑ είναι ότι μπορεί να υπάρχουν περισσότεροι από έναν ΕΒΑ. Γενικότερα η λύση πολυαριθμού n βαθμού οδηγεί σε n λύσεις. Ένας αρκετά γνωστός κανόνας στην αξιολόγηση έργων, είναι ο κανόνας που λέει ότι το έργο έχει τόσους ΕΒΑ, όσες είναι οι αλλαγές στο πρόσημο της καθαρής ροής πόρων. Φέβεται, συνήθως η ροή που εμφανίζεται έχει να κάνει με μία αρχική δαπάνη που ακολουθείται χρονικά από θετικά αποτελέσματα.

Επίσης, ο ΕΒΑ δεν λαμβάνει υπόψη του το μέγεθος της επένδυσης και πολλές φορές προκρίνει έργα με χαμηλό σε απόλυτα μεγέθη αποτέλεσμα, δηλαδή έργα με μεγάλη απόδοση, αλλά που ως απόλυτα μεγέθη μπορεί να είναι λίγα τα οφέλη τους.

Κριτήρια οικονομικής αξιολόγησης

Έντοκη Περίοδος Αποπληρωμής (ΕΠΑ)

Η έντοκη περίοδος αποπληρωμής (ΕΠΑ), εκφράζει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται μέχρι την αποπληρωμή της αρχικής επένδυσης και των τόκων οι οποίοι θα μπορούσαν να επιτευχθούν αν το κεφάλαιο είχε επενδυθεί σε μια καλύτερη εναλλακτική επένδυση. Ουσιαστικά φράχνουμε την περίοδο N η οποία μηδενίζει τη ΚΠΑ ($ΚΠΑ_N=0$).

Η επένδυση χαρακτηρίζεται βιώσιμη στην περίπτωση που ο χρόνος αποπληρωμής είναι σαφώς μικρότερος από την διάρκεια της επένδυσης και κυρίως όταν ικανοποιεί τις εκτιμήσεις και τις προσδοκίες του επενδυτή.

Για τον υπολογισμό της έντοκης περιόδου αποπληρωμής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά κέρδη της επένδυσης αποτιμώμενα στην παρούσα αξία. Αν τα ετήσια καθαρά κέρδη είναι σταθερά, τότε η ΕΠΑ δίνεται από τη σχέση:

$$ΕΠΑ = - \frac{\ln(1 + \frac{i \times Κ_0}{ΚΤΡ})}{\ln(1+i)} \quad (16)$$

Όπου :

ΚΠΑ: Καθαρή Παρούσα αξία

ΚΤΡ: Προβλεπόμενη Καθαρή Ταμειακή Φοή (ανά περίοδο).

Κ₀: το ποσό που καταβάλαμε για να γίνει η επένδυση (κόστος επένδυσης)

i : το επιτόκιο αναγωγής το οποίο για της Επειδύσεις της Ενεργειακής Κοινότητας μπορεί να υπολογιστεί με την μέθοδο του ζυγισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου (παράγραφος 3.7.1.3) και να θεωρηθεί σταθερό για όλες τις περιόδους.

Ανάλυση Ευαισθησίας

Ο υπολογισμός των δεικτών αξιολόγησης είναι κατά βάση μία απλή διαδικασία, ενώ τα συμπεράσματα τα οποία εξαγονται είναι τόσο αξιόπιστα όσο ακριβείς και οι υποθέσεις που καταστρώθηκαν στην πρώτη φάση της ανάλυσης. Μια από τις βασικότερες παραδοχές που διέπει τον υπολογισμό των δεικτών αξιολόγησης είναι ότι όλες οι παράμετροι που επηρεάζουν την τιμή του δείκτη είναι γνωστές και οι μεταβολές τους παραμένουν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της επένδυσης.

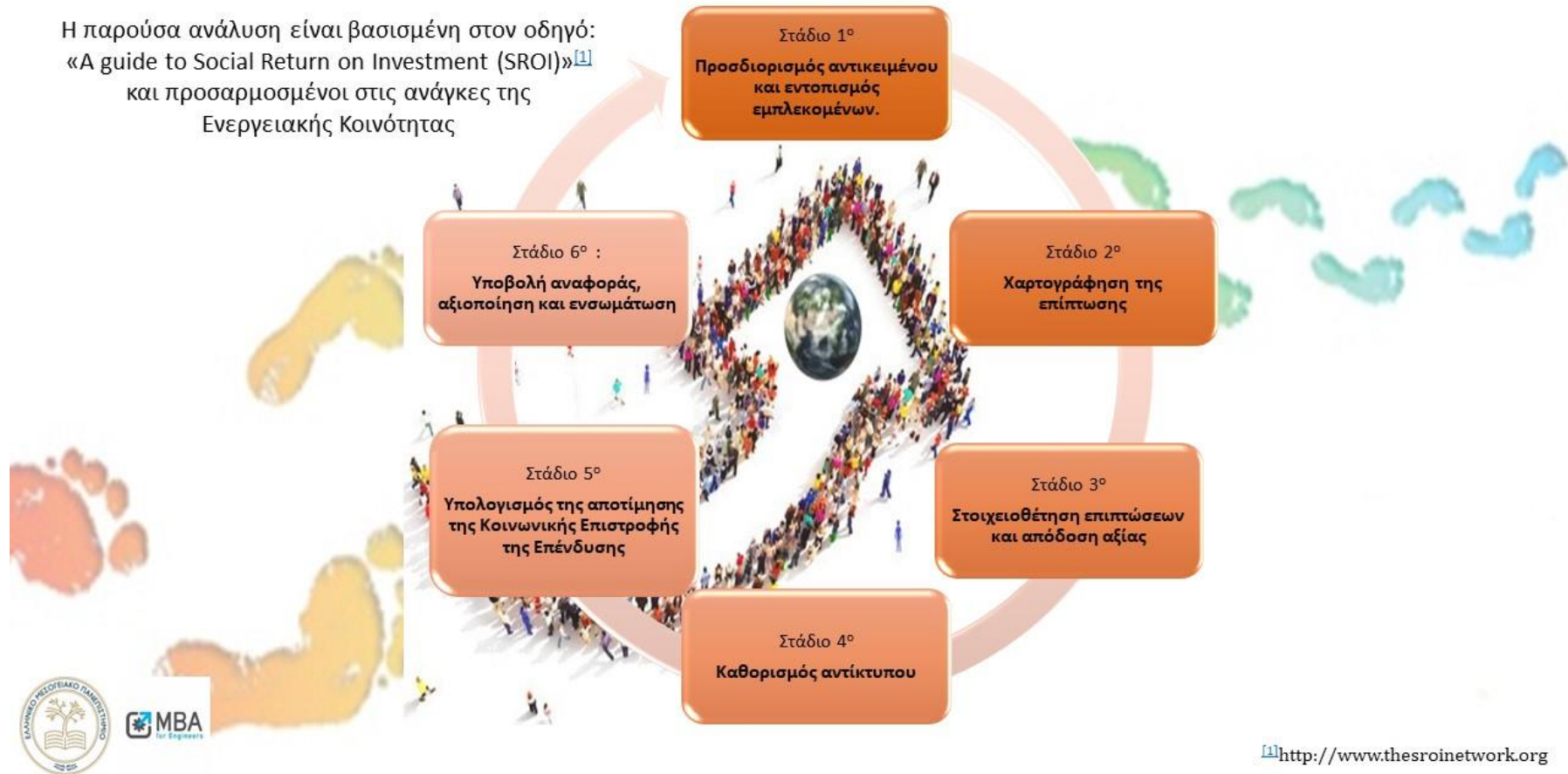
Στην πραγματικότητα όμως οι περισσότερες παράμετροι αποτελούν προβλέψεις και εκτιμήσεις οι οποίες δύναται να επηρεαστούν από το περιβάλλον δραστηριοποίησης της Ενεργειακής Κοινότητας, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν είναι στατικό καθ' όλη την διάρκεια της επένδυσης.

Ο υπολογισμός των δεικτών αξιολόγησης αποτελεί ουσιαστικά ένα μοντέλο γραμμικού προγραμματισμού και πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη το δυναμικό περιβάλλον των συνεχών αλλαγών μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η επιχειρηματική δράση της Ενεργειακής κοινότητας. Οι τιμές των πρώτων υλών αλλάζουν, οι απαιτήσεις της αγοράς κυμαίνονται, νέα μηχανήματα αντικαθιστούν παλιότερα, το κόστος της παραγωγής μεταβάλλεται κ.λπ. Συνεπώς, μαζί με την εύρεση της βέλτιστης λύσης κρίσιμης σημασίας είναι και η δυνατότητα διερεύνησης σεναρίων που αφορούν τη φύση και την έκταση των μεταβολών για εκείνες τις παραμέτρους του μοντέλου, οι οποίες μπορούν να ανατρέφουν την άριστη απόφαση. Η διαδικασία αυτή στο πλαίσιο της επιχειρησιακής ερευνάς αποτελεί της ανάλυση ευαισθησίας και μελετά τις συνέπειες που υφίσταται η βέλτιστη λύση ενός γραμμικού μοντέλου, ως συνέπεια αλλαγών στις τιμές των παραμέτρων του.

Η ανάλυση ευαισθησίας χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή όταν οι παράμετροι του μοντέλου δεν μπορούν να υπολογιστούν με ακρίβεια. Σε αυτές τις περιπτώσεις είναι σημαντικό να μελετήσουμε τη συμπεριφορά της λύσης σε ένα εύρος τιμών των παραμέτρων του μοντέλου. Το στάδιο αυτό είναι σημαντικό διότι παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση και μπορεί να επηρεάσει ουσιαστικά στην επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει η Ενεργειακή Κοινότητα.

Τα βήματα για την αποτίμηση της κοινωνικής απόδοσης των επενδύσεων της Ενεργειακής Κοινότητας

Η παρούσα ανάλυση είναι βασισμένη στον οδηγό:
«A guide to Social Return on Investment (SROI)»^[1]
και προσαρμοσμένοι στις ανάγκες της
Ενεργειακής Κοινότητας

Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων (Στάδιο 1^ο)

Στάδιο 1^ο Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων

Σκοπός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι να οριοθετησει ρητά αυτό που εξετάζεται, το οποίο είναι συνήθως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων σχετικά με το τι **είναι εφικτό να μετρηθεί και τι θα ήθελε η εκάστοτε Ενεργειακή Κοινότητα να βελτιώσει ή να επικοινωνήσει**. Σε αυτό το στάδιο πρέπει να προσδιοριστεί **τι πρόκειται να μετρηθεί** και **πώς και να οριστεί ο λόγος για τον οποίο διεξάγεται** η αποτίμηση της **Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης**.

Π.χ. θα μπορούσε να μετρηθεί

- ✓ Την **προστιθέμενη αξία** που αποκτά η τοπική κοινωνία μέσω των ιδιωτικών κεφαλαίων που επενδύονται σε έργα ΑΠΕ από την Ενεργειακή Κοινότητα.
- ✓ Τις **νέες θέσεις εργασίας** που δημιουργούνται στην τοπική κοινωνία από ένα έργο ΑΠΕ της Ενεργειακής Κοινότητας.
- ✓ Το **όφελος** της τοπικής κοινωνίας από μία δράση για την παροχή δωρεάν ενέργειας από ΑΠΕ σε **ευάλωτα νοικοκυριά της τοπικής κοινωνίας**.
- ✓ Την **αποδοχή** των έργων ΑΠΕ από την τοπική κοινωνία
- ✓ Τι ποσό από τα κέρδη της Ενεργειακής κοινότητας **επαεπενδύθηκε** για τους σκοπούς της.
- ✓ Την **ενδυνάμωση των μελών** της Ενεργειακής κοινότητας με την έννοια ότι οι τελευταίοι αποκτούν τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που υπερβαίνουν αυτές που αποκτά ένας παραδοσιακός επενδυτής .

Προσδιορισμός αντικειμένου

Προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο της **αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης** είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη και να απαντηθούν τα ερωτήματα:

Ποιος είναι ο **σκοπός** της;

Ποιος θα είναι ο **αποδέκτης** της ανάλυσης;

Ποιο είναι οι **στόχοι των δραστηριοτήτων** στους οποίους εστιάζει.

Ποιοι είναι οι **πόροι**, που απαιτούνται; Είναι διαθέσιμοι;

Τα μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας διαθέτουν **τις κατάλληλες δεξιότητες** για να την αναλάβουν ή θα χρειαστεί εξωτερική βοήθεια;

Θα αναλυθούν **όλες οι δραστηριότητες** ή επιλεκτικά κάποιες από αυτές;

Ποια θα είναι ο **χρονικός ορίζοντας** της;

Η ανάλυση αποτελεί ή **πρόβλεψη αξιολόγησης**;

Εντοπισμός εμπλεκομένων

Μετά την οριοθέτηση του αντικειμένου, το επόμενο βήμα που ακολουθεί είναι ο **εντοπισμός και η συμβολή των εμπλεκομένων**.

Εμπλεκόμενοι είναι τα άτομα ή οι ομάδες που βιώνουν κάποια αλλαγή, θετική ή αρνητική, ως αποτέλεσμα της υπό ανάλυση δράσης

Ο εντοπισμός των εμπλεκομένων μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη **δημιουργία λίστας**, η οποία θα περιέχει εκείνους οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από τη δράση της Ενεργειακής Κοινότητας, ανεξάρτητα **από το αν η αλλαγή ή το αποτέλεσμα είναι θετικό ή αρνητικό, εκούσιο ή ακούσιο**

Επειδή ο αριθμός των εμπλεκομένων σε μια δράση **μπορεί να είναι μεγάλος**, στις αναλύσεις συμπεριλαμβάνονται οι εμπλεκόμενοι που **θεωρούνται σημαντικοί**, δηλαδή τα άτομα ή οι φορείς που επηρεάζονται ή επηρεάζουν **περισσότερο την υπό εξέταση δραστηριότητα**.

Συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους

*Η συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους μπορεί να αποδειχθεί περίπλοκη υπόθεση.
Πιθανές μέθοδοι αποτίμησης εμπλεκομένων είναι οι εξής :*

Συγκέντρωση των εμπλεκομένων ρωτώντας τους απευθείας

Οργάνωση συζητήσεων και η καταγραφή των απαντήσεων

Συμπλήρωση φόρμας κατά τη διάρκεια τακτικών προγραμματισμένων συναντήσεων

Καλώντας εκπροσώπους και θέτοντάς τους ερωτήσεις

Ηλεκτρονική αποστολή φόρμας από τις ομάδες εμπλεκομένων-κλειδιά προς τους εκπροσώπους τους

Διοργανώνοντας κοινωνική εκδήλωση ζητώντας από μέλη της Ενεργειακής Κοινότητας να περιπλανηθούν στο χώρο και να συνομιλήσουν με τους εμπλεκόμενους

Συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο

Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2^ο)

Στάδιο 2^ο Χαρτογράφηση της επίπτωσης

Το στάδιο αυτό με τη **συμβολή των εμπλεκόμενων** συμπληρώνεται ο **χάρτη επίπτωσης**.

Ο χάρτης έχει την μορφή **Πίνακα** και συμπληρώνεται σταδιακά στη διάρκεια εκπόνησης της αποτίμησης.

Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι υπό αποτίμηση δραστηριότητες χρησιμοποιούν συγκεκριμένους **πόρους (εισορές)** για να παραδώσουν **δράσεις (εκροές)**, οι οποίες καταλήγουν σε **αποτελέσματα** για τους εμπλεκόμενους.

Η σχέση ανάμεσα σε εισροές, εκροές και αποτελέσματα αναφέρεται ως «**θεωρία αλλαγής**» ή **λογικό μοντέλο**.

Με τη **συμβολή των εμπλεκόμενων στην κατασκευή του χάρτη επίπτωσης** εξασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα που αφορούν όσους επηρεάζονται άμεσα θα μετρηθούν και θα εκτιμηθούν

Ενεργειακή Κουζίτσα :		Δραστηριότητα				
Στάδιο		Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Ενεργειακής Κουζίττας				
Αντικείμενο						
Χρονική Περίοδος						
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση						
Στάδιο 1^ο		Στάδιο 2^ο				
Εμπλεκόμενοι		Εισροές		Εκροές		Αποτελέσματα
Ποιος επηρεάζει την Ενεργειακή Κουζίτσα ; Ποιος επηρεάζεται από την Ενεργειακή Κουζίτσα		Περιγραφή Τι επενδύουν;		Αξία € Σύνοψη της δράσης σε αριθμικούς		Περιγραφή Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής
Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;						
Σύνολο						
Στάδιο 3^ο						
		Αποτελέσματα (τι αλλάζει)				Μιστό
Δείκτες	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία	Πηγή
Πως θα μετρηθεί;	Από που προέρχεται οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από που προέρχεται οι πληροφορίες;
Σύνολο						
Στάδιο 4^ο						
	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτών %	Απόδοση αποτελεσμάτων	Αντίκτυπος	
	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δράση μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα άμεσα μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτών	
Σύνολο						
Στάδιο 5^ο						
Υπολογισμός Κοινωνικής Επιτροφής						
Προσφιλές επόκειο %						
		1 ^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2 ^ο έτος	3 ^ο έτος	4 ^ο έτος	5 ^ο έτος
Σύνολο						
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)						
Καθαρή Παρούσα Αξία						
Κοινωνική Επιτροφή € ανά €						

Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2^ο)

Στο πρώτο τμήμα του χάρτη καταγράφονται οι πληροφορίες της Ενεργειακής Κοινότητας και το αντικείμενο της ανάλυσης.

Αναλυτικότερα, συμπεριλαμβάνονται η επωνυμία της Ενεργειακής Κοινότητας, ο σκοπός της, καθώς και το αντικείμενό της, που αναφέρεται στις δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση.

Ακριβώς από κάτω, οι δύο πρώτες στήλες τιτλοφορούνται ως «Εμπλεκόμενοι» και «Εκούσιες ή ακούσιες αλλαγές» αντίστοιχα και βασίζονται στην ανάλυση σχετικά με τους τρόπους συμβολής των εμπλεκομένων.

Η επόμενη στήλη του χάρτη επίπτωσης αφορά στις εισροές.

Η Ενεργειακή Κοινότητα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσει τη συμβολή των εμπλεκομένων προκειμένου να γίνει εφικτή η δραστηριότητα και αυτή είναι η εισροή τους.

Κατά τη συμπλήρωση του χάρτη επίπτωσης μπορεί να χρειαστεί να προσδιοριστούν μη νομισματικές εισροές. Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι μη νομισματικών εισροών που σχετίζονται γενικά με την αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης : ο χρόνος εθελοντικής εργασίας και οι συνεισφορές σε αγαθά και υπηρεσίες σε είδος.

Ενεργειακή Κοινότητα :		Ενεργειακή Κοινότητα			
Στόχοι		Κάλυψη ενεργειακών αναγκών ευάλωτων καταναλωτών			
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Εγκατάσταση μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής Ενέργειας με την χρήση Φωτοβολταϊκών συστημάτων ως μέρος του κτιριακού κελύφους			
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Ενεργειακής Κοινότητας	Χρηματοδότηση			
Χρονική Περίοδος		Πέντε έτη μετά την εγκατάσταση			
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση		Πρόβλεψη			
Στάδιο 1 ^ο		Στάδιο 2 ^ο			
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
Ποιος επηρεάζει την Ενεργειακή Κοινότητα ; Ποιος επηρεάζεται από την Ενεργειακή Κοινότητα ;	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Περιγραφή Τι επενδύσουν ;	Αξία €	Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Περιγραφή Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής
Κάτοικοι της Περιφέρειας δράσης της Ενεργειακής Κοινότητας	Ενεργειακή δημοκρατία			Μεγαλύτερη αποδοχή των έργων ΑΠΕ. Νέες θέσεις εργασίας	
Ευάλωτοι καταναλωτές	Κάλυψη ενεργειακών αναγκών			Μείωση του κόστους ενέργειας. Καλύτερη ποιότητα ζωής.	
Μέλη της ενεργειακής Κοινότητας	Γνωσιακό επίπεδο σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας	Χρήματα Και Χρόνο		Ενδυνάμωση των μελών οι οποίοι αποκτούν τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας	
Σύνολο					

Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2^ο)

Η πρώτη περίπτωση για παράδειγμα θα μπορούσε να υπολογιστεί ακολουθώντας την παρακάτω συλλογιστική. Οι ώρες που διαθέτουν οι εθελοντές έχουν συνήθως αξία που ισοδυναμεί με τη μέση ωριαία αμοιβή για τον τύπο εργασίας τους. Αυτή η αξία είναι ανεξάρτητη με το αν παρέχονται χρήματα στον εθελοντή η οποία θα πρόκυπτε αν υπήρχε πρόσληψη.

Για τον υπολογισμό των εκροών οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να εξετάσουν τη λίστα των εμπλεκόμενων περιγράφοντας τα αποτελέσματα στα οποία καταλήγει η εκάστοτε δραστηριότητα τους.

Όπως για παράδειγμα ο χρόνος που αφιερώνει ένα μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας για τη μελέτη των ενεργειακών αναγκών της τον ενδυναμώνει προσδίδοντας του την δεξιότητα της εκπόνησης παρόμοιων μελετών.

Ενεργειακή Κοινότητα :	Ενεργειακή Κοινότητα				
Στόχοι	Κάλυψη ενεργειακών αναγκών ευάλωτων καταναλωτών				
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Εγκατάσταση μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής Ενέργειας με την χρήση Φωτοβολταϊκών συστημάτων ως μέρος του κτιριακού κελύφους			
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Ενεργειακής Κοινότητας	Χρηματοδότηση			
Χρονική Περίοδος	Πέντε έτη μετά την εγκατάσταση				
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση	Πρόβλεψη				
Στάδιο 1 ^ο			Στάδιο 2 ^ο		
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
Ποιος επηρεάζει την Ενεργειακή Κοινότητα ; Ποιος επηρεάζεται από την Ενεργειακή Κοινότητα ;	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Περιγραφή Τι επενδύουν ;	Αξία €	Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Περιγραφή Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής
Κάτοικοι της Περιφέρειας δράσης της Ενεργειακής Κοινότητας	Ενεργειακή δημοκρατία			Μεγαλύτερη αποδοχή των έργων ΑΠΕ. Νέες θέσεις εργασίας	
Ευάλωτοι καταναλωτές	Κάλυψη ενεργειακών αναγκών			Μείωση του κόστους ενέργειας. Καλύτερη ποιότητα ζωής.	
Μέλη της ενεργειακής Κοινότητας	Γνωσιακό επίπεδο σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας	Χρήματα Και Χρόνο		Ενδυνάμωση των μελών οι οποίοι αποκτούν τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας	
Σύνολο					

Χαρτογράφηση της επίπτωσης (Στάδιο 2^ο)

Η αποτίμηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης είναι ένα εργαλείο μέτρησης που βασίζεται σε **αποτελέσματα**. Η μέτρηση των αποτελεσμάτων είναι ο μοναδικός τρόπος επιβεβαίωσης του ότι υφίστανται αλλαγές οι εμπλεκόμενοι.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να προσδιοριστούν τα αναμενόμενα **εκούσια ή ακούσια αποτελέσματα**.

Για να ληφθεί η απόφαση σχετικά με τα αποτελέσματα, είναι αναγκαίο να εξεταστούν παράγοντες, όπως είναι οι **στόχοι της Ενεργειακής Κοινότητας**, αλλά και οι **απόψεις των εμπλεκόμενων** οι οποίοι θα επιβεβαιώσουν τα αποτελέσματα.

Σε μερικές περιπτώσεις χρειάζονται χρόνια προκειμένου να λάβει χώρα ένα αποτέλεσμα. Ωστόσο, είναι πιθανό να παρατηρούνται αισθητές αλλαγές κατά τη διάρκεια. Αυτές οι αλλαγές χαρακτηρίζονται ως **ενδιάμεσα αποτελέσματα** ή αλυσίδα γεγονότων. Όταν εντοπίζεται ένα αποτέλεσμα, πρέπει να αποφασιστεί αν είναι εντελώς καινούριο ή μέρος μιας προϋπάρχουσας αλυσίδας γεγονότων

Επομένως η στήλη όπου περιγράφονται τα αποτελέσματα θα συμπληρωθεί αφού ολοκληρωθεί η συνομιλία με τους εμπλεκόμενους.

Ενεργειακή Κοινότητα :	Ενεργειακή Κοινότητα			
Στόχοι	Κάλυψη ενεργειακών αναγκών ευάλωτων καταναλωτών			
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Εγκατάσταση μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής Ενέργειας με την χρήση Φωτοβολταϊκών συστημάτων ως μέρος του κτιριακού κελύφους		
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Ενεργειακής Κοινότητας	Χρηματοδότηση		
Χρονική Περίοδος	Πέντε έτη μετά την εγκατάσταση			
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση	Πρόβλεψη			
Στάδιο 1 ^ο		Στάδιο 2 ^ο		
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Αποτελέσματα
Ποιος επηρεάζει την Ενεργειακή Κοινότητα ; Ποιος επηρεάζεται από την Ενεργειακή Κοινότητα ;	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Περιγραφή	Αξία €	Περιγραφή
		Τι επενδύουν ;		
Κάτοικοι της Περιφέρειας δράσης της Ενεργειακής Κοινότητας	Ενεργειακή δημοκρατία			Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς Μεγαλύτερη αποδοχή των έργων ΑΠΕ. Νέες θέσεις εργασίας
Ευάλωτοι καταναλωτές	Κάλυψη ενεργειακών αναγκών			Μείωση του κόστους ενέργειας. Καλύτερη ποιότητα ζωής.
Μέλη της ενεργειακής Κοινότητας	Γνωσιακό επίπεδο σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας	Χρήματα Και Χρόνο		Ενδυνάμωση των μελών οι οποίοι αποκτούν τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας
Σύνολο				

Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας (Στάδιο 3^ο)

Στην περίπτωση της **αξιολογητικής** ανάλυσης, γίνεται χρήση και ανασκόπηση δεδομένων που η Ενεργειακή Κοινότητα συλλέγει και ό,τι υπάρχει διαθέσιμο από άλλες πηγές.

Νέα δεδομένα προέρχονται κυρίως από άτομα που εμπλέκονται άμεσα στη δημιουργία κοινωνικής αξίας (για παράδειγμα συμμετέχοντες στο έργο ή υπάλληλοι) και τα οποία θα συγκεντρωθούν από την Ενεργειακή Κοινότητα. Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται περισσότερο, στην πρωτογενή συλλογή δεδομένων περιλαμβάνουν:

- ✓ Συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο
- ✓ Τήρηση αρχείου
- ✓ Ομάδες εστίασης
- ✓ Σεμινάρια
- ✓ Ερωτηματολόγια

Στάδιο 3 ^ο							
Δείκτες	Αποτελέσματα (τι αλλάζει)				Αξία		Μικτό Σύνολο
	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Πηγή		
Πως θα μετρηθεί;	Από που προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από που παρήλθαν οι πληροφορίες;	
Σύνολο							

Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας (Στάδιο 3^ο)

Το επόμενο βήμα είναι να γίνει εκτίμηση της **διάρκεια** κάθε αποτελέσματος, κάτι τέτοιο μπορεί να καθοριστεί ρωτώντας τους αποδέκτες της δραστηριότητας σχετικά με το πόσο διήρκεσε η παρέμβαση για αυτούς.

Όπου υπάρχουν ποσοτικά δεδομένα για τους δείκτες αποτελέσματος, το επόμενο βήμα είναι να δοθεί σε κάθε αποτέλεσμα μια οικονομική αξία.

Προκειμένου όμως να υπολογιστεί η κοινωνική αξία των μη εμπορικά ανταλλάξιμων χρησιμοποιούνται οικονομικά υποκατάστατα.

Η διαδικασία της εκτίμησης αναφέρεται συχνά ως **νομισματοποίηση**, καθώς απονέμεται μια νομισματική αξία σε πράγματα που δεν έχουν εμπορεύσιμη τιμή

Με τον υπολογισμό της αξίας μέσω οικονομικών υποκατάστατων και συνδυάζοντας αυτές τις εκτιμήσεις, **υπολογίζεται η συνολική κοινωνική αξία που δημιουργείται από την παρέμβαση.**

Στάδιο 3 ^ο							Μικτό Σύνολο
Δείκτες	Πηγή	Αποτελέσματα (τι αλλάζει)			Αξία	Πηγή	
		Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο			
Πως θα μετρηθεί;	Από που προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από που παρήλθαν οι πληροφορίες	
Σύνολο							

Πχ. Έστω σε μία δραστηριότητα εξοικονόμησης ενέργειας ότι ως εμπλεκόμενο είχαμε το Περιβάλλον και ως αποτέλεσμα την μείωση των εκπομπών CO₂. Ως Δείκτη θα χρησιμοποιήσουμε τα επίπεδα εκπομπών και ως πιθανό υποκατάστατο το κόστος εκπομπής CO₂.

Καθορισμός αντίκτυπου (Στάδιο 4^ο)

Στάδιο 4^ο Καθορισμός αντίκτυπου

Αυτό το στάδιο παρέχει μια σειρά από τρόπους αξιολόγησης του αν τα αποτελέσματα που έχουν αναλυθεί **προκύπτουν πράγματι από τις δραστηριότητες** της Ενεργειακής Κοινότητας. Μέσα από αυτές τις μεθόδους διακρίνεται η ποσότητα του αποτελέσματος που θα συνέβαινε ούτως ή αλλιώς και η ποσότητα που μπορεί να απομονωθεί ως προστιθέμενη από τις δραστηριότητες.

Στάδιο 4 ^ο				
Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων	Αντίκτυπος
Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δράση μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών

Η **αδράνεια** είναι το μέτρο της ποσότητας του αποτελέσματος που θα γινόταν ακόμα κι αν η δραστηριότητα δεν είχε λάβει χώρα και υπολογίζεται σαν ποσοστό.

Η **μετατόπιση**, αποτελεί την εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που μετατοπίζει άλλα αποτελέσματα. Αυτό δεν εφαρμόζεται σε κάθε ανάλυση αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης αλλά είναι σημαντικό να γνωστοποιηθεί η πιθανότητα.

Η **απόδοση αιτιών** είναι η εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που προκλήθηκε από τη συμβολή άλλων οργανισμών ή ανθρώπων και υπολογίζεται σαν ποσοστό. Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια απόλυτα ακριβής εκτίμηση της απόδοσης αιτιών. Αυτό το στάδιο στοχεύει πιο πολύ στην επίγνωση του ότι μια δραστηριότητα μπορεί να μην είναι η μόνη που συμβάλλει στην παρατηρούμενη αλλαγή και έχει να κάνει με τον έλεγχο του ότι έχουν συμπεριληφθεί όλοι οι σχετικοί εμπλεκόμενοι.

Καθορισμός αντίκτυπου (Στάδιο 4^ο)

Η **απόσβεση** υπολογίζεται μόνο για αποτελέσματα που διαρκούν περισσότερο από ένα έτος. Για παράδειγμα, μια πρωτοβουλία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης έχει βραχυχρόνια επιτυχία στη μείωση των λογαριασμών ρεύματος και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Όσο περνάει ο καιρός, όμως, τα συστήματα φθείρονται και είναι λιγότερο αποδοτικά. Η απόσβεση αποτελεσμάτων υπολογίζεται συνήθως με την αφαίρεση ενός σταθερού ποσοστού από το υπόλοιπο επίπεδο αποτελέσματος στο τέλος κάθε έτους

Στάδιο 4 ^ο				
Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων	Αντίκτυπος
Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δράση μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών

Υπολογισμός αντίκτυπου. Όλες οι πτυχές του αντίκτυπου εκφράζονται κανονικά σαν ποσοστά. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχει αύξηση παρά μείωση στην αξία. Ωστόσο, δε συνιστάται η αύξηση του αντίκτυπου σαν αποτέλεσμα εξέτασης αυτών των ζητημάτων. Σε αυτή την περίπτωση η Ενεργειακή Κοινότητα απλώς δε θα κάνει μείωση.

Ο αντίκτυπος για κάθε αποτέλεσμα :

- ✓ Τα οικονομικά υποκατάστατα πολλαπλασιασμένα με την ποσότητα του αποτελέσματος δίνουν τη συνολική αξία. Από αυτό το σύνολο αφαιρείται οποιοδήποτε ποσοστό για την αδράνεια ή την απόδοση αιτιών.
- ✓ Επανάληψη της διαδικασίας για κάθε αποτέλεσμα (για να υπολογιστεί ο αντίκτυπος για το καθένα)
- ✓ Πρόσθεση των παραπάνω (για να υπολογιστεί ο συνολικός αντίκτυπος των αποτελεσμάτων)

Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Στάδιο 5^ο)

Στάδιο 5^ο Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης

Σε αυτό το στάδιο ορίζεται ο τρόπος σύνοψης των οικονομικών πληροφοριών που έχουν καταγραφεί στα προηγούμενα στάδια. Η βασική ιδέα στηρίζεται στο να υπολογιστεί η οικονομική αξία της επένδυσης και η οικονομική αξία του κοινωνικού κόστους και οφέλους. Υπολογίζονται δύο αριθμοί, η σχέση των οποίων μπορεί να εκφραστεί με ποικίλους τρόπους.

Αν διεξάγεται αξιολογητική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης, η αξιολόγηση πρέπει ιδανικά να λαμβάνει χώρα μετά την αναμενόμενη περίοδο διάρκειας του αποτελέσματος.

Αν διεξάγεται προβλεπτική αποτίμηση της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης, θα χρειαστούν πληροφορίες μέσα στο όριο της περιόδου διάρκειας του αποτελέσματος.

Προβολή στο μέλλον

Το πρώτο βήμα στον υπολογισμό της αναλογίας είναι η προβολή της αξίας όλων των αποτελεσμάτων, που έχουν επιτευχθεί, στο μέλλον. Με βάση τις αποφάσεις σχετικά με το βήμα στο οποίο καθορίστηκε ο χρόνος διάρκειας των αποτελεσμάτων, θα χρειαστεί:

- ✓ Να οριστεί η αξία του αντίκτυπου για κάθε αποτέλεσμα για μία χρονική περίοδο (συνήθως 1 έτος),
- ✓ Να αντιγραφεί η αξία του κάθε αποτελέσματος σε όλες τις χρονικές περιόδους της διάρκειάς του (όπως καταγράφηκε στη στήλη για τη διάρκεια στο χάρτη επίπτωσης) και μετά
- ✓ Να αφαιρεθεί οποιαδήποτε απόσβεση εντοπίζεται για κάθε μελλοντική χρονική περίοδο μετά τον πρώτο χρόνο.

Στάδιο 5					
Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής					
Προεξοφλητικό επιτόκιο %					
	1 ^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2 ^ο έτος	3 ^ο έτος	4 ^ο έτος	5 ^ο έτος
Σύνολο					
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)					
Καθαρή Παρούσα Αξία					
Κοινωνική Επιστροφή € ανά €					

Υπολογισμός της αποτίμησης της Κοινωνικής Έπιστροφής της Επένδυσης (Στάδιο 5^ο)

Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΚΠΑ)- Social Net Present Value (SNPV)

$$ΚΚΠΑ = \sum_{v=1}^n \frac{\text{Αξία στο έτος } v}{(1+r)^v} - \sum_{v=1}^n \frac{\text{Κόστος στο έτος } v}{(1+r)^v}$$

Όπου :

ΚΚΠΑ: Κοινωνική Καθαρή Παρούσα αξία

r : το κοινωνικό προεξοφλητικό επιτόκιο

n: η χρονική περίοδος της αποτίμησης της Κοινωνικής Έπιστροφής της Επένδυσης

Κοινωνικά προγράμματα και επενδύσεις είναι αποδεκτά αν η Κοινωνική Καθαρή παρούσα Αξία δεν είναι αρνητική. Θετική ΚΚΠΑ σημαίνει παραγωγική χρήση των κοινωνικών πόρων.

Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης – Social Internal Rate of Return (SIRR)

Το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* που μηδενίζει την Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία.

$$\sum_{v=1}^n \frac{\text{Αξία στο έτος } v}{(1+r^*)^v} - \sum_{v=1}^n \frac{\text{Κόστος στο έτος } v}{(1+r^*)^v} = 0$$

Υπολογισμός αναλογίας

Σε αυτό το στάδιο μπορεί να υπολογιστεί η αρχική αναλογία SROI, διαιρώντας την προεξοφλημένη αξία των παροχών με τη συνολική επένδυση.

$$\text{Καθαρή Αναλογία SROI} = \frac{\text{Καθαρή Παρούσα Αξία}}{\text{Αξία εισροών}}$$

Περίοδος απόσβεσης

Η περίοδος απόσβεσης περιγράφει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται για να αποπληρωθεί μια επένδυση. Πολλοί χρηματοδότες και επενδυτές βασίζονται σε αυτό τον υπολογισμό για να καθορίσουν το ρίσκο ενός έργου.

Είναι συχνό το φαινόμενο η επένδυση να έχει αποσβεστεί με την πάροδο κάποιων μηνών παρά ετών, για αυτό το λόγο η αναφορά γίνεται σε μήνες. Υποθέτοντας ότι ο ετήσιος αντίκτυπος είναι ο ίδιος κάθε έτος, το πρώτο βήμα είναι να διαιρεθεί ο ετήσιος αντίκτυπος για όλους τους συμμετέχοντες με το 12 για να ληφθεί ο αντίκτυπος κάθε μήνα. Στη συνέχεια διαιρείται η επένδυση με τον αντίκτυπο κάθε μήνα για να βρεθεί η περίοδος απόσβεσης σε μήνες.

Ο βασικός τύπος είναι:

$$\text{Περίοδος Απόσβεσης σε μήνες} = \frac{\text{Επενδυση}}{\frac{\text{Ετήσιος αντίκτυπος}}{12}}$$

Ανάλυση βαθμού ευαισθησίας

Μετά τον υπολογισμό της αναλογίας, είναι σημαντικό να εκτιμηθεί σε ποιο βαθμό θα άλλαζαν τα αποτελέσματα αν παραλλάσσονταν κάποιες από τις υποθέσεις που έγιναν στα προηγούμενα στάδια. Ο σκοπός μια τέτοιας ανάλυσης είναι να ελέγξει ποιες υποθέσεις έχουν μεγαλύτερη επιρροή στο μοντέλο.

Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση (Στάδιο 6^ο)

Στάδιο 6ο Υποβολή αναφοράς αξιοποίηση και ενσωμάτωση

Η τελική αναφορά πρέπει να συνδυάζει ποιοτικές, ποσοτικές και οικονομικές πτυχές ώστε να παρέχει στον χρήστη τις απαραίτητες πληροφορίες πάνω στην κοινωνική αξία που δημιουργείται από μια δραστηριότητα και να διαβεβαιώνει ότι οι υπολογισμοί είναι αδιαμφισβήτητοι και ακριβείς. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν όλες οι αποφάσεις και υποθέσεις που έγιναν στην πορεία και όλες οι πληροφορίες που κατάφεραν να συγκεντρωθούν για την επίδοση της Ενεργειακής Κοινότητας κάτι που μπορεί να φανεί χρήσιμο στον στρατηγικό σχεδιασμό και τον τρόπο διεξαγωγής των δραστηριοτήτων της.

Η **αναφορά θα πρέπει να είναι σύντομη** και να συνάδει με τις αρχές της διαφάνειας και της ουσιαστικότητας. Παράλληλα, θα πρέπει να διαπνέεται από συνέπεια και να βασίζεται σε ένα δομημένο πλαίσιο το οποίο να επιτρέπει τη σύγκριση ανάμεσα σε αναφορές.

Οι παρακάτω ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες αποτελούν μέρος μίας κατανοητής και μελετημένης αναφοράς αποτίμησης της Κοινωνικής Επίπτωσης της Επένδυσης:

- Πληροφορίες σχετικά με την Ενεργειακή Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων, τους εμπλεκόμενους-κλειδιά και τις δραστηριότητες,
- Περιγραφή του αντικειμένου της ανάλυσης, λεπτομέρειες για τη συμβολή εμπλεκόμενων, μέθοδοι για τη συλλογή δεδομένων και οποιαδήποτε υπόθεση ή περιορισμό θέτει η ανάλυση.
- Χάρτης επίπτωσης, με σχετικούς δείκτες και υποκατάστατα.
- Μελέτες περιπτώσεων ή φράσεις συμμετεχόντων που διευκρινίζουν συγκεκριμένα ευρήματα.
- Λεπτομέρειες για τους υπολογισμούς και συζήτηση για οποιαδήποτε εκτίμηση και υπόθεση.
- Μια διαδρομή ελέγχου για τη λήψη αποφάσεων, που να περιλαμβάνει ποιοι εμπλεκόμενοι, αποτελέσματα ή δείκτες συμπεριλήφθηκαν και ποιοι όχι, καθώς και η λογική στην οποία βασίστηκε καθεμία από αυτές τις αποφάσεις.
- Μια σύνοψη που να στοχεύει σε ένα ευρύτερο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων. Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση ανάμεσα σε οφέλη που δεν πραγματοποιούνται και οφέλη που μπορεί να πραγματοποιούνται αλλά δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία.

